

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА
— **БАРД** —
ПРЕДСТАВЯ:

**КРАЛЕТЕ
НА
ТРИЛЪРА**

ПОЛ ЛИВАЙН ДЪЛГА ЩЕЛУЧКА ЗА СБОГОМ

СЛУЧАИТЕ НА ДЖЕЙК ЛАСИТЪР

САМОУВЕРЕНО И ВЪЛНУВАЩО! ИСТИНСКА ТРЪПКА!
Вашингтон Поуст

ПОЛ ЛИВАЙН ДЪЛГА ЦЕЛУВКА ЗА СБОГОМ

Превод: Любомир Николов

chitanka.info

Пол Ливайи е създал героя на петдесетте години...
Авторът непрекъснато поддържа напрежението и ни кара
да прелистваме страница подир страница.

Юнайтед Прес Интернешънъл

Адвокатът от Маями Джейк Ласитър, „бивш футболист, бивш служебен защитник и още много други бивши неща“, защитава доктор Роджър Солсбъри, хирург и женкар, обвинен в лекарска небрежност, причинила смъртта на богатия Филип Кориган. Но дъщерята на мъртвеца настоява, че лекарят и нейната изкусителна мащеха са организирали убийството на баща ѝ... и иска Ласитър да го докаже.

Може ли наистина Ласитър да защити своя клиент от обвинението в лекарска небрежност и същевременно да подготви срещу него улики за убийство?

„Нека тогаз съдебний лекар да огледа бездиханното тяло, и раненията, и ударите, и подир туй да бъде предадено тялото на земята. И ако съдебний лекар завари тялото погребано преди той да е пристигнал, то всенепременно да го изрови отново.

И нека подир прегледа съдебний лекар да разпита ближните — по злодеяние ли е погубен тоз человек или поради нещастен случай. А сетне да узнае кой е присъствал и кой е помогнал на злодеянието с подкрепа, сила, заръка, съгласие или умишлено прикриване на таквиз постъпки.“

*Антъни Фицхърбърт
„Нова книга за
правосъдието“, 1545 г.*

ПРОЛОГ

ТАНЦЬОРКА ПО МАСИТЕ

Май 1980 г.

Щеше да запомни звуците — виещите сирени, стоновете на ранените — и мириса, пепелявата воня на дим, която лепнеше по косите и дрехите. Късно първата вечер той се измъкна на паркинга да подиша чист въздух и погледна забуленото в пушек небе над центъра на Маями. Чу града да пищи с пукота на горящо дърво и пластмаса, с кратките автоматични откоси, последвани от тишина, сред която сухо скърцаха гласове от полицейските радиостанции. По-късно щеше да си спомня как се подхлъзна в локва кръв върху плочките на спешното отделение.

Нямаше да напусне болницата цели седемдесет и два часа и през това време щеше да обработи повече огнестрелни рани, отколкото други лекари виждат за цял живот. Черни срещу полицаи, бели срещу черни, диво насилие в едно гето с отчайващо нелепото име Либърти Сити. Когато най-сетне стрелбата престана и пожарищата изгаснаха, над бойната зона се възцари призрачна тишина. Нито една от воюващите страни не бе капитулирала просто всички прибраха оръжията и се разотидоха.

— Задник като за снимка, а?

Роджър Солсбъри стрелна поглед към мъжа до себе си. Работник с тежки ботуши и разкопчана карирана риза. Масивни ръце, облеegnати здраво на бара. В едната — пакет цигари, в другата — чаша.

— Направо в рамка да си го турнеш и да го закачиш на стената.

— Аха — измънка Солсбъри.

Не бе дошъл да говори, всъщност сам не знаеше защо е дошъл. Може би, за да се изгуби сред хората и шума на това претъпкано

заведение, да бъде сам между звънящите чаши, смеха и млечнобелите женски тела. Той отметна глава, за да огледа жената горе на подиума.

— Не тая — рече съседът и почука с якия си показалец по бара. — Оная на стъпалата до кръглия подиум. Задник като за снимка, казвам ти. Никога не съм виждал кльощаво маце с такова чудо. Ех, да ми сервират обяда на него!

Младата жена беше само по черна прашка, червен сутиен и червени обувки с висок ток. С други дрехи и в друга обстановка би приличала на гимназиална клакьорка с татко, мама и баба някъде в Канзас. Изящни кости, бледо лице с лунички около чипото носле, къса и леко къдрава червеникавокестенява коса — свежа като житна нива. Лицето беше като от абитуриентски албум; тялото разбуждаше безброй фантазии. Тънката талия подчертаваше заобления ханш, литнал нагоре от двете страни на прашката. Гърдите ѝ бяха кръгли и тежки. В момента загряваше — изписваше по лицето си стандартна усмивка, люшката бедрa, потропваше с острата обувчица в такт с песента на Били Джоуъл, включена малко по-силно, отколкото трябва:

Какво им е на дрехите, които съм навлякъл?

Не виждаш ли, че носиш по-широка вратовръзка?

Мий трябва да си купя вехта колосана яка.

Добре дошъл в епохата на джайва.

Сега работникът зяпаше Солсбъри, мъчеше се да го прецени що за стока е. Гледаше прическата — прекалено изискана за подобно заведение. Гладко избръснат, с блестящи бузи в два след полунощ, сякаш току-що се е наплискал с одеколон, за да дойде в тая евтина дупка, където разголените момичета пет пари не даваха дали е бръснат или не. Подрали сребърни нишки в косата, приятно лице, макар и не чак като на кинозвезда. Може да е университетски професор, реши работникът.

Солсбъри забеляза, че съседът се вглежда в ръцете му, както самият той бе сторил преди малко. Удивително, колко много могат да разкрият ръцете. Той се гордееше с тях. Широки и силни длани. Биха могли да въртят кирка, само че нямаха мазоли. След безкрайната нощ беше измил кръвта, стържейки яростно с четката, сякаш отново се

готвеше за операция. Седемдесет и два часа почти без сън, само на засъхнали сандвичи от болничния бюфет, докато накрая и те свършиха. Ала той остана докрай — вечно сред първите в ортопедичното отделение. Наместваше счупени кости, вадеше от раните парчета стъкло и раздробени куршуми, успокояваше истерични роднини.

След като се изкъпа в болницата, той захвърли окървавената престилка и грабна синьото яке от шкафчето си. Сега бавно пиеше бира и се мъчеше да забрави касапницата. Можеше да се прибере у дома. Двайсет и седмо авеню най-сетне бе отворено след тридневна блокада. Но прекалено уморен, за да заспи, той се залута по непознатите улици и накрая — нейде сред нощния мрак из западните квартали — го подмами неоновият надпис „Танжер“. По-късно неведнъж щеше да се пита защо бе спрял тази нощ, какво го привлече към онова странно и заплашително място. Паркингът беше претъпкан с камионетки и раздрънкани шевролети. От външните високоговорители гърмеше оглушителна музика — пулсиращ ритъм, целящ да подмами мъжете вътре, както някога песента на сирените е тласкала древните гръцки моряци към гибелните скали. Пъстрите тръпнещи букви биеха право в целта — ГОЛИ МОМИЧЕТА 24 ЧАСА... ГОЛИ МОМИЧЕТА 24 ЧАСА... Светкаха, гаснеха и пак светкаха, обещавайки всяка секунда изобилие от гола плът.

По някое време той осъзна, че работникът му говори нещо.

— Мене ако питат, нека изгорят до основи негърските квартали, все ми е тая. Е, не бяха прави ченгетата, дето утрепаха онзи цветнокож. Излишно е било, след като вече са му турили белезниците. Ама и ония животни само чакат повод, да се развилнеят. Изгорили един нещастен кубинец в колата му, чух го по радиото.

— Опитавме се да го спасим — тихо каза Солсбъри. Съседът го огледа озадачено.

— Ами да! Лекар си. Трябваше да се сетя. Божичко, сигурно си се нагледал на ужасии. Чакай малко. Мили Боже, ето я и госпожица Задник за снимка. Двайсет долара да платиш за такова шоу, пак ще е малко!

Роджър Солсбъри я гледаше как приближава, отпратила към него изкусителна усмивка. Другите мъже около малкия подиум нададоха

вой и почнаха да ръкопляска. Роджър Солсбъри наведе глава и заби поглед в чашата си.

— За пръв път ли ти е? — попита съседът. Мълчание. — Ясно, за пръв път. Не се стягай. Слушай сега какъв е номерът. Най-напред момичетата танцуват тук, на бара. Слаба работа. Смъкват всичко, пъхваш долар под жартиерите и може някоя да те целуне. В дъното, където е по-тъмно, ходят да танцуват по масите за двацет долара. Там вече е насаме, та може и да си купя една по-близка срещичка с тая мацка. Вече цяла седмица не съм идвал, откакто черните маймуни запречиха пътищата.

Сега тя се кършеше по сцената и вече изобщо не приличаше на гимназистка от Канзас. „*Всички хвалят само ритми нови. Странно, аз до днес обичам рок-енд-рола.*“ След малко червеният сутиен падна, стегнатите гърди изхвъркнаха на свобода. Сетне дойде ред и на прашката. Тя извърна гръб на мъжете, разкърши гръб, приведе се и опря длани на коленете си. Великолепният задник се завъртя като маховик по посока на часовниковата стрелка, после спря и пое обратно. Солсбъри гледаше като хипнотизиран. Задникът потръпна, запърха с омайващ ритъм, който отекна дълбоко в слабините на Солсбъри и спря на петнайсет сантиметра от лицето му. Умората изчезна, вихърът от кръв и трупове се превърна в полузабравен кошмарен сън и Роджър Солсбъри си представи, че този съвършен задник се върти само за него. Не забелязваше как другите мъже се кикотят, подвикват или потъват в потайни сладострастни фантазии. Но нито един сред тях не изглеждаше омагьосан от този евтин трик, стар като света.

Танцът свърши и младата жена се усмихна на Роджър Солсбъри — откровено и с интерес, помисли си той. И макар че усмивката обходи всички поред, Солсбъри продължи да вярва, че е била само за него. После тя обиколи с плавни движения малката сцена, за да събира банкноти под черните си жартиери, потропвайки с елегантната червена обувка по ръба между бара и подиума. Беше чисто гола, само по обувки и жартиери, но лицето ѝ не изразяваше нито срам, нито съблазън. Сякаш разнасяше подноса за волни пожертвования из Първа лютеранска църква в Топика. За да пъхне пет долара под жартиерата, Роджър Солсбъри измъкна банкнотата от портфейла си с два пръста, без да откъсва очи от момичето. Сложен трик, но той умееше да връзва

конец на възел в кибритена кутия. Страхотни ръце. Силни, уверени ръце на хирург.

Тя се усмихна още по-широко, приведе лице към него и влажно прошепна в ухото му:

Искам да танцувам за теб. Само за теб. И той повярва.

Тази нощ Роджър Солсбъри повярва на всяка нейна дума. Че е манекенка, но напоследък не ѝ върви, че се нарича Есенен Дъжд, че не иска нищо друго, освен добър съпруг и семейство. Разговаряха в задимения полумрак край една ъглова маса и тя танцуваше само за него. Двайсет долара плюс още двайсет бакшиш. Той не я докосна. На съседните маси мъжете лакомо плъзгаха длани по пищни гърди, момичетата пристъпваха с високите токчета и сядаха в скута на клиентите, въртяха се, триеха голи задници в слабините на застаряващи похотливци.

— Свърши ли? — прошепна едно заоблено момиче на клиента си, посягайки да прибере бакшиша.

— Никога не съм виждал подобно нещо — поклати глава Роджър Солсбъри. — Наполовина проституция, наполовина онанизъм.

Той махна с ръка към дебеличкото момиче, което оправяше оскъдните си дрешки и поглеждаше крадешком каква точно банкнота е изкопчило от клиента с избелелите джинси.

— Ти не го вършиш, нали? — попита Солсбъри.

Тя се усмихна. „*Не, разбира се*“, отвърнаха очите ѝ. Той я помоли да се срещнат навън.

— Правилникът не разрешава — обясни тя. — Някои типове си мислят, че като танцуваш гола, може за петдесет долара да те навият на свирка или нещо такова.

— Но аз съм различен — каза Роджър Солсбъри.

Тя приведе леко глава настрани и го огледа. Всички се мислеха за различни, но всъщност имаше само два вида мъже — тъпкачи и слагачи. Е, някои печелеха повече и нямаха черно под ноктите. Беше ги виждала с белите якички и жълтите вратовръзки — живот си живееха нейде из висините. Но все едно дали бяха омазнени бачкатори или борсови посредници, щом оная вратичка се отвореше и кръвта нахлуеше да превърне червейчетата им в дебели салами, всички се оказваха тъпкачи или слагачи. Тъпкачите бяха предимно млади, отракани момчета без пукната пара. Каквото изкарваха, харчеха го за

коли и жени и си въобразяваха, че всичко, що носи фуста — или прашка — лесно минава под ножа. Слагачите бяха балами, вечно се влюбваха и искаха да те променят, да те направят почтена жена. Добре де, плащай колкото трябва и ми надявай веригите. Тоя отсреща си беше стопроцентов слагач.

— Лекар съм — каза той.

— О! — рече тя и се престори на впечатлена.

Той ѝ разказа как рязал и кърпил жертвите от престрелките, колко много искал да помага на хората и да стане велик лекар. Тя го слушаше с широко разтворени очи, усмихваше се почти искрено и кимаше, сякаш разбираше какво му е на сърцето. Мислеше си, че лекарите печелят големи пари. Не знаеше, че всъщност един завеждащ отделение изкарва много по-малко от някоя нейна колежка, а си цапа ръцете като прост бачкатор.

Тя се вгледа право в очите на Роджър Солсбъри и той сякаш видя пред себе си безкрайна топлина и прекрасна душа.

Роджър Солсбъри умееше да разчита рентгенови снимки, но от женски очи нищо не разбираше.

1

ФОРЦЕПСЪТ

Декември 1988 г.

Когато свидетелят се поколеба, аз нетърпеливо почуках с писалката по бележника си. Демонстративно. Не че бързах. Имах цял ден на разположение, дори цяла седмица. Лекарското застрахователно дружество плащаше на час, при това доста добре. И да протакаш, паричките си текат. Почукването бе само за да покажа на съдебните заседатели, че свидетелят не изглежда твърде уверен. И за да го изкарам от равновесие.

Най-напред звучното „чук-чук-чук“ с писалката по бележника. После бавно, решително приближаване към свидетеля — нека усети присъствието ми, докато отчаяно рови из папката си в дирене на някакъв документ. И накрая погледът, високоволтовият лазерен поглед на Джейк Ласитър. Разтапя ледове и свидетели.

Разкопчах черното си сако и пяхнах палец под колана. После се изпъчих с всичките си сто килограма — бивш футболист, бивш служебен защитник и още цял куп бивши неща — пред ореховата преграда около свидетелското място, протрита от допира на милиони потни длани.

Откакто зададох въпроса, бяха минали само четиридесет секунди, но исках да изглеждат като часове. Исках съдебните заседатели да потънат в безкрайната тишина. Чуваше се само бръмченето на климатиците и шумоленето на хартии из папката. Понякога младите адвокати допускат грешката да запълнят тази черна дупка, да изяснят въпроса или да го зададат по нов начин и с това неусетно вдъхват живот в мъртвия въздух, увиснал като саван над вражеския свидетел. Каква глупост. Свидателят е засякъл, защото се страхува. Не мисли за отговора, а за причината да му зададат този въпрос. Мъчи се да надделее в борбата, да предвиди какво ще го питат след малко. Добре, нека се пържи в собствен сос.

Още двадесет секунди мълчание. Един заседател се прозина. Друг въздъхна.

Съдията Реймънд Ленард откъсна очи от списъка за днешните конни надбягвания и хвърли към нас удивен поглед, сякаш току-що откриваше, че се е изгубил. Кимнах мълчаливо, за да го уверя, че в момента не се нуждаем от мъдростта, благодарение на която някога бе успял да завърши право във вечерните курсове нейде из Средния Запад. Съдията бе едър мъж на около петдесет години — плешив, кръглолик и предпочиташе да носи тога в кафяво вместо традиционното черно. Историята едва ли някога щеше да го издигне на пиедестал до съдии от ранга на Маршал или Кардосо, но пък не може да му се отрече, че беше почтен и оставяше адвокатите да пледират, без непрестанно да се намесва.

На предварителното заседание съдията бе предложил да приключваме всеки ден в два и половина. И съвсем сериозно добави, че следобед щял да се занимава с писмената работа, макар че в същото време си подготвяше бинокъла за хиподрума. На бюрото му лежеше бележка: „Жаркия, Ривера, залог 5:1, девета гонка“. Откровено казано, съдията разбираше повече от коне, отколкото от свидетелски показания.

Още тридесет секунди. Сетне кашлица, наподобяваща далечен тътен на влак в тунел, и най-сетне беловласият свидетел проговори.

— Зависи — изрече доктор Харви Уоткинс сериозно и тежко, досущ като президент, който чете послание към нацията.

Съдебните заседатели се завъртяха към мен. Разширих очи, сякаш бях готов да ревна: „Дрън-дрън“. Сетне с лукава вълча усмивчица се помъчих да измисля следващия въпрос. Много ми се искаше да заявя: „Драги мой, триста долара взимаш на час, как не ти хрумна друго, освен *зависи*? Един човек е мъртъв, обвиняват моя клиент в лекарска немарливост, а ти ще ми дрънкаш тук за някакво си *зависи*.“

Вместо това обаче казах:

— Нека тогава да опитаме по друг начин. — Говорех печално и уморено като учител, който се мъчи да преподава алгебра на маймуна. — Когато един хирург извършва ламинектомия на третия и четвъртия лумбален прешлен, може ли да вижда какво върши с форцепса, или работи по усет?

— Както казах, зависи — отвърна доктор Уоткинс с подчертано достойнство.

Както повечето наемни свидетели, той умееше и оригването да превръща в сонет. На възраст беше малко под седемдесетте, със заресана назад бяла коса — бивш началник на ортопедично отделение и доста добър лекар, преди да затъне до уши в океан от «Столичная водка» с лед. Напоследък обикаляше по съдилищата и срещу прилично заплащане даваше мъдрите си преценки в дела за лекарска немарливост. Такива като него предпочитаха да се наричат «консултанти». Другите лекари ги наричаха с доста по-нецензурни епитети. Когато бях защитник по криминални дела, смятах, че клиентите ми могат да спечелят с лекота всеки шампионат на лъжците. Сега си мисля, че май само с фотофиниш може да се определи кой печели първото място — лекарите, фалшификаторите или изнудвачите.

Нямаше смисъл да се заяждам. Въздъхнах и запитах:

— От какво точно зависи?

Сега очаквах най-лошото — тоя въпрос даваше възможност за произволно тълкуване.

— Зависи от момента, за който говорим. Преди навлизането между прешлените всичко се вижда съвсем ясно.

Щом въведете форцепса, за да отстраните нуклеус пулпозус, нещата се променят. Естествено, тъй като пространството между прешлените е съвсем малко, форцепсът затруднява виждането.

— Естествено — изрекох аз с нетърпение, сякаш бях чакал този отговор, още откакто испанците са слезли по бреговете на Флорида.

— Значи от този момент нататък хирургът работи на сляпо?

Исках да чуя «да». Той знаеше, че го искам. И по-скоро би предпочел да влезе пиан-залян в операционната, отколкото да изрече заветната думичка.

— Не съм сигурен, че бих го описал точно по този начин...

— Но в този момент хирургът не вижда какво върши, нали?

Вече почти крещях в опит да изкопча нормален кратичък отговор. Хайде бе, пиянде, колкото по-бързо напуснеш свидетелското място, толкова по-скоро ще се озовеш в прохладните сенки на отсрещното заведение, за да прочистиш гърлото и грешната си душа с глътка бистра, ледена течност.

— Става дума за пространство от около половин сантиметър — отвърна докторът, без да отстъпи нито на йота и тежкият му бас отекна из залата. — Естествено, че няма добра видимост, но хирургът държи форцепса под око, за да знае докъде е навлязъл. И, разбира се, щом усети препятствие, спира движението.

— Точно това казвах и аз, докторе. Хирургът наблюдава форцепса, старе се да усети съпротива в пространството между прешлените. Тоест, работи на сляпо, нали? И вие, и доктор Солсбъри, и всеки хирург, който някога е отстранявал диск...

— Възражявам! Недоказани умозаклучения. — Дан Сефало, адвокат на ищеца, бе скочил на крака и се мъчеше да загази разпасаната си риза. Закопча третото копче на сакото във втория илик. — Ваша светлост, мистър Ласитър пак произнася речи.

Твърде недоволен, задето го откъсват от мечтанията за хиподрума, съдията Ленард отново надигна глава. Залагах три към едно, че изобщо не е чул възражението, но сто на сто щеше да го подкрепи. Предното бе отхвърлено, а съдията Ленард държеше и вълкът да е сит, и агнето да е цяло. И за да не се обърка, просто редуваше наслука решенията ту за едната, ту за другата страна — сигурно и като студент така си беше попълвал тестовите на изпит.

— Приема се — каза съдията, после ми кимна и завъртя любопитно глава към Сефало, който вече бе закопчал накриво всички копчета и стърчеше над масата на ищеца като някакъв Квазимодо с евтин костюм от полиестер.

След това съдията подаде сгънато листче на съдебната секретарка — млада жена, която изслушваше с каменно лице всички истории за убийства, скандални разводи и железопътни катастрофи. Секретарката пробута бележката на съдебния пристав, а той се измъкна през задната врата към съдийския кабинет. Там, сред застоялия дъх на вехти юридически книги, които никога не са били разгръщани, камо ли четени, щеше да предаде листчето на секретаря на съдията, който щеше да позвъни на Блинки Блитстийн и да заложи петдесет долара за Жаркия.

— Ваша светлост, нека задам въпроса по друг начин — казах аз, като че имах избор. — Докторе, навярно ще се съгласите, че форцепсът закрива пространството между прешлените, прав ли съм?

— Донякъде.

Голяма отстъпка, няма що. Какво ли му трябваше на тоя тип, за да каже да“? Доктор Уоткинс плъзна език по устните си. Хей, приятел, май ти пресъхва гърлото, а? Й очите ти са мътни, кръвясали. Бас държа, че Сефало те е настанил в „Сонеста Бийч“. Сигурно са ти поднесли в стаята бутилка от най-добрата руска водка. А може би са добавили и финландска. Да си организираш Руско-финската война в хубавия апартамент с изглед към Атлантика.

Отстъпих към дъното на залата, така че съдебните заседатели да бъдат между мен и свидетелското място. Искях всички да гледат как доктор Уоткинс ще се пречупи като прогнила мачта в щорм.

— Докторе, не е ли вярно, че поради малките размери на пространството между прешлените при всяка подобна операция съществува риск форцепсът да влезе прекалено навътре и да засегне аортата?

— Риск ли? Разбира се, че има риск, но...

— И точно това е станало в нашия случай. Осъществил се е този риск, който според статистиката...

— Възражявам! Ваша светлост, мистър Ласитър не дава на свидетеля да довърши отговора си. Прекъсва го.

Този път, докато скачаше на крака, Сефало си удари коляното в масата и вратовръзката му провисна от закопчаното накриво сако като език на жадно куче. Обикновено Сефало се обличаше съвсем прилично, но си въобразяваше, че в съдебната зала ще спечели симпатии, ако прилича на скитник. Такъв си беше — и без гащи би тръгнал, само и само да привлече заседателите на своя страна. Днешният костюм беше стар, смачкан и вонеше на конска пот. Но Дан Сефало не беше вчерашен. Както се правеше на палячо, изведнъж се превръщаше в Грегъри Пек.

— Отхвърля се — заяви съдията, без да вдига глава.

Да живеят конните състезания!

Свивайки и разпускаяки юмруци, аз направих няколко гигантски крачки към свидетелското място. Искях да приключа ефектно. С показанията си доктор Уоткинс ни бе закопал здравата. Сега се мъчех поне да изравня резултата. Пристъпих до секретарската маса и взех стоманения инструмент, който напомняше мънички, изящни клещи. Вместо с поглед, секретарката ме удостои само с гледката на буйната

си африканска прическа. Четеше някакво книжле със замък и тъмноока жена на корицата.

— Този форцепс, вещественно доказателство номер пет на ищеца, е идеалният инструмент за премахване на дисковата херния, нали така?

— Не знам дали е идеален, но го използват.

Май се надяваше цирозата да го отмъкне в гроба, преди да е казал „да“. Отстъпих към дъното на залата. Докторът не ме изпускаше от очи и подозрително бръчкаше чело. Нямахте ми вяра за пет пари.

— Но колкото и да е свършен за въпросната операция, този инструмент представлява реална и добре позната заплаха за аортата, така ли е?

Доктор Уоткинс се усмихна. Очите му се поизбистриха. Той вирна брадичка и стрелна поглед към заседателите, да провери дали внимават.

— Форцепсът не представлява заплаха — заяви той с тежък, сенаторски глас. — Заплахата идва, когато хирургът прибързва, или действа твърде грубо и губи представа докъде е навлязъл. Форцепсът причинява увреждане само по най-елементарния начин, също както пистолетът може да убие човек, но пред съда застава онзи, който е натиснал спусъка. Немарливиет хирург — това е заплахата. Да се засегне аортата по време на ламинектомия си е чиста немарливост, или, казано на ваш език, лекарска небрежност...

— Ваша светлост! — провикнах се аз като ранен глиган.

Свидетелят се държи безотговорно. Вместо показания развива тук някакви си теории в полза на ищеца, от когото получава щедро заплащане.

Говорех каквото ми хрумне, само и само да отклоня вниманието на заседателите от жалкия си провал. Бях прекалил с въпросите — класическа глупост по време на разпит.

Съдията Ленард се завъртя на тапицираното кресло.

— Това възражение ли е?

Мислено преброих досегашните му решения, сякаш бях в казиното и чаках да събера двайсет и едно.

— Да, Ваша светлост. Настоявам съдебните заседатели да не вземат под внимание подвеждащите изявления на свидетеля.

— Подкрепя се. Съдебните заседатели да пренебрегнат последния отговор.

Голям успех, няма що! Заседателите вече бяха наясно, че щом им нареждат да забравят нещо, значи си струва да го запомнят. Как да спася положението? Погледнах Сефало. Ако се ухилеше още малко, щеше да му се цепне главата.

— Нямам повече въпроси, Ваша светлост — казах аз с умело разиграна бодрост. После решително тръгнах към стола си, сякаш току-що бях смазал свидетеля. Но не ми се вярваше да съм впечатлил заседателите. „Ех, Ласитър, защо не си затрая, когато трябваше?“ Изпънат като бастун, с безупречна снежнобяла прическа, доктор Уоткинс слезе от подиума и за момент спря да кимне любезно на заседателите — същински генерал пред войските си. После мина край масата на ищеца, кимна на Дан Сефало и нежно потупа по рамото опечалената млада вдовица Мелани Кориган. На минаване покрай мен съвсем леко поклати глава и ме изгледа съчувствено, сякаш искаше да рече: не му придирийте много-много на клетника, с калпаво дело се е захванал, та и по-кадърен от него няма как да го спечели.

Затворих очи и пред мен се разстла прекрасна страна с прохладни потоци и зелени хълмове, където съдилищата издават само брачни свидетелства и актове за недвижими имоти. После се зачудих дали ще ме вземат за учител по физкултура в някоя прогимназия.

2

ДОБРИТЕ МОМЧЕТА

Роджър Солсбъри сипа върху ориза черпак супа от черен боб, после поръси купчинката със ситно нарязан лук. Кубинските солени бисквити, които в ръцете ми обикновено се разпадат на прах, изобщо не го затрудниха — цепеше ги на две с палец и показалец, както изкусен скулптор цепи мрамора с един удар на длетото. Ръце на хирург. В подобни ръце форцепсът просто не можеше да се изплъзне и да пробие аортата, оставяйки Филип Кориган да издъхне от вътрешен кръвоизлив, а Мелани Кориган да живее като млада, красива и много богата вдовица. Тъкмо затова Роджър Солсбъри оспорваше моята стратегия при разпита на белокосия въздухар, който днес ми бе разказал играта в съдебната зала.

— Ако нашата теза е, че не съм закачил аортата, тогава защо се мъчеше да изкопчиш от Уоткинс признание, че хирургът не вижда нищо, докато извършва ламинектомия? Говореше тъй, сякаш искаш да ме оправдаеш за нещо, което не съм направил.

Щом клиентът си мисли, че го оставяш да затъне в коварното благо на съдебната система, най-добре е да се правиш на спокоен и мъдър, дори ако сам вече гълташ вода и дириш най-близката спасителна лодка. Само че е малко трудничко да го сториш, когато отсреща две млади жени те бройкат с преценяващи и изкусителни погледи.

— Това се нарича алтернативна пледоария — заявих авторитетно аз и отправих любезна усмивка към наблюдателките, кацнали върху табуретки пред бара. Срещна ли големи, лъскави и изкусителни очи тутакси ставам много любезен. — Най-напред казваме на заседателите: нашият скъп доктор изобщо не е припарвал и на километър от онзи проклет кръвоносен съд. Второ, дори и да го е закачил, не може и дума да става за небрежност. Това е общоприет риск при този вид операции, поради тясното пространство и близостта на аортата.

— Имам чувството, че не ми вярваш — заяви Роджър Солсбъри.

Той сипа с яките си ръце още малко супа върху ориза и се загледа как над чинията бликва ароматна пара. Една от жените вече се усмихваше. На мен, помислих си аз. Или може би на Роджър? Той беше красив посвоему. Среден ръст, средно телосложение, стандартни черти. От онези, дето направо побъркват полицейските художници. Няма да се захванат — нито липсващи зъби, нито крив нос или белег на бузата, нищо хлътнало или стърчащо.

Захванах се с моята паломия — жилав бифтек, маринован с подправки и вероятно оставен върху предния капак на стар шевролет под жаркото слънце на Маями. Говорейки, жестикулирах с ръка или по-скоро с вилицата, на която бях забучил парче пържен банан.

— Тази правна стратегия има стари традиции. Още в древни времена се е случвало някой да доведе съседа си пред съда и да каже: „Дадох му котлето назаем, а той ми го върна пукнато“. А съседът отвръща: „Никога не съм взимал котлето и освен това, когато ми го даде, вече беше пукнато“.

Роджър Солсбъри поклати глава.

— Професията ти е толкова несигурна, толкова пълна с противоречия. Никога не съм разбирал закона.

— Аз пък жените.

В очите им танцуваха вълшебни, подмамващи пламъчета. Аз затаих дъх, а Роджър продължи да говори.

— Джейк, знаеш, че ти вярвам изцяло.

Божичко, навремето един клиент почна точно с тия думи, преди да ми бие шута.

— Така и трябва — отвърнах аз с небрежна самоувереност.

— Но не мога да кажа, че съм доволен от хода на делото.

— Слушай, Роджър. Това е психологическо състояние, което всеки ответник преживява по време на обвинението. Постарай се да не забравяш, че състезанието едва започва. Още не сме се развихрили. Почакай само да викнем за свидетел стария Чарли Ригс. Той е честен, сече му и пред него онова пиянде Уоткинс ще изглежда продажен касапин, какъвто си е всъщност.

— Сигурно.

— Май не си убеден.

— Ригс е на път да изкукурига от старост. Половината му приказки са на латински. И е някакъв си скапан съдебен лекар — или

поне беше, преди да го пенсионира, — а не хирург-ортопед.

— Роджър, вярвай ми. Трябва ни не какъв да е лекар, а точно този. Чарли Ригс ще каже на заседателите защо умрял Филип Кориган. Тъкмо там е дупката в обвинението и през тая дупка мога да прокарам цял кавалерийски отряд.

Най-сетне двете жени вдигнаха платна и поеха към нашата маса. Едната ме гледаше втренчено изпод камара червеникава коса, която се спускаше до раменете ѝ и продължаваше нейде към Мексико. Имаше кожа с цвят на карамел и лъскави абаносови очи. Гъстата, гарвановочерна коса на другата подчертаваше изящното, порцеланово лице. На едното ѝ ухо висеше обеща като златен сперматозоид, а на другото — малко рогче от слонова кост и двете носеха впити в бедрата панталони и прекалено широки тениски с грамадни подплънки на раменете.

— Може ли да седнем за малко на вашата *маса*? — попита госпожица Карамелена кожа. Вместо маса изрече, *масса*.

Роджър Солсбъри надигна очи и се усмихна. Явно заплахата от присъда не бе успяла да замрази хормоните му. А и аз нямах нищо против да се позабавлявам. Напоследък животът ми бе пуст като хотел в Маями Бийч през юли. Най-напред обаче обмислих нещата набързо, защото знаех, че ме чакат няколко часа работа. Има си време за веселба, само че не и наред тежък процес. Искях да приключа с аутопсията на днешните събития и да се подготвя за утрешните показания на вдовицата. И все пак по стар, може би дори прастар рефлекс мисловният ми компютър стремително изчисли плюсовете и минусите, най-вече колко време бих загубил за цялата работа: флирт, забавления, креватна гимнастика, сбогуване и обещания за нови срещи. Не, прекалено дълго излизате.

Двете вече бяха седнали и Карамелената кожа бърбеше за бившия си приятел — колумбиец и ужасен негодник. Изрече го като *неходник*. Беше родом от Коста Рика, приятелката ѝ — от Хондурас.

Изобщо не трябваше да вода Роджър в този лъскав крайбрежен квартал с безброй магазинчета, ресторанти и барове, нанизани покрай водите на Бискайския залив. Тук беше зона за свалки и двечките сигурно предполагаха, че сме излезли на лов — симпатични, добре облечени момчета под четиридесет години — докато всъщност търсехме единствено самота и място за ранна вечеря. Зад витрините на

ресторанта разни млади адвокати, счетоводители и банкери се отправяха към околните барове и изпод разгърнатите им сака надничаха червени тиранти. Наместваха се върху табуретките, и подпрени на плота, очакваха да им сервираат ледена „маргарита“ от хромирани машини, каквито човек очаква да види в някоя млекоцентрала, но не и в нормална кръчма. Наблизо млади жени — техни точни копия, само че със строги костюмчета или благоприлични рокли под коляното — стискаха плътно устни, сякаш пращаха всичко живо по дяволите и се мъчеха да демонстрират необходимия кураж и непукизъм, чрез който възнамеряваха да покорят света. Общо взето, нахакана тайфа от лъскави момчета и момичета.

— Карлос имаше моторница, викаше й „Цигарата“ — продължаваше да бърби Карамелената кожа. — Караше като смахнато копеле. — *Хопеле*. — Душата си даваше за тая пуста лодка. Сега е във ФИЗ.

Солсбъри я изгледа с недоумение. — Федерално изправително заведение — поясних аз. — Сигурно е возил с лодката торби бял пращец.

— *Si. Hizo el tonto*. Правеше се на глупак заради другите. И *como si esto fuera poco*^[1], та биеше и мен. Връзваше ме и ме пердашеше с четка за коса. Отначало беше забавно, но после...

Заинтригуван, Роджър Солсбъри попита дали Карлос е използвал ремъци или обикновено въже. Зачудих се дали проявява научен интерес или нездрав любопитство. Междувременно момичето с обещите ми разправяше, че и двете били манекенки — то пък коя ли в Маями не е манекенка? — само че нямали разрешителни за работа. Били пристигнали с туристически визи. Кое то означаваше, че дирят под дърво и камък Светия Граал, наречен Зелена карта. Или пък гледат да си вържат по един местен съпруг.

Обещите висяха край лицето ми. Коленете ни се докоснаха и тя зашепна съвсем тихичко, за да приведа глава още по-близо. Чудех се дали ги учат тия номера, или са им заложени генетично. Дълъг лакиран нокът плъзна по дясното ми ухо. В подходящо време и място това би могло да ме възбуди. Но сред този ярко осветен ресторант и както бях настроен за работа, не изпитах нищо друго, освен сърбеж.

— Гъста коса имаш, мистър Широки плещи — каза тя. — *Хъста и миссър*. — На някои янки косата им е като... как беше на английски

telaranas?

— Паяжини — преведе Карамелената кожа.

— Si, като паяжини. Но твоята, *chico*, е гъста като *sanato*. И *rubianco*.

— Като коноп и почти руса — услужливо поясни Карамелената кожа.

Приятелката ѝ подръпна моята хъста *rubianco sanato*, с което никак не ми помогна да лапна парче пържен банан.

— И *ojos azules*^[2] — изкиска се тя, като надникна в очите ми.

След малко двете се извиниха и поеха към тоалетната, навярно за да разпределят трофеите. Госпожица Карамелена кожа щеше да грабне по-дребния с прошарената коса, който вече точеше лиги при мисълта за ремъци и въжета. За другата оставаше *миссър Широки плещи*, който поне нямаше нито паяжини, нито бръмбари в главата, но пък изглеждаше доста разсеян.

Солсбъри запали цигара, смукна дълбоко и пусна струйка дим към вентилатора над главите ни. Все се чудя защо някои лекари пушат. Трябва да са наясно с последиците. Може би от липса на воля и дисциплина. Не си представям адвокат по дела за телесни повреди да яхне мотоциклет, след като е видял полицейските снимки. Понякога се налага да събират телата с лопата.

Исках да откъсна Роджър от латиноамериканските фантазии и да поговорим за утрешния ден на процеса. Той обаче дрънкаше нещо за каре и май нямаше предвид бридж или белот. Много се изненада, когато поклатих глава. Помнех същата озадачена физиономия от деня, когато за пръв път влезе в кантората ми.

— Сигурно ви харесва да защитавате лекари — каза тогава той, след като се поздравихме.

Да бе, голяма чест.

Роджър ме погледна изненадано и с погнуса захвърли обвинението върху бюрото ми, сякаш беше заразно. Докато четях, той се мотаеше из кантората и уж зяпаше навън към залива, но всъщност тайничко търсеше дипломи и грамоти по стените. Не откри нищо. Нито дипломи, нито почетни писма. Адвокатското ми разрешително виси у дома, над тоалетната. Закрива напуканата мазилка. Роджър се

спря пред снимката на футболния отбор, където играех в колежа — от ония нагласени снимки, на които се пъчат стотина души и не можеш да разпознаеш никого.

— Играли сте футбол — каза той.

Усетих, че е впечатлен. Нямаше представа дали изобщо съм завършил право, но се радваше, че поне знам как да блокирам и атакувам.

— Железен защитник — отвърнах аз. — Но като адвокат ме бива повече.

— Отдавна ли защитавате лекари?

— Немного. Преди това измъквах разни кофти типове от полицейския арест.

— И защо се отказате?

— Защото ми се драйфаше.

— А?

— След време осъзнах, че всичките ми клиенти са виновни, невинаги за това, в което ги обвинявах, но непременно си имаха по някое престъпление, понякога далеч по-страшно.

Разказах му как се чувствах, виждайки как някой изрод излиза от ареста заради неправилно проведен обиск, а подир седмица пак го докарват за убийство на шейсетгодишен продавач в магазин за напитки. „Ама за какво ме прибират, бе, мой човек, нищичко не съм направил!“

Разказах му как напуснах и се захванах с дела за телесни повреди. Половината ми клиенти бяха фалшиви. Фалшиви травми и фалшиви доктори, или пък истински травми, само че без застраховка.

— Значи защитата на лекари е крачка нагоре — мъдро установи Роджър Солсбъри.

— От трън, та на глог.

Отново същият озадачен поглед.

— Зарязах всичко и се лепнах при богатите дъртаци от „Хармън и Фокс“ — обясних аз. — Обикновено тия типове от кабинетите с дъбова ламперия и дебели килими не седат на една маса с момче като мен. Страх ги е, че ще си окапя сакото, ако изобщо имам сако. В едно прекрасно утро обаче им хрумнало, че нямат кого да пратят в съда.

Знаят как да водят служебна кореспонденция и да пишат докладни записки, но не и как да баламосват съдебните заседатели. А

аз им спечелих доста дела и отървах неколцина много опасни лекари.

Физиономията му вече не беше озадачена, а разтревожена.

— Извод от изложението — използвах аз любимия израз на дъртофелниците от фирмата. — През цялата си кариера търся добрите момчета, но досега не съм ги намерил.

Той помълча, сигурно се чудеше дали не съм некадърник. Добре де, и аз си задавах същия въпрос. Винаги предполагам най-лошото. Така си пестя неприятните изненади.

След това нещата се пооправиха. Проверих го. Имаше добра репутация. Напълно законна дейност и нито един съдебен иск досега. Той вероятно също ме провери. Не бях лишаван от адвокатски права, не бях съден или уличаван в нарушения на служебната етика. А единственият ми арест за побой беше станал погрешка — няхах представа, че онзи бил полицай.

И тъй, чакахме нашите *dos chicas*^[3] да си напудрят нослетата или да смръкнат нещо в тях, а аз просто не можех да прогоня баналните мисли за предстоящото дело.

— Роджър, дай да си поговорим за утре. Сефало ще извади на показ вдовицата. Днес зърнах с крайчеца на окото си как я зяпаш. Знам, че е жена за милиони, но щом аз те забелязах, докато се бяхтех с онова пиянде Уоткинс, значи и заседателите не са пропуснали да видят. Може да си направят погрешни изводи — че се чувстваш виновен, задето нейният старец се е гътнал. А това е много по-зле, отколкото да си мислят, че я бройкаш.

— Изобщо не съм я бройкал. Сигурно е станало случайно.

— Да бе. Въпросът е там, че нейните показания ще са много опасни. Всички мъже заседатели биха искали да я набарат за задника, а жените — да я закрилят.

— Добре де, разбрах те.

— Радвам се. Не искам да те тревожа, но хубавата вдовица представлява сериозен проблем. Заради нея заседателите може да забравят всичките ни медицински доводи. Забеляза ли как беше облечена днес? Сива копринена рокля и перлена огърлица. Изискано, но скромно.

Солсбъри се разсмя.

— Да я беше видял с вечерна рокля без гръб.

— Аха — рекох аз. Казвам го винаги, когато не знам какво да отговоря. Много исках Солсбъри да поясни какво има предвид, но той млъкна. След малко запитах: — И откога си моден съветник на мисис Кориган?

— А, това ли? Сигурно съм забравил да ти кажа. Когато Филип взе да ме посещава заради болките в крака и гръбнака, постепенно се сприятелихме. В момента нямах сериозна връзка. Двамата бяха младоженци. Канеха ме на гости — коктейли, забави, вечери, понякога бяхме само тримата.

— Значи познаваш мисис Кориган?

— Мелани ли? Естествено.

— Тъй значи, Мелани!

Той ме изглежда, сякаш питаше какво лошо има в това. Поради липса на отговор, аз отново се захванах с паломията. Всъщност нямаше нищо лошо. Просто се дразнех, че не съм го научил преди процеса.

След малко се зададоха новите ни приятелки. Очите им лъщяха като прожектори, готови да изхвъркнат навън. Измънках някакво извинение на моята кандидатка, която не се разочарова особено и заби хипнотичен поглед в симпатичния доктор. Заряхах ги — двете разгонени дами и човека, който ми бе поверил кариерата си, но не казваше всичко. Питах се, какво ли още е премълчал?

На вратата спрях и се озърнах. Ресторантът вече бе пълен. Галениците на съдбата прииждаха на тумби и изстискваха лимони в мексиканската си бира — най-модното питие за момента, отлежало горе-долу толкова, колкото да заприлича на бира. Мене ако питат, на лимона мястото му е в чая и толкоз.

Жените вече бяха обсадили Роджър Солсбъри от двете страни. Смееха се и тримата. Обърнах им гръб и се помъчих да мисля за показанията на Мелани Кориган, но вместо това из главата ми все се въртяха догадки каква ли тройка ще образуват в леглото.

[1] Сякаш не му стигаше (исп.) — Б.пр. ↑

[2] Сини очи (исп.). — Б. пр. ↑

[3] Две мацки (исп.) — Б.пр. ↑

3

ВДОВИЦАТА

— Мисис Кориган, обичате ли съпруга си?

— Обичам го. — Кратка пауза, задавено хълцане, тръпка, навлажнени очи, сетне по изящните скули бликна същински тропически порой. — По-точно, обичах го. Много.

Страхотно изпълнение. Тия неща не се изучават в гимназията. Дан Сефало продължи разпита:

— Липсва ли ви?

Отново подвеждащ въпрос, но само пълен глупак би предизвикал гнева на широката публика, прекъсвайки лигавия сериал с осведомителен бюлетин.

— Много ми липсва. Всеки ден. Толкова много неща споделяхме. Понякога чувам шума на кола по алеята и неволно си мисля: може да е Фил.

А може и да е вестникарчето. Божичко, каква мелодрама. Тя погледна към заседателите, сетне бързо извърна очи, сякаш сърцето ѝ се късаше от спомена. От синята кожена чанта изникна дантелена кърпичка и попи сълзите по големите кафяви очи. Над свидетелския подиум надвисна облак от болка, но в цялата зала най-много страдах аз. Всеки въпрос падаше като стрела и всеки отговор ме пронизваше право в сърцето. Вдовицата изглеждаше великолепно. Гъстата червеникава коса беше отметната назад, за да разкрие страданието, изписано по безупречното ѝ лице. И всичко това — в името на правдата плюс няколко милиончета компенсация за душевните терзания от загубената близост, утеха и радост.

— Разкажете ни за съпруга си, за покойния си съпруг, мисис Кориган. Знам, че темата е болезнена, затова кажете, ако се нуждаете от прекъсване, за да съберете сили.

Сефало протегна ръце към вдовицата и се поклони, сякаш стоеше пред кралска особа. А тя наистина приличаше на кралица с белите си ръкавици и тъмносиньото двуредно костюмче. Може би

ръкавиците прикриваха факта, че вече си е сложила яркочервен лак за предстоящите обиколки из нощните клубове. Може би си струваше да я помоля да ги свали, когато дойдеше моят ред за въпроси. Или пък просто да грабна меч и да си направя харакири.

— Не знам откъде да започна — каза тя. — Няма кой знае какво за разказване.

Очевидно знаеше точно откъде да започне. Много ми се искаше да каже: „Докато жена му умираше, той чукаше половината стюардеси в града; натрупа милиони, като подкупваше областните инспектори по териториално планиране; и ако нямаше, високопоставени приятели във Вашингтон, отдавна да са го прибрали на топло, за укриване на данъци.“ Но вместо това тя продължи:

— Фил беше най-всеотдайният човек, когото съм срещала. Ако можехте да видите... ако можехте само да видите как се грижеше за болната си първа жена. — Тя се обърна към заседателите като кинозвезда пред тълпа обожатели. — Мислеше си, че завинаги е загубил способността да обича, но аз съживих нещо в душата му. А за мен той беше всичко — любовник, приятел, дори баща, какъвто никога не бях имала. И да умре тъй жестоко, в разцвета на силите си...

Хитро. Много хитро. Тъй добре разиграно, че изглеждаше напълно естествено. Ето го значи обяснението, защо дваисет и шест годишна жена си хваща мъж на петдесет и пет. От баща се нуждаела и сега го оплаква. Само прескачаше дребния факт, че шампанското гръмнало едва шест седмици след погребението на любимата първа съпруга. Но дръзних ли да обеля и думичка за това, с мене бе свършено. Виртуозно изпълнение. Дори съдията Ленард я слушаше със затаен дъх. Тази сутрин изглеждаше в отлично настроение, докато обсъждахме календарния график на делото. И как да не е в настроение, след като жаркия му бе докарал тройна печалба — едно към десет и два пъти по едно към пет.

Когато ми предостави свидетелката за разпит, Дан Сефало се хилеше тъй злорадо, че едва не пропуснах да забележа поредните аномалии в облеклото му — ципът на панталона зееше полуотворен, а ризата беше закопчана в илиците на сакото.

Моментът изискваше гениалност. Роджър Солсбъри ме гледаше тъй, сякаш му бях последна надежда. Пристъпих към свидетелския подиум с неуверена усмивка. Все още не бях решил. Зад сълзите

долавях кремъчна твърдост и много ми се искаше да я изкарам на бял свят. Но допуснех ли грешката да я докарам до истерични сълзи, заседателите щяха да ме линчуват и да спретнат обезщетение с толкова нули, че да стигне и за самолетноносач. Тя ме гледаше право в очите. Сочните устни изведнъж се свиха решително. Знаех, че има нещо гнило в цялата работа. Но моите хора не бяха успели да го открият за шест месеца и излизах пред съда съвсем бос. Не можех да рискувам.

— Ваша светлост — обърнах се аз към съдията, сякаш търсех неговото одобрение. — Смятам, че ще е непочтено да задържим мисис Кориган на подиума за обсъждане на тази болезнена тема. Защитата няма въпроси.

Отчаян и зарязан от всички, Роджър Солсбъри клюмна на стола си. Дори и в смъртните отделения рядко бях виждал такова униние.

— Много добре — каза Ленард и ме удостои с лека усмивка. — Мистър Сефало, призовете следващия свидетел.

— Ищецът приключи със свидетелите — заяви Дан Сефало, продължавайки да огрява цялата зала с идиотската си усмивка.

— Някакви предложения? — запита съдията.

Пристъпихме към него и той пусна заседателите в обедна почивка.

— Защитата настоява за прекратяване на делото — казах аз, макар че и сам не си вярвах.

— На какви основания, мистър Ласитър? — попита съдията.

— Поради липса на убедителни доказателства, първо — че операцията е довела до аневризъм на аортата, и второ — че смъртта е причинена от въпросния аневризъм.

— Отхвърля се — отсече съдията още преди Сефало да отвори уста. — Свидетелят на ищеца вече даде показания по въпроса. Какво ти става, Джейк, тия работи ги решават съдебните заседатели.

Знаех това. Макар и затънал до уши в тресавище от коктейли и ледена водка, доктор Уоткинс ни бе дал необходимите доказателства — поне колкото да не допусне прекратяване на делото. Правех предложението само за да покажа на съдията по каква линия ще водя защитата. О, доктор Чарлс У. Ригс, колко ми трябваш в момента!

Съдията се озърна из опустяващата зала и махна с ръка да пристъпим още по-близо. После даде знак на секретарката да се пръждосва.

— Говорихте ли за споразумение, момчета?

Разумен въпрос. Ако успееш да ни разкара сега, можеш да виси на хиподрума чак до края на седмицата.

— Ваша светлост, предложихме да покрием обезщетението със застраховката на моя клиент — отвърнах виновно аз. — Точно милион долара, с друго не разполагаме. Ищецът би трябвало да приеме, така ще спести на съда много време и труд.

Сефало поклати глава.

— Според нашите изчисления само загубите от неосъществени доходи на покойника са над три милиона. Да не говорим за душевните страдания на моята клиентка от загубата на скъпия ѝ съпруг.

Съдията се разсмя.

— Дани, както я гледам тази твоя вдовица, май няма да остане задълго без скъп съпруг.

Браво. Много се радвах да го чуя. Може би и съдебните заседатели си мислеха същото. В такъв случай щяха да ни лепнат само три милиона — предостатъчно, за да докарат горкия доктор до просияшка тояга.

Съдията се облегна назад.

— Добре, момчета. Дайте да караме по същество. Дани, казвай последно колко искаш.

— Две и петстотин. Днес. Без отсрочки. В брой.

Съдията вдигна вежди и плъзна длан по голото си теме.

— Браво бе, Дани! Знаех, че не си поплюваш, ама чак пък толкоз... Джейк, ти какво имаш?

Измъкнах празните си джобове и поклатих глава.

— Милион, Ваша светлост, колкото дава застраховката. Клиентът ми е на частна практика само от пет-шест години. Още изплаща дългове. Добре печели, но засега не е натрупал пари. Няма откъде да плати. Пък и изобщо не е виновен.

— Добре, Джейк, но сега сме в почивка, а през второто полувреме ще ти спукат задника от пердах. Нали виждаш накъде е тръгнала работата?

— Още не е свършило първото, Ваша светлост. Изчакайте да си кажа думата пред съда.

— Добре, точно в един започваме с първия ти свидетел.

Заседанието се прекратява.

Той удари с чукчето и глухият звук отекна под гредите на високия таван. Роджър Солсбъри се захлупи на масата като прострелян.

Побързах към коридора и едва не се врязах в хубавата вдовица. Тя не ме забеляза. Стоеше гърди срещу гърди с някаква друга жена. И двете се зъбеха, пламнали от яд като съдия и прогонен играч. Не познавах новодошлата. Беше без грим, с късо подстригана черна коса, чип нос, смугло лице, джинси и маратонки. Може би последната хубава жена в Маями, носеща очила. Масивните рамки от черупка на костенурка ѝ придаваха професорски вид. Езикът, който държеше обаче, едва ли се чува често в студентските аудитории.

— Ти си безогледна пачавра и долна курва. Тепърва има да видим коя от нас ще изхвъркне на улицата!

Вдовицата присви очи. Вече бяха съвсем сухи. Бълваха огън и жупел.

— Махай се, неблагодарна твар, и до довечера да си изнесеш партакешите, инак скапаните ти дрехи ще плуват в залива.

Дан Сефало пристъпи да ги разтърве.

— Мис Кориган, смятам, че е по-добре да си вървите.

А, мис Кориган! Сладкодумната непозната явно бе дъщерята на Филип Кориган от първия брак. Последвах я по коридора.

— Мога ли да ви помогна? — любезно попитах аз.

Мъчех се да не изглеждам като типичен адвокат лешояд, дебнещ да изкара облаги от чуждото нещастие.

Тя свали очилата и ме огледа свирепо. Очите ѝ имаха цвят на силно кафе. Очевидно днес беше готова да сдъвче всеки срещнат. Измери ме от глава до пети и задържа поглед нейде върху реверите ми. Леко разшири ноздри, сякаш излъчвах зловонни изпарения.

— Вие сте адвокатът на онзи доктор, нали?

Изрече го тъй, сякаш ми се полагаше най-малко доживотен затвор.

— Има такова нещо. Видях да спорите с мисис Кориган и просто се чудех дали не ви трябва помощ...

— Защо? Чукате ли я, или само ви се иска?

Тя отново намести очилата върху вирнатото носле и решително се отправи към асансьорите.

— Първото не, второто да — подвикнах след нея аз.

СПОРТНАТА ЖУРНАЛИСТКА

Върху бюрото ми се трупаха листчета с телефонни известия. Служебна украса.

Мислиш си, че вселената спира, докато живееш в своя мъничък свят, но не е така. Земята продължава да се върти, независимо дали си на съд, на война, или под скалпела. Или в гроба. Върху гладък сатен в махагонов ковчег — като богатия Филип Кориган, или в залива — като някой спиртосан бездомник.

На влизане в кабинета зърнах най-напред изгледа към крайбрежния булевард, сетне камарата съобщения, на които нямаше да отговоря — изобщо няха намерение да звъня на адвокати, да се срещам с клиенти и да обсъждам нови дела, докато целият ми свят е събран между четирите стени на съдебна зала 6–1. Край листчетата имаше купчинки молби, писма и докладни записки, грижливи подредени по важност и номерирани с квадратчета жълта хартия. Как ли сме живели преди някой гений да изобрети самозалепващите се листчета? Или преди ксерокса? Преди компютъра, факса, клетъчния телефон? Сигурно светът е бил много по-муден. Адвокатите не са имали кабинети на петдесет и два етажа над Бискайския залив, където сервитьори с бели сака предлагат следобеден чай, а хирурзите не са изкарвали по четиристотин хилядарки годишно, премахвайки шипове от коленете или дискови хернии.

Днес адвокатите бяха станали бизнесмени. За да вдигат хонорарите непрестанно, се съюзяваха с високоплатени сътрудници, оформяха екипи за обслужване на състоятелни клиенти и трупаха печалби от разликата между хонорара и възнаграждението на сътрудника. Докторите пък се бяха превърнали в същински фабрики. Трупаха огромни пенсионни фондове, закупуваха сгради и ги даваха под наем, влагаха капитали в лаборатории и апаратура за милиони, докарваха си от инвестиции и амортизационни отстъпки много повече, отколкото им плащаха пациентите.

Може би напоследък лекарите толкова задълбаваха в борсовите дела, че изобщо не ставаха за хирурзи. Може би алчността на адвокатите допринасяше още повече за кризата в здравеопазването. Но пък, от друга страна, кой би отрекъл, че от време на време скалпелът просто се отплесва или умореният поглед пропуска да забележи тумора? Как го бе казал старият Чарли Ригс, когато за пръв път прегледа документацията по делото Солсбъри? *Errare human est*. В превод от латински: — *Човешко е да се греши*. Вярно, но съдебните заседатели рядко прощават.

Грабнах първия лист от камара номер едно. Беше се обаждала баба Ласитър. Само дано не я бяха прибрали отново в участъка. Баба ми живееше на островчето Исламорада от архипелага Флорида Кийс. От нея съм научил всичко за риболова плюс доста неща за принципите и благоприличието. Тя беше сред първите, които вдигнаха глас срещу безогледното строителство, съсипващо крехката природа по островите. Когато приказките не помогнаха, тя напои до припадък местния каналджия Върджил Тигпен и взе назаем неговата цистерна. По някаква странна случайност цистерната току-що бе изсмукала съдържанието на бабината септична яма плюс още пет-шест в квартала. Баба я откара право наред тълпата високопоставени гости за тържественото откриване на „Пеликан Пойнт“ — адски грозен жилищен блок върху проядени от солта бетонни подпори, който рано или късно щеше да рухне в тинестите плитчини около Кий Ларго. Докато разни банкери, адвокати, предприемачи и политици гледаха със зяпнали уста, а камерите бръмчаха, баба изрева: „Да ви сера на фасона“. После изсипа пет хиляди литра говна върху шведската маса.

Съдията й лепна условна присъда плюс сто часа общественополезен труд. Тя изпълни заръката му, като ходеше да гощава с домашно уиски старците от близкия дом за флотски ветерани.

Обадих й се. Нямаше нищо сериозно — просто скучаеше и взе да ми разправя за прилива. Следващото листче беше изписано с неповторимо грозния почерк на моята секретарка Синди.

*Отвъд реката
дочух гласа.*

Tempus Fugit^[1] рече докторът в девет часа.

Докато се чудех каква е тази щуротия, през откrehнатата врата надникна глава, украсена с безброй стегнати оранжевокестеняви къдрици. Според мен тоя цвят хич не се връзваше с цикламени сенки за очи, но пък беше в тон с червилото. Ако сложеше още малко по-ярко червило, нощем можеха спокойно да я използват за пътен знак.

— Синди, какво е това тук?

— Хайку, el jefe^[2].

— Кой?

— Аз.

— Какво „аз“?

— Аз пиша хайку — обясни тя със смях. — Това е японско стихотворение от три реда, без разните му там разбити сърца. Просто описва човешки преживявания и впечатления от природата.

— А какво означава в случая?

— Стига бе, шефе, Дъртият смотаняк Чарли Ригс ще дава показания пред съда утре в девет сутринта. Ще обясни на всеослушание от какво се е гътнал онзи богат гадняр Фил Кориган.

— Добре, той ни е най-надеждният свидетел.

— Знам ли... — промърмори Синди, размотавайки с пръст една от стегнатите къдрици. Ако някой комар допуснеше глупостта да навлезе в косата ѝ, нямаше да излезе жив. — Имам лошо предчувствие за това дело. Твоят доктор Солсбъри гледа като побъркан.

— Всички мъже те гледат така, Синди. Опитай да носиш сутиен.

— Аз пък мислех, че изобщо не си забелязал.

— Трудно е да не се забележи, когато надуют повечко климатика и стане като в хладилник. Хайде сега малко да ми помогнеш, Синди. Имаме ли нещо за дъщерята на Кориган от първия брак?

— Ще се намери.

Синди не беше чак толкова вятърничава, колкото изглеждаше. Знаеше как да побърква мъжете с налудничав грим, кръшна походка и лукава усмивка, но под всичко това се криеше остър ум, съчетан с богат уличен опит — твърде необичайна комбинация.

— Сюзън Кориган — каза Синди, без да поглежда в папката. — Възраст — около трийсет години, завършила колеж с отличие, след това специализирала журналистика в Северозападния университет. Спортна журналистка в „Хералд“.

— Ти си невероятна — възкликнах аз напълно искрено.

— Включително и там, където не подозираш.

Премълчах — не ми се нагазваше в опасни води. После трепнах.

— Чакай малко. Точно така, Сюзън Кориган. Цитирам по памет: първата жена в съблекалнята на „Делфините“.

Грабнах вчерашния вестник, който събираше прах в кошчето до бюрото. Открих статията, отпечатана на първо място в спортния отдел под заглавие: „«Делфините» закъсват? Травми провалят нападението.“

ОТ СЮЗЪН КОРИГАН

СПОРТЕН КОМЕНТАТОР НА „ХЕРАЛД“

В този отбор, където всеки полузащитник се смята за цар, нещо е станало с дворецовата стража.

И дворецът се мъчи да закрепим положението. Дворецът залага на центъра.

„Ужасни работи стават с нашето нападение през последните три седмици — заяви вчера треньорът на «Делфините» Дон Шула. — Почне ли се веднъж, травмите ваят една подир друга.“

Точно така, Сюзън Кориган. Спечели си слава, като играеше тенис срещу Мартина, спринтираше срещу Фло-Джо и накрая стана спортна журналистка. Бях чел нейни статии. Язвителни и забавни. При днешната среща бях видял само язвителната страна.

— Какво общо има тя с делото Солсбъри? — попита Синди.

— Нямам представа. Но под сълзите и белите ръкавици на втората мисис Кориган се спотайва нещо и Сюзън го знае.

— Как изглежда? Сигурно като войнствена амазонка.

— Не бих казал. Умерено симпатична. Дълги крака, къса черна коса като на Дороти Хамил, очила. Чиста и свежа като планински въздух. Нищо скандално.

Синди се разсмя.

— Май не е от твоя тип.

— А, пропуснах още нещо. Заговори ли, не си поплюва.

- Виж, това вече е обнадеждаващо.
- Синди, интересувам се само по служба.
- Че кога е било другояче?

Тренировката беше към края си и на полето имаше само неколцина играчи. Загрята от слънцето трева, чист мирис на пръст в късния следобед. Отминаваше един от онези дни, когато е истинско престъпление да се свиращ в кантора или съдебна зала. Тропическа зима. Ясно небе, температури над двайсет градуса, лек ветрец откъм североизток. Над малкото студентско градче, където се провеждаше тренировката на „Делфините“, въздухът бе чист и, гледайки откритите простори наоколо, имах чувството, че съм попаднал в съвсем друг свят, далеч от малолетните джебчии и останалата престъпна пасмина на Маями.

Забелязах Сюън Кориган край страничната линия. Облечена със сив памучен анцуг и маратонки, тя сякаш броеше кои от играчите все още имат сили да се дотърят до съблекалнята. В задния джоб на анцуга носеше репортерски бележник, а химикалката стърчеше като торпедо от черната ѝ коса. Делово момиче. На терена пред нея бяха останали само полузащитниците и прехващащите — бързаха да потренират още малко, преди да се стъмни. На съседното поле някакво самотно хлапе отработваше шутове.

— Сюън — подвикнах аз, когато се приближих на няколко метра.

Тя се обърна с въпросителна усмивка. Щом ме видя, от усмивката не остана и помен. Отново прикова поглед в терена. Попитах я дали чака някого. Вместо отговор, тя се вторачи в белите линии. Заинтересувах се кой играч ѝ харесва най-много. Никакъв отговор. Стоях и се любувах на профила ѝ. Биваше си го.

Тя отново се завъртя към мен и ми отправи през дебелите очила любопитен, но и малко раздражен поглед, сякаш бе открила в супата си някакво интересно насекомо.

— Защо смятате, че съм длъжна да ви помагам?

— Защото нямате никакъв интерес да помагате на Мелани Кориган. Защото знаете за нея нещо, което би помогнало на един

невинен лекар да спаси кариерата си. Защото ви харесва прическата ми.

— Май сте по-тъп, отколкото изглеждате — изсъска тя.

— За комплимент ли да го смятам?

— Вие сте безнадежден.

Свикнал съм да търпя унижения. Съдиите непрекъснато ме тормозят. Както и други изтъкнати личности, например оберкелнерът в ресторант „Бал Харбър“, който следи клиентите да не носят обувки на бос крак. Но сега беше различно. Огледах я — млада, свежа жена с памучен анцуг, който не успяваше да прикрие нейното атлетично, но много женствено тяло. Направих физиономия на разкаян негодник. Тя отново ми врътна гръб. Дан Марино подаваше къси пасове на Марк Дюпър и Марк Клейтън. Макар че всеки пас пристигаше със свирепа скорост, те поемаха топката съвършено безшумно.

— Меки длани — промърмори замислено Сюзън Кориган.

— Бива си ги момчетата, но за мен Пол Уорфийлд си остава върхът — казах аз. — Движеше се като руски балетист. Да го спреш беше все едно да гониш вятъра.

— Изглежда, знаете за футбола повече, отколкото за клиента си.

Погледнах я с недоумение и тя продължи:

— Значи все още не разбирате. Не знаете истината.

— Какво да разбирам? Вижте, заел съм се да защитавам човек, обвинен в професионална небрежност. Не знам каква е истината. Рядко я знам. Просто взимам фактите — доколкото успея да ги събера от разни мошеници — и изсипвам всичко накуп пред съдебните заседатели. Не се знае какво ще чуят, какво ще запомнят или какво ще ги засегне. Не се знае защо ще решат едно или друго. Могат да спасят от бесилото невинен човек, а могат и да го вкарат в гроба. Могат да съсипват човешки съдби и кариери, затова се тревожа за Роджър Солсбъри.

— Колко трогателно!

Изведнъж изотзад долетя вик: „Пази се!“. Вдигнах глава тъкмо навреме, за да видя как от небето връхлита някакво мътно петно. Сюзън Кориган стрелна ръце и хвана топката с връхчетата на пръстите. Откъм играчите долетяха одобрителни възгласи.

— Меки ръце — казах аз. — И страхотна реакция.

Озарих я с най-чаровната си усмивка. Беше ми вършила добра работа сред няколко поколения студентки, изкукуригали от слънчасване по плажовете. Беше сломявала крехката съпротива на стюардесите от пет-шест закъсали авиолинии. Но не остави и драскотина върху бронята на Сюзън Кorigан.

— Това си го пъхни отзад — рече тя и метна странично топката към корема ми.

Искаше ми се да я цапардосам. Но вместо това си излях гнева върху овалната топка. Стиснах здраво, с пръсти върху връзките, и я запратих в стегната спирала към един играч в другия край на полето. Той пое топката на височината на гърдите и кимна одобрително. Аз самият се изненадах от паса.

Сюзън Кorigан подсвирна.

— Значи си играл футбол.

Гласът ѝ бе поомекнал едва доловимо. Добре, сега ако изкарах и няколко рунда срещу Майк Тайсън, току-виж благоволила да ми каже колко е часът.

— Малко — отвърнах аз. Нямаше смисъл да обяснявам, че с това мятане съм си изметнал сухожилието и в момента ръката ми е напълно безчувствена.

— Нападател?

— Не. От самото начало разбрах, че е по-добре аз да въртя секирата. Защитник с някой и друг рейд по страничната линия. Обикновено гледах да поваля всеки, който ми се изпречи. Понякога, ако мачът вече беше спечелен или загубен, ме пускаха по-напред и мачках нападателите още на средната линия. Най-често обаче висях на скамейката, която е алуминиева и през ноември на север може да ти замрази задника. Но пък имах време да развивам философски теории за бедрата на клакъорките.

— Май още не си загубил форма.

— Доста се занимавах с уиндсърф. Напоследък само бяхтя боксовата круша по два пъти седмично и никога не пропускам покера в четвъртък вечер.

— Мога да бия почти всеки мъж в който и да било спорт — каза тя.

Не се хвалеше. Според мен казваше чистата истина.

— Някой път трябва да поиграем на топка — предложих аз.

За пръв път усетих, че иска да се усмихне. Но лицето ѝ остана все тъй ледено.

— На хитър ли ще се правиш? — попита тя почти любезно.

— Не. Просто искам да поговорим.

— Ще разговарям с теб, ако ме надбягаш.

— Какво?

— До крайната линия — каза тя и посочи опустялото игрище. — Да видим кой ще спечели.

Беше останал само един нападател. Той отстъпи две крачки, засили се и ритна топката. Все същото старо, познато движение — като машина, изпълняваща функцията, която треньорът е начертал върху черната дъска. Като хирург, отстраняващ дискова херния — едно и също движение всеки път. Само че сега кракът на играча се беше отплеснал, а това можеше да се случи и с Роджър Солсбъри. Ето че пак ме избиваше на служебни размисли.

— Да или не? — настоя Сюзън. — Тепърва трябва да взема интервю от Шула и разговорът никак няма да е приятен, след като миналата неделя „Биле“ ги направиха за резил.

— Добре — казах аз и подгънах горния ръб на кубинките си. — Сигурно ще искаш да ти дам преднина.

Тя се разсмя дяволито.

На запад слънцето залязваше над Евърглейдс и розовото небесно сияние меко обливаше Сюзън Кориган. Разкърших се и замислих гениален план. Щях да тичам плътно до нея, без да се задъхвам, можех и мъничко да изостана, после изведнъж щях да се хвърля напред и да пробягам заднишком последните десет метра. Ако проявеше желание, бих я оставил да се хвърли в прегръдките ми. След тази галантна победа можех да я покана нейде на прясна риба и хубаво бяло вино.

Тя зае спринтьорска стойка, викна „Старт“ и полетя през игрището. Хукнах подир нея и вратовръзката заплющя покрай ушите ми като знаме. Тя бе спечелила пет метра преднина още в първите две секунди. Тичаше равномерно и гладко, без усилие. Не откъсвах очи от стегнатия, заоблен задник, който сега ритмично подскачаше на всяка крачка. На половината път все още заемах втора позиция. Чувствах се като хрътка, препускаща подир механичния заек. Затова ускорих темпо. Изоставах с три метра, а до финала имаше само трийсет. Край на хитроумните планове. Трябваше да спасявам честта си. По-дълги

скокове, по-високо вдигнати колене — така донякъде прахосвах енергия, но силата на всяка крачка се вливаше в следващата. Вече ни деляха само две крачки и тя стрелна поглед през рамо. Това беше грешка, но нямаше начин да я догоня в оставащите десет метра, затова се хвърлих напред и я сграбчих през кръста. Рухнахме на тревата, аз се търкулнах отгоре, а бележникът, очилата и химикалката се разхвърчаха насам-натам.

Озовахме се някъде около финалната линия. Тя лежеше по гръб, гледаше право нагоре и топлият ѝ дъх ме гъделичкаше по носа. Бях я затиснал здравата, но не се оплакваше.

— Гол от първа атака — прошепнах аз.

Погледнах я от упор право в очите. Въобразявах ли си, или вечните ледове наистина се топяха? Почти очаквах изведнъж да омекне и да пристъпим към приятната част. Само че дълбоко се лъжех. Тя ме отметна настрани като професионален борец и скочи на крака, забивайки мимоходом коляно в слабините ми. Докато се мъчех да си поема дъх, Сюзън присви очи и почна да търси очилата си из полумрака.

— Наистина не знаеш, нали? — попита тя отвисоко.

— Не само това, ами дори не знам какво не знам — отвърнах аз с изтънял глас.

— Тогава слушай, защото нямам намерение да повтарям. Твоят клиент не е допуснал лекарска немарливост.

— Тъй ли?

— Точно тъй. Извършил е убийство. Уби баща ми. Планирал го е заедно с оная уличница, дето би трябвало да получи „Оскар“ за днешното изпълнение. Не мога да го докажа, но знам, че е истина.

— Не вярвам.

— По-добре вярвай. Клиентът ти е убиец. Заслужава да го изпържат, или каквото там му се полага в днешно време. Затова не очаквай да го жалия за провалената кариера или ниската застраховка. Той се е чукал с оная пачавра — тя не подбира много-много — и заедно са замислили цялата работа. С това дело само хвърлят прах в очите на хората.

— Все още не те разбирам — казах аз. Чувствах се като последен глупак и Сюзън Кориган сигурно ме мислеше за такъв от самото начало.

— От процеса излиза, че лекарят и вдовицата са врагове. Това им е прикритието. Според мен, Ласитър, очаква се да загубиш. Всъщност няма значение. Ако загубиш, застрахователната компания ще ѝ плати, а тя вероятно ще му даде половината. Може и всичко да му даде. От завещанието печели куп пари. А ако заседателите определят по-голямо обезщетение, няма страшно за него, защото тя ще си трае.

Седях и я гледах умно.

— Убийство и застрахователна измама. Нямах доказателства. И освен това не ти вярвам.

— Да, разбирам — каза тя. — Не си лошо момче, Ласитър. Просто нямах бързина за нападател, пък и не спадаш към най-схватливите.

[1] Времето лети (лат.) — Б.пр. ↑

[2] Шефе (исп.) — Б.пр. ↑

5

СЪДЕБНИЯТ ЛЕКАР

Чарли Ригс се изправи на подиума с широка усмивка. От задния му джоб стърчеше пластмасов модел на гръбначен стълб. Само като го видях и ми стана по-леко. Рошави прошарени мустаци и брада, искрящи от мъдрост и опит очи, кафяво вълнено сако, което би изглеждало по-уместно в библиотеката на някой колеж, отколкото в нашия модерно разпуснат град. Надежден човек. Все едно, че бях викнал за свидетел Уолтър Кронкайт.

По служба бе идвал в съда стотици пъти и изобщо не се смути, докато седеше. Преметна крак върху крак, разкривайки сбръчкани чорапи и бели прасци. Дъхна върху очилата си и ги избърса с края на вратовръзката. После ги сложи на малкия нос, почти невидим сред гъстата растителност по лицето му. Най-сетне Чарли Ригс кимна. Беше готов.

— Моля, съобщете на съдебните заседатели името и професията си — казах аз.

— Чарлс У. Ригс, дипломиран патолог, областен съдебен лекар в течение на двайсет и осем години, а днес — жизнерадостен пенсионер.

— Кажете ни, доктор Ригс, какви са задълженията на съдебния лекар?

Дан Сефало скочи на крака.

— Възраждам! Доктор Ригс е пенсионер. Не би могъл да коментира задълженията на днешните съдебни лекари.

Отдавна не бях чувал толкова дребнаво заяждане, но тъй като беше първо за деня знаех много добре какъв ще е резултатът.

— Подкрепя се — заяви съдията Ленард, докато разгръщаше спортните страници и търсеше резултатите от конните състезания.

Хрумна ми нова идея.

— Дайте да започнем така, доктор Ригс: що е съдебен лекар?

— Ами, в добрата стара Англия са ги наричали „коронъри“. Сведения за тях срещаме още през 1194 година. Били са част от

съдебната система — наполовина съдии, наполовина събирачи на данъци. Всеки коронър е бил *custus placitorum corone*, тоест пазител на исковите на короната. Ако някой бъде осъден за престъпление, коронърът имал грижата имуществото му да стане собственост на краля.

Сефало го гледаше отегчено, съдията изобщо не слушаше, но съдебните заседатели бяха омаяни от брадатия стар лекар. Винаги е така. Онова, което изглежда банално за адвокатите и съдиите, очарова заседателите.

— По-късно коронърите били натоварени и със задължението да водят разследване за причините на смъртта. Шерифът събирал доброволни съдебни заседатели, почти като вас тук.

Ригс се усмихна към ложата и насреща му едновременно цъфнаха шест усмивки. Харесваха го. Половината битка беше спечелена.

— Съдебните заседатели трябвало да решат дали смъртта е била *ex visitatione divina*, тоест поради Божие посещение, или пък е замесена човешка ръка. Дори при някои нещастни случаи имало съдебни санкции. Например, ако каруца прегазела някого, собственикът трябвало да плати на хазната толкова, колкото струвала самата каруца. Това се превърнало в голям проблем, когато хората взели да мрат от влакове и параходи.

Заседателите закимаха, поласкани, че този мъдър старец отделя от времето си, за да им изнесе урок по история.

— Още по-късно коронърите започнали да събират сведения колко смъртни случаи са причинени от дадена болест. Понякога сядам вечер с чаша бренди и препрочитам записите на коронърите от тринайсети век. Удивително, колко много неща можем да научим от тях. Но така или иначе, работата на коронъра, както и на днешния му наследник, съдебния лекар, е да определи причината за смъртта. Девизът ни гласи: „Говорим вместо мъртвите, за да опазим живите“.

— И как се определя причината за смъртта? — запитах аз.

Чарли Ригс побутна с палец очилата си по-нагоре.

— Чрез физически и медицински преглед, с помощта на различни измервателни прибори, газова хроматография, електронна микроскопия. Използват се постиженията на токсикологията,

фармакологията, радиологията, патологията. Естествено най-много узнаваме при аутопсията.

— Може ли да се каже, че сте определял причината за смъртта в множество случаи?

— Хиляди. Повече от двайсет години правех по петстотин аутопсии годишно, без да броя тези, на които само съм присъствал.

— Можете ли да ни разкажете за своите методи, за някои от най-интересните случаи?

Дан Сефало стовари длан върху масата на ищеца и скочи. Десният крачол на панталона му беше пхнат в чорапа, левият се влачеше по земята и от маншета стърчаха протрити нишки.

— Възраждам — уморено изрече той. — Историята на някакъв си пенсионер не представлява интерес за съда.

Обиждаше Ригс на възраст. Надявах се двамата по-стари заседатели да са чули добре.

— Ваша светлост, държа да представя доктор Ригс като опитен експерт.

Сефало беше предвидил това. Не искаше да даде на Чарли Ригс и минута повече от необходимото.

— Признаваме, че доктор Ригс е дългогодишен съдебен лекар, че е извършил множество аутопсии и може да даде точна оценка за причината на смъртта.

Би трябвало да се задоволя с това, но много исках да послушам историите на Ригс. Падне ли ти добър свидетел, не го изпускай. Нека заседателите да усетят присъствието му.

— Възражението се отхвърля — каза съдия Ленард.

Добре, беше мой ред да спечеля.

— Доктор Ригс, канехте се да ни разкажете за своята работа и за методите, с които установявате как е настъпила смъртта.

Без да чака нова покана, Чарли Ригс се впусна в безкрайни спомени. Имало някога един застаряващ женкар, който живеел на остров Търнбъри. Веднъж го намерили мъртъв, с огнестрелна рана в челото. Поне така изглеждало на пръв поглед. При аутопсията обаче не открили нито куршум в черепа, нито изходно отворстие — нищо, освен кръгла дупка в челото, като от малокалибрен куршум.

— Полицаяте недоумяваха що за оръжие е било — продължаваше Чарли Ригс. — Понякога си струва човек да не отхвърля

и най-невероятното. Претърсих околностите и в една боклукчийска кофа край пристанището за яхти намерих червена дамска обувка със следи от кръв по металното токче. Кръвната група съвпаднаше с тази на жертвата, токчето съвпаднаше с раната, а собственичката на един магазин за френски обувки в Мейфеър разпозна жената, която преди две седмици закупила чифт подобни обувки за шестстотин долара. Жената си призна. Нещастно стечение на обстоятелствата. Скарали се, искала само да го зашемети, но ударила по-силно.

Сетне дойде ред на загадката с изгорената жена. Седяла си на канапето — мъртва, съвсем облечена... и цялата покрита с мехури от изгаряния. Дрехите били незасегнати. В апартамента нямало нито дим, нито следи от пожар. Трупът бил открит от приятеля на жертвата. Казвал, че се прибрал пиан, отишъл да си пусне един душ, а когато излязъл, видял трупа на канапето.

— Взех водопроводен ключ и проверих канала на ваната — обясни Чарли Ригс. После помълча. Неколцина от заседателите ахнаха тихичко. — Беше просто догадка. Открих късчета човешка кожа и разбрах отговора.

Чарли Ригс се усмихна мъдро и пригладя брадата си като стар професор пред тълпа влюбени студентки.

— Двамата се прибрали пияни и тя припаднала. Приятелят се опитал да я свести във ваната, но бил дотолкова къркан, че пуснал горещия кран и си излязъл. Врялата вода изгорила жената до смърт. Когато онзи изтрезнял, изпаднал в паника. Изсушил мъртвата, облякъл я, сложил я на канапето и повикал полицията.

Заседателите слушаха като омагьосани. Няма нищо по-увлекателно от умело поднесени приказки за смъртта. Ригс продължаваше да разправя как сравнявал следи от гуми с отпечатащи по телата на прегазени хора, как открил съвпадение между челюстите на един обвиняем и следите от ухапвания по трупа на изнасилена жена, как издирвал в канализацията единствения *corpus delicti*^[1] за чудовищно престъпление — зъби от човек, чийто труп бил разтворен в сярна киселина. Тази безкрайна поредица от престъпления си имаше определена цел — да смае съдебните заседатели с деянията на истински изверги, да им пошушне тихичко, че съдебната система трябва да преследва убийци, а не почтени хирурзи, дори и да са

допуснали грешка. Errare humanum est. И да е имало грешка, станала е без умисъл.

Не бях казал на Чарли Ригс за разговора със Сюзън Кориган. Всъщност, какво да му кажа — че дъщерята на покойника, замаяна от омраза и скръб, смята клиента ми за убиец? Нямаше доказателства, нямаше улики, нищо нямаше, освен подозренията, че Роджър Солсбъри и Мелани Кориган са се сдушили. Щях да поговоря със Солсбъри за това, но не сега.

Докато Чарли Ригс продължаваше да говори, аз гледах Роджър. Той непрестанно въртеше очи към безупречния профил на Мелани Кориган. Тя изобщо не го забелязваше, гледаше само свидетеля. Днес носеше памучна рокля, според мен с два номера по-голяма от необходимото, но сигурно такава беше последната мода. На кръста бе пристегната с широк колан и благоприличие прикриваше коленете. Една от ония измамно простички женски дрешки, които сто на сто крият етикетче с името на италиански моделиер и главозамайваща цена.

Опитах се да разчета изражението на Роджър Солсбъри, но не успях. Имаше ли възможност всичко да се окаже истина? Не че само е чукал жената на пациента си. Пет пари не давах за това. Питах се, дали не е убил Кориган. Дали цялата работа не е заговор, а процесът — просто прикритие или пък начин да отмъкнат още един милион. Ако имаше нещо вярно, Солсбъри все още можеше да се издъни. Трябваше да даде показания след Ригс.

Аз продължих разпита на свидетеля.

— А сега, доктор Ригс, кажете ни, имахте ли възможност да се запознаете с медицинските документи, съставени от лекарите и болничните сътрудници?

— Да.

— Въз основа на тези документи и своя дългогодишен опит, съставихте ли си основателно мнение какво е причинило смъртта на Филип Кориган?

— Да.

Залата стихна, чуваше се само неуморното бръмчене на климатичната инсталация. Всички знаеха какъв ще е следващия въпрос.

— И каква е причината за смъртта?

— Разкъсване на аортата. Вътрешен кръвоизлив, който на свой ред е причинил спадане на кръвното налягане. Казано на нормален човешки език, сърцето е помпата на кръвоносната система. След като не разполага с достатъчно кръв за напompване, то спира.

— А какво е предизвикало разкъсване на аортата, сър?

— Няма начин да отговорим категорично. Можем само да изключим някои от причините.

— Например?

Гледах да задавам по-кратки въпроси. Сега топката беше в полето на доктора.

— Ами например, не го е причинил доктор Солсбъри с форцепса. Ако вината беше негова, разкъсването щеше да е от задната страна на аортата. Но както пише в своя доклад хирургът, който се опитал спешно да зашие кръвоносния съд, разкъсването е било от предната страна. Очевидно при разрез откъм гърба и операция на гръбнака няма начин аортата да се разреже отпред, откъм корема.

Дан Сефало бе пребледнял като платно. В наше време съдът рядко предлага изненади. Следствието ги елиминира почти напълно. Но Чарли Ригс бе дал първоначалните си показания преди да се запознае с протоколите от втората операция — трескавия опит да се зашие разкъсана аорта само дванайсет часа след ламинектомията. Никой друг не се беше запитал къде точно е пробивът — стигаше им само, че го има.

През следващите петнайсет минути вещото лице Чарлс У. Ригс най-подробно показваше на съдебните заседатели своя пластмасов модел на гръбначния стълб с провиснали около него кръвоносни съдове. Сетне излезе наяве докладът на гръдния хирург, предприел неуспешен опит да спаси Кориган. Заседателите гледаха доктор Ригс право в очите и непрекъснато кимаха. Време беше за решаващия удар.

— Щом доктор Солсбъри не е пробил аортата с форцепса, както доказахте, то каква е причината за разкъсването?

— Наричаме го спонтанен аневризъм на аортата. Разбира се, това не е причина, а следствие. Причините са много. Някои заболявания или тежки травми в коремната област могат да причинят подобно разкъсване. Атеросклерозата уврежда стените на аортата и така повишава опасността от аневризъм. Същото се отнася и до високото кръвно налягане. А може и да е нещо, което медицината просто не е в

състояние да обясни — както са казвали през средновековието, *ex visitatione divina*.

Усмигнах се на доктор Ригс. Той също ми се усмихна. Заседателите ни се усмигнаха. Бяхме като едно голямо щастливо семейство.

Вече приключвах, но имах още една мъничка изненада за Дан Сефало. Последен гвоздей в ковчега. Подадох на Ригс веществено доказателство номер три на ищеца — здравния картон на Филип Кориган.

— Доктор Ригс, страдал ли е Филип Кориган от някакви други заболявания?

Чарли Ригс плъзна бърз поглед по документа, но вече знаеше отговора от нашите предварителни разговори.

— Да, при преглед при кардиолог е установена атеросклероза.

— До какво води това заболяване?

— До отслабване на артериите и опасност от аневризъм. Мъжете над петдесет години обикновено проявяват признаци на артериални заболявания. За това е виновен американският начин на хранене с наситени мазнини, прекалено много говеждо и масло. При това положение мистър Кориган е можел да получи аневризма по всяко време.

— По всяко време — повторих аз, за в случай, че някой не е чул.

— Да, без никаква друга причина. Просто, както си гледа телевизия или вечеря — по всяко време.

— Благодаря, докторе.

Леко се поклоних към подиума в знак на почит пред дълбоката мъдрост, озарила съдебната зала. После се завъртях към Дан Сефало и с небрежната самоувереност на човек, който току-що е прозрял в бъдещето, любезно го осведомих:

— Свидетелят е на ваше разположение.

Сефало стана и разкопчаното му сако се разтвори, разкривайки под джоба на ризата червено мастилено петно, оставено от зле захлупена писалка. Или пък, кой знае — може да се беше самонаранил.

Разпитът му бе пълна скръб. Спечели съвсем безсмислена точка, като накара Ригс да си признае, че не е ортопед и никога не е извършвал ламинектомия.

— Но съм направил хиляди аутопсии, а именно те определят причината за смъртта — бързо добави Ригс.

— Казахте, че разкъсването може да бъде причинено от травма, нали? — попита Сефало.

— Да, просто нямате представа колко шофьори съм виждал в моргата преди появата на предпазните колани. При челен сблъсък воланът може да удари гръдния кош и корема с такава сила, че да разкъса аортата. Разбира се, става дума за удар отпред.

— Но все пак, при неточно насочване форцепсът също може да разкъса аортата, нали? — настоя Сефало.

Сам си го просеше.

— Може, но не и в предната част на кръвоносния съд, след като хирургът оперира откъм гърба — каза Ригс.

Сефало не мирясваше.

— Гръдният хирург е работил извънредно напрегнато, опитвайки да спаси пациента, нали?

— Вероятно — отвърна Ригс.

— И при това напрежение може да е допуснал грешка относно мястото на разкъсването, нали?

Ригс го погледна с добродушна бащинска усмивка.

— Всяко доказателство, представяно някога пред съда, може да бъде погрешно. Може всички ваши свидетели да грешат. Може да грешат и свидетелите на мистър Ласитър. Но с друго просто не разполагаме. Няма никакви доказателства, че разкъсването е било другаде, а не там, където казва гръдният хирург — в предната част на аортата.

Чудесно. Превъзходно. И аз не бих го казал по-ясно. Сефало си седна като попарен. Вече минаваше един часът — крайно време за обедна почивка. Съдията Ленард се въртеше неспокойно на стола.

— Поради напредналия час смятам, че е уместно да отложим заседанието за утре — каза той. Превод: *Днес следобед има надбягвания, а снощи подочух нещичко от един жокей, който не е платил нито цент издръжка, откакто миналата година разводът му попадна в мои ръце.* — Възражения? Няма. Отлага се за утре сутрин в девет и половина.

Роджър Солсбъри сияеше. Не приличаше на човек, който е искал да загуби. Гордеех се с постиженията си тази сутрин. В дъното на

залата зърнах Сюзън Кorigан с тениска и найлоново спортно яке. Гледаше ме така, сякаш се бях изплюл в черква.

Казах на Роджър Солсбъри, че за обяд ще го черпя раци, пържени картофи и студена бира. Време беше за скромно празнуване.

Както и за някои неизяснени въпроси.

[1] Веществено доказателство (лат.). — Б.пр. ↑

6

ВОАЙОРЪТ

От сумрака и застоялия въздух на съдебната зала изведнъж се озовахме под яркото декемврийско слънце на Маями. Разкошен ден. Дори лешоядите, които непрестанно кръжаха над многоетажната съдебна сграда, не можеха да ми развалят настроението. Адвокатски души, върнати да си изкупват греховете — тъй ги наричаше един мистично настроен кубинец. Грамадните черни птици бяха неразделна част от зимата в Маями — също като мургавите туристи, наркопласъорите и корумпираните ченгета. Събираха се около съда и по горните первази на Югоизточния финансов център, където срещу петстотин и петдесет долара на квадратен метър разни адвокати, счетоводители и банкери можеха да съзерцават през прозорците си дебел слой птичи тор. Управата на сградата беше инсталирала разни звукови системи, които уж плашели птиците. Само че вместо да се плашат, лешоядите прииждаха; опитваха да се чифтосват с високоговорителите.

Докторът ме изгледа с изненада, когато седнахме в моя лимоненожълт открит олдсмобил 442, модел 1968 година. У дома си имам и стар джип, но той е ръждясал от возене на сърфа, а клиентите заслужават по-свистна кола. Вече бях минал през фазата на мерцедесите, когато смятах, че е крайно време да стана солиден. След това пак се върнах към по-простичкото — мощните двигатели и песните на „Бийч Бойс“.

Подкарахме към един рибен ресторант в нов търговски център, за който предприемачът бе пръснал сума пари, опитвайки се да го натъкми като италианска вила от епохата на Ренесанса. Вътре беше пълно с бутици (имената им задължително започваха с „Льо“) и с жени, прахосващи цели състояния за дрехи, та да изглеждат представително, когато обикалят модните магазини. Въпреки целия този блясък, в дъното се свираше съвсем прилично рибно ресторантче.

— Днес делото се обърна, нали? — попита Солсбъри.

— Точно така. Изравнихме резултата, което всъщност значи, че водим. Ищецът е длъжен да докаже вината. Ригс опроверга показанията на Уоткинс за форцепса. Значи пак почваме от нулата. Ще трябва отново да викнат Уоткинс и да атакуват Ригс. Здравата са загазили. Не могат да призават нов експерт. Сега стратегията е да си траем. Няма да се правим на хитри, само ще си държим позициите.

— А моите показания?

— Ще се справиш. Не е важно какво говориш, а как изглеждаш, как те приемат заседателите. Ако си симпатично момче и спорът между експертите завърши наравно, ще те оправдаят. Ако се правиш на високомерно копеле, ще ти отрежат топките и ще ги поднесат на вдовицата.

Докато той обмисляше тия думи, аз се огледах за сервитьор. След десетина минути чакане някакъв хлапак най-сетне затътри нозе към нашата маса. Определено се нуждаеше от бърснене и си беше загубил едната обича. Или може би напоследък носеха само по една.

— Кво ш'пръчате? — измънка той със сърдечност и бодрост на мекотело. В днешно време ресторантите вече се състезават с бензиностанциите по немарливост и безразличие.

Реших, че ще е най-разумно да му опростя задачата и поръчах за двама ни:

— Две порции крабове, две салати „Цезар“ и две бири.

— Ква бира ш'искате? — заинтересува се хлапакът. С тоя езиков талант сигурно трябваше да се кандидатира за телевизионен водещ.

— „Гролш“. По половин литър, ако имате.

— Де да знам. Има „Будвайзер“, „Милър“, може да е останало и „Куърс“ светло.

— Каквото има — обади се Солсбъри.

Не беше придирчив. Мнозина лекари са такива. Свикват на сандвичи от болничното кафене и скоро престават да усещат какво дъвчат. Но не и аз. Ще пропия американска бира, когато стане толкова хубава, колкото в рекламите по телевизията.

Сервитьорът сви рамене и изчезна, сигурно да си тегли още един химически стимулант. Канех се да подхвана възхвала на холандските пивовари, когато Роджър Солсбъри запита:

— Мислиш ли, че аз съм го убил... че съм сбъркал, искам да кажа?

Искаше да го уважавам. Обикновено клиентите гледат само да спечелят делото.

— Виж какво, Роджър, поразпитах тук-там из града. От медицинския институт чух само добри неща за теб. Досега не си съден, а по нашия край това е рядкост. Тъй че не се поддавай на всеобхватния ми цинизъм.

— Значи ми вярваш?

Беше ме хванал в крачка. Исках да разпитвам, а не да отговарям.

— Роджър, нали знаеш колко е важно да казваш всичко на адвоката си?

— Ясна работа. Като на изповед.

— Точно така. Искаш ли да ми кажеш нещо преди утрешните показания? Нещо да си пропуснал?

Роджър подпря брадичката си с юмрук. Нещо просветна в дъното на очите му, но той веднага примига.

— Не, не се сещам. Казах ти всичко за операцията. Нямах признаци за аневризъм, кръвното беше нормално. Форцепсът стигна точно докъдето трябваше. Не съм аз.

— Знам. А иначе? Да е имало нещо лично между теб и семейството?

— Какво например?

Ах, да му се не види! Не желаше да сътрудничи. В такива случаи понякога е най-добре да цедиш направо.

— Например да си чукал Мелани Кориган?

От съседната маса две застаряващи дами с модни пазарски чанти ме стрелнаха с погледи и зашушукаха неодобрително.

— По кое време? — запита Роджър.

И това доживях — клиентът ми да го усуква като Ричард Никсън.

— Хей, Роджър, не стоиш пред Върховния съд, а пред адвоката си.

Сервитьорът се довлече, забил здраво палци в паниците със салата. Избърса ръце в престилката, облиза малко майонеза от нокътя си и ни донесе бирата — незнайна американска марка, лишена от калории, цвят и вкус. Поне беше студена.

За да спечели малко време, Роджър отпи една глътка и каза:

— Вярно, имаше нещо такова.

— А защо не ми каза?

— Защото нямаше нищо общо с делото.

Гласът ми подскочи с няколко децибела.

— Защо не оставиш аз да решавам кое има общо и кое не? Ако тая работа излезе наяве, Сефало ще заяви, че си имал мотив за небрежност, или още по-лошо — че си го сторил с престъпни намерения.

— Мина ми през ума — небрежно отвърна той, — но Мелани няма начин да го използва. Ще навреди на образа ѝ, нали? Прелюбодейка се мъчи да изкопчи пари от смъртта на съпруга си.

— Изобщо няма да стане така. Ти ще се окажеш коварен съблазнител или безумец, обзет от луда страст и готов да накълца нещастника, за да му отнеме съпругата.

Вилицата на Солсбъри застина във въздуха. По лицето му се мярна тревога, но като видя, че го гледам, той веднага избухна в смях.

— Може и да съм безумец — заяви Роджър с усмивка, — но ако става дума за съблазняване, не мога да ѝ се хвана на малкия пръст. Освен това я познавах преди Кориган и... ами, има разни неща, дето на вашия жаргон ги наричат утешняващи обстоятелства.

— Цял съм в слух.

— Не знам дали те засяга.

Пресуших бирата и се помъчих да дам на малоумния келнер сигнал за още една. Изглежда ме тъй, сякаш не съществувах.

— В момента ме засягаш ти, всичко около теб и семейство Кориган — казах аз и зачаках разяснения.

Пълно мълчание.

Пристигнаха крабовете. Свежи, без черни петънца, месото се отлепваше от черупките, сосът с горчица също си го биваше. Ревнах за още бира и келнерът донесе чай с лед. На вкус беше досущ като бирата.

Нахвърлих се върху крабовете, но Солсбъри май вече нямаше апетит. Въртеше се неспокойно на стола и стрелкаше поглед насам-натам. Накрая ме погледна право в очите, въздъхна и изплю камъчето.

— Добре, слушай. Срецнах Мелани преди осем-девет години. Тъкмо привършвах специализацията, няхах много време за жени. Нали знаеш как е, в колежа се спукваш от учене, после влизах в медицинския институт, след това практика, специализация. Нито пари,

нито време. Тя беше просто едно объркано хлапе... правеше стриптийз, но само временно.

— Да бе, след това сигурно са я взели в Холивуд.

— Не беше лошо момиче. Наричаше се Есенен Дъжд. Просто използваше тялото си, за да изкара някоя и друга пара. И взех, че си паднах по нея. Почнах да печеля, купих ѝ кола, разни подаръци... Но не беше задълго. Открих, че и други вършат същото. Един плащаше наема, друг дрехите, трети пътешествията.

— Същинско акционерно дружество.

— Някои се примиряват. Аз не. И я заряхах.

Той извърна очи. Не е много приятно да разказваш такива неща.

— Роджър, няма от какво да се срамуваш. Стара история. Срещаш хубаво младо момиче, което може да засмуче топка за голф през градинарски маркуч. Само не знаеш, че ако събереш всички маркучи, дето ги е минала, ще стигнат за поливане на цял стадион. Ще се шашнеш, ако ти кажа колко народ хлътва по такива мацета. Искат да ги променят. Стара мъжка фантазия. Някои дори си съсипват семействата. С докторите обаче е рядкост. Прекалено са умни, за да се вържат.

— Тя не беше такава — възрази той възмутено и по-високо, отколкото трябваше.

Двете жени на съседната маса полагаха отчаяни усилия да прикрият факта, че нашият разговор е по-интересен от техния. Усмихнах им се. Едната отметна глава, сякаш си бях разкопчал панталона.

Роджър Солсбъри разклати леда в чая си.

— Както и да е, не я бях виждал от около пет години, когато един ден Филип Кориган ме покани на вечеря. Беше ме посещавал заради проблеми с хрущяла в коляното. Оперирах го. После се появиха проблеми с гръбнака. Сприятелихме се. Не знаех, че е женен за Есенен... за Мелани.

— И тогава започна да се измъкваш от болницата малко пораничко. Да навествяваш тайно брачното ложе, докато старият Кориган загрозява островите с разни наколни жилища от бетон.

Той се изсмя горчиво.

— Не беше точно така.

После пак млъкна. Хвърлих му поглед, сякаш исках да кажа: „Добре де, мъже сме в края на краищата“. Най — сетне той продължи шепнешком:

— Тук вече става малко объркано.

— Не се и съмнявам.

Не трябвало да се крият, обясни той, приведен над блудкавия чай.

— Защо? — заинтересувах се аз.

Филип искал да гледа, призна Роджър. Понякога да участва, друг път само да снима на видео. На яхтата, обзаведена като плаващ дворец, в имението върху грамадно водно легло, в плувния басейн.

Тъй значи. Филип Кориган се оказваше дърт пръч и воайор. Сигурно на тая възраст парите вече не са го вълнували, а не е можел да вдигне машинката без нещо по-перверзно.

— После смръквахме по малко кокаин и си правехме шведска тройка — каза Роджър. Помълча и ме изгледа смутено.

Жените от съседната маса определено рискуваха да си изкълчат шиите.

— Разочаровах ли те? — попита той.

Отвърнах му, че не правя морални оценки на клиентите си — зле е за бизнеса.

И все пак си водех наум морална статистика. Всички го правим. Мъчим се да бъдем свободомислещи, да не се месим никому, но тайничко изпитваме самодоволно чувство на превъзходство и смътно презрение към чуждите грехове. Роджър Солсбъри беше грешник. Вземаше наркотици и правеше групов секс като някоя отрепка. Само че беше моя отрепка, мой клиент и заниманията му в спалнята — или в плувния басейн — не го правеха некадърен хирург, а още по-малко — убиец.

Реших, че си струва да го ободря след покаянието.

— Според мен, нещата стоят така — казах аз. — Заплел си се с някаква улиčníца, която е стигнала да висшето общество, и с един дъртак, който не можел да вдигне парчето в нормална поза. Това не те прави престъпник номер едно, но ако стигне до съда или вестниците, съсипва те като нищо. Може през половината време да оперираш безплатно бедните или да храниш бездомните котки, но светът ще знае само едно: че си побъркан на тема секс и мъжът на твоята любовница е

издъхнал в ръцете ти. Интересно четиво. Сега разбираш ли, защо трябваше да го зная? Без да искам, можех с някое от решенията си да те погубя. Буквално. Разбра ли?

— Разбрах.

— Друго има ли?

— Май не. Освен, че ме е омаяла здравата.

Олеле, Боже!

— През всичките тия години — продължи той — никоя жена не е успявала да ме разпали така. Знае и умее невероятни неща. Напълно свободна е, няма и грам задръжки. Сякаш е родена, за да дарява наслада. Знаеш ли колко ми е трудно да се откажа?

Не съм от отдела „скъпа редакция“, но все пак се опитах.

— Роджър, според мен Мелани Кориган е родена не за да дарява, а да прибира, каквото ѝ падне. Тъй че, стой по-надалеч от адския ѝ казан.

— Да, в нея има нещо опасно — кимна той. — Кой знае, може то да е част от магията...

Не довърши и се унесе в някакви тайни мисли.

— Е, добре. Значи това е всичко, нали? Играехте си на чичо доктор, а старчето гледаше, снимаше и от време на време идваше да ви прави компания.

— Това е. — Той помълча, загледа се настрани и добави: — Има и още нещо.

— Винаги е така.

— Тя ме помоли да убия мъжа ѝ — каза Роджър.

ШЛЪОКАВО

Очакване. Съдебният процес е също като да снимаш филм или да водиш война — повече чакане, отколкото действие. Най-напред, в осем и половина съдията приема молби и предложения. Двайсет различни дела, четиридесет адвокати, претъпкана приемна, опашка — в коридора, всички се трупат като гладни кокошки.

Хората чакат, безброй минути се влачат едва-едва. В кабинета съдията разговаря по телефона. С кого? На коне ли залага, любовна среща ли уговаря или си урежда предизборната кампания? Кой знае... После някой чиновник закъснява с вещественото доказателство, разболява се дете на съдебен заседател или пък вещото лице — най-често лекар, има спешен случай.

Така беше и сутринта преди Роджър Солсбъри да даде показания. Раздразнението ми нарастваше с всяка секунда. Зяпах мръсните керамични плочки по стените. На нивото на раменете личаха безброй следи от нокти и химикалки. Тежките ъгловати пейки из коридора подлагаха на изпитание задниците и интереса на неколцината любопитни безделници, дошли тук най-вече заради климатичната инсталация. Таванът в съдебната зала беше висок девет метра. Заедно с потъмнелите скамейки и съдийския подиум той придаваше на помещението църковен вид. Но къде ли се бавеше Негово светейшество?

Точно в този момент лъскавото теме на съдията Ленард изникна от вратата зад подиума, която водеше право към кабинета му. Той се навъси и пак изчезна. Отворих куфарчето си и открих бележка от Синди:

*Спортна журналистка бръмчи като пчела,
но от мен домашен номер не видя.
Може би иска да ти покаже меда.*

Явно ме беше търсила Сюзън Кориган. Може би да ми напомни за пореден път, колко съм тъп. Минаха още няколко минути и най-сетне всички играчи се събраха в залата — съдията, секретарката, заседателите, адвокатите и свидетелите. В пълна готовност. Понякога точно в този момент спират тока или по телефона се обаждат за бомба, но днес благополучно започнахме работа.

Както се бях надявал, Роджър Солсбъри изглеждаше много добре. Предупредих го да не прекалява с облеклото и той бе избрал тъкмо каквото трябва — сив панталон, синьо спортно сако и вратовръзка. По моя идея носеше на колана си пейджър, за да напомни на заседателите, че често работи по спешност и всеки момент могат да го викнат при някой окървавен пациент. Прошарената му коса беше грижливо сресана, лицето — самоуверено, но не и нахално. Изглеждаше като опитен, добросърдечен хирург, който оперира с изключително внимание. Говореше тихо, отмерено, без онази типична снизходителност на мнозина лекари пред съда.

Разпитах го за цялата предистория на случая. Посещенията на Филип Кориган, операцията на коляното, после оплакванията от болки в гърба и крака. Болките възниквали дори при кашлица. Обичайните тестове — рефлекс на глезена, рефлекс на коляното, повдигане на краката. Солсбъри установил намалена чувствителност, миелограмата потвърдила това. И накрая диагнозата: остра дискова херния между третия и четвъртия лумбален прешлен.

— Имаше ли нещо необичайно в операцията? — попитах аз.

— Не, беше съвсем стандартна — каза Солсбъри.

Това ми хареса. Какъв човек само — реже жива плът, отстранява болните тъкани, после зашива всичко. И за него това е стандарт. Нищо чудно, че изпитваме страхопочитание към лекарите.

— Започнах разреза от първия лумбален прешлен, малко над кръста — продължи той. — Всичко беше нормално.

Слязох надолу през подкожната и мастната тъкан. Прерязаните кръвоносни съдове биваха клампирани и обгаряни. Открих пространството между третия и четвъртия лумбален прешлен. Без проблеми отстраних лигаментум флавум, а също така горната част на четвъртия и долната част на третия прешлен.

Разпитах го стъпка по стъпка, за да усетят заседателите, че този лекар си знае работата. Бил е там, по дяволите. Не Дан Сефало. Не Уоткинс. Солсбъри е бил там. Сега Солсбъри беше учител и заседателите слушаха като ученици всяка негова дума. Може би не всички успяваха да си представят движението на скалпела, но това нямаше значение. Роджър Солсбъри си разбираше от занаята, знаеше безкрайно повече от съдебните заседатели — шеф на туристическа агенция, две домакини, студентка и двама пенсионирани бизнесмени. Искях да им внуша една съвсем простичка мисъл: *Кои сме ние, та да съдим този човек?*

— Отстраних дисковата материя, нуклеус пулпозус. — Роджър Солсбъри посочи схемата, която бяхме увеличили до размерите на филмов плакат. — При дискова херния тя е като пастата за зъби. Изстиска ли се веднъж, няма връщане.

Отлично сравнение. И как да не е отлично, като го тренирахме от месеци.

— Какво направихте след това? — запитах аз.

— Отстраних с форцепса остатъчния дисков материал. — Имаше ли нещо необичайно до този момент?

— Нито дотогава, нито по-късно — спокойно изрече той.

— Операцията мина без произшествия. 1 — Какви бяха жизнените показатели на пациента? — Всичко в нормата. Кръвно налягане, пулс и дишане.

По-късно щяхме да потвърдим това и с писмените показания на анестезиолога.

— Изслушахте ли изявленията на доктор Уоткинс относно форцепса?

— Изслушах ги.

— Случи ли се нещо необичайно с форцепса?

— Не, не е напускал пространството между прешлените и в никакъв случай не е доближавал аортата. Пациентът понесе операцията нормално във всяко едно отношение.

— Кога видяхте Филип Кориган за последен път?

— Посетих го в интензивното отделение и по-късно в личната му болнична стая.

— Какво бе състоянието му?

— Нормално. Никакви признаци за подуване на корема, нормално кръвно налягане, хемоглобин и хематокрит. Никакви симптоми на кръвоизлив или аневризъм.

Задържах го още няколко минути, за да разкаже колко бил изненадан на следващата сутрин, когато узнал, че аортата на Кориган се е спукала през нощта. В гласа му звучеше съвсем искрено съжаление за смъртта на пациента. Аз кимнах сериозно и също тъй искрено — за да постигна подобна искреност ми трябваха три години в правния факултет, десетина години практика и няколко филма с Джими Стюарт. После седнах и на моето място застана Дан Сефало.

Предстоеше му трудна задача. Беше разпитал целия персонал на ортопедията и всички единодушно потвърждаваха отличното състояние на Кориган след операцията. Аневризмът не бе станал в хирургичното отделение. Сега Сефало трябваше да убеди заседателите, че Солсбъри е закачил предната част на аортата, предизвиквайки по този начин разкъсването ѝ десет часа по-късно. Излишно бе да пита Солсбъри дали има такова нещо. Щеше да чуе категорично „не“. Значи трябваше пак да повика Уоткинс за контрасвидетелство. Но за това имаше време. Сега заседателите гледаха Сефало и се чудеха как ще отвърне на удара.

Днес той изглеждаше още по-зле от обикновено. Всички редовни посетители на съда знаеха, че облеклото му е чиста измама, породена от едно старо дело. Преди много години, нейде из пущинаците на област Окичоби, той се явил с копринен костюм да защитава някакъв мъж, обвинен в кражба на плодове от портокалова плантация — по ония места това се смята за злодеяние, като конекрадството в Дивия запад. Прокурорът бил местен човек и в заключителната си реч попитал съдебните заседатели на кого ще повярват — на него или на тоя наперен адвокат с лъскавия костюм. Естествено, повярвали на своя човек.

Дан Сефало запомнил урока. Смъкнал ролекса, захвърлил пръстените и зарязал копринените вратовръзки. Днес носеше дрехи, каквито не би приела нито една благотворителна организация. Колкото по-сериозни дела печелеше, толкова по-вехти дрипи навличаше.

Но днес не опираше до облеклото. Сефало бе пребледнял и нервен. Яви се в съда с парченце тоалетна хартия на брадата. През хартията прозираше кръв. *Май тая сутрин са ти треперили ръце, мой*

човек? Непрекъснато си шушукаше с един млад адвокат и двама помощници. Успях да подслушам само едно изречение. „Пристигна ли вече?“ — попита Сефало. Младият адвокат поклати глава.

Сефало започна разпита с въпрос, дали е възможно хирургът да пробие аортата, без да усети.

— Едва ли — отговори Солсбъри. — Всеки хирург гледа докъде е навлязъл форцепсът и усети ли съпротивление, веднага спира.

Тайно хвърлих поглед към Мелани Кориган, която седеше със скромно събрани крака. Днес носеше простичка ленена рокля в черно, навярно за да изрази безграничната си скръб. Искях да видя отблизо що за жена е, та да замисля смъртта на собствения си мъж. Актриса, мина ми през ума. Измамница на мъже, дето и без това само чакат някой да ги измами.

— Отказах й — увери ме Солсбъри снощи. — Филип ми беше приятел. За нищо на света не бих го убил.

— А дали тя прие отказа? — запитах аз.

Роджър сви рамене. Казала, че познава момчета, де щели да пречукат Филип, без да им мигне окото.

Не се и съмнявах. Няма как да прегaziш канавката с чисти нозе. Щом се беше събличала по ония мизерни кръчми, трябваше да е срещала сводници, наркопласъори, гадни ченгета, мошеници и прочие паплач от подземния свят. Плюс някой и друг наемен убиец. Роджър Солсбъри нямаше как да се мери с такива юнаци. Но, разбира се, Филип Кориган не бе умрял от куршум, нож или примка. Беше издъхнал от аневризъм дванайсет часа след операция на моя клиент.

Дан Сефало продължи да тормози Солсбъри около двајсет минути, но не успя да изкопчи нищо. Накрая вдигна ръце и като настъпваше връзките на обувките си, пое обратно към масата на ищеца. После отметнахме малко работа — изчетохме разни писмени показания, прикрепихме към делото няколко медицински протокола. Не ми оставаше нищо друго и заявих, че защитата иска почивка. Отново се обърнахме към съдията да издаде пряка присъда, но Ленард отказа — вече сме били прехвърлили решението в ръцете на заседателите. Ако трябва да бъда точен, рече буквално: „Това тук на конно надбягване го обърнахте бе, момчета“.

Дан Сефало каза, че има още един свидетел. Ленард явно реши, че следобед може да го претупа набързо и да хукне към хиподрума. В

събота предстоеше надбягване за купата „Уайднър“, а както футболните запалянковци ходят по тренировки, така и нашият съдия обикаляше из конюшните да гледа, как жребците хрупат овес и дрискат в отделенията си.

След обедната почивка пак настана мъртъв период в очакване на съдията. Докато Сефало крачеше напред-назад, аз си нахвърлях бележки за утрешната заключителна реч, а Роджър Солсбъри прелистваше някакво медицинско списание. И ето че ненадейно моята секретарка Синди изникна в съдебната зала като акула в плувен басейн. Беше с бяла минипола, черни мрежести чорапи, кожени обици с метални капси, а като капак на всичко — нова прическа, щръкнала по пънкарски и ослепително розова. Косата ѝ стърчеше на всички страни като бодли на таралеж, все едно че току-що беше пъхнала пръст в контакта.

— Que pasa, el jefe?^[1]

— Познаваме ли се? — рекох аз.

— Не съвсем, но може да се опознаем.

— Нямам време.

— Не ми изглеждаш чак толкова зает.

— Чакаме съдията. Или поне аз го чакам. Опечалената вдовица чака завещанието да влезе в сила. А Дан Сефало чака последната си надежда — Уоткинс пияндето.

— Има да чака — заяви Синди.

— А? — изрекох аз коронната си реплика.

Синди седна и вирна крака върху масата на защитата.

— Дълго има да чака добрия доктор — поясни тя небрежно.

— Явно нещо не знам. Хайде, казвай какво.

— Много неща не знаеш, но съм готова да те науча.

— Синди, не ме разигравай. Водим дело.

Тя се навъси.

— Горе главата. Имам странното подозрение, че Уоткинс е духнал нанякъде, а Дан Сефало толкова е закъсал, че ще му трябва нов костюм.

— Нали не си го отвлякла?

Със Синди човек никога не знае какво да очаква. По време на едно дело за сексуална дискриминация шефът на голям универсален магазин заяви, че изобщо не бил задявал младата си сътрудничка. Не бил изневерявал на съпругата си и не поглеждал чужда жена. Синди проследи човека до любимата му кръчма, плъзна изкусително крак нагоре по панталона му и го отмъкна на гости. А там Луис Моралес, по прякор Дългия обектив — фалшификатор и изнудвач любител, изскочи от гардероба тъкмо навреме, за да заснеме в едър план смъкнатите му гащи.

— Да съм го отвлякла ли? — възмути се престорено тя и вдигна вежди, боядисани в оранжево и кафяво като бенгалски тигър. — Нима смяташ, че само така бих убедила някой мъж да ме почерпи?

— Значи си му видяла сметката в някой бар.

— Ама че вулгарно! — възрази тя. — Снощи, съвсем случайно, аз и Маргарита — не става дума за едноименния коктейл, а за моя приятелка — влизаме във фоайето на „Сонеста Бийч“. И какво виждаме? Едно симпатично старче с бяла коса и смешен ленен костюм. Пие си чиста водчица и ни разправя какъв страхотен лекар е. Маргарита му се оплаква, че има проблеми с гръбнака, а старчето ѝ предлага да се качи горе за бърз преглед. Тръгваме ние и междувременно Харви поръчва да донесат в апартамента три бутилки водка „Финландия“.

— Харви, а?

— Така искаше да му викаме.

— Не е много професионално — казах аз.

— И прегледът не беше много професионален. Освен ако има някаква връзка между Венериния хълм и гръбнака. Добре че на Маргарита не ѝ пука. Не казвам, че е тъпа, но си мисли, че Силиконовата долина е някъде между циците ѝ.

Затворих очи и разтърках челото си.

— Синди, сега ще ни подгонят от адвокатското дружество. Това си е чисто отвличане на свидетел.

— Кое? Дето съм пийнала чашка с приятен мъж ли?

Прекъсна ни трясъкът на тежката съдебна порта и в залата нахълта доктор Харви Уоткинс с вдигната яка на ленения костюм, който изглеждаше тъй, сякаш бяха бърсали с него всички автомобили на някое рали из тресавищата. Възелът на вратовръзката му висеше

почти до кръста, а и ризата беше разкопчана горе-долу дотам. Той се подпря на вратата, като че залата плаваше из бурно море. Косата му лепнеше по челото. Под розовата кожа се издуваха синкави вени. Дан Сефало хукна да го подпре. Уоткинс гневно отблъсна ръката му. Дори и в това състояние изглеждаше по-добре от Сефало, чиято физиономия бе придобила нездрав пепеляв оттенък.

В този момент съдебният пристав изскочи от задната врата и ревна:

— Всички да станат! Съдът на област Дейд, Флорида, открива своето заседание!

Подчиниха се всички, освен доктор Харви Уоткинс, който рухна тежко на една от скамейките и подгъна крака под неестествен ъгъл. Беше с обувки на бос крак.

— Пристав, въведете съдебните заседатели, а вие, мистър Сефало, повикайте своя свидетел.

Съдията Ленард нямаше намерение да си губи времето. Държеше непременно да види как четкат гривата на Сметановия бегач или мерят аналната температура на Бойно знаме.

Сефало пухтеше като локомотив.

— Ваша светлост, дайте ни само минутка.

— Минутка ли? Вече ви дадох деветдесет минути за обяд. Имате ли свидетел или не? Ако нямате, прекратяваме заседанието и утре сутрин минаваме към заключителните речи.

Съдебната зала изисква светкавични решения. Да възразиш или не, да зададеш въпрос с неизвестен отговор или не, да оспориш обвинението или да си траеш. Дан Сефало трябваше да реши дали да изправи Уоткинс пред заседателите. Нямаше време нито да избърсне от бузите му бялата четина, нито да разбере дали добрият — и напълно пиян — доктор помни собственото си име. Ако не го изправеше, показанията приключваха без никакъв шанс да оспори твърдението на Чарли Ригс, че Солсбъри не е засегнал аортата. И в двата случая обвинението висеше на косъм.

Сефало въздъхна дълбоко и каза:

— Ищецът призовава повторно доктор Харви Уоткинс.

Уоткинс подпъхна вратовръзката под адамовата си ябълка, вирна патрицианска брадичка и пое към свидетелския подиум с онова изключително достойнство, което пияните проявяват в тежък час.

Вървеше почти по права линия и сигурно щеше да успее, ако бе забелязал стъпалото. Но не го забеляза. Залитна напред, отхвъркна от дървения парапет и накрая се захлупи по очи в скута на съдебната секретарка — млада негърка, която нямаше представа дали да отбележи това произшествие в протокола.

— Мног’зявайте — измънка Уоткинс.

Сефало отново се втурна да му помага. След малко докторът седеше благополучно на стола, стискаше парапета и гледаше изцъклено в пустотата. Ризата бе изхвъркнала от панталона му, а вратовръзката висеше накриво. В сравнение с него Дан Сефало приличаше на манекен.

— Доктор Уоткинс, напомням ви, че все още сте под клетва... — започна Сефало.

— Клетва? — Уоткинс облиза пресъхналите си устни. Най-сетне в очите му просветна разбиране. — Ами да. Преди много години положих *хлъц*... ократовата клетва. Разбира се, това е... *хлъц*...

Секретарката побърза да му подаде чаша вода. Уоткинс кимна учтиво. Сефало пак подхвана атаката.

— Доктор Уоткинс, вие направихте изявление, че въз основа на медицинската документация по случая можете почти уверено да твърдите, че доктор Солсбъри е пробил аортата с форцепса. Така ли е?

— Възразявам! Подвеждащо и неточно изложение на предишните показания.

Не исках да го оборвам, само проверявах какво ще е следващото решение на съдията.

— Отхвърля се — отсече Ленард. После метна в куфарчето си бейзболно каскетче и чифт слънчеви очила.

— Така ли е? — повтори Сефало.

Уоткинс кимна. Или потвърждаваше, или почваше да заспива.

— Докторе, трябва да отговорите на глас, за да бъде записано в протокола.

Уоткинс пак кимна мълчаливо. Сефало реши да продължава напред.

— А сега, за да не губим време, позволете да кажа, че според друг свидетел разкъсването е било от предната страна на аортата. Този свидетел смята, че хирург, опериращ откъм гръбнака, не може да причини подобно разкъсване.

Уоткинс изненадано вдигна вежди.

— Глей го ти?

— Въпросът ми, докторе, е следният: може ли хирург по време на ламинектомия да пробие предната част на аортата.

Уоткинс гледаше като препариран. По челото на Сефало изби пот.

— Може би си спомняте, че вчера сутринта обсъждахме този въпрос...

Аз скочих на крака.

— Възразявам! Подвеждане на свидетеля. Ваша светлост, то бива, бива, ама чак пък толкова...

— Подкрепя се. Карайте по-нататък, мистър Сефало.

Сефало опита отново.

— Твърди се, че перфорацията е била от предната страна. Какво мислите за това и как ще го изтълкувате?

Уоткинс премрежи очи и измънка нещо. Съдебните заседатели почнаха да се споглеждат. *Гледайте, приятели, гледайте.* НеЙде на милиарди километри от нас някакво галактично божество на късмета бе отправило благосклонен взор към Роджър Солсбъри.

— Докторе?

— Шльокаво — каза доктор Уоткинс.

— Шльокаво? — повтори Сефало с разширени очи.

За миг лицето на доктор Уоткинс се проясни.

— Вътре всичко е шльокаво. Сигурно си го представяте като на ония красиви картинки в книжките — кръвоносните съдове тук, мускулите там, костите оттатък. Ха! Пфу! — Към съдебната секретарка отхвъркна тлъста хрчка. — Всичко е шльокаво до немайкъде. И шава. Гадното копеле продължава да диша, докато го кълцаш. Всичко шльока и шава. Отпред, отзад, по средата. Мама му стара, как да разбереш кое къде е?

Дори съдията Ленард чу последните думи. Той хвърли убийствен поглед на Дан Сефало, който тутакси предостави свидетеля на мое разположение. Не го пожелах. Съдията тресна с чукчето по-силно от друг път и закри заседанието. После хукна към задната врата с развяна кафява тога.

Роджър Солсбъри разтръска ръката ми, като че вече бяхме спечелили. Казах му да изчака до утре. Със съдебните заседатели

никога не се знае. Той отвърна, че иска да отпразнуваме случая по подобаващ начин. Дали да не си потърсим две chicas? Не попитах дали и двете ще са за него, просто отказах любезно под предлог, че трябва да се подготвя за утре. После му зададох въпрос.

— Ти как смяташ? Ако оперираш откъм гръбнака, можеш ли да пробиеш аортата отпред?

Той се усмихна.

— Нашият свидетел каза, че не може.

— Вярно. А пък Уоткинс рече, че всичко е шльокаво. Ти какво казваш?

Той се усмихна отново.

— Казвам, че и двамата имат право. Ригс е прав според; професията си. Мъртвото тяло лежи неподвижно. Ако извършваш ламинектомия на труп, едва ли ще улучиш с форцепса предната част на аортата. Но и Уоткинс е прав — в живото, дишащо тяло непрекъснато има движение. Вътре е пълна каша, може да стане какво ли не. Ако вкараш форцепса прекалено навътре, може на връщане,, да закачи предната част на аортата. Възможно е.

— Но не особено вероятно — подхвърлих аз.

— Освен ако много се постараяш — каза Роджър Солсбъри.

[1] Какво става, шефе? (исп.) — Б.пр. ↑

ВЕЧЕРНАТА ПРОЖЕКЦИЯ

Ето как подготвям заключителната си реч. Мятам папките в багажника и потеглям към къщи. Живея в старата част на Коконът Гроув, между Къмкуот Авеню и Поинсиана. Къщата не се вижда откъм улицата, защото дворчето е задръстено с китайски рози, вечнозелени дъбове и жакарандови дръвчета. Под тях царува такава сянка, че тревата не би стигнала и за коза. Дърветата засенчват и къщата — ъгловата сграда от коралова скала, която сигурно ще остане да стърчи тук и след атомна бомбардировка. Баба Ласитър е живяла тук, когато наоколо било пълно с художници и прочие навлеци, а вместо бутици имало нормални кръчми. Щом усетила, че кварталът почва да става шик, грабнала си въдиците и поела към островите.

Зарязвам папките в багажника и се отправям към кухнята. Вътре има хладилник, микровълнова печка, няколко шкафа и място, колкото за двама-трима добри приятели. Макар и двуетажна, къщата е съвсем мъничка. Едва ли някога ще я видим по страниците на „Архитектурен магазин“, но идеално подхожда за човек, който не иска да кани гости и да се прави на светски лъв.

Пускам всички вентилатори. Не обичам климатиците. Те изсушават въздуха и те откъсват от природните звуци на птичките, щурците и крадците по съседските къщи.

Верандата гледа към джунгла от избуяли шубраци и бурени, защитаващи малкото задно дворче като средновековна крепост. Тъй като кварталът е уединен, напоследък взеха да се заселват наркопласъори. Повечето съседи са свестни — нито вдигат шум, нито се бъркат в чуждите работи. Но с преработката на кокаин си имаме неприятности. Миналата година в една къща на Локуот Стрийт гръмна бидон с етер. Нищо не остана както от къщата, така и от тримата колумбийци. Само се посипаха късчета овъглена латиноамериканска плът и искрите примигваха в нощното небе като светулки. Върху моя хамак падна портретче на президента Грант с опърлена брада.

Слагам си боксовите ръкавици и започвам да бъхтя крушата, провиснала на верандата. Тя си трае и не ме удря. Изкарвам четири рунда без нито една загуба. Мисля за случая, за предимствата и недостатъците, кое да изтъкна, кое да замажа. Спомням си всичко, свидетел подир свидетел. Не ми трябва папки или бележници. Всеки удар е поредното свидетелство или доказателство.

Лягам по гръб и почвам да правя коремни преси. От определена възраст нагоре мъжът трябва да си поддържа корема. Иначе тръгва нагоре към гърдите и целият торс се превръща в една безлична маса. А аз държа на корема си.

Накрая завършвам с лицеви опори. Отначало нормални, после — с крака на верандата и ръце на земята, докато бурените почнат да ме гъделичкат по носа.

След това проверявам хладилника. Не съм много претенциозен, стига да има пушена риба. Намирам малко майонеза, дето не е съвсем зелениясала, парче рокфор той може и да е зелениясал, бурканче горчица и половин лимон. На кухненския плот има пресни домати от местната зимна реколта — бледи и жилави като топки за тенис. Попътно съм купил френска франзела. Разстилам пушената риба върху хляба, размазвам майонезата, слагам отгоре три жилави резенчета доमत и накрая добавям сиренето и горчицата. Добър апетит. Бързо и ефикасно.

Връщам се при хладилника за една бира. Избор: „Гролш“ от половин литър с порцеланова запушалка или „Анкор Стийм“ — единственото изключение в моя бойкот срещу американската бира. Оглеждам и двете. Това ми е най-трудното решение за деня, ако не броим въпроса дали да се пазаря за обезщетението, или да изрева с пълно гърло: „Невинни сме!“. Сефало ще спори и в двата случая: първо, че Солсбъри е допуснал професионална небрежност, и второ, — че обезщетението трябва да бъде горе-долу колкото външният дълг на Бразилия. Понякога, ако делото изглежда загубено, си струва да поведеш пазарлъци, но дори и да смяташ клиента си за виновен, *е никакъв случай не бива да предлагаш повече, отколкото струва например една сезонна карта за стадиона*. Лошото е, че почнеш ли такъв разговор, няма как да се правиш на невинен.

Още се колебая за бирата. „Анкор Стийм“ има плътен кехлибарен цвят. Познавах едно момиче с такива очи. Щом ги погледнех, тутакси ожаднявах. В крайна сметка се спирам на „Гролш“.

Папките още си бяха в багажника, четири празни шишета от „Гролш“ лежаха в кофата за боклук, а аз се протях в хамака и спокойно обмислях всичко, представях си утрешния ден. Чух телефона едва на третия сигнал. Нищо не си бях представял, а просто дремех.

— Трябва да те видя — изрече женски глас. — Зае ли си?

След малко разбрах коя е. Сюзън Кориган.

— Работя усилено. Мъча се да открия правдата в нашия несъвършен свят.

— Знаеш ли къде е Лагун Роуд? — запита тя.

— Знам, естествено. В квартал Гейбълс Естейтс.

— Там живея, Лагун Роуд 99.

— Сигурно днешните вестници плащат добри пари.

— Къщата е на татко. Ела, моля те. Веднага. Важно е.

Точно така, къщата на татко. Или — още по-точно — къщата на мащехата.

— Не знам дали е много разумно. Според адвокатската етика не би трябвало да разговарям с мисис Кориган в отсъствие на адвоката ѝ.

Не че съм кон с капаци. Разни умници с тежкарски костюми от големите юридически фирми се събират на конференции по хотелите и измислят какви ли не правила. Представата им за етика е да подкрепят по-богатия. Моята е по-проста. Никога не лъжа съда, не позволявам и на клиентите да го правят. Освен ако се налага да ритна противника по коляното.

— Тя не е тук — каза Сюзън Кориган. — Като дойдеш, мини отзад и ела в бунгалото до басейна. Работата засяга твоя клиент.

Аха. В дъното на душата си предчувствах какво ще излезе. И пак някъде там се надявах да е нещо друго.

Записах в мисловния си компютър няколко мегабайта текст за утрешната реч. След това си пуснах един душ. Облякох пуловер в синьо и оранжево, избелели джинси, които ми бяха стрували много труд, докато ги докарам на цвят, и чифт вехти маратонки за в случай, че ми се наложи отново да я догонвам. После подкарах олдсмобила на трета скорост по Олд Кътлър — тесен и лъкатушен път, водещ на юг през Коконът Гроув. От двете страни растяха огромни индийски смокини и преплетените им дънери приличаха на чудовищни змии,

наполовина заровени под земята. Отгоре гъстите клони се сплитаха в мрачен свод, който закриваше лунната светлина. Откъм залива долиташе острият мирис на сол и гниеци водорасли. Завих наляво по Арвида и попаднах на Милионерската улица — редица разкошни резиденции, свързани чрез удобни канали с Бискайския залив и Атлантика.

Къщата на Кориган се намираше в една задънена уличка, оградена с трийсетметрови палми. Направо да си изкълчиш врата, ако искаш да им видиш върха. С къщата беше същата работа. Първото, което биеше на очи, беше височината ѝ. За да видя партера, трябваше да погледна нагоре. Макар че Лагун Роуд е само на метър и половина над морското равнище, като добавиш още десетина метра чакъл, пръст и камъни, получаващ местния вариант на планина. А за озвучаване пускаш един водопад да се лее по грамадни коралови буци.

Някой друг сигурно би се смаял пред размерите на тази къща, пред луксозния стил, пред стените от грубо изсечен камък и необятните балкони над водата. Аз обаче си мислех само за една дума — електричество. Колко ли ток трябваше за безбройните климатици, за водопада в тая изкуствена планина, за цветните прожектори между палмите и цветните лехи покрай алеите? Още колко за топлата вода, за автоматичната входна врата и камерите над нея? Семейство Кориган май бе в състояние еднолично да съсипе националната енергетика.

Портата се оказа отворена. Спрях на тухлената алея и поизчаках. Наоколо нямаше нито други коли, нито признаци за живот. Вратите на просторния гараж бяха плътно залостени. Пътека от плоски камъни заобикаляше къщата. От двете ѝ страни стърчаха декоративни колчета с лампички на върха. Между тях провисваха дебели въжета — в някои театри очертават по този начин откъде да се минава.

Зад къщата почваше дъсчена платформа, водеща към басейна. Беше си съвсем сериозен басейн за плуване — петнайсет на четири метра. Миришеше на солена вода, сигурно имаше пряк тръбопровод към залива. Зад басейна видях бетонен кей, хангар за лодки и частна лагуна, свързана с Бискайския залив. До нея бе закотвена яхта, с каквато във военно време сигурно биха превозили цяла армия.

Бунгалото олицетворяваше представата на архитекта за Таити. Не знам от какво беше направено, но отвън се виждаше бамбукова облицовка и островърх палмов покрив. На верандата се мъдреха пет —

шест грубовати гърнета с млади кокосови палми. В едно от стъблата бе забито мачете. През отворената врата долиташе шумоленето на вентилатор. Почуках по бамбуковата стена.

— Ласитър, влизай и си налей едно питие. В хладилника има плодов сок.

Реших, че с витамините съм добре и нямам нужда от плодов сок. Хвърлих поглед наоколо. Гласът долиташе от странична врата, водеща вероятно към спалнята. Всичко останало представляваше едно помещение — кухненски бокс и холче с телевизор, стереоуредба и видео. Край стената имаше лавица със спортни справочници, няколко сборника поезия — може би под анцуга все пак се криеше женско сърце — и жизненоважният за Маями испанско-английски речник.

В спалнята се разнасяше шумолене, каквото издават жените при обличане. Надявах се да избере нещо ефирно и да си сложи малко парфюм зад ушите. Но тя излезе без никакъв грим, с току-що измито лице. Лъхна ме лек мирис на тоалетен сапун. От рязаните джинси стърчаха силни крака, мускулите на прасците играеха при всяка стъпка. Късата черна коса беше стегната отзад с ластиче и от това изглеждаше още по-къса. А в горнището от анцуг с емблемата на „Делфините“ имаше място и за мен.

— Харесва ли ти моето жилище? — попита Сюзън.

— Ами да. Когато ми позвъни, не разбрах, че живееш в бунгалото. Помислих си, че ме каниш на забава до басейна. Значи злата мащеха те е прогонила от замъка?

Тя поклати глава.

— Живях в къщата, докато татко се ожени за тази... жена. После реших да не им се пречкам. Всяка вечер плувам по километър и половина. Друго не ми трябва.

— Харесва ми. В Маями рядко се среща жилище, по-малко от моето.

— Довчера си държах някои неща в къщата. Ските, леководолазната екипировка, малко дрехи. След като се скарахме в съда, тя изхвърли всичко на двора.

— Чух малко от разговора. Ама и ти не си поплюваш. Ще ми кажеш ли за какво спорехте?

Тя млъкна. Настаних се на някакво канапе със синтетична тапицерия, а тя седна отсреща и праметна крак върху крак. Усмихна се.

За втори път след срещата на игрището.

Протакаше, чудеше се как да пристъпи към онова, за което ме беше повикала. Подхвана отдалече:

— Утре делото свършва, нали?

— Точно така.

— Мислиш, че ще спечелиш.

Това можеше и да е въпрос.

— Надявам се.

— Няма ли да ти е криво, ако отървеш виновен човек?

— *Виновен* е термин от криминалното право. В гражданското няма такава дума. Надявам се да решат, че не носи отговорност. Но гражданската отговорност е коварен терен. Тъй че няма как да отговоря на въпроса в този му вид.

— Типично адвокатски отговор — презрително каза тя.

После се разсмя и почна да тананика:

*Защо ли потайно си пеem,
когато умре адвокат?
И конят гробарски подскача,
когато го влачи отзад.*

— Не знам — казах аз. — Това го нямаше на държавния изпит. Тя направи гримаса и продължи със следващия куплет:

*Певци и поети се помнят
и споменът вечно е млад,
а конят гробарски подскача,
когато умре адвокат.*

— Ще спечеля ли нов хладилник, ако позная автора? Да не е Робърт Фрост?

Сюзън се нацупи.

— Карл Сандбърг.

— Странно, разправят, че той много уважавал един адвокат на име Линкълн. А пък аз се надявах в поезията да те интересуват повече древногръцките вази, отколкото някакви си адвокатски кокали.

Тя отново насочи разговора по същество.

— Убийството спада към криминалното право, нали?

Премълчах и тя продължи:

— Онзи ден каза, че нямам доказателства. Сигурно трябва да видиш нещо.

Сюзън стана да включи видеото и малкия телевизор. После пак седна и се загледа настрани. Изображението примига, започна типичен любителски филм — нестабилна камера, която се въртеше прекалено бързо из разкошно обзаведено помещение. Приличаше на апартамент в Бевърли Хилс с барче, лъскави мебели и изкуствено звездно небе по тавана. Не се виждаха хора, само модерни скъпи мебели, няколко произведения на изкуството и фалшивото звездно небе.

— Това е каюткомпанията на „Кори“ — поясни Сюзън Кориган.

— „Кори“ ли?

— Не забеляза ли яхтата отвън?

— А, това било яхта. Аз пък си мислех, че е самолетоносачът „Нимиц“ и всичките четири хиляди моряци са слезли в градски отпуск.

— Много щяха да я зарадват, нали? — подхвърли тя с леден глас и кимна към къщата. — „Кори“ е изработена по поръчка, дълга е около двайсет и пет метра. Любимата играчка на татко.

Изображението примига, пробягаха снежинки, после на екрана се появи Мелани Кориган по бикини, извила бедро към камерата. Правеше знак на някого да се приближи. За секунда нечие рамо закри обектива и пред камерата излезе мъж. Беше среден на ръст, по бански и тениска. Обърна се смутено към обектива. Роджър Солсбъри. Може би в този момент се полагаше да подскоча, но не бях изненадан.

— Това е централната каюта — каза Сюзън.

На пода от черни и бели плочки имаше грамадно водно легло, осветено отдолу с неонов лампи. Върху таблата от черно стъкло бе изобразен нощният хоризонт на Маями. Роджър Солсбъри застана неловко край леглото, а Мелани Кориган започна да прави стриптийз, ако изобщо може да се нарече така смъкването на черен бански костюм, произведен навярно по време на текстилна криза. Горнището

беше тясно като връвчица, долнището — колкото средно голяма пощенска марка. Мелани се движеше умело в такт с музиката, люшката бедрa изумително плавно. Кимна на Роджър да седне върху леглото и той се подчини като кученце.

Тя откачи горнището, изтласка навън високите си твърди гърди и въздъхна дълбоко, сякаш едва не се бе задушила до смърт от нищожното късче плат. Имаше театрална класа колкото в ученическа пиеса или в евтин порно филм. Метна горнището по Роджър. То се приземи на главата му и плъзна надолу, закривайки носа и устата. Роджър заприлича на грабител от банален каубойски филм.

След малко дойде ред на долнището и тя завъртя задник под носа на Роджър в такт с музиката. Кълчеше се наляво и надясно, бързо и бавно. Кой знае защо, имам чувството, че не ѝ е за пръв път.

Мина още около минута и двамата се заеха с по-сериозна работа. Не след дълго операторът откри, че има вариообектив. Отначало общ план на двете тела, които се гърчеха под изрисувания хоризонт на Маями. После фигурите почнаха да растат, докато накрая на екрана остана само една телесна част или по-точно две съединени части. Накрая камерата се дръпна обратно, за да покаже пак двете тела.

Сюзън Кориган ме гледаше, седнала с гръб към екрана. Донякъде се смущавах заради нея, но изпитвах най-вече скука. Като бивш спортист си падам повече по действието, отколкото по гледането. Зрелището продължи още малко, после прекъсна и пак се подхвана. Можеше да е от друг ден или от същия, след кратка почивка. Не знам дали си говореха — върху записа беше наложена допълнителна музика. Сега Роджър Солсбъри имаше стетоскоп. С него все пак изглеждаше облечен донякъде, за разлика от Мелани Кориган.

Роджър надникна в гърлото ѝ.

Тя каза нещо. Сигурно „А-а-а“.

Мъничка пантомима: Игра на чичо доктор.

Отвори широко устата.

Тя отвори уста.

Той ѝ измери пулса. После тя пое дъх, изпъчи се, а той я почука по гърдите и прослуша дробовете със стетоскопа. Изглежда, бяха наред.

Тя се завъртя и изложи пред Солсбъри идеално заоблен задник. Той плъзна по него дясната си ръка и бавно почука с палец. Не бях

виждал такава медицинска процедура. По-скоро подхождаше за избиране на зрял пъпеш. Каквато и да беше целта, Мелани явно сметна това за забавно. Тя се обърна със смях и камерата заподскача — вероятно и операторът се кискаше. После Роджър я пипна по челото да провери дали клетото дете няма треска и за по-сигурно ѝ измери температурата с нещо, което беше прекалено дебело, за да е термометър.

Сцената се прекъсна, после записът продължи и пак притъмня, докато някой минаваше край обектива. Предположих, че Филип Кориган е закрепил камерата на статив и сега ще се включи. Но не беше Кориган. Беше същински Херкулес, макар и малко нисичък. Напомняше ми булдога от емблемата на големите товарни камиони, само че не толкова симпатичен. Беше от ония нампани буци, дето често се мяркат из гимнастическите салони — мускул връз мускул, дебела шия, скосени рамене и татуирана светкавица на едната ръка. Ръцете му висяха накриво — просто нямаше как да ги отпусне покрай бедрата. Беше гол и се виждаше, че все пак не е успял да напомпи една част от тялото си до шварценегеровски размери. И тъй, вече гледах двама голи мъже и една гола жена. Преплетени ръце и крака, от време на време по някой поглед към камерата и здраво раздрусани слабини.

Камерата рязко смени ъгъла. Чудех се как операторът е попаднал над леглото, за да снима събитията като балет в стар холивудски мюзикъл. После го видях на екрана и разбрах фокуса. Лежеше на пода до леглото и снимаше отражението в огледалния таван. Около шейсетгодишен, чисто гол, с оредяла коса и шкембенце. Филип Кориган. Мислено проверих инвентарния списък: трима мъже и една жена. Камерата пак се задейства и Филип Кориган изчезна от поглед. Раменете на културиста изпълниха екрана. Целите в пъпки — издайническо доказателство за употреба на анаболни стероиди.

Така продължи още няколко минути, после екранът потъмня и не светна повече.

— Е, какво мислиш сега? — попита тихо Сюзън Кориган.

— Мисля, че ръчната камера е по-подходяща за документални филми. Осветлението е прекалено ярко, сценарият — слабичък. Номерът с огледалото ми допадна, но, откровено казано, предпочитам „Дамата от Шанхай“.

— С всичко ли се шегуваш?

— Не с всичко, не дори и с това. Зарежи, Сюзън. Всяко семейство си има кирливи ризи и няма смисъл да ги вадим от гардероба.

— Баща ми не беше такъв. Докато не срещна нея и Роджър Солсбъри.

— Добре. Значи тя го е покварила. Може и Роджър да не е ангел. Но какво ще спечелим?

Очите й пламнаха.

— Например да хванем убийците.

Пак старата песен.

— Все още не съм видял никакво доказателство, че е убит, а още по-малко, че го е сторил Роджър Солсбъри. Ами онзи мистър Вселена от филмчето? Ами десетките други типове, за които не знаеш?

— Адвокатски номера. Само че точно твоят любим клиент е нахълцал татко в деня, преди да умре. И доколкото знам, само той е носил отрова в малко кожено куфарче.

— Какви ги говориш?

— Такива.

Тя бръкна в едно чекмедже, извади нещо и ми го подхвърли. Миниатюрно кожено куфарче, някои мъже много си падат да ги носят вместо чанта през рамо. Златен монограм РАС — Роджър Алън Солсбъри. Разтворих го. Две спринцовки и прозрачно шишенце, пълно до половината с бистра течност. Нито етикет, нито указания.

Неприятен багаж. Побиха ме тръпки.

— Какво е това?

— Сукцинилхолин — лекарство, използвано при анестезия. Парализира крайниците. И дробовете. При операция поставят пациента на изкуствено дишане. Не го ли направят, просто лежиш и си умираш.

— Откъде знаеш всичко това? Къде го намери?

— Не бързай толкова, господин адвокат. Първо, намерих го в стаята на Мелани, скрито в едно чекмедже с трийсет чифта черни бикини — страшно много за жена, която изобщо не носи бельо. Мисля, че вече е открила липсата. Сигурно ме подозира. Затова ми изхвърли багажа и смени ключалките. Второ, проучих какво е, направих лабораторна проба. Недей да си мислиш, че спортните журналисти разбират само от метри, точки и голове.

— Беше ли у теб през цялото време, след като го откри?

Непоправимият адвокат Ласитър вече мислеше за възможна подмяна.

— Дадох в лабораторията на Джейксъновата болница около пет кубически сантиметра. Останалото е непокътнато.

— Какво общо има това с Роджър Солсбъри, ако допуснем, че куфарчето е негово?

— Много ясно, че е негово! Мелани се е чукала с него, значи той ѝ е дал шишенцето. Тя мразеше баща ми, но се преструваше, за да го използва. Не можеше да се разведе. Според брачния договор при развод нямаше да получи нищо. Но ако той умреше докато са женени, получаваше къщата, яхтата и трийсет процента от наследството.

Аз кимнах.

— Съвместната собственост плюс съпружески дял.

— Точно така.

— Значи е имала мотив. Но само това ще докажеш. За обвинение по косвени обстоятелства ти трябва много повече. Уликите срещу Мелани са съвсем слаби, а срещу Солсбъри нямаш и толкова. Първо, баща ти не е отровен. Умрял е от аневризъм.

Тя извърна глава и примига, за да удържи сълзите.

— Затова ми трябва твоята помощ.

— За какво?

— Да разбере как са го направили.

— Кое?

— О, Джейк, поразмърдай си мозъка.

За пръв път ме наричаше на малко име. Хареса ми.

— Как са убили татко със сукцинилхолин и са го представили за аневризъм — тихо каза тя, сякаш бронята ѝ бе съвсем изтъняла.

Не се хванах на въдицата.

— Болницата е много рисковано място за убийство. Непрестанно се навъртат лекари, сестри и тъй нататък.

— Точно затова е минало гладко. Кой ще възрази, ако доктор Солсбъри влезе в татковата стая след операцията? Може тогава да е направил инжекцията. И кой ще търси отрова, когато пациентът умира от аневризъм?

Класическа измама. Като заучено положение във футбола — един хуква да отвлече вниманието, а друг отбелязва гола.

Чиста лудост. Нямахе никакви доказателства. Просто едно сърдито момиче искаше да намери злодеи. Обвиняваше другите за пороците на баща си. Точно като заучено положение — кой ще вдигне най-много шум. Погледнах я. От тъмните очи бликна сълза, после още една. Погледнах спринцовките и шишенцето. И пак тъмните, просълзени очи.

— Откъде да започнем? — попитах аз.

НЕПОСРЕДСТВЕНА ПРИЧИНА

Карах на автопилот. В много тежки атмосферни условия. Нито бях спал, нито бях мислил за заключителната реч, откакто Сюзън Кориган извади шишенцето и ми каза, че с него е извършено убийство. Все още усещах върху дланта си допира на прохладното, гладко стъкло. Сукцинилхолин, типично лабораторно название. Също като бистрата течност — безлично и смъртоносно.

Шишенцето рязко променяше безпочвените твърдения на Сюзън, че Роджър Солсбъри е убил баща й. Тя имаше веществено доказателство. В съда страшно си падат по веществените доказателства. Заседателите много обичат да взимат оръжията в стаичката зад залата и там да ги опипват.

Умът ми блуждаеше. Погледнах Роджър Солсбъри, който седеше до мен. Добре сресана прошарена коса, почти изцяло овално лице, умни очи. Направо професорски вид, създаващ впечатление за компетентност. Приличаше на това, което си беше — лекар. Лечител, а не убиец. Но аз го бях видял разголен — в буквалния смисъл на думата — и се чудех дали увлечението по креватни забави не го е тласнало към убийство.

Сюзън Кориган искаше да си мисля точно това. А дали не ме правеха на глупак в някаква сложна интрига, дали Сюзън Кориган не ми хвърляше прах в очите? Всяка работилница можеше да направи куфарче с монограм. Течността можеше и да е обикновена вода. Можеше двете с Мелани Кориган да са се съюзили, за да проваля делото. Или поне да го оставя да се провали. Как пък й хрумна да ме викне точно в навечерието на последния ден? И аз налетях на примамката — скромна тъмнокоса млада жена, под чийто дъх на сапун можеше да се крие същата хищница като Мелани Кориган. Но сега нямах време за тия мисли. Дан Сефало се изкашля и пристъпи напред. Изглеждаше невероятно нормален — с тъмносин костюм и загащена

бяла риза. Той отправи бащинска усмивка към Мелани Кориган, после леко се поклони на съдията.

— Обръщам се най-почтително към съда — започна той, — а също така към дамите и господата от състава на съдебните заседатели. Искам да ви благодаря, че дойдохте тук и отделихте цяла седмица, за да слушате разни адвокати и доктори. Знам, не е било лесно, но без помощта на съвестни граждани като вас нямаше да имаме съдебна система.

Това е заключителна реч от типа „много благодарим“. Първо се подмазваш на съдебните заседатели, после ги молиш за дреболия — да се изръсят с няколко милиона долара чужди пари.

— И тъй, от името на мисис Кориган — продължи Сефало, като кимна назад, за да насочи вниманието им към вдовицата, — както и от името на всички нас, скромни слуги на обществото, благодарим ви. Трябваше да изоставите работата и семействата си, но тъкмо в това е величието на нашата система. Аз обичам американската съдебна система. Именно по нея се различаваме от варварите и комунистите.

Вече ми идваше до гуша от патриотизъм. Чудех се кога ще заговори по същество.

— Когато съм тук, пред вас, и когато ме смени мистър Ласитър, трябва да помните най-важното: нашите думи не са доказателства. Те са обикновени адвокатски приказки, а вие знаете старата поговорка: *Дума дупка не прави*. Някои смятат, че днес предстои заключителен спор, но аз няма да споря с мистър Ласитър. Приемете ме като екскурзовод. Ще ви разведа из доказателствата, та когато се оттеглите на съвещание, да вземете решението си въз основа на свидетелските показания и закона, както ви е заръчал съдията Ленард.

Двама от заседателите кимнаха. Сефало започваше отдалече. *Аз съм ваш приятел; дайте да го обмислим заедно*. Много правилен ход. Не бива да им четеш лекции. Караш меко, печелиш доверието им, после изведнъж вадиш тежката артилерия и ги размазваш. Те още нямаха представа, но аз знаех много добре какво ги чака.

— Може би помните какво ви казах при откриването. На нас се пада тежкият товар да докажем, че Филип Кориган е умрял поради престъпната небрежност на ответника. Сега, когато приключим с адвокатските приказки, съдията ще ви каже, че за взимане на решение в една или друга посока най-важно е превъзходството на

доказателствата. Какво означава това? Да речем, че сложим на люлка две момченца и едното тежи двайсет и три килограма, а другото — двайсет и два. По-тежкото ще наклони люлката. Точно това ни трябва — да я наклоним.

При тия думи Сефало разпери ръце и се направи на люлка. Наклони дясната съвсем леко.

— Само мъничко люшване и ще трябва да присъдите на ищеца обезщетение — напомни той. Цялото дело се оказваше просто като задача за първолаци. — Освен това, при откриването ви казах, че съдебният процес е като книга, а всеки свидетел — глава от нея. Всяка книга има различна история. Днешната е трагична. Разказва за здрав, енергичен мъж в разцвета на силите, бизнесмен, съпруг, филантроп...

Сефало отново се завъртя към Мелани Кориган. Шест чифта очи проследиха движението му. Тя хапеше устни и се бореше със сълзите. Отново беше в черно. Този цвят подчертаваше бледото ѝ лице, правеше я крехка и безпомощна.

Сефало продължи да набира инерция.

— Филип Кориган влязъл в болница за съвсем обикновена операция на дискова херния. Доверил се на Роджър Солсбъри, смятан за опитен хирург-ортопед. А днес, когато неговата вдовица се събужда, всяка сутрин преживява онзи ужасен момент, в който за част от секундата се надява да го открие до себе си.

За известно време Сефало продължи да маже с голямата четка. Стратегията му беше да лавира между доказателствата и да избягва свидетелските показания, докато не нажежи емоциите на съдебните заседатели.

— Тук изслушахте много свидетели. Но навярно най-добре помните двама от тях: доктор Харви Уоткинс — бивш началник на ортопедично отделение в голяма болница, и свидетеля на защитата Чарлс Ригс — онова старче, дето работило като съдебен лекар. Мисля, че трябва да си зададете един въпрос и за двамата. Кой е извършил повече ламинектомии? Ясна работа, доктор Уоткинс вече им е загубил и бройката. А старият Чарли Ригс не е виждал жив пациент.

Широка усмивка; тихичко кискане откъм заседателите. Роджър Солсбъри се завъртя тревожно на стола.

— Такива са фактите! Чарли Ригс през цялата си кариера не е докосвал жив пациент — показанията му бяха само догадки и нищо

повече.

Сефало търкулна бавно по езика си думата *до-гад-ки*, досущ както преди време един политик от Флорида обвини своя конкурент в предизборната борба, че жена му била *драматична ак-три-са*.

— Все едно, да доведат тук моя квартален месар Джино, да ви обяснява що е гръбначна хирургия. Знаете ли как наричат в медицинския бранш съдебните лекари? Дърводелци. Само знаят да кълцат, все едно, че си имат работа с дънер.

— Протестирам, Ваша светлост! Това няма нищо общо с показанията на свидетеля.

Не обичам да възразявам по време на заключителна реч. Понякога това ядосва заседателите, които слушат с голям интерес бомбастичните адвокатски приказки. Но исках Сефало да разбере, че не дремя.

— Отхвърля се — каза съдията Ленард.

— Дърводелци — повтори напук Сефало. — Ригс никога не е извършвал ламинектомия. Нито една! Срамота, мистър Ласитър!

При тия думи Сефало се обърна и ме изгледа. Заседателите също ме изгледаха начумерено, сякаш се чудеха дали не съм ги будалкал. Добра стратегия — нито дума за показанията на Ригс, само удари срещу неговата компетентност. Рано или късно обаче Сефало трябваше да се спре и на доказателствата, иначе доброволно щеше да ми отстъпи топката. Роджър Солсбъри се въртеше тъй отчаяно, че столът му скърцаше по вехтите плочки на пода. Потупах го по рамото като треньор с нервен играч.

— През първия ден на процеса чухте истинския експерт, доктор Уоткинс. Беше само преди няколко дни, ала сякаш е минала цяла вечност, затова позволете да ви припомня. Той каза, че да се пробие аортата с форцепс е, лекарска небрежност. И че през същата нощ аортата на Филип Кориган се е разкъсала. Никой не оспори това. Мистър Ригс... прощавайте, доктор Ригс... каза само едно — че не знае как аортата е била разкъсана от предната страна. Но каза ли ви какво е довело до аневризма? Не!

Нямаше отговор. Според мен доктор Солсбъри е кълцал толкова некадърно, че само по чудо форцепсът не е изскочил отпред през пъпа.

Роджър Солсбъри изстена. Почти бях забравил таланта на Сефало да представя и най-голямата глупост като азбучна истина.

Освен това бях забравил да предупредя Роджър Солсбъри да се пази от инфаркт по време на заключителната реч. Имах какво да кажа на съдебните заседатели, ако междувременно не се захванеха да одерат клиента ми жив.

— За едно съжалявам — продължи Сефало малко по-тихо. — За жалост, доктор Уоткинс се разболя малко преди второто си излизане пред съда. Не бе тъй убедителен, както обикновено. Но съм уверен, че схванахте основната му идея. Единствено доктор Солсбъри със своята престъпна небрежност е причинил смъртта на Филип Кориган, превръщайки тази млада жена в безутешна вдовица.

Мелани Кориган своевременно вдигна кърпичка към очите си. Сефало загреваше за обявяването на щетите. Той пристъпи към ложата на съдебните заседатели и ги изгледа право в очите един по един.

— И тъй, казано съвсем накратко, няма съмнение по въпроса за отговорността. Да, дами и господа, изобщо не става дума да определим кой печели. Въпросът е „колко“. Много важен въпрос, защото и Филип Кориган бе много важен човек. Той беше строител, предприемач, който даде работа на стотици хора и прехрана на още хиляди с първата верига от търговски центрове, изградена на островите край Флорида. Преди Филип Кориган там нямаше универсални магазини. Преди Филип Кориган нямаше жилищни блокове в приливната зона. Черногледците ги смятаха за невъзможни, но Филип Кориган успя.

Двама заседатели кимнаха почтително.

— След минути съдията ще ви даде инструкции относно щетите, а те са тежки. Чухте показанията на финансови специалисти за изгубените бъдещи доходи на Филип Кориган поради неговата трагична и преждевременна гибел. Ще вземете този писмен отчет на своето съвещание. Чухте как вдовицата — мисис Кориган, разказа за своята скръб. Нека Бог ви помогне да носите тази скръб по време на съвещанието и да вложите част от нея в присъдата си.

Значи Бог помагаше на ищеца. Тая работа никак не ми се хареса. А сега рукнаха и сълзите на вдовицата. Мелани Кориган извърна глава настрана, излагайки пред съдебните заседатели изящния си профил.

— Съдията ще ви обясни, че мисис Кориган има право на обезщетение за душевните си страдания, за изгубената топлина и закрила на своя съпруг. Мъките на скръбта ще са с нея до последния миг от живота ѝ. При всяка годишнина от сватбата, при всеки празник,

всеки път, когато види в къщата нещо, свързано с него, всяка сутрин, когато се буди, и всяка вечер, когато си ляга, тя ще мисли с непоносима болка за него. Безумна, безмилостна, безконечна болка. Поради тази причина искаме да присъдите пет милиона долара лично на мисис Кориган и пет милиона долара за наследството, или общо, дами и господа, десет милиона долара.

Той изчака секунда-две, за да схванат, след това продължи:

— И не се извинявам за нито един от тези долари. Сигурно сте чули, че преди няколко дни продадох на търг расов кон за петнайсет милиона долара.

Съдията Ленард надигна глава. Сигурно му се искаше да има процент от сделката.

— Не се извинявам — повтори Сефало. — Казаха ми, че някакви японци платили четиридесет милиона долара за картина от... как му беше името на онзи художник, Ван Гог ли? А Военновъздушните сили на нашите Съединени щати плащат милиони и милиони долари за всеки изстребител. Но както знаете, във всеки изстребител вграждат катапултното кресло, защото при катастрофа желаят да спасят пилота, а самолетът нека да изгори. Човешкият живот струва повече, отколкото самолет за двайсет милиона долара. Затова, дами и господа, не се извинявам, че искам от вас десет милиона долара.

Сигурно можеше още дълго да не се извинява, но реши да приключи дотук. Позамисли се преди решаващия удар. Пристъпи към масата на защитата, където Роджър Солсбъри се обливаше в пот. Сефало въздъхна дълбоко и изрече:

— Филип Кориган отишъл в онази болница и казал: „Погрижи се за мен, докторе. Използвай цялото си умение и опит. Не оставяй кръвта ми да изтече“. Приспали го и той останал да лежи като невинно дете, изцяло във властта на този човек. А този човек го заклал.

При тия думи Сефало се завъртя и насочи обвинителен пръст към Роджър Солсбъри. J'accuse.^[1] После пристъпи до парапета на заседателската ложа и се подпря върху него като близък приятел на тия шестима честни люде.

— Знаете ли, някакъв си писател, не му помня вече името, беше писал: „От всички печални думи на езика или перото най-печални са тия — а би могло“. Да, най-печалните думи. Вече никога не ще узнаем какво би могло да стане с Филип и Мелани Кориган. Може би щяха да

имат деца, нови човешки същества, с които да споделят безграничната си любов. Ала Филип Кориган повери живота си на този човек и напусна без време белия свят. Сега Мелани Кориган поверява своя живот на вас. Тя има само един шанс. Ако бъде нещастна, не ще може да се върне и да опита отново. Идната седмица този съд ще разглежда някое дело за потрошен автомобил или за паркинг пред жилищен блок. Нашето дело се решава тук и сега, то е трагично и тежко. Не позволявайте Мелани Кориган да излезе от залата и да си каже: „А би могло.“ Благодаря и дано Бог ви благослови.

Пак опря до Бога. Вече всички знаехме, че Сефало е приятел на Бога и враг на комунизма. Той си седна, а Мелани Кориган отвори кранчетата. После захлупи лице върху рамото на Сефало. Той я потупа между плешките. Заседателите изобщо не забелязаха как станах и тръгнах към подиума. Гърлото ми се стягаше. Лицето на Роджър Солсбъри бе застинало в гримаса на ужас. Трябваше да му покажа, че не давам пет пари за артистичните изпълнения на Сефало. И го доказах, като не се издрайфах от страх в заседателската ложка.

Тия пет-шест крачки към подиума бяха безкрайно самотни. Спрях и най-сетне заседателите вдигнаха насреща ми предизвикателни погледи. Благодарих им за вниманието, без да се пъча излишно. Казах, че имам само една възможност да говоря пред тях, а след това мистър Сефало ще стане да ме обори. Това им хареса. Казах още, че му се дава втори шанс, защото ищецът е натоварен да докаже твърденията си. Защитата не е длъжна да доказва каквото и да било. И тъй, нека да видим какво е доказано.

— Един човек е мъртъв и мистър Сефало има право в едно отношение. Това е трагедия. Винаги е трагично, когато човек си отива преди обичайните седемдесет години. Но светът е пълен с трагедии. Случват се всеки ден. И не всяка от тях, както и тази, която разглеждаме, става по нечия вина. Мистър Сефало има право за още нещо. Случаят е важен, но не защото става дума за големи пари. Важен е, защото засяга репутацията и доброто име на един чудесен хирург — човек, лекувал бедните и онеправданите в нашата обществена болница, човек, посветил дълги години от своя живот на целта да се обучи и подготви във всяко отношение за борба срещу смъртта и спасяване на живота.

Зърнах как Дан Сефало с досада вдигна очи към тавана. Трай си там, Дан. Може и да мажа с голямата четка, но в тая област ти си всепризнат цар. Какво искаш да чуеш? Че моят клиент е посветил дълги години на плановете как да натрупа пари, че ортопедите разбират единствено от колене и глезени, а по-нагоре се озовават в небрано лозе — това ли?

— Филип Кориган е починал от разкъсване на аортата — продължих аз. — Всички го знаем. Никой не спори.

Аневризми на аортата се случват всеки ден. Сами чухте свидетелите. Аневризмът може да бъде причинен от високо кръвно налягане, травма, атеросклероза и още много неща. Може да е, както каза доктор Ригс, *ex visitatione divina*, тоест поради Божие посещение.

Нямах намерение да отстъпвам Божията територия на Сефало. Огледах шестте лица. Нищо. Ни най-малък проблясък. Добре поне, че ме слушаха.

— Позволете сега да ви посоча основната грешка в твърденията на ищеца — слабото звено, кухата основа, заради която се сгромолясва цялата къщичка от карти. — Почна ли да говоря с шаблони, не спирам, додето не ги изчерпя. — Слабото звено е непосредствената причина. Нека го повторя още веднъж. Непосредствена причина. Причината не трябва да е посредствена. Когато приключим, съдията Ленард ще ви прочете закона за непосредствената причина.

Трябваше да изтъкна показанията на Ригс. Естествено, можех просто да кажа: *ето какво чухме от Ригс*, но това едва ли щеше да е достатъчно след голямата секира на Сефало. Сега номерът беше да свържа показанията на Ригс с онова, което щеше да им каже съдията.

Взех томчето със стандартни указания за съдебните заседатели. Искан да изглеждам официално лице, един вид — помощник на съдията. После изрекох с тежък глас, сякаш цитирах Декларацията за правата на човека:

— Ето как ще ви инструктира съдията: „Професионалната небрежност е законна причина за смъртта, ако пряко и по естествена последователност предизвика или съществено допринесе за тази смърт, при което може с основание да се твърди, че без професионална небрежност смъртта не би настъпила“. Запомнете, това не са думи на Джейк Ласитър. Казва го съдията, казва ви го законът. Рискът при обсъждането на инструкциите е там, че съдебните заседатели нямат ни

най-малка представа какво им говориш. Инструкциите са сложни, а заседателите не притежават ума на антични философи. Трябваше да им обясня за какво е цялата работа.

— „Без професионална небрежност смъртта не би настъпила“ — повторих аз. — Това трябва да определите — дали Роджър Солсбъри носи отговорност за професионална небрежност, за нарушение на лекарската си клетва, защото именно в това го обвиняват. Ставайки лекар, той е дал обещание да се придържа към Хипократовата клетва. Да не причинява вреда. А сега, според законите на Флорида, го обвиняват, че поради небрежност е причинил смъртта на Филип Кориган. Най-напред трябва да се запитате какви доказателства има, че доктор Солсбъри е допринесъл съществено за тази смърт и че без професионална небрежност смъртта не би настъпила.

Нямах представа дали проумяват какво им говоря, но продължих упорито напред.

— Това е най-важният въпрос при определянето на непосредствената причина, а в това отношение показанията са недвусмислени.

Помълчах отново, за да подчертая думите си.

— Дами и господа, спомнете си показанията на доктор Харви Уоткинс. Можете да ги обмисляте колкото си искате, но не ще откриете доктор Уоткинс да е казал, че аневризъмът се дължи на нещо, извършено от доктор Солсбъри. Както виждате, аз приемам всяка дума на доктор Уоткинс. Той каза, че да се пробие аортата с форцепса би било професионална небрежност. Чудесно, но няма доказателства, че това се е случило. Ето го липсващото звено. Операцията е извършена сутринта. Аневризъмът настъпва късно през нощта в самостоятелна стая. По време на операцията няма спадане на кръвното налягане, няма и признаци за вътрешен кръвоизлив. Мистър Сефало иска от вас да трупате предположения върху предположения, за да решите, че форцепсът е пробил аортата въпреки липсата на признаци за аневризъм в течение на дванайсет часа. А какво ни каза доктор Ригс?

Разтворих крака и застанах решително на метър от парапета на ложата. Стоях непоклатимо като скала. Искях да виждат само мен, да чуват единствено моите думи.

— Доктор Ригс ни каза две неща. Първо — че аортата се е разкъсала отпред, където форцепсът не би могъл да я докосне. И второ — че Филип Кориган е страдал от атеросклероза, тоест втвърдяване на артериите. Може да звучи парадоксално, но от това втвърдяване артериите всъщност стават много крехки. Филип Кориган е бил на петдесет и седем години. Много кръв е минала през тези артерии, много път е навъртял километражът му. И аз заявявам пред вас, дами и господа, че просто му е дошъл часът *ex visitatione divina*.

Мъчех се да определя как върви. Ако лапнеха тази примамка, печелехме. Ако не — с нас беше свършено. Сега беше моментът да пристъпя към въпроса за обезщетението, да изразя смайване от исканите десет милиона. Да се възмутя от печалбарството за сметка на чуждата смърт. Но реших да рискувам.

— Дами и господа, обикновено в този момент защитата обсъжда исканото обезщетение. Но аз съм твърдо убеден, че представените свидетелства не доказват твърдението за отговорност на моя клиент и поради това смятам въпроса за излишен. Ищецът просто не обоснова твърденията си.

Трябваше ми нещо ефектно за завършек. Реших да: рискувам с удар срещу съчувствието.

— И накрая, няколко думи за мисис Кориган. Тя е млада жена и раните в душата ѝ ще заздравеят. Без съмнение, тя е знаела, че щом се омъжва за човек, двойно по-стар от нея, някой ден ще остане вдовица.

Стъпвах по тънък лед. Само мъничко да пресилех нещата и разгневените заседатели щяха да ни лепнат жестока присъда.

— Мистър Сефало ви цитира една стара поговорка за думите „а би могло“. Друг писател е казал, че скръбта е най-силното човешко чувство — и поради това трае най-кратко. Времето лекува. Скръбта отминава. Животът продължава. Естествено е да изпитвате съчувствие към мисис Кориган. Аз също го изпитвам, но това чувство не бива да влияе върху решението ви. След малко съдията Ленард ще каже, че не бива да се поддавате на съчувствие. Съдът не е място за емоции. Тук важат единствено фактите и законът, а те ще ви убедят, че в случая моят клиент не носи отговорност. Благодаря.

Докато вървях към масата на защитата, усещах как погледът на Мелани Кориган ме пробужда в гърба. По лицето на Роджър Солсбъри

се бореха надежда и страх. Без да губи нито секунда, Дан Сефало зае моето място. Имаше правото на последен удар.

— Дами и господа, ставам, за да говоря за сетен път вместо Филип Кориган, който вече не е в състояние да говори.

Ама че *non sequitur*^[2]. Ако Филип Кориган можеше да говори, изобщо нямаше да сме тук.

Сефало надигна възмутен адвокатски глас.

— Принудиха тази жена да изтърпи гибелта на съпруга си, погребението му, вечната самота, този процес, а сега твърдят: ще ѝ мине. Вървете си, мисис Кориган, ще ви мине. Позволете ми да ви кажа нещо, дами и господа. Когато приключим днес, аз ще се прибера при семейството си. Вие също. Мистър Ласитър ще се срещне с приятели за весел разговор сред подноси с ордьоври и звън на чаши.

Каква изненада! Аз пък мислех, че ще се прибера и ще си отворя една консерва риба тон.

— Но когато тя отключи вратата тази вечер, домът на семейство Кориган ще е мрачен и пуст. Така ще бъде и утре, и вдругиден. Мистър Ласитър иска да се взирате в какви ли не дреболии, а фактът е прост: един човек влезе в болница за съвсем обикновена операция и не излезе жив. Сега ви отрупват с купища обяснения, но ние с вас знаем истината. Затова, преди да се оттеглите в кабинета, аз приключвам и ви моля да помните, че сте единствената и последна надежда на тази жена. Нека Бог ви помага!

Лоша работа, помислих си аз, докато заседателите се изнизваха към кабинета. Ако почнат да търсят за решението си помощ от Бога, а не от закона...

[1] Аз обвинявам фр. — Знаменито открито писмо на Емил Зола в защита на невинно обвинения капитан Драйфус. — Б.пр. ↑

[2] Не следва (лат.) — извод, който не се основава на казаното преди това. — Б.пр. ↑

ДА, ВАША СВЕТЛОСТ

Ново очакване, този път за присъдата. От всички досадни страни на професията тази ми е най-неприятна. Никога не съм висял пред родилното отделение, но познавам ситуацията до най-малки подробности — безконечно крачене напред-назад, навъсени вежди, цигара подир цигара. Там поне, когато се свърши, имаш какво да отнесеш у дома. А аз изоставям всичко зад себе си. Победа, загуба или прекъсване на процеса — край, погребано и забравено. Победата не е радост, а само мъчително облекчение, като да измъкнеш ножа от раната. Загубата не е страдание, а само осъществяване на отдавна предвидена болка.

Да водиш защита е жива скръб. Ако спечелиш, значи просто изравняваш резултата, възстановяваш статуквото. Клиентът те кани на вечеря. Показва ти новата лепенка на колата си: Моят адвокат може да набие твоя адвокат. Ако загубиш, разпитва те какво е трябвало, за да спечелиш. И непременно намира някакъв пропуск.

Роджър Солсбъри крачеше из коридора. Аз седях със Синди в съдебната зала. Докато четях новия брой на списание „Уинд райдър“, тя вирна боси крака върху масата и се зае да боядисва ноктите им в сребристо метален цвят, който ми напомняше за спортна кола от седемдесетте години. Съдебният пристав влезе и я изгледа гадно. Тя размърда насреща му палеца на крака си.

Все чакаме и чакаме, вече са се провлачили двеста минути, животът отлита. Някъде на Канарските острови мургави французи и францужойки карат уиндсърф с петдесет километра в час. По склоновете на Скалистите планини фучат скиори сред облаци снежен прах. Само на сто и петдесет километра от нас щастливи риболовци мятат въдици в езерото Окичоби. А аз? Защо изобщо съм седнал в тая престаряла съдебна зала да чакам, кога шестима непознати ще ми кажат дали ставам за нещо, или трябва да зарежа занаята?

— Нали е добър знак, че се бавят толкова дълго? — попита Роджър Солсбъри откъм входа.

— Може би — казах аз.

Няма що, мъдър отговор. Всъщност времето вече нямаше значение. Ако заседателите излязат с присъда до двайсетина минути, значи непременно са подкрепили защитата. Не са имали време дори да поръчат пържоли за сметка на данъкоплатеца, камо ли да обсъдят отговорността и обезщетението. След този срок не се знае нищо. Може би още преди часове са решили, че ответникът е допуснал небрежност и сега само се чудят колко нули да пишат в съдебния протокол.

Взех вестника и прелистих на спортните страници. Името на Съюзън Кориган се мъдреше над статия за поредната загуба на „Делфините“ в Кливланд. Те никога не са играли добре в студено време. Сега падаха с 10 на 24 срещу „Кафявите“, чиято отбрана беше известна с прякора „Кучетата“.

КЛИВЛАНД. Докато играта все още беше неясна, а игрището постепенно се заледяваше, „Кафявите“ показаха на „Делфините“ от Маями, че край бреговете на замръзналото езеро Ери е настанал същински Кучешки ден.

Симпатично. Искаше ми се да я видя. Може би след присъдата, ако престанеше да се горещи заради тая история с убийството.

Ненадейно зареяните ми мисли бяха прекъснати от Почукването. Онова почукване откъм залата на съдебните зали, което кара всички сърца да подскочат. Всъщност можеше да означава какво ли не — например, че са гладни. Приставът тромаво забърза натам. Той беше пенсиониран полицаи от моторизираниите патрули — със снежнобяла коса, криви каубойски крака и дрезгава кашлица. Когато излезе отново, пое с каменна физиономия право към кабинета на съдията. Сигурно беше забравил, че за всяка Коледа му пробутвам тайничко по една бутилка „Джейк Даниелс“.

След малко съдията дотича през задната врата на залата. Закопчаваше робата си в движение и тя се развяваше подир него като полуспуснатото платно на яхта. Ако вече имаше присъда, всичко щеше

да се развие бързо. Но можеше и да се окаже, че заседателите имат не отговор, а въпрос. Най-често — съвсем идиотски. *Може ли съдебната секретарка да ни прочете показанията на медицинската сестра за запека на пациента след операцията?* Никога не се знае какво ще им щукне в главите.

Но този път нямаше въпроси. Председателят на групата държеше грижливо сгъната официална бланка. Той беше пенсиониран счетоводител. Когато го разпитвах при предварителния подбор, не прояви и капчица спонтанност или чувство за хумор. Когато го попитах коя книга е чел наскоро, отговори без колебание: „Упътване в новите данъчни закони“ от Прайс Уотърхаус. Не бих седнал да пия бира с него, но пък ми пасваше идеално в дело за гражданска отговорност и лекарска небрежност. Опитах се да разчета нещо в очите му. Никакъв шанс. Огледах другите заседатели. Същият резултат. Адвокатските легенди твърдят, че не смеят да те погледнат в очите, когато са гласували срещу теб.

Една от жените, по професия домакиня, погледна Мелани Кориган и се ухили. Това пък какво означаваше, по дяволите? Вдовицата вече не ронеше дребни сълзи. През дългата почивка си беше сложила малко руж. Представляваше чудесна комбинация от добро здраве и затаена страст, но май малко прибързано смъкваше маската на скърбяща вдовица. Устните ѝ блестяха в бледорозово и изглеждаха влажни. Тя плъзна ръка по червеникавокестенявите си къдрици и отметна глава, разкривайки дълга, изящна шия. Великолепна поза за реклама на шампоан.

Роджър Солсбъри също ставаше за реклама. На някое погребално бюро. Когато новината за Почукването стигна до коридора, той заряза разходките и дотърча пребледнял до масата на защитата. Сега беше посивял като калифорнийски тюлен. Чудех се дали не е вече на възраст за сърдечен удар.

— Споразумяха ли се съдебните заседатели за решение? — попита съдията Ленард с тържествено мрачен тон, сякаш очакваше екзекуция.

— Да, Ваша светлост — незабавно отвърна председателят.

Той стана и подаде присъдата на пристава, който се разкашля и прикри уста с листчето, после го подаде на съдията. Ленард го разгърна и продължи да чете около хиляда години, докато аз напънах

рентгенов поглед да различа нещо от петнайсет метра разстояние. Без следа от емоции по лицето, съдията подаде листа на секретарката. Леко раздразнена, тя откъсна поглед от поредното четиво — този път изследване на женските сексуални фантазии.

— Съдебната секретарка ще обяви присъдата — съобщи Ленард със същия суров глас.

Секретарката стана, прехвърли дъвката под лявата буза, заби молива в буйната си африканска прическа и зачете с отегчен, монотонен глас:

— Единайсети съдебен състав на област Дейд — Флорида, дело номер осем–седем–едно–осем–три–седем–шест — Мелани Кориган, като законна наследница на покойния Филип Кориган срещу, доктор Роджър А. Солсбъри. — Тя помълча и се изкашля. Хайде бе, маце, по-живо! — Ние, съдебните заседатели, подкрепяме тезата на защитата.

Бум. Свърши се. Секретарката седна. Роджър Солсбъри стовари длан върху рамото ми. Дан Сефало примижа, после се съвзе като истински професионалист и помоли съдията да поиска мнението на заседателите един по един. Ленард се съгласи. Всички потвърдиха присъдата. Мелани Кориган се озърна към Роджър Солсбъри с кисела усмивка. Сякаш му казваше, че няма значение. Или неохотно го поздравяваше. Ама че странна реакция!

Ленард благодари на заседателите, а приставът им раздаде служебни бележки с малко портретче на съдията — художникът го беше изтипосал досущ като гранитния образ на Линкълн върху Маунт Ръшмор. Можеше и да си докара няколко гласа в повече за следващите избори.

Най-сетне всичко свърши. Заседателите си събраха багажа, зрителите се изнесоха в коридора и тръгнаха да дирят нови зрелища. Роджър Солсбъри непрекъснато дрънкаше колко страхотен съм бил, как невероятно говорил Чарли Ригс, колко хубава била Синди. Искаше да ме води на тържествена вечеря с шампанско.

Чувствах се напълно изчерпан. Казах му, че няма да съм приятна компания. Всъщност ми беше писнало от него. Бях му дал частица от себе си. Дружбата от споделени изпитания бързо свършва, когато премеждията отминат. Също както бойните другари се разпръсват след края на войната. Много бързо.

Но защо имах чувството, че делото Кориган срещу Солсбъри е само начало?

11

ОСАТА И ГЪСЕНИЦАТА

Синди се върна в офиса, а аз подкарах открития олдсмобил по Тамаями Трейл на запад към Евърглейдс. За нищо на света не бих отишъл след днешното дало да разговарям по телефона и да пиша сведения до счетоводството. Искях да подишам чист въздух. Тамаями Трейл минава през Малката Хавана, където носи името *Calle Ocho*^[1]. Карах покрай малки паркове, където стари кубинци с пури между кафявите зъби играеха домино, пиеха еспreso и се кълнях някой ден да се завърнат в *Calle Libre*^[2]. Не се смятат за *immigrantes*, защото емиграцията означава съзнателно търсене на нова родина. Те са *exilados* — изгнаници, бежанци. Когато родината им отхвърли игото на комунистическия сатрап, ще се завърнат в нея.

Младите кубинци — юношите, родени в Маями, разбират живота съвсем различно. Тук имат, мощни мотоциклети, късни нощи из дискотеките в Коконът Гроув и уикенди по плажовете на Кий Бискейн, тъй че съвсем не им се ще да воюват или да въртят мачете из плантациите за захарна тръстика. Носят маскировъчни бойни облекла само защото така е модерно през този сезон.

Когато през шейсетте години хиляди кубински бежанци заляха Маями, нямаше накъде да отидат. На изток беше малкият градски център, а отвъд него — Бискайският залив. На юг се намираше скъпият квартал Корал Гейбълс, в който повечето бежанци просто не можеха да се заселят. На север беше Либърти Сити, наричан някога съвсем официално в полицейските сводки Централен негърски район — забравен от обществото квартал с нажежени тротоари, както навсякъде, но без палмите на Корал Гейбълс или борове на Саут Дейд.

Оставаше само западната посока и бегълците от Кастро разтеглиха Маями нататък, пропуквайки по шевовете целия град. Те донесоха нова храна, нова музика и облекло, а след едно поколение

вече владееха бензиностанциите, ресторантите, автокъщите, магазините за мебели и дори банките. Живееха и процъфтяваха западно от залива по протежение на сто и четиридесет пресечки от двете страни на Тамаями Трейл и в покрайнините на Евърглейдс. Сред някогашното сънливо южняшко градче израсна друга, странна и зловеща страна с надписи на някакъв свой неразбираем език — *Fantasias Ropas, Vistas Funeraria, Clinicas Quiropracticas*.

Англезичните заселници от предното поколение бяха дошли от Джорджия и Алабама. Те живееха в малки панелни къщички без гаражи, а в дворовете им, освен камионетки винаги имаше лодки на въздушна възглавница, готови за среднощен риболов из блатата. Тия бели авиомеханици, шофьори на камиони, електромонтьори — вече се бояха от зловещите улични негри и мразеха евреите от Маями Бийч. За южняците баптисти бе неописуемо потресение да виждат как градът се преобръща наопаки и белите бягат един подир друг, а по местните коли изникват подигравателни лепенки: МОЛИМ, ПОСЛЕДНИЯТ БЛЕДОЛИК ДА ИЗГАСИ ЛАМПИТЕ.

След като отминах университетското градче, колите по шосето намаляха. Ако наистина исках да се разведря, можех да подкарам направо по Тамаями чак до Нейпълс. Отначало се преструвах, че не знам накъде отивам. Но всъщност знаех много добре. Веднага разпознах тесния черен път, който излизаше от Евърглейдс, близо до Шарк Вели — малко преди фалшивото селце Микосуки, където отегчен индианец се бори с упоен алигатор, а наоколо туристите щракат ли щракат.

Завих по отклонението, като вдигнах облак прах и стреснах десетина бели чапли, укрита из високата трева. Грамаден бял жерав с тънички крака ме погледна от плитчините, после закуцука настрани. Островчето — издигнато едва половин метър над блатото — се намираше на около километър и половина от пътя. Всъщност не беше нищо повече от плоска купчина пръст зад редица проскубани дървета. На него имаше стара рибарска хижа със стени от вехти дъски и ламаринен покрив, който лъщеше под късното следобедно слънце. Това ти остава, когато адвокатът на бившата ти жена се окаже същински бомбардировач с език като ядрена бойна глава. А след като се разсее

атомната гъба, съпругата получава къща в испански стил с оранжев керемиден покрив на някоя сенчеста улица в Корал Гейбълс.

Доктор Чарлс У. Ригс, пенсиониран съдебен лекар на област Дейд, Флорида, седеше на очукан градински стол, вирнал босите си крака върху стара каса от мляко. Той отпусна прашната книга, която четеше, и ми кимна към друг пластмасов стол с няколко протрити брезентови ивици вместо седалка. Погледнах книгата. „Подбрани отчети на кралските коронъри, 1265–1413 г.“. Не я бях виждал в списъка на бестселърите. Бежовите шорти на Ригс стигаха малко над костеливите му колене. Краката му бяха къси и бели — крака на човек, който благоразумно се пази от флоридското слънце. Освен шортите носеше избеляла тениска с реклама на някакъв бар в Кий Уест. Прошарената му брада отчаяно се нуждаеше от ножица или поне от гребен. Едно винтче на очилата му липсваше и беше заменено с огъната риболовна кукичка. Очилата имаха полукръгли стъкла и висяха накриво върху чипия нос. Иззад тях очите на Ригс — с цвят на суха трева — поглъщаха всичко, но не излъчваха почти нищо.

— Да не си сбъркал пътя към плажа? — попита той.

— Не, просто реших да те навестя по съседски. Que pasa, докторе?

— Комарите хапят, рибата не кълве. Какво те води на запад?

— Напоследък не съм наясно къде е запад и къде изток, кое е горе и кое долу.

— Звучи ми като текст за кънтри балада. Да не си влюбен. Джейк?

Повъртях в ръцете си старата книга.

— Не съм влюбен, макар че има жена. Но въпросът не е точно в нея, а в Солсбъри. Днес приключихме, отсъдиха в наша полза.

— Поздравления. Като ти видях физиономията, помислих, че заседателите може да са те прецакали. Щеше да е позор. Форцепсът изобщо не е доближил аортата.

Белоснежната риза, която бях облякъл за съдбоносния ден, почваше да лепне от пот. Днес откъм високите блатни треви не полъхваше и най-лек вятреца.

— Повярвах ти за форцепса — казах аз. — И заседателите повярваха. Една млада жена, дъщерята на Кориган, разправя, че делото

било само за заблуждение, че Солсбъри и вдовицата са отровили баща ѝ със сукцинилхолин.

Чарли Ригс си остана невъзмутим.

— И защо са го сторили?

— За пари. Мелани е искала богатството на мъжа си. Солсбъри е искал Мелани, а сигурно и парите.

— *Radics omnium malorum est cupiditas.*

— Лесно ти е на теб.

— Алчността е корен на всяко зло — преведе Чарли Ригс. Не самите пари. В тях по принцип няма нищо лошо, но човешката алчност ги превръща в злина. За мен парите никога не са представлявали интерес. А пък Марта, бившата ми жена, все за това говореше. Искаше да мина на частна практика, да вдигна шум около себе си, да създам цяла верига от лаборатории, да давам рушвети по болниците, за да ми ползват услугите и тъй нататък — глупост и половина. Представяш ли си ме като бизнесмен или, още по-лошо — приведен по цял ден над лабораторната маса? Счетоводител с бяла престилка и микроскоп.

Премълчах и го оставих да разсъждава на тая тема — блестяща кариера в служба на обществото и съсипан семеен живот. Той печално се усмихна и добави:

— Страшно обичаше мириса на пари тая жена, но мразеше да ѝ воня на формалин.

Отново върнах разговора към темата.

— Просто не мога да повярвам. Че е убийство, искам да кажа. Но Съюзът Кориган твърди, че е намерила шишенце с лекарството и две спринцовки в кожено куфарче, принадлежащо на Солсбъри.

Чарли Ригс поклати глава.

— Сукцинилхолин, много гадна смърт. Оставаш в съзнание и напълно разбираш всичко, но си парализиран, докато накрая дробовете и сърцето спрат да действат. Грозна работа. Човек трябва да е много алчен, за да го стори.

— Това не те изненадва, нали, Чарли? Човекът е най-жестокото същество.

Той размаха пръст насреща ми.

— Всеобща заблуда. В природата има твари, способни на най-жестоки мъчения. Да вземем например ихневмона — това е един вид

оса. Ихневмонът снася яйцата си в тялото на гъсеницата, след като я е инжектирал с парализиращ токсин. Нещо като природен сукцинилхолин. Когато яйцата се излюпят, ларвите почват да ядат гъсеницата бавно и болезнено. Държат горката твар жива, за да не се развалят вътрешностите ѝ. Най-напред изяждат тлъстините и храносмилателните органи, а за последно запазват сърцето. Накрая не остава нищо, освен куха обвивка. Природата не отстъпва на човека по жестокост.

Типична реч на доктор Ригс — смес от гимназиална биология и основи на философията.

— Добре, Чарли — рекох аз, — но онзи там ихнев... и тъй нататък, го прави заради храната, заради оцеляването.

— Толкова ли е важна разликата?

Въртеше ми стари сократовски номера.

— Естествено, че е важна. Да убиваш за храна е напълно оправдано в животинското царство. Редовно го обясняват в научнопопулярните филми по телевизията. Човек убива за пари, от гняв или страст. Това пък редовно ми го обясняват в съда.

Той ме огледа внимателно над килнатите очила.

— Така или иначе, жертвата е невинна и в двата случая, болката е една и съща, нали?

Не отговорих. Седях и слушах как нейде из блатото газят невидими животинки. Откъм небето долетя краткото, мелодично подсвиркване на ястреб риболовец. Представих си как се взира и напъга нокти, готов всеки момент да грабне някое сомче. Два комара бръмчаха над лявото ми ухо, сигурно се караха кой да вечеря пръв.

Най-сетне Чарли Ригс промърмори сякаш на себе си:

— Сукцинилхолин. Труден е за откриване. Разпада се на сукцинилова киселина и холин, а и двете вещества присъстват нормално в човешкия организъм. Лекарите знаят това. Можем обаче да проверим за белези от спринцовка.

— Не е ли малко късничко?

Той скочи от стола, изтича в бараката и затръшна мрежестата врата зад гърба си.

— Прочети книгата — долетя отвътре гласът му. — Там, където е отбелязано. Аз ще направя лимонада. Местни лимони, по-кисели и от бившата ми жена.

Духнах още малко прах от книгата и тя се разтвори на година 1267. Тежки времена за всеки, който не е умеел да върти меча. Левите страници бяха изписани на латински, десните — на английски. Ригс очевидно четеше отляво, там си водеше и бележки. Тъй като по латински съм бос, предпочетох текста отдясно.

Тъй се случило в град Голдингтън, че подир вечерня преди празника на свети Цънстън избухнала на площада свада между Уилям Рийд и Джон Барфорд, а свадата била заради овце. И Уилям бил наранен по главата, ала изглеждало, че оздравял. Подир туй той умрял от блатна треска и жена му подала оплакване. Съдебният лекар разбрал, че Уилям Рийд вече е погребан и наредил да го изровят. А като го изровили, съдебният лекар казал, че Уилям Рийд не е умрял от треска, а от раната и заповядал да оковат Джон Барфорд.

Чарли Ригс дотърча от бараката с две бурканчета лимонада без лед. Оставих книгата и попитах:

— Значи искаш да ексхумираме тялото на Кориган?

Той ми подаде едното бурканче, тръшна се на паянтовия стол и огледа блатата.

— Нямах представа колко добре се запазват балсамираните тъкани. Но сигурно ще е доста трудно да открием следи от иглата. Кожата ще е мухлясала, а ако е погребан във влажна почва, вероятно се е превърнала в адипосер, нещо като размекнат восък. И едва ли ще мирише на „Шанел“ номер пет. — Той остави тия думи да заглъхнат в неподвижния въздух, после добави: — Ако си гладен, да приготвя вечеря. Имам прясно месо от опосум.

Отклоних поканата — нямах апетит след приказките за изгризани гъсеници и мухлясали трупове. Отпих глътка топла лимонада и се изприщих. Беше забравил да сложи захар.

— Е, какво ще речеш, Джейк? Готов ли си да разровим гроба?

— И по-лоши неща съм вършил, но Солсбъри ми е клиент. Не мога да накърня интересите му.

Ригс се навъси.

— Делото вече приключи.

— Не и според адвокатското дружество. Не мога да използвам срещу Солсбъри нещо, научено по време на неговия процес. Гледам да не нарушавам по повече от две-три правила седмично.

Сигурно не бях особено красноречив. Не убедих нито Ригс, нито самия себе си.

Чарли Ригс изгълта лимонадата на един дъх, изглежда ме като строг преподавател и каза:

— Не е речено, че ще идеш при властите. Просто правиш малко частно разследване, колкото да изясниш това-онова и да си успокоиш съвестта. Пък и на мен ще ми намериш занимавка. А на онази твоя приятелка може да ѝ хареса, че търсиш истината. В твоя занаят рядко се случва.

Знаеше къде да натисне.

— Хайде бе, Джейк — настоя Чарли. — По дяволите правилата.

— Прав си — рекох, — не съм ги измислил аз.

— Тъй те искам. Дай да го направим. Гробът е ням, *magus mutus quam piscis*, но ние с теб, Джейк, можем да говорим вместо мъртвите.

[1] Осма улица исп. — Б.пр. ↑

[2] Свободна Куба исп. Б.пр. ↑

СТРАНСТВАЩ РИЦАР

Градът преглътна присъдата по делото Солсбъри, както преглъщаше всичко останало. Дребна хапка за хищната осведомителна машина. Два кратки абзаца в съдебния раздел на вестника, нищо по радиото и телевизията. Не ме търсеха за интервю в предаването „60 минути“; не ме преследваха млади адвокати, жадни за мъдри слова; колегите нито отвориха шампанско, нито се сетиха да ми гласуват парична награда.

Ако заседателите бяха натресли на Солсбъри десетте милиона, новината щеше да гръмне от Маями до Талахаси. Но оправдателните присъди потъват в калта на всекидневието като пречупен клон, който едва-едва разлюлява зловонните блатни води.

Получих циркулярно писмо от старшия съдружник Морис Макгонигъл — строга костюмирана личност в нашия разпасан южняшки край. Или, по-точно, Синди получи писмо от неговата секретарка. Текстът гласеше:

„Моля, уведомете мистър Ласитър, че мистър Макгонигъл го поздравява за успеха в последното дело“.

На това му се вика внимание към човека.

Не се оплаквах от липсата на популярност. Навярно така беше по-добре за Солсбъри. Ако на някой лекар му лепнат тежка присъда, хората решават, че е касапин. Отърве ли се — мислят, че съдебните заседатели са оплели конците. Освен това днешните новини бяха твърде богати дори за Маями. Дребно пътнотранспортно произшествие: полицията арестувала двама никарагуанци, които превозвали в камионетката си противотанков гранатомет с десетина заряда. Възнамерявали да се борят против сандинистите — по нашия

край това се смята за свещена мисия и щеше да им осигури освобождаване под гаранция, а може би и граждански почести.

Няколко часа по-късно почти цялата полиция на Маями обсипала с град от куршуми пикапа на шейсет и три годишен кубинец водопроводчик. Имало защо. Бил стрелял пет пъти срещу полицаи под прикритие. Но и кубинецът си имал причини. Полицаят, преоблечен като уличен нехранимайко, бил заседнал в страховито задръстване на Celle Ocho. Размахал пистолет срещу водопроводчика, за да го накара да си мръдне пикапа. *Шибания кубински пикап*, както уточнили по-късно свидетелите. На три пресечки от мястото имало обир в бакалия и заседалият полицаи крещял на английски — език, от който водопроводчикът разбирал горе-долу колкото от санскрит.

Кубинецът предположил, че искат да го оберат и открил огън. Това привлякло седем полицейски коли и неуточнен брой пушки, които оставили четиридесет и седем дупки в пикапа и три във водопроводчика. Кубинецът оцелял, а грабителите избягали от бакалията със седемдесет и три долара и кашонче шоколади.

Както винаги след приключването на дело, бях изпаднал в апатия. Блуждаех насам-натам из кабинета, ровех из папките и се чудех какво да подхва на. Опитах се да позвъня на Сюзън Кориган, но от редакцията някакъв отегчен глас отвърна, че била заминала на Западното крайбрежие, за да проучи „Неудържимите“ — предстоящ противник и отколешен най-страшен враг на „Делфините“. Искан да я видя, а не само да поговоря за покойното татенце. Изглежда, малко си падах по мис Сюзън Кориган. Забелязал съм, че понякога става точно така, като ми бият дузпата. Не знам защо, може би имам нужда някой да ме скастри. Може да е от прекалено лесните плътски успехи на младини. Или пък най-после съм узрял и разбирам, че една силна и умна жена струва повече от някоя похотлива кокошка. Каквато и да е причината, образът на загорялата и сприхава журналистка упорито висеше нейде из подсъзнанието ми.

Тъкмо затварях телефона, когато Синди ми подаде бележка:

*Не е весела вдовицата,
хващай незабавно жицата;
гюрултия на втора линия.*

Натиснах примигващия бутон и чух приглушени крясъци — мъжки и женски глас. Думите не се разбираха. Казах „ало“ няколко пъти. Сигурно бяха оставили слушалката настрана. Някои жени не могат да спорят, без да размахват ръце. Гласовете се приближиха.

— Ти си ми задължена — прокънтя по жицата мъжкият глас.

Женски смях. Нови крясъци, после жената високо му нареди да излезе. Стори ми се, че чух затръшване на врата. Настана тишина.

— Ало — изрече женският глас съвършено спокойно. — Мистър Ласитър?

Потвърдих.

Тя ми каза, че се обажда мисис Кориган. Вече го знаех.

Каза, че си имала неприятности. И това знаех.

— Мога ли да дойда?

— Ако имате неприятности, обадете се на полицията — посъветвах я аз.

— Няма да е добре за вас — невъзмутимо отвърна тя. — Както и за клиента ви.

Работата почваше да се прояснява.

— Там ли е Роджър?

— Тук е и вдига ужасен скандал.

— Нека се обади.

— В момента крачи из дворчето край басейна. Ако нямате нищо против, бих предпочела да не го каня в къщата. Той ме удари. Изглежда, не иска да си върви, тъй че ще трябва да го уговорите. Или предпочитате да повикам полицията и да го обвиня в нападение?

— Пристигам след дваайсет минути.

Тя не попита дали знам адреса, а и аз не се разпрострях по темата. Просто изтичах в гаража, яхнах своя стоманен жребец и като странстващ рицар препуснах на юг по Маями Авеню към Коконът Гроув и Гейбълс Естейтс. През цялото време се чудех от какъв зор му е притрябвало на Роджър Солсбъри да обърка ситуацията. Защо не си стоеше в болницата да стърже кости и стави? Много ясно, сам ми го бе казал — „здравата ме е омаяла“. Не разбираше ли, че тая жена ще го съсипе?

Водата продължаваше да се лее по изкуствения водопад, а безмълвната като гробница къща — да стърчи върху изкуствения хълм. На алеята нямаше коли, не долитаха човешки гласове да заглушат ромона на водопада. Нямаше го и Роджър Солсбъри. Увиснало ниско в следобедното небе, зимното слънце хвърляше зад палмите дълги и тесни сенки, които пресичаха фасадата като затворнически решетки. Захладняваше, откъм континента идваше студен фронт и листата на палмите шумоляха под хапливия северозападен вятър. Спрях край водопада, потупах олдсмобила по задницата и му заръчах да чака. После се изкачих по стълбището и натиснах звънеца.

— Той заплаши да ме убие — каза Мелани Кориган.

Тя отвори двойната врата изведнъж — доста трудна задача като се има предвид, че вратата беше висока почти пет метра и дебела около педя, с масивни напречни греди. Цирков слон можеше да мине съвсем спокойно през нея.

— Къде е сега?

— Заплаши да ме убие — повтори тя. Под лявото ѝ око имаше червено петно. Можеше да е следа от съвсем некадърен удар с дясна ръка. — Тръгна си. Подкара като бесен. Ругаше ме.

Тя ме въведе във вестибюла и затвори вратата. Електрическото резе щракна като затвор на пушка. Вестибюлът приличаше на катедрала — мраморен под и висок таван. Не беше чак колкото Медисън Скуеър Гардън, но ставаше за баскетболно игрище. Между вестибюла и хола имаше езерце с тлъсти златни рибки. Малък фонтан разпръскваше струите си над островче, където бронзови алигатори и фламинго се зяпаха сред камънаци и папрати. Минахме покрай езерцето и остъкления вътрешен асансьор, без да прекосим повече от две-три щатски граници. Слязохме по три мраморни стъпала съвсем тихичко, за да не обезпокоим една грамадна статуя на зулус от тиково дърво, и се озовахме в хлътнала осмоъгълна всекидневна.

Всекидневната беше в черно и бяло — черна мебел, която ми приличаше на пластмаса, но сигурно струваше доста пачки при някой моден дизайнер, бели плочки, които не биха останали чисти и за минута, ако живееш тук. Бели стени с изображения на женски глави, отделени по незнаен начин от телата, и абаносов роял, сложен тук вероятно само за показ. Общо взето, типичен дом на новобогаташ,

държащ да заяви на всеослушание: *Толкова пари имам, че не знам какво да ги правя.*

Мелани Кориган пасваше на обстановката — беше в черно. Знаех, че е коприна, само не бях наясно дали е рокля или комбинезонче. Между коприната и сатенената ѝ кожа определено нямаше нищо. Копринената дрешка се крепеше на две тънки презрамки, имаше дълбоко деколте, свършваше нейде към горния край на бедрата и беше прозрачна като сянка. С такава рокля не се ходи на черква. А ако беше комбинезон, то къде оставаше роклята?

— Благодаря, че дойдохте, мистър Ласитър. Мога ли да ви наричам Джейк?

— Естествено, Мелани. — Кимнах към деколтето. — Да не би да репетираш за „Котка върху горещ ламаринен покрив“? Тя схвана почти веднага.

— Мислиш ли, че ме бива за ролята на Маги?

— Ако е вярно каквото съм чувал, като нищо ще грабнеш „Оскар“, „Тони“ и световната купа по футбол.

— Много дрънка твоят клиент. — Тя присви очи. — И освен това допусна грешката да ме подцени.

— Бас държа, че не е първият.

Тя ме погледна изпитателно. После лекичко се усмихна, сякаш споделяхме някаква тайна.

— Ще пиеш ли нещо?

Приех, но тя не попита какво искам. Плъзна се зад бара и седна върху висока пластмасова табуретка, която сто на сто щеше да ѝ скапе гръбнака, ако останеше за повече от две питиета. Дизайнерът явно не бе посещавал много барове, където нормални мъже седат на чашка и приказка. Мелани Кориган се наведе да вземе шише, при което разкри горната част на чифт много бели и много стегнати гърди.

Бих предпочел бира. Тя избра текила и портокалов сок. Наля от двете в чаша, с която спокойно можеше да се изгаси горски пожар. Добави няколко кубчета лед и ливна отгоре няколко капки битър. Не си падам по напитки с лед и плодови сокове.

— Тихуана сънрайз — обяви тя.

— Buenos días — отвърнах аз.

Тя си забърка едно и отпихме по глътка. Мелани явно не бързаше. Червеникавата ѝ коса днес падаше свободно към раменете,

където тъпичките презрамки усърдно опитваха да се плъзнат надолу.

— С Роджър ще си имаме неприятности — каза най-сетне тя, докосвайки скулата си, където петното вече започваше да потъмнява. Имаше дълги, изящни пръсти и скъп разноцветен лак по ноктите. — Не може да разбере факта, че всичко свърши.

После леко подръпна една от хлъзгавите презрамки. Аз си мълчах.

— Очевидно ти е разказал за нас — продължи тя, опитвайки да изкопчи какво знам.

— До последната мръсна подробност. Двойки, тройки и тъй нататък.

Тя не трепна, само леко сви рамене и презрамката плъзна по рамото. Черната дрешка разкри едната гърд. Върхчето имаше цвят на канела и сякаш с удоволствие срещна погледа ми.

— Той си мисли, че съм още хлапе, че съм негова собственост. Дръж го по-надалеч от мен, инак ще си изпати.

— Това ми звучи като заплаха.

— Мога да кажа неща, които няма да му се отразят твърде добре.

— Например?

Тя се вгледа в мен за секунда-две, преценявайки какво да разкрие.

— Той искаше да се отърве от Филип, уговаряше ме да го убия. Месеци наред само това приказваше. Естествено, не се съгласих.

— Естествено — рекох аз с лека следа от сарказъм, също като капките битър в онова шантаво питие.

— Майната ти, Ласитър — отсече Мелани. Къде остана нежното Джейк?

Тя ми хвърли мразовит зимен поглед и добави:

— Според твоя стандарт може и да не съм най-примерната съпруга на този свят, но върших много за Филип. Каквото поискаше. Имахме си споразумение. Той получаваше каквото иска от мен и аз от него.

— По-точно, банковата му сметка и ценните книжа.

Тя не се хвана на провокацията.

— Свободата, която носеха. Филип не даваше пет пари, че се срещам с други мъже. Може би му харесваше. За мен всичко вървеше

страхотно. Вече не зависех от тъпи мъжки капризи. Защо да го убивам? Просто нямах причина.

— Тогава защо си глътна езика, когато мъжът ти реши да легне под ножа на доктор, който желае смъртта му?

— Изплаших се до смърт, когато Филип влезе в болницата, но си помислих, че при толкова много лекари и сестри Роджър просто не би могъл да...

Тя не довърши.

— И не го е направил — казах аз. — Според съдебните заседатели Роджър не е отговорен дори за небрежност, камо ли за убийство. Съпругът ти е умрял от спонтанен аневризъм.

— Бил е отровен — каза тя съвършено спокойно. — В болничната стая.

За да обмисля последните думи, аз отпих солидна глътка. Разговорът звучеше познато.

— Роджър донесе шишенце с лекарство, някаква упойка — продължи тя. — Искаше да я използвам. Да приспя Филип с пиене или наркотик, после да го инжектирам. Казваше, че не можело да се открие.

— Даде ли ти шишенцето?

— Не. Тогава не го поисках. След като умря Филип, веднъж бях в къщата на Роджър. Все още се срещах с него... чак докато заведох делото. Знаех, че държи шишенцето в малък хладилник и го взех. Искях да го предам на властите.

— Предаде ли го?

Тя извърна глава.

— Не. Знам, че трябваше, но тогава всичко щеше да излезе по вестниците. Всичките ми усилия да си създам репутация биха отишли по дяволите.

— И все пак заведе делото.

— Не исках. Не желях да привличам внимание. Но се боях, че ако не осъдя Роджър, може да стане подозрително. Оная мъжкарана, дъщерята на Филип, щеше да си въобрази, че двамата с Роджър сме го убили.

В мозъка ми припламваха лампички като на коледна елха. Сюзън Кориган може би имаше право за Роджър Солсбъри, но грешеше за

Мелани Кориган. Мелани трябва да казва истината, реших аз. Не би рискувала да спомене за лекарството, ако имаше нещо общо.

— Какво искаше Роджър днес?

— Всъщност не му бях казала, че всичко е свършено. Не исках да го наранявам. Когато заведох делото, обещах след съда пак да се събера. Днес му казах да стои настрани и той психяса.

— Покажи ми лекарството — рекох аз, макар вече да знаех отговора.

Тя ме изгледа безпомощно. Досега не я бях виждал такава.

— Не мога. Изчезна, открадна го.

Нищо нямаше да спечеля, ако кажех на Мелани Кориган, че любимата ѝ заварена дъщеря тършува из нейното чекмедже за бельо.

— Какво искаш от мен? — попитах аз.

Тя се усмихна леко и също тъй леко въздъхна. Очите ѝ се разшириха, сякаш изведнъж преминаваха от деловите въпроси към спалнята. Много ефектен трик. Слънцето залязваше зад високите прозорци и всичко около нас се обагреше в розово. Кожата на Мелани Кориган, която и преди не изглеждаше зле, изведнъж запламтя с нежно сияние. Както седях върху коравата табуретка, тя заобиколи плавно бара и пристъпи към мен. Пак придърпа нагоре копринената презрамка и настръхналите връхчета на гърдите ѝ щръкнаха под ефирната тъкан. Може би заставах мирно поради прохладния вечерен въздух, или пък бе виновна пълната луна, която изгряваше иззад залива. Или моята близост. А може би просто трябваше да ида на психиатър. Бях готов да изгълтам тая сладка отрова досущ като онзи безнадежден глупак Роджър Солсбъри.

В този момент най-много исках да опозная самия себе си. Да разбера загадъчния импулс, бликнал нейде на половината път между гърдите и коленете, който заплашваше да литне нагоре и да залее малкото все още работещи мозъчни клетки. Исках, но нямаш време, защото Мелани ме погледна право в очите, усмихна се, после ме зашлеви.

От някои плесници ти писват ушите, от други чак се просълзяваш. Тази не спадаше нито към едните, нито към другите. Пареше по-малко от афтершейв. Усмигнах се и продължих да я гледам, без да помръдна. Тя ме гледаше някак странно, с леко нацупени устни. Отиваше ѝ.

После пак ме удари. По-силно. Не като за нокдаун, но поне колкото да се изчервим — и двамата. Особено тя. Личеше, че ѝ харесва, по очите го виждах. На устните ѝ трептеше възбудена усмивчица. И шляп — още една плесница. Почвах да свиквам.

Изведнъж тя праметна ръце около шията ми, притисна тяло към моето и започна да се люлее на пръсти нагоре-надолу, като че правеше упражнение за прасците. Всъщност триеше в мен някои свои части като дружелюбна и много лукава котка. Ръцете ми плъзнаха по гърба я към стегнатия, заоблен задник. Всичко си ѝ беше намясто и еластично, и пухкаво — точно където трябва. Огледах я в близък план. Високо от двете страни на носа имаше малки златисти лунички, а край устата — весели бръчици. Излъчваше чувство за игрива невинност. Ала очите бяха съвсем различни — влажни и диви. От шията и лъхаше сладкият аромат на тропическа нощ. Предизвикателна смес от чистота и порок.

— Когато се изчервиш, очите ти стават още по-сини — каза тя.

— Не си ме виждала окървавен. Тогава съм същински Пол Нюман.

— Харесваш плесниците — каза тя. Не питаше, съобщаваше го.

— Не толкова, колкото някои други неща — отвърнах аз.

— Може да се научиш. — Продължавайки да се повдигана пръсти, тя ме придърпа към себе си и надникна в очите ми изпод гъстите мигли. Погали ме по гърба. — Ти си едър мъж. По-едър от Роджър и Филип.

После реши да провери дали мога да глътна езика ѝ.

Справих се.

Точно в този момент отвън долетя отвратителна шумотевица. Вик на японски процепи въздуха като полицейска сирена. Можеше да събуди и мъртвите нейде из Нова Зеландия, а дори живата Мелани Кориган едва не загуби връхчето на езика си от изненада. Пуснах я, тя оправи падналата презрамка и приглади косата си с длан.

— Сигурно е Серхио — каза тя, сякаш смяташе за съвсем нормално някакъв малоумник да прекъсва със самурайски крясъци една чудесна целувка. Изминахме обратния път към вестибюла, без да спираме за храна или почивка. Отвън се раздаде нов рев и вратата потрепери като ударена от таран. — Трябва да е видял колата ти. Ревнив е до лудост.

След поредния ориенталски боен вик вратата изстена болезнено.

— Серхио ли? — попитах аз.

— Серхио Мачадо-Алварес — безметежно уточни тя. — Мой шофьор, капитан на яхтата... и приятел. По-добре да отворим, иначе ще разбие вратата.

Тя набра кода на алармената система и освободи резето. Иззад грамадната порта изникна смугло, мустакато блокче бетон. Мокасини, долнище от анцуг, силно изрязан потник, татуирана мълния върху трицепса. Имаше много месо за показване — грамадни плещи и гръден кош, същинска буца от злоба и мускули. Напоследък го бях виждал в още по-спортен костюм. На видеозаписа.

Серхио Мачадо-Алварес прекрачи във вестибюла и стрелна косо към мен злобна усмивчица изпод провисналия мустак. Имаше едри сиви зъби като два реда надгробни плочи. Не бе успял да се избърсне добре и никога нямаше да успее.

Само едно му пречеше да изглежда пълноценна заплаха за обществото. Беше нисък. Както повечето дребосъци, навярно полагаше всички усилия да компенсира недостатъка. Трупаше тонове мускули, бяхтеше се с карате, изобщо — търсеше какво да покаже. Застанете някой ден на бензиностанцията и проучете връзката между ръста на хората и размера на колите им. Вижте колко дребосъци карат грамадни лимузини. Подлагат си възглавнички, за да подадат нос над волана. А пък едрите типове се сгъват на четири в някоя ситна кола за градско шофиране.

— Знаеш ли кой съм? — попита той с добре репетирана грубост и лек кубински акцент.

— Както те гледам, май си избягал от някоя менажерия.

— *Niño de puta*^[1] — изръмжа той. — Сега ще ти направя още една дупка на задника.

— По-добре си спести труда и ми дай назаем една от твоите.

Сам няхах представа какво искам да кажа. Понякога езикът ми е по-бърз от ума.

Той пообмисли отговора, после зае стойка — леко разкراчен, левият крак напред, ръце на кръста. В момента се нуждаех от разправии, точно колкото от легло в болницата. Но и дотам можех да стигна, ако някой от двамата ни сметнеше за необходимо да се изфука пред стопанката. Вярно, у дома редовно пердаших боксовата круша.

Само че тя не владее карате. А този тук явно имаше намерение да ми попилее зъбите.

— На печен ли ще ми се правиш бе, *hombre*^[2]!

— Не. Аз съм гола вода. Ти си печен.

Той се помъчи да проумее дали не го занасям. Беше от ония, дето хващат някоя мисъл и я разгъват на масата като книжка с комикси.

— Да знаеш, че имам *cojones grandes*^[3], топки, колкото ананаси — изрече той бавно, сякаш отдавна репетираше тази фраза.

— Ами опитай да ги лекуваш с пеницилин — посъветвах го аз.

От гърлото му избликна ръмжене, с каквото би се гордял всеки доберман. Мелани размахна насреща му дълъг лакиран нокът.

— Серхио, мистър Ласитър е мой гост. Дръж се прилично, ако обичаш. И не трябваше ли да водиш курсове?

Зловещият дребен урод сведе очи към часовника си и беззвучно размърда устни.

— Малката стрелка е на шест, голямата на единайсет — обясних услужливо аз. — Сигурно сам ще се сетиш.

Той стрелна очи към Мелани.

— Отивам да уча няколко домакини как да ритат съпрузите си по топките. — Отново ме погледна и лицето му стана още по-грозно. — Пак ще се видим, скапан *cajano cabron*^[4].

— В сряда на вечеря, какво ще речеш? Кажи на момичето си да звънне на моето.

Този път ръмженето се превърна във вой. Той изскочи през отворената врата и хукна надолу по стъпалата с цялата бързина на късите си нозе.

— *Уширо-кеоми!*

Крясъкът му почти заглуши шума на водопада. Щом достигна алеята, той се въртна наляво и с един заден ритник пръсна фара на колата ми. Късчета стъкло обсипаха калдъръма. Що за изверг е в състояние да нападне една невинна стара кола?

— *Шуто!*

Той стовари ръка като меч и предният капак на олдсмобила хлътна с ужасното скърцане на огъната ламарина. Предположих, че сега ще скочи да изгризе четирите гуми до джантите. Но вместо това той се метна върху мотора си — оглушително гърмящ кавасаки, —

направи остър завой и отлетя в нощта, крещейки през рамо нечленоразделни ругатни.

Огледах щетите по колата, после седнах на долното стъпало.

— Няма ли да влезеш? — обади се Мелани Кориган.

Обещанието в гласа ѝ беше широко поне колкото легло персон и половина. Но моментът бе отлетял. Мозъкът ми отново владееше положението. Не исках нито текила, нито портокалов сок, нито самата нея. Беше много достъпна и много щедра, но на твърде солена цена. Примери много — да речем Филип Кориган. Или Роджър Солсбъри, затънал до уши в похот, а може би и в убийство. Та дори и онзи напумпан малоумник Серхио, напращял от бойни изкуства и дива ревност.

Исках да видя Сюзън Кориган, да ѝ разкажа за обвиненията на Мелани срещу Роджър. Исках малко помощ, за да разчепкам тази история. Но преди всичко исках да се прибера и да изучавам изкривените ламарини на моята пострадала колесница.

[1] Кучи син исп. — Б.пр. ↑

[2] Човече исп. — Б.пр. ↑

[3] Големи топки исп. — Б.пр. ↑

[4] Шибан пръч исп. — Б.пр. ↑

13

НОЩНА СМЯНА

— Голям късмет — заяви Чарли Ригс.

Филип Кориган беше погребан в крипта, по-точно — в пищен мавзолей с изваяна върху бетона емблема на „Палмланд“ — най-големият му търговски център.

— Голям късмет — повтори Чарли, — особено като се има предвид, че е мъртъв от две години. Във Флорида почвата е толкова влажна, че тъканите се разпадат за нула време. Да не ти разправам как изглеждат някои трупове — мухъл отвън, паразити и ларви отвътре. В днешно време гробниците са толкова редки, толкова скъпи. Но за него цената едва ли е била проблем.

— Ако се съди по къщата, гробницата сигурно ще е с асансьор, винарска изба и иконом — казах аз. — Да е херметична, друго не ме интересува.

Ригс потриваше доволно ръце пред перспективата да наруши вечния покой на Филип Кориган. Аз бях измъкнал погребалните сметки от досието по делото. При смърт поради небрежност ответникът заплащаше и разносните за погребението — около петдесет хиляди, доколкото си спомнях. И като се разрових, наистина открих разписката от погребално бюро „Вечен спомен“. След смъртта на първата мисис Кориган мъжът ѝ беше закупил най-хубавия парцел, върху който да построи мавзолей за двама — и то не какъв да е, а първо качество. Идеалният жест на един любящ съпруг, обещание, че един ден костите му ще легнат до нейните. С надеждата да не е много скоро.

Осемдесет и пет хиляди за строежа и обслужването на мисис Кориган. След две години още петдесет бона за дооформяне на втората крипта, тъй че за цялата тая прогимназия бе хвъркнала шестцифрена сума. Според приложената документация вътре имаше приемна с бетонни пейки, та опечалените да не стоят под жаркото обедно слънце, централна зала с две еднакви бетонни крипти върху платформи от

коралова скала и вестибюл с надписа „Смъртта плаща всички дългове“ — тъкмо девиз за човек, натрупал състояние от заеми за строителство.

Двамата с Чарли Ригс седяхме в моя олдсмобилен, който вече си имаше нов фар и изчукан капак. Сигурно затова бучеше щастливо, докато се носеше на изток по Тамаями Трейл. Бях разказал на Ригс целия разговор с Мелани Кориган, пропускайки само някои подробности за телесния допир и сладостната целувка. Обвиненията й срещу Солсбъри много го заинтригуваха.

— Прекалено добре пасва всичко — каза той, дъвчейки изгасналата лула. Беше сбръчкал замислено чело и зад сламените му очи припламваха светлинки.

— Как така?

— Най-напред дъщерята те уверява, че докторът е използвал лекарството, за да убие Кориган. После вдовицата казва, че е искал тя да го направи. Изобщо не знаеш дали течността в шишенцето наистина е била сукцинилхолин.

— Какво намекваш?

— Че двете жени може да кроят шапка на добрия доктор.

— Не става. Както винаги ми напомняш, за всяко престъпление трябва мотив. Мелани Кориган може и да го има — просто иска да се отърве от Солсбъри. Ами Сюън Кориган? Какво я засяга Солсбъри?

Ригс се помъчи да запаля лулата — тежка задача в открита кола при скорост сто и трийсет километра в час.

— Не че я засяга, може би просто търсят кого да накиснат за убийството на Филип Кориган.

— Какво? — сепнах се аз и едва не изхвъркнах от пътя, опитвайки да заобиколя един прегазен броненосец.

— Как се поделя наследството?

— Мелани получава къщата, яхтата и трийсет процента от наследството. Сюън — каквото остане след плащането на данъците. Добре се уреждат и двете.

— Значи, теоретично погледнато, всяка от тях има мотив да желае смъртта на Филип Кориган.

— Хей, докторе, говорим за баща и дъщеря.

— Както е казал Плавт, *lupus est homo homini*. Човек за човека е вълк. Отнася се и до жените. Жестокостта вътре в семейството често е най-страшна. Мъже пребиват жените си или извършват

кръвосмешение. Жени убиват мъжете си, понякога с най-странни средства. А се случва и дъщери да убиват бащите.

— Това е отвратително, Чарли.

— Прав си — каза той, после зарязва лулата и примига срещу вятъра.

Минахме по каменната пътека около къщата и заварихме Сюзън Кориган да излиза от басейна с морска вода. Беше с благоприличен тъмносин бански като за състезание. Влажната синтетика прилепваше по всяка изпъкналост и вдлъбнатина на нейното атлетично тяло. Тя надяна масивните очила, които моментално се запотиха.

— Тъкмо привърших двеста метра бъртерфлай — каза тя малко задъхано. — Раздвижва кръвта.

Представих ѝ Чарли Ригс. Тя го поздрави с уважение, после попита как тъй един почтен бивш съдебен лекар се размотава с някакъв бивш второстепенен играч и настоящ некадърен адвокат. Допуснах, че може и да го казва на шега, затова се разсмях добродушно. Подадох ѝ хавлията, но не ѝ помогнах да се избърше, защото нещо се беше разсеяла и пропусна да ме помоли. За да завържа, разговор, казах, че съм прочел нейната статия за мача Лос Анджелис — „В неделя нападателите на «Делфините» пропуснаха всичко друго, освен да си вземат заплатите“.

— Осем изтървани паса — каза тя, — два от тях — в крайната зона. Загубиха с три точки. А защитата игра великолепно. Видя ли Тайрън Уошингтън? Отби четири жестоки атаки.

Чарли Ригс се изкашля. Не си падаше по светски приказки.

— Мис Кориган, знаете какво искаме да направим.

— Да — отговори тя. — Джейк ми каза по телефона.

— Донесохте ли документите?

— Подготвих пълномощно — казах аз, — но няма да свърши кой знае каква работа. Помолих Мелани да го подпише, за да имаме разрешение и от двете ви, тя обаче отказа.

Сюзън метна хавлията върху мократа платформа до басейна.

— Какво? Та тя е убила татко или поне е помогнала на Солсбъри. Защо трябваше да я питаш?

— Като бивша съпруга и основна наследница тя има формалното право да разреши или откаже — обясних аз. — А може и да грешиш спрямо нея.

Още веднъж разказах за срещата си с вдовицата, но пак пропуснах пикантните подробности.

— И така — приключих аз, — двете единодушно обвиняват Солсбъри, че е отровил баща ти. Но тя не разрешава да ексхумираме тялото. Рече, да оставим всичко, както си е било, не искала повече да се замесва.

— И това не ти се стори подозрително? — възкликна Сюън с такъв глас, сякаш бях дете идиотче.

— Можеше и да ми се стори, ако не ме беше уведомила за Роджър. Сега просто не знам.

Тя ми метна познатия гневен поглед.

— Аз те уведомих за Роджър Солсбъри. А сега давам разрешение за аутопсия. Ако не я направите, ще ида при Щатския прокурор. Той може да изкара заповед или нещо такова, нали?

— Може — потвърдих аз. — Съдебно нареждане. Но след това губиш контрол над разследването. С него ще се заеме съдебният лекар. Ти, аз и Чарли оставаме вън, пред вратата. Всъщност, ако им кажеш, че сукцинилхолинът е у теб, а после открият следи от това лекарство в трупа, автоматично ставаш заподозрян номер едно.

Очите ѝ пламнаха зад очилата.

— Тогава какво предлагаш?

Погледнах Чарли Ригс и той ме погледна. Мислехме едно и също. Завъртяхме очи към Сюън Кориган, от чиято черна коса се стичаха локвички върху плочите. Не казахме нищо, но тя схвана.

Великите умове мислят еднакво. Понякога и със смахнатите става нещо подобно.

— Ще ни трябват някои неща — казах аз.

— Имам всичко в бараката — отвърна Чарли Ригс.

— Тази нощ ли? — попита Сюън Кориган.

Ние кимнахме едновременно.

Потеглих към къщи да се преоблека. Черният костюм на тънки винени райета беше чудесен за съдебната зала, но никак не пасваше на новото ми призвание.

Резачката вдигаше ужасен шум. Задвижвана от малък бензинов двигател, тя се врязваше в бетонния ръб на криптата и разхвърляше прах на всички страни, а страховитата гюрултия кънтеше между

мраморните стени. Отвън пред мавзолея Сюзън Кориган дебнеше да не довтаса нощният пазач.

Никак не ми се искаше да замесвам Сюзън в зловещото начинание, но единствено тя можеше да ни отведе, където трябва. На нас с Чарли просто не ни се полагаше да обикаляме посред нощ между паметниците и да търсим гробницата. Поне така твърдеше Сюзън. Едва след като пристигнахме разбрах, че и без нея нямаше да сгрешим. Изграден върху малка могила, мавзолеят предлагаше великолепен изглед към близкото езерце, магистралата Палмето и югозападните предградия. Трябваше да го знам от самото начало. Дори и в смъртта си Филип Кориган спазваше трите закона на търговията с недвижими имоти — разположение, разположение и пак разположение.

С всичка сила натисках резачката през бетона. Фенерът в ръцете на Чарли Ригс хвърляше сенките ни по мраморния под и декоративната стена, върху която бяха изписани имената на всички търговски центрове и жилищни сгради, построени от Кориган — дори на онези, за които се водеха бурни съдебни дела.

Спрях резачката за кратка почивка.

— Тая гробница издига самотоволството до невиджани висини.

— *Degustibus non est disputandum*^[1] — заяви Чарли.

— *Gesundheit*^[2] — отвърнах аз.

Чарли поклати глава и се навъси.

— Човешките вкусове са необясними. Както и ужасяващото ти непознаване на латинския. Не си ли научил нещо в колежа?

— Само да се пазя от ляв прав удар — признах аз.

Хванахме се отново на работа. Двайсет минути по-късно все още гледахме как сенките ни танцуват по стените, когато Чарли каза:

— Помогни ми. Капакът е готов за изместване.

Пъхнах ръце в процепа и се опитах да вдигна капака. Никакъв шанс. Сигурно тежеше към двеста и петдесет килограма. Тогава подпрях с рамо и се помъчих да го избутам настрани. Плочата плъзна с пронизително стържене, от което ме полазиха тръпки.

Изведнъж дочух меки стъпки по мраморния под. Изотзад долетя шепот:

— Как върви?

— Добре, добре — казах аз. — Следващия път се обаждай, преди да влезеш, Сюзън.

— Не му обръщай внимание — рече Чарли. — Малко се е уплашил.

Продължих да натискам, но капакът беше заял, а обувките ми се плъзгаха по мраморния под. Все едно че опитвах да си пробия път по разкаляно игрище с двама защитници на гърба. Още два сантиметра. После плочата пак заседна с онзи проклет стържещ звук, който сигурно не смущава само хора, привикнали да разбиват гробници след полунощ, докато навън вятърът свири зловещо сред паметниците.

Чарли подпря рамо до мен. Нови пет сантиметра. Сюзън се включи в борбата и капакът тръгна толкова бързо, че не успяхме да го удържим. Бетонната плоча рухна на мраморния под и се строши на хиляди късчета. Обгърна ни облак прах. Някой кихна. Надявах се да е Чарли или Сюзън. Насочих лъча на фенера навътре — в криптата. Чарли се провесил през ръба и потупа дървения ковчег.

— Добре, даже много добре — каза той. — Сух е като барут.

Погледнах Сюзън.

— Защо не ни изчакаш навън, до камионетката на Чарли?

Нямаше смисъл да гледа как вадим трупа на баща й след две години в ковчег. Тя ме изглежда така, сякаш искаше да каже, че има кураж колкото мен, а може би и много повече, но все пак излезе. Ние с Чарли отново се хванахме на работа. Забихме лост под капака на ковчег и напънахме с всичка сила. Сторихме го на тъмно, защото бяхме оставили фенера на пода. Трупът лежеше цял метър под ръба на криптата и тъй като бях по-як от Чарли, аз се заех да го измъкна.

Опрях корем в ръба и се прегънах в кръста. Посягах натам, където би трябвало да са раменете, но вместо това наградих с пълни шепи някаква каша.

— Гъх! — изпъшках аз.

— Какво става? — заинтересува се Чарли.

— Имам чувството, че съм бръкнал в каца ябълков мармалад.

— Плесен — каза Чарли. — Сигурно е лицето. Случва се и в най-сухата гробница.

Избърсах ръце, посегнах по-надолу, напипах някакви рамене и дръпнах. Чарли остави фенера, подложи найлоновия чувал и след минута двамата вече крачехме по росната трева: той — с инструментите в торба от зебло, аз — с опакован труп на рамо. Бяхме като национални герои на Трансилвания.

— Не е бил прав онзи детектив от Лос Анджелис — казах аз, когато наближихме камионетката.

— Кой точно? — запита Чарли Ригс.

— Марлоу, Филип Марлоу. В една от книгите казва, че мъртвецът е по-тежък от разбито сърце.

— И какво?

— Покойният Филип Кориган ми се вижда съвсем лекичък.

— Телата губят тегло след смъртта — каза Чарли, сякаш беше общоизвестен факт.

— Страхотна диета — заключих аз.

Чарли промърмори нещо и продължи напред. Изглежда, умът му на учен все още работеше след нощните изпитания. До камионетката оставаха десет метра, когато Чарли рязко спря. Сюън Кориган ни чакаше, клекнала в каросерията насаме с мислите си.

— Първо, да установим самоличността — заяви Чарли с глас на детектив от отдел „Убийства“.

Той дръпна ципа на чувала и освети съдържанието.

— Ха така! — ахнах аз.

— Какво става? — попита Сюън с треперещ глас и скочи от камионетката.

— Татко ти да не е погребан с рокля от жълт шифон?

— О, Господи. Това е мама, а роклята е розова, или поне беше.

— Какво става, по дяволите! — викнах аз и едва не изпуснах чувала.

— Извинявайте — каза задавено Сюън. — Аз съм виновна. Казах ви, че криптата е отляво, само че като се гледа отвътре. Всичко обърках.

Седнахме върху влажната трева — не толкова за да си починем, колкото да съобразим, какво ще правим сега. Използвахме вместо заседателна маса една надгробна плоча и като всеки добър адвокат аз обявих съвещанието за открито. Лунните лъчи се отразяваха от бледите паметници наоколо и хвърляха меко, мъгливо сияние по лицето на Сюън. Осветление, точно като за скръбна сцена. Гледах я и се чудех как е могла да допусне подобна грешка. Наистина ли искаше да извадим баща й? Спомних си какво бе казал Чарли за семейните престъпления. Но под неясните лунни лъчи ми се стори, че различавам сълзи в очите на Сюън Кориган.

Пълна лудост. Безсънна нощ, тежък труд, мрачно гробище — нищо чудно, че въображението почваше да ми върти номера. Сюзън Кориган просто не можеше да е убила баща си, защото... защото...

— Няма време — каза Чарли Ригс и махна с ръка на изток, където небето вече розовееше.

Както повечето начинания в този живот, кражбата на мъртъвци става по-лесно при втория опит. Ако тренирахме по два пъти дневно като „Делфините“ през август, сигурно щяхме да го докараме до четиридесет и пет минути на труп. Този път тялото беше по-тежичко и носеше черен костюм. Преметнах го на рамо и тъкмо напусках мавзолея, когато чух някой тихичко да си тананика:

*Esta tarde vi llover
Vi gente correr,
y no estabas tu.*^[3]

По мраморния под на преддверието заскърцаха кожени подметки. Ние с Чарли се бяхме отдръпнали в мавзолея още щом зърнахме лъча да се появява иззад ъгъла. Нощният пазач!

Чарли Ригс се притискаше към стената в дъното. Слушах задавеното му дишане и се надявах да не го тръшне сърдечен удар. Пролазих в сянката зад разбитата крипта, но мястото не достигаше за мъртвото ми другарче. Клекнал зад плочата, аз сграбчих Филип Кориган за дъното на панталона. Той остана изправен в несигурно равновесие, залитайки като пиян веселяк. Лъчът на фенерчето освети пода, над който все още се носеха облаци бетонен прах. Изведнъж усетих сърбеж в носа и едва удържах кихавицата.

Лъчът заподскача по стените и в отразената светлина зърнах пазача. Частен охранител — дебел, над шейсетте и навярно работещ на дванайсетчасови смени срещу минимално заплащане. Нощна смяна. Ако се стигнеше до тичане, сигурно и Филип Кориган щеше да го надбяга.

Фенерчето освети черните обувки на Кориган, плъзна нагоре по тялото и накрая спря върху восъчното, плесенясало лице с безформен нос, преливащ в провисналите бузи.

— Madre de Dios^[4] — прошепна пазачът.

Стисках зъби, но рано или късно трябваше да си поема дъх. В носа ми нахлу още прах.

— АП-ЧХИИИ!

Звукът долетя откъм мен, но пазачът виждаше единствено Филип Кориган, който бе провесил глава, защото пръстите ми постепенно отслабваха.

— Не бой се — прошепнах аз от тъмнината. — Мъртвите не кихат.

Пазачът отстъпи назад.

— Jesus Christo!

Вдигнах едната ръка на Кориган, посочих с прогнили пръсти към восъчното лице и отвърнах.

— Грешка, Хосе. Yo soy el anti-Christo^[5].

Фенерчето изтропа на пода и пазачът си плю на петите. След малко и ние последвахме примера му. Аз мъкнех Филип Кориган, а Чарли Ригс подтичваше отзад и се кискаше. Непристойно поведение, мен ако питате.

Черната нощ бе отстъпила място на сиво утро. Подрали работници караха на север по магистралата и лъчите на фаровете им пронизваха мъглата. Метнахме товара си в каросерията и също потеглихме, само че в южна посока. Скоро излязохме на национално шосе номер едно, което тръгва от Мейн и стига до Кий Уест. Продължихме по него покрай стотици бензиностанции, закусвални, търговски центрове с отдели за домашни любимци и леководолазно снаряжение, фалирали дребни магазинчета и хиляди разбити мечти. През Кендал и Пърин, покрай мангови горички, ягодови градини и консервни фабрики, покрай военновъздушната база до Хоумстед, после по моста „Кард Саунд“, през Кий Ларго и пак на юг.

Никой не обелваше дума — нито ние тримата, натъпкани отпред в кабината, нито двамата отзад в каросерията. Съпрузите Кориган лежаха кротко един до друг, както едва ли им се бе случвало от медения месец насам.

Аз карах. Сюзън седеше до мен. Само веднъж се бяхме сближавали повече — когато я съборих на игрището. Чарли Ригс хъркаше кротичко, подпрян на дясната врата. Докато приближавахме Таверние, Сюзън отпусна глава върху рамото ми и аз я прегърнах през

раменете. Този път тя не ме отблъсна. Предположих, че заспива, но след малко тя прошепна:

— Благодаря, Джейк.

Изненадано завъртях очи към нея.

— Не биваше да съм толкова груба, когато се срещнахме — добави тя. — Много ми беше криво. Първо загубих мама, след това татко взе оная жена, а после и той почина нелепо...

— Разбирам те — казах аз и я усетих как омеква в прегръдката ми.

— Ти пое голям риск. Знам, че искаш да разбереш истината, но знам също така, че го стори и заради мен. А всеки път, когато се опитваше да ме потърсиш, аз те отблъсквах. Вече няма да се държа така.

Понечих да кажа нещо, но тя сложи пръст върху устните ми. Целунах го и продължих да управлявам с дясна ръка, като внимавах да не забия камионетката в Атлантика на изток от пътя или в Бискайския залив на запад. После усетих как тя отпусна лице върху шията ми, погъделичка ме с нос и ме прегърна с дясната ръка през гърдите. Великолепна, разкошна прегръдка.

Слънцето вече се издигаше високо над източния хоризонт, когато достигнахме Исламорада и отбихме по прашния път в посока към Мексиканския залив. От широко разтворените прозорци на малката дървена къщичка ни посрещна аромат на силно кафе и цвърчащ бекон. Спряхме на пясъка под едно прецъфтяло жакарандово дърво. В короната му бе кацнала едра речна рибарка, която ни изглежда учудено изпод черно-белия си пернат гребен.

— Я виж ти, какво ми се довлече — подвижна баба Ласитър откъм предната веранда. — Джейк, да не си бил на кални бани? Или някой те е въргялял в канавката?

Баба седеше в люлеещия се стол с грамадна чаша кафе. Беше облечена с панталони в тютюнев цвят и шарена мексиканска наметка. Върху темето ѝ се мъдреше високо сомбреро, здраво завързано под брадичката. Лицето ѝ беше все тъй волево, с високи скули и предизвикателно стърчаща челюст. Черната коса, която помнех от детството си, сега бе прошарена точно в средата с бяла ивица, досущ като осева линия на магистрала. Най-близките приятели на баба ми я наричаха „Скункса“, но само след като жулнеха солидна доза от

нейното домашно уиски. Запознах я с доктор Ригс. Той се поклони най-официално, подхвърли комплимент относно задграничната ѝ премяна и се зае да разправя за някогашното си посещение на пирамидите в Юкатан, като не пропусна да опише най-подробно йероглифите и погребалните обичаи на майте.

— За мен е истинско удоволствие да посрещна културен и образован гост в своята скромна обител — каза тя, пригласяйки няколко непокорни кичура. — Може би ще окажете благотворно влияние върху този мой непрокопсан внук.

— Бабо, недей — примолих се аз.

Без да ми обръща внимание, тя се обърна към Сюзън Кориган, чиито тъмни очи бяха подпухнали от безсънната нощ, но си оставаха все тъй прелестни.

— А ти сигурно си момичето, за което разправя Джейкъб. Аха, сега разбирам защо. Не си за изпускане.

— Бабо! — изревах аз.

— Не му обръщай внимание — каза тя. — Както повечето мъже, няма представа кой командва в тоя живот. След закуска те отиват да си вършат работата, а ние с теб ще метнем по една въдица в залива и ще си побъбрим. Кажи ми, скъпа, виждаш ли в Джейкъб нещо, което да те развълнува?

— Има скрити заложиби — каза Сюзън.

Баба се разсмя.

— Дано доживеем да ги разкрие.

Търпението ми се изчерпа.

— Може ли да пристъпим към работа? — запитах аз.

— Ами да — кимна баба. — Изстудила съм избата, както заръча. И напълних това с лед.

Тя посочи сандъка за риба от вехтата си моторница. Вътре като нищо можеха да се поберат и двата трупа. Чарли Ригс огледа сандъка.

— Осем градуса над нулата ще е идеално. При такава температура ги съхраняваме в моргата. От много студ няма полза. Тъканите замръзват.

— Ами тогава да започваме — отново предложих аз.

— Няма къде да бързае, Джейк — отвърна Чарли Ригс и се усмихна лъчезарно на баба. — Хич даже няма къде.

Баба поразчисти верандата, тоест избърска с палмово клонче нападалите листа от ракитовите столове. После наля на всички кафе, започвайки от Чарли Ригс.

— Слушай, док, виждала съм те едно време по телевизията. Случаят с преобърнатата лодка край Садълбънч Кий. Хич не си се променил.

Чарли поклати глава.

— Беше преди двайсет години.

— *Tamprus fugit* — рече баба и очите на Чарли светнаха, сякаш бе срещнал отдавна изгубен приятел.

Всички седнахме на верандата и баба взе да се суети около Чарли, който вдигна крака върху сандъка с труповете на фамилия Кориган и се отдаде на спомени. Разказа ни историята за мъжа, чиято лодка се преобърнала, а жена му си ударила главата и загинала от удавяне. Времето било спокойно, а съпругът умеел да плува отлично.

— Тогава защо не я е спасил? — хвана се Сюзън на въдицата.

Чарли продължи с лукава усмивка:

— Може би му е натежала полицата, с която наскоро бил застраховал жена си за един милион долара.

Аха, казахме всички.

— Оставил я е да се удави — подметна Сюзън.

Чарли поклати глава.

— По-лошо.

— Как го доказва?

Нова усмивка.

— Взех един манекен от витрината на най-близкия универсален магазин и го настаних в лодката. Отпред, където е била жената. После заех мястото на съпруга и цапардосах манекена с греблото. Следите от удара съвпадаха идеално с тия по тила на покойницата.

Съпругът получил деветдесет и девет години затвор, Чарли го показали по телевизията.

Баба прегърна Сюзън през раменете и я въведе в къщата. Аз помъкнах чувала с трупа към затъмнената стая, която баба нарече „изба“. Всъщност стаята си е горе, както всички останали — трудно се копае мазе, когато живееш само на метър над морското равнище. Вътре беше пълно с бъчви, шишета и разни машинарии, необходими за производството на домашното уиски, с което баба ми черпи рибарите

от околностите. Два вехти климатика бяха включени на пълна мощност и по стените се стичаше влага.

Предложих първо да кълцаме, а след това да закусим. Не се виждах да върша тая работа на пълен стомах. Чарри каза, че ме разбира, после извади от кабината на камионетката стара кафява чанта. Разкопча протритите кожени ремъчета и огледа с любов как обедното слънце проблясва по остриетата на пет-шест скалпела.

[1] За вкусовете не се спори лат. — Б.пр. ↑

[2] Наздраве нем. — Б.пр. ↑

[3] Тази вечер видях да вали, видях хора да тичат, но те нямаше — исп. — Б.пр. ↑

[4] Майко Божия — исп. — Б.пр. ↑

[5] Аз съм Антихристът — исп. — Б.пр. ↑

14

МЪРТВИТЕ НЕ КЪРВЯТ

— Кожата е подпухнала и по лицето има плесен, но общо взето не е зле, никак не е зле — каза Чарли Ригс, докато миеше трупа с маркуч. Тленните останки на Филип Кориган лежаха върху стария тезгях в бабината изба. — Преди да разрежем тялото, нека първо го огледаме отвън.

Той надяна хирургически ръкавици и започна да опипва и щипе трупа ту тук, ту там, като присвиваше очи зад очилата. Продължаваше да говори с най-официален тон:

— Субектът е добре развит бял мъж, възрастта не може да се определи поради разложението на лицето. Главата и шията изглеждат симетрични, без видими подутини. Гръдният кош също е симетричен, коремът плосък. Тялото е съхранено отлично поради балсамирането и сухата гробница. Има следи от две хирургически операции непосредствено преди смъртта, оставили незаздравели рани на гръбнака и коремните мускули.

Той продължи още дълго в същия дух, сякаш все още беше съдебен лекар и детективите от отдел „Убийства“ чакаха отвън да узнаят какво е открил, а от тавана пред него висеше микрофонът на включен касетофон. Тъжно е да гледаш човек, излязъл преждевременно в пенсия. Почти като жив мъртвец...

Чарли приближи лампата към тялото, осветявайки отделни части от кожата една след друга.

— А сега да огледаме по-внимателно. — Той започна с Ръцете и продължи надолу. Помогнах му да преобърне трупа по корем. — Ехо! Какво е това, Джейк? Върху задника — горе, отдясно.

— Прилича ми на луничка.

— Ела по-наблизо, момче. *Mortui non mordent*, мъртвите не хапят.

— Да, но миришат.

Пристъпих напред, но петното пак приличаше на луничка.

— Прободна рана — обяви тържествено Чарли. — От спринцовка с доста дебела игла.

— Сигурен ли си?

Той не каза нито „да“, нито „не“. Взе един скалпел и сръчно изрязва парче месо от тлъстия задник на покойния Филип Кориган. След малко Чарли поднесе пред мен напречен разрез на кожата, тлъстината и мускула под нея.

— Ето го — обяви той. Видях червена черта, дълга около седем сантиметра. — Това е дупката от иглата, все едно току-що направена. Трябва да е било *in articulo mortis*^[1], иначе щеше да има признаци на заздравяване.

Не бях особено убеден.

— Може да е била съвсем нормална инжекция по време на ламинектомията или при спешната коремна операция.

— Може би — кимна Чарли, — само че не е записана в документите. Нито от лекарите, нито от сестрите.

— Тогава може да е направена след смъртта. Знам ли, нещо там при балсамирането.

— Няма начин. Виждаш ли тая тънка ивица покрай раничката? Това е кръвоизлив. Трябва да е бил жив, когато са забили иглата.

— Мъртвите не кървят — казах аз.

— Започваш да схващаш, Джейк.

— Добре де, значи някой е инжектирал нещо на Филип Кориган. Чудо голямо. И сега какво?

Той сбръчка чело.

— Трябва да проверим тъканите за наличие на сукцинилова киселина и холин. На баба ти случайно да ѝ се намира ГХМС?

— Само ако се използва за риболов или варене на уиски — Чарли поднесе към светлината парчето плът от Кориган.

— Газов хроматографичен спектрометър. С него се правят проби за токсични вещества. Ще ни трябва малко мозъчна и чернодробна тъкан, но най-напред ще изкарам докрай стандартната процедура.

Стандартната процедура. Говореше тъй, сякаш всеки ден само това вършеше. И всъщност си беше точно така. Всеки работен ден в течение на трийсет години. Хиляди трупове. Затова действаше без колебание. Заби скалпела в шията точно под ухото и прокара дълъг, гладък разрез до горната част на гърдите, после до другото ухо.

Отметна ивицата кожа и разкри органите под нея. После продължи да изрязва надолу над гръдната кост, но спря преди пъпа. Показа ми откъде са вкарали балсамиращата течност. Трудно беше да не се забележи широкият отвор, от който се подаваше къса метална тръбичка.

Чарли смъкна кожните гънки надолу по гърдите, сякаш придърпваше прекалено широк пуловер. Оголиха се жълтеникави мазнини и пурпурни органи. Той срязва гръдната кост на две с хирургическа ножица, която приличаше на градинарска, бръкна в коремната кухина и направи дисекция на аортата. Пробитият аневризъм беше отпред, точно както пишеше в документите. Продължавайки да работи, Чарли тихичко тананикаше някаква песен — може би „Роден свободен“.

— Сега, да отворим аортата и да видим има ли варовикови наслоения — весело каза той. — Светни насам, Джейк.

Светнах му и Чарли пак се захвана на работа. Личеше, че се радва отново да владее положението, да разглобява разни неща и да съобразява как са работили. Беше като възкръснал.

— Има известни признаци за склероза, но това е съвсем обичайно при мъж на такава възраст. Не е достатъчно за спиране на кръвния поток. Едва ли би предизвикало аневризъм.

— Значи си баламосвал заседателите с ония приказки за атеросклероза.

— Не беше нарочно. Предполагах, че склерозата е била по-напреднала.

— Какво го е убило тогава? — попитах аз.

— Нещото, което е предизвикало аневризма. Ако не е бил Роджър Солсбъри и не се дължи на склероза, трябва да е нещо друго.

Съвсем се обърках.

— Ами лекарството?

Той се усмихна с присвити очи и усетих как зад тях работи компютър, прехвърлящ данни от професионалния опит на един дълъг живот.

— Засега то няма нищо общо. Дори ако пробите за сукцинилхолин се окажат положителни, човекът несъмнено е умрял от аневризма.

— Нищо не разбирам. Ако намерим следи от лекарството, значи Роджър — или някой друг — е инжектирал Кориган, за да го убие. Ако Кориган, както казваш, е бил жив по време на инжекцията, би трябвало да умре от нея. Но според теб, след това е получил аневризъм. В такъв случай, от какво е умрял и чия е вината?

Чарли вдигна изпоцапана ръка към брадата си, но в последния момент се опомни.

— Загадка, Джейк. Все още ни липсват много късчета от мозайката. Но разберем ли какво е причинило смъртта, ще открием и кой е виновен. А сега, ако се дръпнеш и престанеш да ме разсейваш, ще довърша стандартната процедура.

Пак стандартната процедура. Чарли извади от чантата портативни везни, изрязва сърцето, претегли го — четиристотин и петдесет грама — след това продължи да бърника, да кълца и да оглежда разни кръвоносни съдове и вътрешни органи, за чието съществуване досега не бях подозирал. Дотук се чувствах горе-долу добре. Добре бях, когато срязва ребрата, за да надникне отдолу. Добре бях, когато извади парче от черния дроб и го прибра в найлонова торбичка. Добре бях и когато резачката се впи в черепа. Но когато Чарли измъкна мозъка и взе да цъка, че бил много съсухрен, престанах да се чувствам добре. Всичко наоколо посивя и стаичката се люшна като платноходка в щорм. Следващото, което осъзнах, беше, че баба Ласитър мърмори нещо и размахва амоняк под носа ми.

Разкашлях се, станах на крака с помощта на Сюзън Кориган и открих, че съм на верандата. Баба се разсмя и ми подаде буркан, пълен с домашно уиски.

— Изпий това, Джейкъб. Ще те свести набързо.

— Нищо ми няма, добре съм.

Изтупах се. Голяма работа е това — две жени да се суетят над бездиханното ти тяло.

Сюзън Кориган продължаваше да ме подpira и се усмихваше някак странно.

— Знаеш ли, така повече те харесвам. Без онова мъжкарско перчене.

— Чудесно, тогава ще припадам при всеки удобен случай. Обещава ли да не ми пускаш ръка, докато съм в безсъзнание?

— Никакви обещания. А сега млъквай. Трябва да хапнеш нещо. Баба прави омлет с миди и доматиено пюре.

След няколко минути и Чарли дойде в кухнята. Изми се, седна с голяма чаша кафе и преплете пръсти над топлата пара. Помълча, после ни разказа всичко. Докато описваше следите от инжекция, аз гледах лицето на Сюзън. Изглежда, тя бе очаквала точно това, но се навъси, когато Чарли каза, че все още нямал категорични резултати. Трябвало да изследва пробите от тъканите и да обмисли как се е стигнало до аневризъм.

— Докторът и оная кучка са го направили — заяви изведнъж Сюзън. — Сигурна съм.

— Ще разберем — обеща Чарли. — Все още имам двама-трима приятели в отдела по токсикология. Мога да се вмъкна вечерта и да използвам апаратурата.

— Защо просто не разкажеш всичко на доктор Маккензи? — предложих аз.

Чарли изсумтя.

— Онзи лайнар, прощавайте за израза, ме мрази и в червата. Когато се пенсионирах, не го препоръчах за главен съдебен лекар. Е, той и сам се уреди, скапанякът нафукан, но додето е жив, няма да ми прости. А какво ни докара сега? Компютри, статистики и онова гадно ново здание с разните му удобства. По дяволите, наблъскали в моргата освежители за въздух, та човек не може да познае по мириса стомашното съдържание. Да ви кажа, веднъж разпорих един безименен труп и веднага ме лъхна на познат сос за скара. С много оцет и мъничко бира. Тутакси разбрах, че е онова ресторантче в Южен Дикси. Полицаяте отидоха там. Един от келнерите си спомни покойника, помнеше и с кого е бил. Щом го откриха, онзи веднага си призна.

Чарли продължи да мърмори. Мразеше доктор Хилтън Маккензи, новия главен съдебен лекар, който не обичаше да си цапа ръцете.

— Построиха му нова сграда със свръхмодерна морга и цял куп канцеларии, чиновници колкото в благоустройствения отдел, фоайе като на „Хилтън“. Още помня нашата първа морга — беше си най-обикновен изоставен гараж. Дявол да го вземе, правехме по две хиляди и петстотин аутопсии годишно в малката сграда на Северозападна деветнайсета улица. После довтасаха кубинците, взеха да се колят

наред, колумбийските юнаци пък докопах автоматично оръжие и закъсахме здравата. Нямахме къде да държим трупове.

— И какво направихте? — попита Сюзън с неизлечимото любопитство на журналистка.

— Наехме хладилен камион от една верига за сандвичи — каза Чарли. — Стабилна месарска машина. Натъпках ме вътре телата и го оставихме на един паркинг, точно до Джейксъновия мемориал. И додето мигнем, някой го отмъкна. Сигурно са си помислили, че вътре има сандвичи за четиридесет бона. Ех, как ми се ще да им бях видял физиономиите, като са го отворили.

Чарли Ригс беше тъпкан с превъзходни истории. Но денят постепенно отмина и умората от безсънната нощ натежа върху всички ни. Чарли задряма на верандата — лежеше с отворена уста и хъхреше като стар шевролет. Аз се сгуших на дивана в лятната стаичка. През отворените прозорци шушнеше прохладен ветреца откъм залива. Баба ме зави с домашнотъкана черга, съвсем като някога. Може би утре сутрин щеше да ме отведе да играя бейзбол с децата. Вече отлитах към страната на сънищата, когато под чергата се пъкна още нечие тяло.

— Много съм уморен за надбягване през игрището — промърморих аз.

— Спокойно — отвърна Сюзън Кориган. — Не бързай.

Тя ме целуна съвсем лекичко, после докосна с пръст брадата ми и добави:

— Трябва да се избръснеш.

Сюзън плъзна ръка по бузата ми и ме целуна по шията. След това дръпна тениската нагоре и започна да ме целува по гърдите. Момент! По мое време тия работи ги вършеха момчетата — искам да кажа, събличането и тъй нататък. Но не смятах да възразявам. Протестите сигурно щяха да бъдат отхвърлени. А и нейните грижи ми харесваха. Когато се опитах да поема инициативата, тя леко ме бутна назад и продължи по същия начин, а очите ѝ сякаш говореха: спокойно, отпусни се.

Лежах по гръб и дрехите ми се валяха на пода, когато тя се съблече на свой ред. Малките ѝ гърди описваха кръгове по моите. Отнейде в ръката ѝ изникна презерватив — необходим не по-малко от червилото за всяка съвременна жена. Надяна ми го умело, без да изплющи с ластика или да ме одраска с нокът. После силните ѝ крака

ме възседнаха, тя се отпусна, пое ме и ме обгърна плътно. Дишаше мощно, дълбоко, и непрестанно се повдигаше и отпускаше, като че правеше гимнастическо упражнение.

Харесвах това. Харесвах и нея. Но я гледах през цялото време и не само около извивката на бедрата. Гледах лицето ѝ, мислех за нея, Роджър Солсбъри и Мелани Кориган. И за много богатия, много мъртвия Филип Кориган. Питам се кой на кого какво е направил.

Вечно мислех, по дяволите! Вместо да се отдам на чувствата. Защо не можех просто да се наслаждавам на тласъците и на жарката влага, избиваща между телата ни? Дяволите да те вземат, Ласитър!

Поспах, а когато се събудих, в къщичката царуваше мрак. Сюзън Кориган измърка до мен, обтегна крак и отново се сгуши. Мислех си за нея. Умна и дръзка. От новата порода момичета, дето гледат да си пробият път в един мъжки свят. Имах чувството, че я виждам как се бори с нокти и зъби срещу другите репортери за най-добър материал. Как преглъща тъпите подигравки — хей, братче, едно време спортните журналисти пикаеха прави! — и отвърща на удара с удар. Такава бе Сюзън Кориган, която познавах. Само че всъщност не я познавах много добре.

Станах тихичко, за да не я събудя, и обиколих насам-натам из тъмното. От Чарли и баба нямаше и следа. Намерих в хладилника пушена скумрия и все още замаян се помъчих да съобразя дали е време за късна вечеря или за ранна закуска. Къщата беше тиха, отвън ветрецът от залива шумолеше из палмовите листа. Пристъпих на пръсти към бабината стая. Вратата бе леко открената, върху нощното шкафче светеше ветроупорен фенер. Реших да проверя дали е завита. Както тя ме е завивала хиляди пъти.

Баба лежеше под домашната черга. Спеше блажено, прегърнала дремещото туловище на щастливия доктор Чарлс У. Смит.

[1] Малко преди смъртта лат. — Б.пр. ↑

МИДЕНАТА БРИГАДА

Не заварих въоръжени ченгета около къщичката си на Къмкуот авеню, нито пък тълпи журналисти в кантората. Взех да се чудя дали Големият гробищен обир не е бил просто сън. Обикновено понеделнишко утро — седях зад бюрото си кротък като монах и пиех кафе, когато внезапно зърнах статията на седма страница в раздела за местни новини:

Вандали унищожиха през уикенда гробница и отнесоха две тела от терена на погребална служба „Вечен спомен“, съобщи вчера областната полиция.

Според полицейския говорител телата на Филип Р. Кориган и неговата съпруга Силвия Кориган са били откраднати от частен мавзолей в югоизточното гробище. Мистър Кориган, починал през 1986 година, беше известен строителен предприемач, срещу чиято дейност се бореха няколко групи природозащитници. Съпругата му почина две години по-рано.

Май е дело на „Мидената бригада“, каза сержант Хоакин Кастильо, намеквайки за радикалната групировка от островите, която прибягва към насилие, за да спре строителството в екологично застрашени райони.

Тъй като Мидената бригада държи имената на членовете си в тайна, не успяхме да открием за коментар нито един от тях. Според полицейска преценка щетите по гробницата възлизат на 50 хиляди долара.

Смахната работа. Толкова тъпо измислено, че по някакво чудо се доближаваше до истината. Мидената бригада се състоеше от свирепата

терористка баба Ласитър, каналджията любител Върджил Тигпен и двама безработни рибари, които по цял ден висяха с въдици около Адския залив, ако не лежаха в участъка за пиянство на обществени места.

Вестникът не споменаваше нито за неотдавнашния процес, нито за някакви странни видения на нощния пазач. Ченгетата вероятно не виждаха никаква връзка между произшествието и Роджър Солсбъри, а пазачът едва ли щеше да се разбъбри за срещата си с мухлясалия призрак. Заподозрени оставаха само членовете на някаква тайнствена групировка.

Не вярвах да разследват случая много усърдно. За област Дейд това си беше кокошкарска история. Особено в сравнение с другото произшествие през същия ден — полицай от отдела за борба с наркотиците ударен по главата със сто кила дваисетдоларови банкноти. Попаднал в болница с мозъчно сътресение и дори не успял да прибере парите. Полицията ги задържала като веществено доказателство срещу наркотърговеца Гилермо Монталво. Когато федерални агенти обкръжили къщата му, Монталво метнал парите — пресовани като бала сено — през прозореца на втория етаж. Паднали право върху главата на полицаия, който носел бронирана жилетка, но не и каска. Колко пари има в сто кила дваисетачки? Точно един милион осемстотин хиляди сто и осемдесет долара, отговарят феберейците, които често оценяват плячката на тегло, защото броенето става бавно.

Същия ден друг федерален агент бил прострелян в пицова. Без майтап — не в оная работа, а наистина в оръжието. След като уредил фалшива сделка за килограм кокаин, агентът измъкнал деветмилиметров полуавтоматичен пистолет „ЗИГ-Зауер“. Продавачът, някой си Анхел Моралес, сторил същото. Моралес стрелял пръв и куршумът му заседнал в дулото на противника. Но не му останало много време да се порадва на точната си стрелба. От храстите четири други ченгета надупчили Моралес с дваисет и два куршума, после за всеки случай го сритали по топките.

Животът си вървеше чудесно, тъй че полицията едва ли щеше да се тревожи за някакво старомодно отвличане на труповете. Питях се обаче дали Роджър е чул. Или Мелани Кориган. Полицаите сигурно щяха да й се обадят. Може би трябваше да я проследим, да видим дали

няма да се срещне с Роджър за обсъждане на положението. Ненадейно Синди прекъсна размислите ми.

— Една мацка те търси на втора линия, *su majestad*^[1]

— Има ли си име?

— Да, и мазно гласче като зехтин.

— Синди, моля те, не ми е до гатанки. Имах тежък уикенд.

— Мисис Кориган търси *Джейкъб* Ласитър.

Само това ми липсваше.

Набързо определих позицията си: не съм очаквал обаждането, но и не съм изненадан.

— Джейк — каза тя, след като я поздравих с официален глас, — боя се, че имам неприятности.

Тя помълча. Оставих я да изчака, после казах:

— Четох статията във вестника. Какво става?

— Не знам, но съм съсипана. Не можеш да си представиш как ме боли. Все си мисля как е осквернил гроба на Филип, за да открадне тялото. Ужасно.

— Кой?

— Роджър, естествено. Не виждам кой друг би го сторил, освен ако е замесена и оная малка кучка.

Олеле! Изтръпнах и по гърба ми сякаш плъзнаха късчета лед. Да видим какво точно знае.

— Защо ще се меси Сюзън? Ами Роджър? И изобщо кому е притрябвало да го прави?

— Не знам, може заедно да са го убили. А сега премахват уликите.

— А за какво им е тялото на Силвия Кориган?

Тя отново помълча, после отвърна:

— Защо не питаш добрия доктор?

Толкова много въпроси и толкова малко отговори.

— Защо се обаждаш?

— Мислех да те наема. Нали разбираш, за свой адвокат.

Ето, че изведнъж всички почваха да ме търсят. Докторът, дъщерята, вдовицата.

— Не ми се вижда добра идея. Изобщо не знам дали имаш нужда от адвокат, пък и няма как да работя за теб, след като съм защитавал Роджър Солсбъри.

— Жалко — каза тя и по гласа ѝ личеше, че наистина съжалява.
— Щяхме да поработим добре.

Намек, несъмнен съблазнителен намек. Искрица, която да се раздуха до буен пожар с още няколко прошепнати думи или с потриването на онова стройно, стегнато тяло в моето. Един вид, молба за преразглеждане на делото. Реших засега да оставя съдебното решение в сила.

— Съжалявам, мисис Кориган — казах аз твърдо като адвокат, който отхвърля подкуп. — Просто няма да стане.

— В такъв случай не ми остава друго, освен да си върша работата без твоята помощ.

Не възразих и след още няколко думи се сбогувахме. Мислено се потупах по рамото, а върху черния небосвод на подсъзнанието ми прелетя като падаща звезда едно ослепително видение — разголеното тяло на Мелани Кориган.

Срещата беше за два следобед, но Роджър Солсбъри подрани с десет минути. Необичайно за доктор. Беше със сако и вратовръзка. Също необичайно. По нашите места лекарите обикновено предпочитат небрежната външност бяла престилка и смачкани обувки. Но не и Роджър. Синьо спортно сако, сиви панталони, елегантни мокасини. Приличаше на студент от скъп колеж. Той сърдечно поздрави Синди, хвърли за миг поглед навън към едно туристическо корабче в залива, после се настани на креслото под умирация от жажда фикиус.

Чарли Ригс пристигна дващест минути по-късно и се извини за закъснението. Имаше важна причина — идваше от Евърглейдс, където ходеше два пъти годишно при един японски бръснар за подстригване и подкастриране на брадата. Почти не личи, че те е кълцал с рибарски нож, рекох аз и Чарли ми благодари. После се изкашля, приглади обновената си брада и надяна очилата върху миниатюрния си нос. За мен това бе сигнал да започна.

— Роджър, положението е много неудобно за нас с Чарли.

Роджър Солсбъри хвърли безизразен поглед към Чарли, после отново се завъртя към мен и аз продължих:

— Трябва да ти призная нещо...

Роджър се разсмя.

— Обикновено клиентите се изповядват пред адвоката, нали?

— Да, но случаят е различен в редица отношения. Знаеш ли, че някой е влязъл в гробницата на Филип Кориган и е откраднал тялото?

— Четох го във вестника. Много странна работа. Сигурно са ония смахнати природозащитници от островите.

Ригс пак се изкашля. Аз преглътнах и казах:

— Точно така, двама смахнати. Ние с Чарли.

Той вдигна вежди.

— Не може да бъде. Защо?

— Сюзън Кориган искаше да се направи аутопсия, Мелани Кориган възрази. Трябваше да избираме. Но исках да те уведомя преди да предадем пробите в лабораторията. И да те питам имаш ли да ни кажеш нещо.

Роджър сви рамене.

— Какво да ви кажа?

Ако лъжеше, значи покрай химията и биологията бе изучавал и актьорско майсторство.

— Добре, Роджър, положението е следното. Мелани ми каза, че си я увещавал да инжектира на съпруга си сукцинилхолин. След като отказала, ти си убил Кориган в болничната му стая.

Лицето му помръкна. Объркване, после гняв.

— Вярваш ли й?

Мълчах толкова дълго, че Чарли Ригс успя да разпали лулата си. С три клечки кибрит.

— Не, не й вярвам. Откакто дойде да ми повериш делото, успях да те опозная и не смятам, че си способен на убийство.

Лицето на Роджър Солсбъри грейна.

— Но едно не ми дава мира — продължих аз. — Всичко около смъртта на Кориган е пълен абсурд. Аневризъмът не е станал по твоя вина, но и не се дължи на склероза. В болничните документи не се споменава мускулна инжекция, но Чарли откри следи от игла. А най-сериозно стои въпросът със сукцинилхолина...

Солсбъри се обърна към Чарли Ригс.

— Сукцинилхолинът не може да се открие, нали? Би трябвало да се разпадне на сукцинилова киселина и холин.

Аз продължавах да гледам Роджър, а Чарли бавно засмука лулата си и отговори:

— Да, но тия вещества се откриват в някои тъкани. Ако съдържанието им е повишено, можем логично да предположим, че преди смъртта е бил инжектиран сукцинилхолин.

Никаква реакция. Абсолютно спокойствие.

— Вие сте експертът — безразлично отвърна Солсбъри. — Ако решите да изследвате тъканите, нямам нищо против.

Стана ми приятно. Роджър Солсбъри изглеждаше невинен и самоуверен. После той добави:

— Мелани знае истината и ако действително се интересуваш, Джейк, ако държиш да разбереш, накарай я да ти каже.

— Как да я накарам?

— Мога да ѝ инжектирам натриев тиопентал.

— Какво?

Чарли побърза да поясни:

— Натриев пентоетил-пентометилбутил-тиобарбитурат. Известен под търговското име пентотал.

— Серум на истината? — попитах аз по-високо, отколкото трябваше.

— Неточен термин — отвърна Чарли, — но схващаш за какво става дума. Потиска дейността на централната нервна система. В подходящо количество предизвиква хипноза и пациентът наистина става откровен относно събитията от миналото си.

— Мога да я боцна, а след това ще я отвлечем — весело заяви Роджър, сякаш отвлечането бе съвсем нормална тема за разговор. — Отвеждаме я на сигурно място, после можеш да я разпиташ. Това го умееш, Джейк. И ще разбереш истината. Искам да ми вярваш.

Погледнах Чарли Ригс. Той гледаше мен. За някакви си деветдесет секунди моят клиент се беше превърнал от невинен лекар в луд похитител.

— Роджър, не бива да правим това — казах аз.

Той сви рамене и послушно се съгласи, после предложи някой ден да отскочим заедно на риболов нейде по островите. Отбих топката с някаква тъпа шега и Роджър потегли към болницата, където го чакаше операция на коляно.

Вдигнах крака върху разхвърляното бюро, а Чарли Ригс пак напълни лулата. Не се поглеждахме. Искаше ми се да каже нещо, но той мълчеше. Накрая наруших тишината.

— Въобразявам ли си, или на моя клиент му хлопа дъската?

Чарли стана и пристъпи до прозореца. Присви очи от ярката светлина и се загледа над океана право на изток.

— Фантазии. Мисля, че Роджър Солсбъри не може да различи фантазия от реалност. Искал е да притежава Мелани и може би е желал смъртта на Филип. Може дори да е споделил с Мелани. Но ако съдя по днешната му реакция, бих казал, че не е убил Филип Кориган. И той иска да знаеш това. Уважава те, Джейк. Искан да го харесваш...

— Та да си ходим за риба.

— Нещо такова. Затова фантазира как ще й инжектира пентотал.

— Искан да кажеш, че е мечтател, а не убиец.

Чарли Ригс пусна насреща ми облаче дим с вишнев аромат.

— Освен ако фантазиите му надделят. И се превърнат в реалност. Тогава Deus misereatur, тоест Боже помилуй...

Изчетох пощата, завъртях няколко телефона, скатах се от шефското съвещание за обсъждане на новите картини в приемната — Анди Уайът печелеше с пет към едно срещу Анди Уорхол — и потеглих към редакцията на „Маями Хералд“. Сюзън Кориган ме чакаше на крайбрежната уличка зад сградата. Стоеше кротко и гледеше как от един шлеп разтоварват грамадни топове вестникарска хартия. Подвижният мост на магистралата Макартър беше вдигнат, двеста коли чакаха някаква богаташка яхта да пролази отдолу с пет километра в час. Топлият източен вятър развяваше над уличката американския флаг, а бетонът блестеше от яркото слънце.

Сюзън беше с журналистическата си униформа — маратонки и избелели джинси с бележник в задния джоб. Очилата бяха вдигнати върху късата ѝ черна коса. Рулата хартия продължаваха да се търкалят по наклонената рампа от шлепа.

— Много дървета са изсекли, за да можеш да пишеш как някакви дангалаци с пластмасови каски търчат подир топката по терена.

Тя подскочи.

— Ох, стресна ме. Бях се замислила.

— Не за мен, предполагам.

— Донякъде и за теб — откровено призна тя. — Но най-вече за татко и за всичко, което се случи. Нещо ново от Чарли?

— Засега не. Утре чакаме резултати.

— Какво ще правим тогава? Искам да кажа, ако се потвърди наличие на отрова в мозъка и черния дроб.

— Не знам. Всичко с времето си. Днес двамата с Чарли казахме на Роджър, че тялото е у нас и ще направим анализи. Това май изобщо не го смути. Дотук всичко е пълна мъгла.

Тя се позамисли.

— Можеш здравата да загазиш, нали?

— Заради някакво си унищожаване на частна собственост, кражба на трупове и подвеждане на клиент? Дреболия. Най-много да си докарам лишаване от адвокатски права плюс кратък престой на сянка.

— Тогава защо го правиш?

Яхтата плъзна покрай нас. От палубата ни махнаха с ръце три самодоволни хлапета и един шишкав мъж на средна възраст. Мостът се спусна с оглушително метално скърцане. Накрая казах:

— Сигурно все още търся добрите момчета.

— Добрите момчета ли?

— Така казах веднъж на Роджър Солсбъри. Че все търся добрите момчета и все не ги намирам.

Тя се притисна към мен и ме целуна по устните.

— Аз от добрите момчета ли съм?

Странно, и аз почвах да си задавам същия въпрос.

— Дано, защото заради теб зарязах Роджър. Вече не давам пет пари за правилата, просто искам да постъпвам както трябва.

— Благородно желание.

По-скоро глупаво. Може би съм хлътнал по тия твои тъмни, дълбоки очи и по умението ти да се пъхаш под черги. Тя настръхна.

— Ако мислиш така, може би трябва изобщо да напуснеш терена. Бягай в съблекалнята, додето е време.

Не мислех така. Усмихнах се и тя разбра, че само си дрънкам. Беше ме хванала на въдицата и го знаеше. Шеговито ме халоса с юмрук по рамото. От такава шега остават синини.

— Откарай ме у дома — каза тя. — Да видим дали под душа има място за двама. След това, ако много настояваш, ще облека рокля и ще

ти позволя да ме изведеш на вечеря.

Старият ми олдсмобил завари дома на фамилия Кориган точно както преди. Плътено затворен. Мрачен и тих. Или богатите са мълчаливи по нрав, или Мелани Кориган забавляваше някого под завивките. Не забелязах отпред мотоциклет, тъй че едва ли щях да се сблъскам с Херкулес.

Заобиколихме към бунгалото. Вътре беше тъмно, но входната врата зееше, увиснала на една панта. Настана онзи миг на недоумение, когато вярваш, че ако затвориш очи, всичко ще се промени. Но не се промени нищо. Светнах лампите. Всичко беше обърнато с главата надолу най-старателно — преобърнати чекмеджета по пода, купища книги, разхвърляни дрехи. Сюън изпъшка задавено, после изтича в малката спалня и измъкна от гардероба калъф от стикове за голф. Самите стикове лежаха наоколо, само един стърчеше от близката саксия. Тя бръкна в калъфа и задраска с пръсти по кожата, но не откри каквото търсеше.

— По дяволите, по дяволите! — изкрещя Сюън, готова да се разплаче. — Не е тук. Те са го взели. Взели са доказателството.

Знаех какво е изчезнало. Малко кожено куфарче с шишенце и две спринцовки. Само едно не знаех — кои са те.

[1] Ваше величество исп. — Б.пр. ↑

О, САМО НЕ СОКОЛОВ

Когато живееш извън закона, губиш някои привилегии. Например да търсиш помощ от полицията. По нашия край често обират наркотърговците. Понякога го правят техни колеги, друг път, ченгетата. Дрогаджиите никога не се жалват — проверен и доказан факт. Вдигат им колите във въздуха, обстрелват ги у дома с автоматично оръжие, задигат им парите и наркотиците. А те записват всичко това в графата „Производствени разходи“.

Ето че и ние попадахме в същото положение — двама почтени данъкоплатци, журналистка и адвокат, а не можехме да позвъним на ченгетата. Някое умно ченге би взело да задава неудобни въпроси. *Казвате, че с това лекарство може да е убит Филип Кориган. Я чакайте малко, неговия труп ли откраднаха миналата неделя?* А тъпо ченге не ни вършеше работа.

Разчистихме безпорядъка. Не липсваше нищо друго. Дори порнографската касета още си лежеше на лавицата сред куп игрални филми и записи на гимнастически упражнения.

Мъчех се да сметна колко прави две и две. Вместо четири все получавах Мелани Кориган. Лекарството идваше от нейната спалня, но Съюзън го беше намерила цяла година след смъртта на Филип Кориган. Кой е луд да държи оръжие след убийството?

Освен ако смята да го използва отново.

Може би, казах си аз. Но според Чарли Ригс сукцинилхолинът губи силата си, ако не се държи на студено. Може би Мелани не знаеше това. Или пък вече не се интересуваше? Може би Роджър Солсбъри бе използвал лекарството, за да убие съпруга й?

Роджър да е извършил убийството? В никакъв случай. Та той дори не се стресна, че сме взели трупа. Вярно, малко си падаше ненормален. Бродеше твърде близко до страната на сънищата, както се изрази Чарли Ригс. Но не беше убиец.

Добре, да опитаме нещо друго. Когато най-сетне решава поне веднъж да си сложи бельо за разнообразие, Мелани забелязва липсата на лекарството. Това трябва да е опасно за нея, иначе не би се развълнувала. Почва да подозира отмъстителната Сюзън. Трябва да си възвърне уликата и да я унищожи, затова праща Серхио да разбие вратата на бунгалото, та цялата работа да прилича на кражба с взлом. Или, как се бе изразил Никсън по времето на аферата Уотъргейт? Най-долнопробен обир.

Ами ако греша спрямо Роджър? Може би двамата с Мелани са очистици нейния старец. Тя запазва лекарството като застраховка срещу съучастника си. Когато шишенцето изчезва, тя му казва да го открие на всяка цена, инак не им мърда доживотна присъда.

И това не ми допадна. А може би нямаше никакъв обир. Може би Сюзън сама бе уредила тая бъркотия, за да се отърве от лекарството по някакви свои причини. Но и това ми се стори безсмислено, като я видях как гледа празния калъф с просълзени очи. Съвсем безсмислено.

Не исках Сюзън да остава в изтърбушеното бунгало, затова поехме към моята коралова крепост в Коконът Гроув. Казах ѝ да изчака отвън под жакарандовото дърво. После бавно отворих предната врата и прекрачих в душния полумрак, изпълнен с тайнствени сенки. Чаках да изскърцат дъските на пода и се озъртах да видя силуета на уродлив каратист. Но в сенките имаше само прах, а единственият звук идваше от капещия кран на мивката.

Светнах лампите, Сюзън храбро влезе при мен и плъзна развеселен поглед по оскъдната мебелировка. За броени секунди оцени цялата обстановка като съдия-изпълнител. Можеше да ходи по анцуг и маратонки, но все пак си оставаше богато момиче, което отлично разбира от скъпо и евтино.

— Какво търси на такова място момче като теб? — попита лукаво тя.

— А какво търси момиче като теб при момче като мен?

Вместо отговор тя се усмихна и смъкна джинсите.

Адреналинът в кръвта ми вече бе почнал да се разсейва, но все още имах сили, колкото да я отнеса нагоре по тясното стълбище.

Този път тя ме остави да поема инициативата. Сигурно смяташе, че вече е доказала своята сила и независимост. По някое време прошепна „Не спирай“, а към края нададе крясък, какъвто обикновено се полага при победен гол в полуфиналите. Ура-а-а, помислих си аз. Сетне тя заспа в прегръдките ми, невинна като младоженка от картина на Норман Рокуел. Аз обаче останах буден. Завих я и слязох долу да поразмисля.

Понякога най-добрата тактика е да нагазиш в пожара, да лиснеш варел бензин и да видиш какво ще остане след експлозията. Първо си налях една бира. После набрах номера на Роджър Солсбъри. Наближаваше полунощ.

— Джейк, мой човек, радвам се да те чуя. Тъкмо говорех за теб.

Мой човек. Това беше нещо ново, може би навлизахме в поинтимен етап. Чудех се дали ще е толкова дружелюбен и след като го обвиня, че е очистил Филип Кориган. Но така и не успях да стигна дотам, защото той каза:

— Още някой би искал да те чуе.

Кратко мълчание, женски смях, сетне в слушалката се раздаде кадифен глас:

— Джейкъб Ласитър, колко мило, че ни позвъни. Тук имаме малко шампанско, хайвер и разни други неща за ядене. Ако искаш, ела насам. Двама правят компания, трима вече са веселба.

Нов смях, после пак се обади Роджър Солсбъри.

— Джейк, адски съм щастлив. Като в доброто старо време. Безкрайно съм ти задължен. Ти си истински приятел.

— Добре, Роджър. Добре.

Раздаде се тих кикот, двете гълъбчета притискаха ухо до ухо. Роджър шумно ахна в слушалката и каза:

— Не бързай де, Мелани... ох! Хей, Джейк, надървил съм се като пилон за знаме.

— Развей флага — посъветвах го аз и си помислих, че тия двамата са създадени един за друг. Тя го обвинява в убийство, а той иска да си играе на чичо доктор. После той я пердаши с юмруци, а тя му помага да вдига знамето.

Пожелах им всичко най-хубаво, затворих и пак се отдадох на размисли. Вече твърдо вярвах в невинността на Роджър. Ако беше съучастник на Мелани Кориган, нямаше да ми каже, че е при него.

Щяха да хитруват, да се правят на врагове, особено ако усетеха, че след изчезването на тялото може да почне разследване. А може би прилагаха двойна измама, стария трик от „Изчезналото писмо“ — престъплението да е толкова очевидно, че да не се забелязва. Не, прекалено сложно. Върнах се при Сюзън и заспах, както си мислех. Сънувах подигравателен женски смях.

Някъде около десет сутринта потеглихме към бунгалото, за да огледаме на светло. Докато заобикаляхме къщата, чух бучене на двигател. Озърнах се и видях как от кея се отдалечава грамадна моторница с извънбордов двигател. На кормилото стърчеше една позната буца от мускули, а отпред се излежаваше в шезлонг Мелани Кориган по бикини. Очевидно през последните двайсет и четири часа вдовицата прехвърчаше от цвят на цвят.

Сгушени зад едно дърво, ние ги проследихме как пресичат лагуната и се отдалечават към открито море.

— Отиват за риба — казах аз.

— Не ми се вярва — отвърна Сюзън. — Тая жена изобщо не се е качвала на моторницата. Всъщност използват я само като влекач за яхтата. Мъжът е Серхио Мачадо-Алварес.

— Знам го. Според теб накъде отиват?

Сюзън засенчи очите си с длан и сви рамене. Моторницата бавно пълзеше през залива покрай шамандурите. После спря и пусна котва.

— Чудесно — казах аз. — Ако се позадържат, времето ще ни стигне.

Старият олдсмобилен опитваше да ми се опъва, но аз го пришпорих като пиян гимназист. Прелетяхме за нула време трите километра по лъкатушния път до пристанището за яhti. Тамошният началник беше мой стар клиент, но не съвсем престъпник.

Заварихме Блуджил Овълман гол до кръста и бос. Имаше корем като бъчва и ръце като абордажни куки. Той беше стар морски вълк, бивш рибар. Или по-точно стана бивш, след като бе арестуван за трети път от риболовния патрул. Измъквах го от затвора всеки път, когато откриеха в трюма му купища грамадни омари. На последното дело убедих съдебните заседатели, че Блуджил измервал омарите в сантиметри, а не в инчове и понеже математиката му куцала, малко се

пообъркал. Накрая му писна да си хаби парите за излизане под гаранция, вместо да ги пропива. Заряза занаята и сега се грижеше за богаташките яхти в пристанището.

— Здравсти, началство! — ухили се Блуджил Овълман.

Бузите му пламтяха като варени омари, а тъмните жилки под очите напомняха карта на всички възможни маршрути към най-близката спиртоварна. — Искаш ли да изведеш госпожицата на риболов?

— Много добре знаеш, че мразя риболова — излъгах аз.

— Предпочитам рибата уловена, почистена и изпържена от някой друг.

Това беше задължителна увертюра, нещо като ритуален танц. Блуджил ме нарече превзет, наконтен, високомерен, алчен адвокат, а аз му отвърнах с прозвища като нехранимайко, долен пияница, браконьер и удавник. После той ме прегърна и попита какво искам. Искях лодка и уиндсърф. Получих ги незабавно — Блуджил ми предостави старата моторна лодка, която използваше вместо влекач, и метна на палубата очукан сърф. Взех назаем от него и чифт бански гащета, но се оказаха толкова широки, че трябваше непрекъснато да ги придържам.

— На твоє място не бих се къпал — подвикна Блуджил Овълман, докато се отдалечавахме с пълна газ. — Пълно е с португалски галери^[1]. Хем от най-едрите. Като нищо ти гарантират една седмица болнични.

След петнайсет минути бяхме на осемстотин метра от моторницата и се правехме на невинни туристи. Хвърлих котва и взех бинокъла. Мелани Кориган продължаваше слънчевите бани. Серхио се беше привел през десния борд с гръб към нас. Държеше нещо — въдица, кука или мрежа. Не можех да видя по-ясно от това разстояние.

Имаше само един начин да се приближа незабелязано. Не ми беше много удобно в тясната лодка, но криво-ляво успях да наместя платното на сърфа, като едва не се изгърсих зад борда. После го метнах в морето, скочих отгоре и вдигнах мачтата. Водата беше прозрачна и топла. Сюзън ме огледа скептично от лодката.

— Имаш ли представа какво вършиш?

— И още как. Плавал съм с такова нещо от Кий Бискейн до Бимини.

Докато лекият вятър ме носеше напред, трябваше да се боря едновременно с платното и с гащетата, които упорито пълзяха надолу. Постепенно наближих моторницата. Криех се в сянката на платното и се надявах да не ме разпознаят без обичайния тъмносив адвокатски костюм. Просто някакъв навлек се щура из залива и толкоз.

Лавирах много внимателно между десетките пурпурносини медузи, провлачили дълги отровни пипала. По нашите места морето е пълно с хапливи, свадливи и парещи твари. Най-хапливи, естествено, са акулите. Понякога човек може да ги види как ловуват на около километър от Вирджиния Кий или Кий Бискейн. Те обаче рядко нападат хора. Има грамадни атлантически скатове с по двеста волта напрежение в опашките. Понякога изхвъркнат над водата като ракети и побъркват от страх моряците и плувците. А всяка зима нахлуват португалските галери — прастари създания, надарени с неземна красота. Имат оранжево-червеникави гребени и торбести синкаво-пурпурни тела, преливащи във всички цветове на дъгата. Но искрящата пъстра торба е само коварна примамка. Долу, невидими под водата, се люшкат по течението десетки пипала, готови да впръснат отрова в непредпазливата жертва.

Килнах мачтата напред, за да се насоча по вятъра и заобиколих кърмата на моторницата. Серхио все още се привеждаше през борда и сега различих в ръцете му мрежа. Отстрани стърчеше въдица, закрепена за перилата. Добре де, може би наистина ловеше риба. Искях да се приближа още малко, затова извъртях платното и потеглих обратно. На стотина метра разстояние отново подхванах вятъра и се помъчих да набера скорост. Искях да мина бързо, за да не ме разгледат добре. И сигурно щеше да стане, ако не бях изтървал гащетата. Много е трудно да останеш незабелязан, когато задникът ти е лъснал точно срещу хората, с които предпочиташ да не се срещаш.

За да не се излагам повече, аз подкарах обратно към лодката, където Сюзън Кориган клатеше неодобрително глава.

— Пред вдовицата ли се перчеше? — попита тя, когато застанах до нея.

— Само ѝ отклонявах вниманието — отвърнах аз. — За да не види прекрасното ми лице.

— Може да те познава и откъм другия край — рече Сюзън съвсем сериозно.

— Ако задаваш въпрос, отговорът е „не“.

Тя се замисли, повярва ми и подкарахме обратно към пристанището. Мисията бе провалена. Все още нямах представа защо е ходила Мелани снощи при Роджър и какво дири днес със Серхио из залива. Но започвах да подозирам, че чаровната дама има готов план за всекиго и за всичко. Вероятно и поканата да я посетя беше част от плановете. Само не знаех каква точно.

Олдсмобилът мъркаше на трета скорост и ни носеше към Коконът Гроув. Спрях пред къщи в сянката на дърветата и Сюзън се обърна към мен.

— Джейк, трябва да поговорим.

— Ъ-хъ...

— За онази вечер.

— Онази вечер ли?

— Не се прави на отнесен! Онази вечер при баба ти. И снощи в тази твоя колибка зад буренаците. Забрави ли?

Бутнах лоста в нулево положение и завъртях ключа. Двигателят изпъшка и млъкна.

— Не съм забравил. Помня всеки удар в отбрана и нападение.

— Не това имах предвид. Не смяташ ли, че трябва да поговорим за чувствата си един към друг?

Ха така! Трябваше да го очаквам. Кой знае защо си бях въобразил, че Сюзън Кориган ще е по-различна от другите жени. И наистина беше различна в някои отношения. Един хубав пас я вълнуваше повече, отколкото чифт нови обувки. Но все пак си оставаше жена... а жените страшно обичат да разговарят за чувства и отношения.

Моментално разиграх коронната си роля „много голям и много тъп“.

— Не ме бива за сантиментални разговори — казах аз.

— Знам — отвърна тя със съчувствие. — Както повечето мъже, не умееш да изразяваш чувствата си.

— А, с някои се справям доста добре. Например с гнева.

Тя се навъси и зачака. Хванах дръжката на вратата, но Сюзън не помръдна. Капан.

— Джейк, ако това ще ти помогне, и мен не ме бива в тия разговори. Но се налага. Искам да знаеш, че не бих се пъхнала в леглото ти, ако не изпитвах нещо към теб. Нещо повече от обикновено плътско влечение. Не знам какво е и накъде ме води. Но е истинско и исках да го знаеш.

Тя отново зачака.

Мълчах. Над нас прелетя бяла чапла и се отдалечи към Евърглейдс. Ех, волна птичка... Въртях се смутено и старата кожена тапицерия скърцаше под мен.

— Топката е в твоята половина — напомни ми Сюзън Кориган.

— Високо ценя това, което каза. Благодаря ти.

— Значи благодариш, а? Дръвник! Няма ли чувства в тая гранитна буца върху раменете ти? Писна ми от необвързани мъже, дето изпадат в паника щом нещата потръгнат. Страх ли те е от любовта, Джейк? Да не си от ония типове, които почват да се дърпат, когато връзката стане прекалено интимна?

Наведох очи и открих, че съм настъпил здраво спирачката. Дясната ми ръка стискаше скоростния лост с всичка сила. Имах чувството, че колата се свива около мен, сякаш беше попаднала в една от ония преси, дето сплескват грамадна лимузина на блокче старо желязо колкото канапе.

— Не мислиш ли, че съдиш твърде строго скромните ми способности да се изразявам? — попитах аз.

— Може би искаш да кажеш студенина и безчувственост?

— Не. Ти си важна за мен, Сюзън. В момента стават толкова много неща, че просто нямах време да се замисля. Но ти успя да пробиеш гранитната ми обвивка. За мен ти си предизвикателство. Караш ме да се замисля как живея, как работя и тъй нататък. Вълнуваш ме, стимулираш ме. Но първото полувреме още не е свършило.

Нека най-напред да си починем в съблекалнята и да видим как ще потръгне през второто.

Тя се усмихна.

— Доста добра реч. Не е блестяща, но върши работа...

Наведох се да я целуна, а тя сграбчи косата ми с две ръце и ме отблъсна назад. — ... засега — довърши Сюзън и ме бутна към вратата.

В малката къщичка ни посрещна телефонен звън. Обаждаше се Чарли Ригс.

— Слава Богу, че си там — рече задъхано той. — Задава се черен облак, Джейк, и името му е Ейб Соколов.

О, само не Соколов!

— Сигурно са ме проследили дотук — каза Чарли. — Двама следователи от щатската прокуратура плюс Соколов. Случаят е негов.

— Какво, заел се е с някаква мижава кражба на труп?

— Не, Джейк, с убийството на Филип Кориган.

Това ме зашемети.

— Къде си, Чарли?

— При Джейн.

— Джейн ли?

— Да, Джейн! Джейн Ласитър, твоята баба, по дяволите!

— Аха — рекох аз.

Сигурно са я наричали Джейн още когато братя Райт са настройвали музикални инструменти.

— Не бой се, Джейк. Ще ѝ платя гаранцията, а теб няма да те издам.

— Успокой топката, Чарли. Какво стана? Кой е там?

— Соколов е във верандата заедно с двама от следователите си. Дадох ми един телефонен разговор, също като на кино. Вероятно Маккензи е надушил, че съм ходил в лабораторията след работно време. Един Господ знае как — той никога не остава след пет. Както и да е, притиснал персонала от токсикологията. Дали му пробите от мозъка и черния дроб с положителни резултати за сукцинилова киселина и холин. Тогава Соколов ми лепнал опашка. Знаят, че трупът е у мен. Ще им го дам. Все едно, така или иначе щяхме да им го дадем, а те обещават да не ме закачат за кражбата.

— Соколов знае ли, че разговаряш с мен?

— Да, но само като адвокат. Не знае, че си бил на гробището. Нали казах, няма да те издам. Ако ще на шиш да ме въртят.

— Спокойно, Чарли. Приказваш като в евтина кримка.

— Страшно съжалявам, Джейк. Преди десет години нямаше да стане така. *Fugacesvlabuntur anni*^[2]. Една сутрин се събуждаш и откриваш, че си остарял.

Помислих, че ще заплаче, но в това време от слушалката долетя характерното тропане на бабината врата. После дочух един дрезгав и неприятен глас от също тъй неприятното минало.

— Голямо дрънкало си, Джейк, но този път ще ти клъцнем оная работа.

— Здравсти, Ейб — казах аз. — Отдавна не сме се чували.

Представих си го как се подхилва зловещо. Ейбрахам Соколов беше мършав и плешив, с изпито лице и неприятен характер. Сигурно се бе родил сърдит на целия свят, а изминалите четиридесет и четири години не бяха допринесли с нищо за настроението му. Вярваше, че ближният трябва да бъде смятан за злодей до доказване на противното. Като завеждащ отдела за тежки престъпления в щатската прокуратура, той вярваше още, че жизнената му цел е лично да осъди и прати на сянка всички гнусни отрепки, върлуващи из двайсет и седемте общини на област Дейд, Флорида.

Всяка прокуратура си има по един тип като Ейб Соколов и копнее да намери поне още десетина. Той приемаше работата си като призвание, а не като временно поприще, преди да стане търсен адвокат и да трупа парички от защита на наркобосове. Ейб Соколов беше умен, упорит, зъл и безмилостен. И фанатик. Смяташе извънсъдебното споразумение за светотатство, условната присъда за немислима волност, а втори шанс признаваше само на баскетболистите, когато изпълняват наказателен удар. Соколов ненавиждаше от дън душа крадците, изнасилвачите и наркотърговците, но най-много мразеше убийците. Зад зеленото му метално бюро в малката канцелария, вмирисана на цигари и застояло кафе, висеше плакат с полицейски снимки на петдесет и осем мъже и три жени. Шейсет и една кофи помия, както обичаше да казва той. Пет от лицата бяха задраскани по диагонал и над всяка черта се мъдреше карикатурна скица на самия Соколов. „Чистим помия“, беше изписано на плаката с червени букви, разтеглени като капки кръв.

Най-голямата мъка в живота на Соколов бе, че е осъдил шейсет и една отрепки за предумишлено убийство, но само трийсет и осем имат смъртни присъди и само пет от тях са изпълнени. Останалите влачеха безконечни обжалвания. Докато работех като служебен защитник, Соколов веднъж сподели, че понякога сънувал как умира преди

осъдените убийци и се събуждал самотен и разтреперан. Това бе единственият път, когато съм го чувал да си признае някаква слабост.

— Ще го защитава ли, Джейк?

— Кого?

— Я не се прави на заваян, Роджър Солсбъри. Доктор Хикс, великия бял лекувател, доставчик на отрова, съблазнител на невинни жени...

— Да не си минал във вестникарския бранш, Ейб?

— Не, само вкарвам отрепки в затвора.

— Какво е обвинението?

Той се разсмя.

Според мен на утрешното си заседание Голямото жури ще му лепне предумишлено убийство.

— Имаш ли *corpus delicti*?

Нов смях, напомнящ конско цвилене.

— Тук е, в сандък с лед заедно с няколко прясно хванати риби.

— Ами оръжието? — попитах аз. Щом го бях хванал в настроение, струваше си да изкопча това-онова.

— И него намерихме. Преди около час се явихме в дома на Солсбъри със заповед за обиск. Открихме едно много интересно шишенце и две спринцовки. Довечера ще получим лабораторните резултати. Искаш ли да се обзаложиш какво ще е съдържанието?

Значи това бе станало. Изведнъж се проясняваха много неща около среднощния ми телефонен разговор с Роджър.

— Обзалагам се, естествено. Бас държа, че заповедта за обиск е издадена след писмените показания на една чаровна вдовица. Обзалагам се още, че според показанията тя е видяла въпросното шишенце в дома на Солсбъри през последните двайсет и четири часа.

— И какво от това?

— Тя го е сложила там! — изревах аз. — Снощи. Знам, че беше там. Тя държеше да узнае. За да потвърдя писмените ѝ показания. Само че освен всичко друго знам откъде е взела шишенцето и двете спринцовки. Не от Роджър.

— Слушам те — каза Соколов.

Нищо не казах. Мелани Кориган сигурно се досещаше, че не искам да забърквам Съюзън. Съюзън щеше да се кълне, че лекарството идва от спалнята на Мелани, но не можеше да го докаже. И така самата

тя се оказваше притежателка на лекарството. Роджър Солсбъри беше в капан, но и аз също. Задънена улица. Накрая казах:

— Роджър Солсбъри не е убиец. Може да кръшне насам-натам, но не съм чувал това да е престъпление.

— Добре, Ласитър, това ще го обясняваш пред съдебните заседатели. А чуй какво ще им кажа аз. Роджър Солсбъри чука съпругата на свой пациент. Моли я да убие мъжа си. Тя отказва. Той има достъп до опасно лекарство. Съпругът умира след операция. Лекарството е открито в дома на хирурга, а в трупа има следи от същото вещество. Това е положението — права и гладка пътека към доказване на предумишлено убийство.

— Нещо друго?

— Ще повторя само едно. Предумишлено. Хладнокръвно, пресметливо убийство, извършено от похот и алчност. Гнусно, отвратително престъпление без сянка от морални или правни подбуди. Знаеш накъде бия, нали, драги ми Джейк.

Никак не ми допадаше неговото драги ми Джейк, но отлично разбирах накъде бие. Цитираше член 921, алинея 141. Повечето хора знаят наизуст Клетвата за вярност, Ейб Соколов обаче е предпочел да назубри законите, свързани със смъртни присъди.

— Знам. Искаш дванайсет подбрани съдебни заседатели, а не само шестима.

— Правилно. И съм поръчал да му подготвят електрическия стол.

Ейб Соколов искаше да се изпотя. И аз наистина се изпотих. Но същевременно разсъждавах. Обвинението беше спретнато, опаковано и вързано с панделка. Само че нещо липсваше. Същото, което не можехме да разберем двамата с Чарли Ригс: как е възможно Роджър — или който и да било — да убие Филип Кориган, след като смъртта е причинена от спонтанно разкъсване на аортата?

Но ако бях прав, ако никой не бе убил Филип Кориган, то защо Мелани толкова се стараеше да натопи Роджър? Пълна безсмислица. Нямаше друга причина да го прави, освен за да прикрие собствените си следи. А ако съпругът ѝ бе починал от естествена смърт, значи нямаше какво да се крие.

Ето че пак започвах от нулата. Не знаех от кого или от какво е причинена смъртта на Филип Кориган. Не знаех как да отговоря на

първия въпрос на Ейб Соколов. И не знаех дали Роджър ще иска да го защитавам. В края на краищата, ако не бях извадил трупа, едва ли щеше да има обвинение в убийство. Аз да бях на негово място, в никакъв случай не бих наел тоя негодник Джейк Ласитър: по-скоро бих го дал под съд.

[1] Португалска галера — голяма отровна медуза. — Б.пр. ↑

[2] Натезават отлитащите години лат. — Б.пр. ↑

17

ОПАШАТИ ЛЪЖИ

ОТ ИМЕТО И С ЦЯЛАТА ВЛАСТ НА ЩАТА ФЛОРИДА:

Съдебните заседатели от Голямото жури на щата Флорида, надлежно свикани, упълномощени и положили клетва да проучват и оценяват по съвест, клетвено заявяват от името на област Дейд, че на 14 октомври 1986 година в област Дейд, щат Флорида, РОДЖЪР А. СОЛСБЪРИ престъпно и незаконно, с предумисъл да отнеме човешки живот, е убил ФИЛИП КОРИГАН чрез инжекция с опасно лекарство в нарушение на Флоридския наказателен кодекс, член 782.04 (1)(а), като по този начин е дал лош пример на всички останали и е нарушил мира и достойнството на щата Флорида.

Заповедта за арестуване беше подписана от председателя на Голямото жури. Донесе ми я някакъв пратеник на Ейб Соколов. Изпълнен с чувство на вина и разкаяние, аз телефонирах на Роджър.

— Бих те разбрал, ако подадеш жалба до адвокатското дружество.

— Тогава кой ще ме защитава? Не ми стига предишното обвинение, а сега и убийство. Това е пълно безумие и само на теб вярвам, че можеш да ме измъкнеш.

Ама че лесно му се струваше — все едно можех да го отърва с няколко дребни фокуса.

— Отдавна не съм водил криминални дела. Има опитни адвокати, можеш да се обърнеш към тях.

— Да, но ти вярваш, че съм невинен. Те няма да ми повярват.

Тук беше прав. Наистина *вярвах*, че е невинен, но исках да знам със сигурност. Молбата ми да приеме проверка с полиграф леко го изненада. Но когато се съгласи, вярата ми укрепна още малко.

— Тая машина е толкова примитивна — каза Роджър Солсбъри.
— Изобщо не й вярвам.

Той се въртеше смутено на коравия дървен стол. На дясната му ръка имаше апарат за измерване на кръвното налягане, около гърдите и корема се извиваха маркучите на пневмограф, два електрода бяха прикрепени към пръстите на лявата му ръка. Под него и зад гърба му имаше надуваеми гумени възглавници, тъй че трябваше непрекъснато да пази равновесие.

Имаше право — примитивна апаратура. Полиграфът не се е изменил кой знае колко, откакто преди седемдесет години един психолог на име Уилям Марстън почнал да проверява дали кръвното налягане се променя, когато човек лъже. Доктор Роджър Солсбъри би се чувствал много по-удобно на лъскав хромиран стол с микрочипове и дигитални циферблати, отколкото върху тази овехтяла машинария.

— Просто се отпусни — казах аз. — Едно време хвърляли хората в кладенци, за да видят дали не са демони. Удавиш ли се, невинен си. Изплуваш ли, значи си чедо на Сатаната и заслужаваш смърт. В наше време има известен напредък.

Техникът вече бе прекарал цял час с Роджър, за да го подготви и да спечели доверието му. А най-вече да му заложи капана. Това е всъщност работата на проверяващия. Най-напред общи приказки, после подтикване към лъжа по някой незначителен въпрос, за да бъде сверена с реакцията, когато се стигне до важното: крал ли си дребни пари като дете, пушил ли си марихуана, а след това изведнъж... ти ли уби Филип Кориган?

Роджър Солсбъри не знаеше това. Не знаеше и урока, който всеки затворник научава още в поправителното училище — как да измамиш проверяващия с помощта на гвоздеи в обувката, прехапване на езика или някой друг от многобройните начини за вдигане на кръвното. Добре. Точно това исках. Да узная истината за смъртта на Филип Кориган. Не за да реша дали ще защитавам Роджър. И виновен, и невинен, пак можех да го поема. Дори ако Роджър ми кажеше, че

месеци наред е планирал убийството и накрая го е извършил, пак имах начини да се боря, като принудя държавата да даде доказателства. Такава е нашата съдебна система. Но не бих му позволил да излезе пред съда с откровени лъжи. Тъй че истината ми трябваше за оформяне на стратегията. А и по друга причина. Просто исках да знам. Вече бях прекалено вътре в цялата работа — едва се отървах от лапите на вдовицата, спях с дъщерята, а сега повторно поемах защитата на Роджър Солсбъри.

Каквото и да излезеше от проверката, съдът нямаше да приеме резултата. Съдебните заседатели често изслушват свидетели, чиито показания куцат поради пианство, наркотици или елементарна глупост, но данните от изследване с полиграф се отхвърлят, защото не отговаряли на строги научни критерии. Съдилищата непрестанно се мъчат да установят кой лъже и кой казва истината. Някои съдии твърдят, че познават езика на мимиката и жестовете. Свидетел, който пристъпва от крак на крак, хапе устни или гледа настрани, се смята за неискрен. Лично аз съветвам свидетелите си да гледат умилно вражеския адвокат и да не отмерват с крак ритъма на най-новите хитове.

— Разбрахте ли, че трябва да отговаряте искрено на всеки въпрос?

Операторът, пенсиониран полицаи на име Тони Куевас, завъртя настройката на монитора за измерване проводимостта на кожата и зачака отговор. Преди да се пенсионира, Куевас имаше по-прост начин за установяване на истината. Бой с палка по глезените. Но тогава беше ченге. Днешният четиридесет и седем годишен консултант по охраната Тони Куевас бе кротък, любезен и сладкодумен мъж с нормално телосложение. Приличаше на заместник-директор в малка провинциална банка. Беше облечен съвсем обикновено — бяла риза с къси ръкави и невзрачна вратовръзка. Приведе се небрежно напред и нагласи усилвателя на сърдечната дейност.

— Да, сър — отговори Роджър Солсбъри. Самописците подскочиха и върху линиите по хартиената лента се появиха пет отклонения.

— Във Флорида ли живеете? — попита Куевас.

Това е неутрален въпрос. С него се отбелязват за сравнение долните граници на кръвното, дишането и изпотяването.

— Да.

— Взимали ли сте някога нещо, което не ви принадлежи?

Солсбъри се поколеба, после тихо отговори:

— Да.

Този път не се получи. Проверяващият задава контролни въпроси, за да получи неверен отговор. Почти на всекиго се е случвало да краде — ако не друго, то поне бонбони. Ако Солсбъри беше излъгал, физиологичната му реакция на този невинен въпрос щеше да бъде сравнена с реакцията при съдбовното питане: Вие ли убихте Филип Кориган? Ако реакцията при незначителния въпрос е по-силна, отколкото при важния, вероятно човекът говори истината. А ако е по-силна при важния въпрос, може да се предположи, че човекът е разтревожен и лъже.

Може би Тони Куевас изгаряше от желание да опердаши Роджър Солсбъри с палка, за да получи по-ясен отговор, но вместо това само се усмихна и продължи:

— Случвало ли ви се е поне веднъж да получите чрез измама по-висока оценка в училище?

Ново кратко мълчание.

— Не.

Не виждах показанията на приборите, но Куевас чакаше точно такъв отговор. Почти сигурна лъжа на незначителна тема.

Около трийсет секунди мълчание, за да затихнат реакциите.

— Вие ли убихте Филип Кориган?

Бърз и категоричен отговор:

— Не, сър.

— Роджър ли е малкото ви име?

Връщане към неутралната тема, за да почне всичко отначало.

— Да.

— Случвало ли ви се е да желаете някому зло?

Отново контролен въпрос, подвеждащ към лъжа.

— Не.

Просто невероятно колко често хората отказват да изрекат истината по въпроси, които смятат за незначителни. Воят се, че ако признаят някогашна дребна измама или некоректност, ще ги заподозрат и в нещо повече. А тъй като смятат, че се измерват само

реакциите им на главния въпрос, по другите лъжат без колебание. Куевас пак помълча, после запита:

— Инжектирахте ли на Филип Кориган сукцинилхолин или някакво друго вещество с намерение да го убие?

— Не...

— През май ли сте роден?

— Да.

— Случвало ли ви се е да лъжете, за да избегнете неприятности? Миг колебание.

— Да.

Роджър Солсбъри се оказваше по-честен от мнозина други, но все пак даде неверен отговор на два от контролните въпроси. Достатъчно, за да може Куевас да оцени графиките.

— Още един въпрос, доктор Солсбъри. Знаете ли кой уби Филип Кориган?

— Не, сър — каза Роджър Солсбъри.

Куевас проведе още две серии от контролни въпроси. Отговорите оставаха същите. Самописците непрестанно подскачаха по пълзящата хартиена лента. Изражението на Тони Куевас не се променяше. Когато всичко свърши, Роджър Солсбъри пригладя безупречно подстриганата си коса и ме погледна плахо. Изглеждаше грохнал и ризата му лепнеше от пот. Казах му, че и честните хора се потят, после го пратих да си върви.

Преди време се смятах за познавач на характерите. После се опарих няколко пъти. Сега гледах как Роджър Солсбъри върви към вратата. Симпатичен и малко невзрачен. Кротко, пасивно поведение. В момента бе разтревожен. Или беше честен човек и се боеше от тази загадъчна машинария, или пък се страхуваше, че ще го разобличим като убиец.

Много проникателно, Ласитър. А пък ти си или блестящ адвокат, полетял върху гребена на вълната към Шеметна кариера, или изкуфял бивш спортист, дете и за търговски пътник не става.

Куевас отвори с ритник хладилното барче и ми предложи бира. Аз бях жаден, а той любезен, тъй че изпразнихме по три шишета, докато преглеждахме графиките.

Куевас измерваше отклоненията — някои едва забележими, други колкото планини. Водеше си бележки, смяташе с калкулатора,

чешеше се с молив по тила и накрая каза:

— Имам над осем положително по два от трите основни въпроса.

— Тоест?

— Откровен отговор. Не е убил Филип Кориган. Или, казано на официален език, според физиологичните му реакции вероятно не смята, че е убил Филип Кориган.

— А къде излъга?

— Не съм сигурен. Машината дели отговорите на три категории. Верни, лъжливи и неизяснени. Дал е четири отрицателно, когато го попитах дали знае кой е убиецът.

Шест отрицателно щеше да бъде явна лъжа. Четворката е наблизо, но си остава несигурна. Ето, гледай.

И той ми посочи някакви зъбчати линии — ту по-тесни, ту по-широки.

— Прилича ми на индекса Доу Джоунс — казах аз.

— Нарича се стъпаловидно потискане. Виждаш ли, прилича на стълбичка. Показва задържането на дъха, след като го попитах дали знае кой е убил Филип Кориган.

Това е един от признаците за лъжа.

— Добре, знае ли кой е убиецът?

— Може би. Съжалявам, въпреки цялото си желание да ти помогна знам само едно: той не е убил Кориган, но може би знае кой е убиецът. Ако явно беше излъгал, че не знае, щях да съм още по-убеден в неговата невинност за самото убийство.

Сигурно изглеждах озадачен, защото Куевас продължи:

— Виж как стоят нещата, Ласитър. Ако при теста човекът даде искрено отрицание за съпричастност в престъплението и явна лъжа по въпроса дали знае кой го е извършил, значи е абсолютно невинен. Сто процента гаранция, връщаме парите обратно. Един убиец винаги реагира по-силно на въпроса дали е виновен, отколкото ако го питаме дали знае кой е виновникът.

Опирах апарата за кръвно налягане, после пак се обърнах към Куевас.

— Той ми каза, че не знае кой е убиецът. Не обичам да ме лъжат.

— Може точно в този момент да е имал сърбеж в крака или бодежи в сърцето. Или пък знае кой е убиецът и го прикрива.

— Или коя е убийцата — допълних аз.

Кувевас кимна.

— Или кои са убийците. Но човекът изглежда чист по главните въпроси, тъй че имаш каквото желаеше — невинен жертвен агнец.

А това означаваше, че някой разпространява опашати лъжи относно Роджър Солсбъри. Спомних си едно изречение на Кафка: „Вероятно някой разпространяваше лъжи за Йозеф К., защото в едно прекрасно утро той бе арестуван, без да е сторил нищо лошо.“

Значи трябваше да се готвим за съд.

В осем сутринта на другия ден седях зад бюрото си, когато ме потърсиха по прекия телефон.

— Ще ми предадеш ли онзи мръсен убиец, или трябва момчетата от отдел „Убийства“ да го изведат с белезници пред телевизионните камери?

Според Ейб Соколов подобно приветствие можеше да замести любезното „добро утро“. Искаше да ми изясни положението за в случай, че вчера не съм разбрал. Не ми се полагаха нито отстъпки, нито услуги, задето някога сме яли и пили заедно. Сега бях най-обикновено препятствие. След като ме отстранеше от пътя си, щеше да се захване с отрепката Солсбъри.

— Не би трябвало да пропускаш закуската, Ейб. Отразява се на характера.

Той изсумтя презрително.

— Дъвча гвоздеи на закуска.

— И плюеш кабарчета — допълних аз. — Роджър ще дойде, където речеш. Смятаме да окажем пълно съдействие. Но бихме искали и прокуратурата да ни помогне.

— С какво например? — запита той и усетих как подозренията му се надигат като пара от кипнал чайник.

— Освобождаване на клиента ми под приемлива гаранция. Никога не е арестуван, за присъда изобщо да не говорим.

— Хей, Джейк, не ме будалкай. Става дума за най-тежко престъпление. Никаква гаранция. Сигурно помниш съдебната процедура. Или може би си я забравил, откакто взе да трупаш пари от разводи и фирмени договори?

Соколов смяташе да ми направи живота черен. Казваше го най-открито, за да не се зальгвам. Искаше да му се кланям. Е, добре, нямах

нищо против. За клиента ми щеше да стане още по-зле, ако почнех да се заяждам с противника.

— Ейб, съдът ще го освободи под гаранция, ако прокуратурата не възразява. Той няма да ти избяга. Има тук медицинска практика. Ще идва за предявяването на обвинение, за предварителен разпит, за процеса и тъй нататък.

— Ами ако духне към Аржентина с някоя *bambina*? Хората ще ме сметнат за смотаняк.

— Не бой се, вече те смятат — изтърсих аз, без да помисля. Представих си как Соколов се мръщи отсреща.

— Що ли не тегля една майна и на двама ви? Нека кисне в затвора с другата паплач.

Поработиш ли повечко в прокуратурата, изкривяваш се като личност. Започваш да мислиш и да говориш като ченге. Около теб се въртят ченгетата от всички отдели — „Убийства“, „Нравствен“, „Борба с наркотиците“. Разправяте си юначни истории и постепенно изграждате един параноичен свят под девиза: „Ние срещу тях“. А в коридорите на съда непрестанно се сблъскваш с адвокати в копринени костюми и техните престъпни клиенти. Няма начин да останеш нормален. Особено след цели осемнайсет години.

— Е, какво избираш? — попита накрая Соколов.

— Ще го доведе, но искам незабавно разглеждане на молбата за освобождаване под гаранция. И двамата знаем, че не е редно да лежи зад решетките.

Соколов се разсмя.

— Значи другите може да влизат на топло, но не и скъпият доктор. Добре, доведи го и ще ти уредя разглеждане на молбата днес следобед. Но знаеш с какво се нагърбваш.

Знаех. За разлика от съдебния процес, където прокуратурата е длъжна недвусмислено да докаже вината на подсъдимия, при разглеждане на молба за освобождаване под гаранция защитникът трябва да убеди съдията, че срещу неговия клиент няма достатъчно доказателства. Но и ние имяхме полза от ситуацията. Можех да призова за разпит свидетелите на Соколов. Ако успеех да ги разпитам под клетва преди делото, печелех ценен коз, защото най-голямата хитрина от торбата на всеки защитник е да изтъква противоречия в показанията на вражеските свидетели. Съдебните заседатели много се

впечатляват, дори ако става дума за нещо съвсем невинно — например каква вратовръзка е носил свидетелят в деня на убийството. Тъй че прокуратурата щеше да бъде принудена да ми разкрие цялата си стратегия, а главната свидетелка — мисис Мелани Кориган — да даде показания много по-рано, отколкото е очаквала.

— Не мога да повярвам, че Мелани ме е накиснала — каза Роджър Солсбъри, докато търсехме място за паркиране пред съдебната сграда.

— Няма какво да се чудиш — рекох аз. — Вече веднъж те съди за лекарска небрежност, подхвърли ти лекарството и даде писмени показания пред прокуратурата. Какво още искаш?

Той удари с длан по таблото.

— Ще повярвам, когато я видя с очите си да застане пред мен.

— Чудесно — казах аз, вмъквайки колата в рехавата сянка на една стара палма. — Ще я видиш днес следобед.

ЦИРКУС МАКСИМУС

Сградата на съда не беше особено променена само дето изглеждаше още по-претъпкана, мръсна и неприветлива. Когато започнах адвокатската си практика, шестима съдии се справяха с всички криминални дела в област Дейд. Но това беше преди Маями да стане основен доставчик на разни билки, прахчета и таблетки от южното направление, преди да си спечели слава като град с най-много убийства в САЩ. А това има значение. Американците страшно обичат да са номер едно. Също като най-високата влажност, броят на убийствата поражда някаква странна гордост у местните жители. Само истински жилав *homebore* може да търпи тукашните комари през лятото и престъпниците по цяла година.

Властите нищо не могат да сторят за климата, но усърдно раздуват щата на съдебната система. Днес осемнайсет щатски съдии се чудят как да натъпчат в графика си по шейсет престъпления дневно, претупват на бегом заповеди за арестуване, жалби, молби за освобождаване под гаранция, съвещания, дела и присъди. Из коридора тече непрестанен човешки поток — негри от Либърти Сити, испаноезични емигранти от десетина страни, бели лумпени — и всички тия хора викат служебните си защитници на безброй езици — от неразбираемия градски жаргон и картечния испански, до провлачения южняшки диалект, превръщайки съда в същинско вавилонско стълпотворение.

В очакване да разгледат молбата ми, аз крачех напред-назад из четвъртия етаж и отново привиквах с обстановката. Плочките на пода бяха мръсни, флуоресцентните лампи едва разсейваха полумрака. Тук-там липсваха плочи от висящия таван и зейналите на тяхно място дупки напомняха беззъба уста. През десетина метра от електрическата инсталация провисваха снопове жици, очакващи областните техници да инсталират нещо ново — телевизионни камери, алармена система или някакво друго чудо на техниката. Може би си висяха така от

седмица или година. В съдебната сграда времето придобива съвсем различни измерения.

Престарял пристав със смачкана синя униформа излезе от съдебната зала и се провикна:

— Започва приемният час на съдия Снайдър!

Насам, народе!

Млад помощник-прокурор с прекалено буйна коса и рошав мустак подвикна напевно:

— Теди Фигеро-а! Теди Фигеро-а!

Липсващ свидетел на обвинението — още едно дело отива по дяволите.

Някаква грамадна негърка се блъсна в мен. Стискаше здраво за тениската още по-грамадния си син и го влачеше по коридора. Синът беше на около двайсет години, с биволски рамене и ханш на балетист.

— Кога рекоха, че ще е делото? — властно запита майката.

— Четвърти февруари, мамче.

— Не. Не. За четвърти беше споразумението. Делото го писаха някъде през март...

Продължавайки да спорят, двамата се отдалечиха към асансьорите.

Оковани затворници се тътреха по двойки от опора до опора и тревожно диреха с погледи приятелки, майки, адвокати или кредитори.

Мургава червенокоса жена на около четиридесет години свали високата обувка от десния си крак и размърда пръстите. Четири пръста, малкият липсваше. Може би сега лежеше някъде като вещественно доказателство. Кой знае? В Циркус Максимус^[1] всички актьори са смахнати.

Отправих се към царството на съдия Рандолф Крейн — просторна зала с безкрайно висок таван, дървена ламперия по стените от двете страни и декоративна стена от матово стъкло зад съдийския подиум, в която беше изрязана врата, за да може съдията чудодейно да изниква откъм кабинета си. Под високата маса — имитация на орехово дърво, имаше червен алармен бутон за повикване на дежурните полицаи, ако някой полудял престъпник или адвокат го нападне, а върху потайна лавица лежеше зареден Магнум 357 за в случай, че всички полицаи са хукнали да се натискат с младите деловодителки.

Чаках полицаите да доведат Роджър от съседния областен затвор, където го бяха прибрали преди два часа. Затворниците идваха по надлез, който минаваше над улицата и водеше право към килиите в съдебната сграда. При приемането бях придружил Роджър, докъдето ми позволиха, а когато го отведоха и грамадната стоманена врата издрънча с неумолима злоба, той ми отправи сетен безпомощен поглед.

Точно тогава усетих като непосилен товар върху плещите си живота на Роджър Солсбъри. Нарушавах първото правило на адвоката по криминални дела — вълнувах се вместо да мисля, тревожех се за него вместо да кроя гениална стратегия за освобождаването му. Ако изобщо му беше писано да излезе на свобода.

В ложата за съдебни заседатели десетина обвиняеми чакаха да им дойде редът. Адвокатите се трупяха пред парапета, шушукаха си, прелистваха папки, пазаряха се или разменяха сведения. Съдът напомняше баскетболен терен преди началния сигнал — играчите загряват от двете страни, изпробват далечни удари, тупат се приятелски по раменете преди схватката. Междувременно съдията продължаваше по дневния ред, като от време на време блъскаше с чукчето, за да сведе гюрултията до що-годе поносимо ниво.

Съдия Рандолф Крейн караше четвъртия си шестгодишен мандат. Беше висок и сух, с дълго и мрачно сивкаво лице. Бледосините му очи бяха виждали всичко на този свят и определено не го харесваха. Говореше бързо, сякаш искаше да се отърве час по-скоро, от време на време прелистваше дневния график, поклащайки глава пред невероятния брой предстоящи дела.

— Родолфо Милан — извика съдията.

От ложата се измъкна шкембест мъжага с петносана гуаябера^[2]. Служебният защитник му шепнеше нещо на ухо. Съдията подхвана с напевен глас своето скръбно слово:

— Обвинен сте в предумишлено нападение, грабеж с взлом и незаконно притежаване на оръжие с престъпна цел. Родолфо Милан, признавате ли се за виновен?

Подсъдимият се озърна към служебния защитник, който бе привел глава до млада прокурорка с черна минипола и мрежести чорапи.

— Споразумяхме ли се? — попита адвокатът.

Прокурорката му намигна.

Така продължи още доста време — на едни предявяваха обвинение, други се признаваха за виновни, няколко случая останаха *polle prossed*^[3], тъй като прокуратурата беше затрила някъде папките, веществените доказателства или призовките до свидетелите, или пък имаше нарушение на съдебната процедура. При толкова много подводни камъни за обвинението в наше време е истинско чудо, че все пак от време на време осъждат някого. Освен ако са ти вдигнали мерника. Ако те забележат, ако мобилизират всички сили и сутринта Ейб Соколов е станал накриво, тогава става съвсем различно. Цялата работа се преобръща с главата надолу.

Съдията продължаваше да обявява дела и полицаите непрекъснато водеха арестанти от килиите до ложата. Все още нямаше и помен от Роджър Солсбъри.

— Айвъри Холман — пропя съдията. — Обвинявате се във въоръжен грабеж, автомобилна...

Марвин Полак, мършав шейсетгодишен служебен защитник със сплъстена перука избута към стената един млад негр по потник.

— Айвъри, донесе ли парите? — запита Полак, като опипа набързо задния му джоб, но не откри нищо.

— Утре, мистър Полак — отвърна Айвъри Холман с разширени от ужас очи.

Ако му хрумнеше, Айвъри би могъл преспокойно да сграбчи Марвин Полак и да го използва вместо бастун. Но в момента нямаше подобно желание. Искаше само Марвин да го измъкне от затвора.

— Дай да видим какво имаш. — Полак бръкна в страничния джоб на тесните джинси и измъкна няколко смачкани банкноти. — Мамка му! Петачка, девет по един и лотариен билет.

Полак разгъна банкнотите, прибра ги, оправи си вратовръзката и се приготви да моли за освобождаване срещу четиринайсет долара гаранция.

— Ласаро Аранхо, предумишлен палеж...

Ейб Соколов влезе в залата, следван от своята свита. Двама детективи, млада асистентка, съдебен лекар, секретар и двама чиновници от прокуратурата. Държавата винаги има числено превъзходство. Детективите бяха оградили от двете страни Мелани Кориган, която изглеждаше малко неуверено, но пък носеше девствено

бяла памучна рокля, тъй че децибелите на шума спаднаха наполовина, докато тя крачеше към първия ред.

Соколов остана неподвижен и внимателно огледа залата, сякаш броеше стадото си и не му излизаше една бройка. Най-сетне ме забеляза и леко кимна. Асистентката стоеше на половин крачка зад него. Добър избор — дребничка, крехка блондинка с бледа прозрачна кожа. Стиснеш ли я малко по-силничко, остават синини, но на Ейб Соколов му трябваше тъкмо такова момиче. Понякога той прекалява. За един обвинител е съвсем нормално да демонстрира праведен гняв, стига съдебните заседатели да не решат, че е пристрастен и злобен. Тогава, по напълно обясними психологически причини, почват да изпитват съчувствие към обвиняемия, дори ако е извършил най-гнусно престъпление. Когато му прегрее моторът, Ейб често пристъпва в опасна близост до тази граница.

След малко полицаите доведоха Солсбъри откъм килиите. Той отчаяно ме подири с поглед и аз се приближих.

— Имаме още две-три минути — казах аз. — Слушай сега, каквото и да приказва Мелани или някой друг свидетел, ти няма да даваш показания. Сега имаме шанс да им видим картите, а не да разкриваме своите.

Съдията Крейн забеляза Соколов в дъното на залата и вдигна от пода новичка папка с надпис *Щатът с/у Солсбъри*. Щеше да разгледа извънредно нашия случай — не заради мен, разбира се, а от любезност към майстора на тежките престъпления. Все пак Соколов бе устоял на думата си. Уреди незабавно разглеждане на молбата и не вдигна шум из вестниците и телевизията. Повечето обвинители дават мило и драго, за да изскочат на екран във вечерните новини. Но не и Честния Ейб. Той изобщо не се интересуваше от рекламата и вместо да ухажва журналистите, както правеха другите му колеги, гледаше да ги избягва. Поне за днес оставахме в сянка.

— Роджър Солсбъри, предумишлено убийство, молба за освобождаване под гаранция — подвикна съдията Крейн. Изглеждаше малко по-оживен. В края на краищата убийството не е като някаква дребна кражба. — Присъства ли обвиняемият и има ли защитник?

Пристъпих напред, кимнах и казах:

— Джейкъб Ласитър, защитник на обвиняемия. Моля да бъде отбелязано в протокола, че доктор Солсбъри е тук и ще присъства на

всички съдебни заседания, ако бъде освободен под достъпна гаранция.

— Чакайте малко, мистър Ласитър — рече съдията. — Дайте първо да изясним положението, пък тогава почвайте речите. Отдавна не ви бях виждал насам. Какво, омръзнаха ли ви банкерите и големите клечки?

Това е положението. Колегите от криминалния сектор не прощават, когато почнеш да си играеш с пари, вместо с човешки съдби.

— Изобщо нямаше да съм тук, ако прокуратурата беше довела истинския виновник вместо един уважаван лекар, който живее в нашата област, откакто се е родил и няма нито едно нарушение на закона.

Струваше си да отбележа няколко точки, преди противникът да е поел топката.

— Все тъй непреклонен — поклати глава Крейн. — Я да викна прокуратурата, преди да сте пристъпил към заключителната реч.

Соколов пристъпи към подиума. Ъгловатото му тяло цепеше като меч тълпата от млади адвокатчета. Изпитите му бузи леко се розовееха. Помълча няколко секунди, без да издава каквито и да било чувства по хищното си лице.

— Ейбрахам Д. Соколов от името на щата Флорида — заяви Ейб. Поклони се на съдията и продължи. — И Дженифър Логан, също от името на щата.

Той кимна към дребната блондинка, която напълно се губеше редом с Мелани Кориган.

Внимателно огледах вдовицата. Не беше толкова самоуверена, както на гражданското дело. Тук попадаше в друго общество. По-некултурно. Може би преди години мошениците, биячите и затворниците нямаше да я стреснат. Но пък навярно удобствата в Гейбълс Естейтс бяха притъпили уличната хитрост, която ѝ служеше тъй добре досега. И може би тя бе достатъчно умна, за да разбере това.

Съдията започна встъплението.

— Мистър Ласитър, става дума за тежко престъпление. Естествено, вие знаете колко трудно ще убедите съда да разреши освобождаване под гаранция.

— Знам, Ваша светлост. Но чрез разпит на главната свидетелка на обвинението се надяваме да докажем, че няма надеждни улики и вината не е доказана категорично. Вярвам, че ще убедим съда. В нашия

случай цялото обвинение на прокуратурата, както и основанията за извършване на арест, се крепят върху думите на една-единствена личност. Готови сме да докажем тяхната пълна несъстоятелност.

Изобщо не бях готов за такова нещо. Готвех се да лавирам, да я накарам да си признае старата връзка с Роджър и да попитам дали сега не иска да го изхвърли от живота си, използвайки удобния повод. В момента беше време за риболов. Никога не знаеш какво ще извадиш, додето не хвърлиш въдицата.

Отново погледнах Мелани Кориган. Напрегната, с тревожни бръчки около устата. Добре. Най-после бронята почваше да се пропуква. Соколов също я гледаше. После той прошепна нещо на Дженифър Логан, която поклати отрицателно глава и русата ѝ коса се полюшна. Соколов се завъртя към съдията.

— Ваша светлост, ние категорично възразяваме срещу твърденията на мистър Ласитър относно обвинението на прокуратурата и нашата главна свидетелка. Съгласни сме обаче, че обвиняемият едва ли ще избяга. Затова бихме приели освобождаването му под разумна гаранция, да речем двеста и петдесет хиляди долара.

Гледай го ти! Просто вдигна ръце и се предаде.

Разбира се, имаше си причини. Не бе успял да обработи свидетелите и инстинктът му подсказваше, че Мелани Кориган не е готова. Несъмнено, Ейб Соколов с най-голямо удоволствие би оставил Роджър Солсбъри да виси в затвора през няколкото месеца до процеса, но не искаше да рискува обвинението, оставяйки главната си свидетелка да се издъни още на първата среща със съдията.

Приехме предложението. Роджър покри гаранцията от пенсионния си влог.

И тъй, малко по-късно напуснахме съда рамо до рамо. Както по време на гражданското дело. Роджър Солсбъри непрестанно повтаряше, че съм страхотен адвокат. После попита каква ще е съдебната ни стратегия.

Не знаех.

Кои са ни свидетелите?

И това не знаех.

Той ме изглежда с недоумение. Казах му да не се тревожи. Прокуратурата беше длъжна да ни покаже веществените си доказателства и списъка на свидетелите. А цялото обвинение се

крепеше на косвени улики. Никой не беше *видял* Роджър Солсбъри да инжектира лекарството на Филип Кориган. И никой, освен Мелани Кориган не можеше да подхвърли черното куфарче на Роджър. Това ми допадаше — нейните показания срещу неговите, едно на едно. Чудех се само как ли смята Ейб Соколов да промени резултата.

[1] Една от най-големите арени в древния Рим. — Б.пр. ↑

[2] Гуаябера — вид широка южноамериканска риза. — Б.пр. ↑

[3] Без последствие лат. — Б.пр. ↑

19

СЕСТРАТА

Също като старото вино, криминалното обвинение трябва да отлежи. Най-напред има буйна активност, докато делото ферментира — предварителни разговори, писмени показания и размяна на документи. После настава затишие, папките отлежават в сумрачни шкафове, очаквайки датата за процеса. През този етап ту изпадаш в най-мрачно настроение, ту се будиш призори с гениални идеи и около пладне ги захвърляш при другите калпави планове.

Съдията Крейн бе насрочил процеса за юни, началото на безмилостното лято в Маями. Които могат да си го позволят, бягат от жаркото слънце, свирепата влажност и следобедните пороища. През юни преобладават югоизточни ветрове — топлият, влажен дъх на Карибите. Време, когато всеки ден започва с една и съща мисъл: шест месеца ще е все така. Според календара все още е пролет, но в тропиците това не е време за обновление, а сезон на разрухата. Улиците вдигат облаци пара след всекидневните бури, от които подгизваш до кости, но не се разхлаждаш, бизнесмените притичват от климатика в колата до климатика в кантората, а бедняците — досущ като пустинни чергари, денем се крият на сянка, нощем използват навън. Тогава настава време за скандали и среднощни престрелки. Тогава щеше да е и нашето дело.

Шест седмици след предявяването на обвинение знаехме наизуст какво готви прокуратурата. Ейб Соколов ни предостави пълния текст на обвинението, списък на свидетелите и достъп до веществените доказателства. Знаехме кой ще даде показания и какво точно ще каже. Никакви изненади, никакви тайни свидетели, изникващи в последния миг от публиката.

Знаехме, че няма уличаващи записи, няма самопризнания на Солсбъри и почти цялата информация идва от главната свидетелка Мелани Кориган. Проучихме резултатите от съдебномедицинското изследване — наличие на сукцинилова киселина и холин в черния

дроб и мозъка на Кориган. Странно, около мястото на инжекцията нямаше и следа от тия вещества. Трябваше да поговоря за това с Чарли Ригс.

През един топъл и облачен априлски ден отидох в кабинета на Ейб Соколов да изслушам показанията на Мелани Кориган. Гледах я втренчено, докато полагаше клетва. Без да извърне очи, тя обеща да каже истината, цялата истина и нищо друго, освен истината. Както преди време бе стиснала ръката на един богат мъж, за да му обещае обич, уважение, покорство и вяност.

Днес Мелани не ми поднесе никакви изненади. След сватбата Роджър Солсбъри почнал да я преследва. Да, преди години се срещала с него, но това е минала работа, тогава била още дете. Не, не са имали любовна връзка. Само отбивала предложенията му. Той твърдял, че е влюбен, че Филип не я оценява, не ѝ отделя достатъчно време. Роджър ѝ показал малко черно куфарче с две спринцовки и прозрачна течност в стъклено шишенце като ония миниатюрни бутилчици водка, които поднасят в самолетите. Казал ѝ да се отърве от Филип като му инжектира лекарството. Тя била потресена, но решила, че това са само празни приказки. Роджър винаги дрънкал глупости. Но когато Филип починал след операцията, тя заподозряла Роджър. Започнала да търси доказателства. Надявала се на гражданското дело да изкопчи нещо подозрително, но не успяла.

Затова след присъдата приела поканата да гостува на Роджър и докато той наливал питиета, тя претърсила бюрото в кабинета му. Voila^[1] — черното куфарче с двете спринцовки. Наблизо, в малък хладилник открила и шишенцето, само че част от течността липсвала. Тя прибрала находките в чантата си и на другия ден отишла в щатската прокуратура. Приблизително по същото време доктор Маккензи съобщил на Соколов за пробите от мозъка и черния дроб, които донесъл Чарли Ригс. Когато се оказало, че течността е сукцинилхолин, а в пробите има следи от сукцинилова киселина и холин, Голямото жури обвинило Роджър Солсбъри в предумишлено убийство.

Тя разказа всичко много добре. Соколов я бе подготвял няколко седмици, след като едва не се издъни в самото начало. Не успях да оборя показанията. Тя отрече куфарчето някога да е било у нея, отхвърли и предположението ми, че го е подхвърлила в дома на Роджър. Не спечелихме нищо, но поне знаехме с какво разполага

прокуратурата. Знаехме още, че няма да спечелим, ако не опровергаем твърденията на Мелани Кориган.

Веднага след обвинението бях попитал Роджър какво знае за куфарчето и лекарството. Надявах се да ми каже, че никога не е виждал онова шишенце, че сигурно Мелани го е взела отнякъде, а после е откраднала куфарчето, за да го натопа. Ако можехме да докажем нещо подобно — край на тревогите!

— Не беше така — каза Роджър.

— А как?

— Взех назаем сукцинилхолина от един анестезиолог. Навремето имах стар лабрадор, трябва да беше на около двацет години. Изпадна в кома, но още дишаше. Парализирах дробовете му със сукцинилхолин. После прибрах шишенцето в хладилника. Нямам представа как е изчезнало.

— А куфарчето?

Той сви рамене.

— Изгуби се малко след смъртта на Филип. Тогава не обърнах внимание.

Проверих думите му. Анестезиологът потвърди. В гробището за домашни любимци също намерих сведения. И един допълнителен плюс — всичко бе станало две години преди смъртта на Кориган. *Дами и господа, когато убиецът е приготвил оръжието, не чака две години, за да го употреби.*

Едно име от списъка на свидетелите бе съвсем непознато за нас. Ребека Инграм, медицинска сестра. Докато изслушвах показанията ѝ, Ейб Соколов седеше мрачно до нея. Сестра Инграм беше на трийсет и няколко години, без грим, с късо подстригана кестенява коса. До името ѝ в списъка на свидетелите стоеше невинното уточнение: *Явила се след тревожния сигнал за спиране на сърдечната дейност.*

— Видяхте ли доктор Солсбъри през нощта, когато почина мистър Кориган? — попитах аз.

— Да. Видях го как напусна стая петстотин и дванайсет, където лежеше мистър Кориган, и изтича по коридора.

Добре, значи обвинението можеше да докаже, че Роджър е бил в болницата. Това не ме плашеше. Имал е пациенти, отскочил да

провери как се чувства Кориган след операцията.

— По кое време беше това?

Тя не се поколеба нито миг.

— В десет вечерта. Почти точно. Знам, защото проверявах мистър Кориган на всеки половин час.

И дотук нищо опасно. Аневризъмът бе възникнал в единайсет и петнайсет.

— Това ли е всичко?

Тъп въпрос общо взето. Все едно да питаш свидетеля за какъв дявол ти губи времето.

— Той носеше малко кожено куфарче. Черно. Със златни инициали. Хей толкова голямо.

Тя разпери ръце на малко повече от педя и сякаш в корема ми се заби нож със същите размери. Сестра Ребека Инграм сви рамене и се усмихна невинно.

— Това е всичко — каза тя.

Аха. Това било всичко. Любезно помолих Соколов да извади вещественото доказателство номер три.

— Като това куфарче ли? — обърнах се аз към сестрата.

— Ами... така изглеждаше. Да. Или е същото, или много прилича на онова.

Посочих златните букви.

— Какви бяха инициалите върху куфарчето, което видяхте?

Тя поклати глава.

— Не помня.

— И, разбира се, не можехте да видите какво има в куфарчето, прав ли съм?

— Не. Тоест да. Тоест прав сте, не можех да видя какво има вътре.

Въпросите с отрицание винаги объркват свидетелите.

— Попитахте ли доктор Солсбъри какво има в куфарчето?

— Не. Не му казах нищо, а ми се струва, че и той изобщо не ме забеляза.

— Според вас, необичайно ли е лекар да носи подобно куфарче?

— О, не. Мнозина носят в тях записки или дребни инструменти.

— Имаше ли нещо необичайно в идването на доктор Солсбъри по това време?

— Не. Той често проверява пациентите след операция.

— Нека обобщим. Значи, повече от час преди Филип Кориган да получи аневризъм по неизяснена причина, вие видяхте доктор Солсбъри да извършва нормална вечерна обиколка, при което е носил обикновено кожено куфарче — може би това тук, а може би и съвсем друго. Не знаете дали вътре е имало нещо и какво може да е било то.

— Да, точно така — потвърди тя с явно облекчение, че не ѝ се налага да обвини доктора в нещо сериозно.

Помълчах и се опитах светкавично да поумнея. В съда човек се тревожи да не прекали с въпросите; на предварителното следствие е точно обратно — гледаш да не пропуснеш нещо. Акумулаторите в мозъка ми сякаш съвсем се бяха скапали. Ейб Соколов изпука с кокалчетата на пръстите си и попита:

— Други въпроси?

Седяхме в тясната му канцелария сред купища папки и кашони. Същински поток от хартия — хляб насъщен за всеки юрист. Бяхме тримата плюс съдебната секретарка, която записваше всичко на безшумната си машина. Соколов май много бързаше да се отърве от свидетелката. Престорих се, че оглеждам неговия плакат с осъдените убийци. За да спечеля време, станах и пристъпих до прозорчето, откъдето се разкриваше изглед към близката магистрала. Търсех спасителен указател за мъгливия път на защитата.

— Още един въпрос — казах аз.

Ейб Соколов въздъхна и презрително поклати глава. Правеше се на отегчен: *Защо си взел да ми губиш времето с твоите глупости? Но на този номер се хващат само зелени адвокатчета.*

Усмяхнах се на сестра Ребека Инграм, която седеше кротичко с ръце в скута.

— Видяхте ли още някого на етажа същата вечер преди единайсет и петнайсет?

— Да. Както казах на мистър Соколов, някъде между десет и половина и единайсет, не помня по-точно, седях на бюрото до асансьорите и видях мисис Кориган да идва заедно с един господин.

— О — тихо въздъхнах аз. Напрегнах се и зачаках продължението.

— Сигурно са се изкачили по аварийното стълбище, защото не ги забелязах да излизат от асансьора. Но когато вдигнах глава, видях да

вървят по коридора.

— Казахте ли им нещо?

— Да, казах на мисис Кориган, че не би трябвало да идват, но тя обеща да си тръгнат след малко. После влязоха в стаята на мистър Кориган.

— Само двамата?

— Да, аз се върнах на бюрото.

— Познавахте ли господина с мисис Кориган?

— Не. Той беше много... много мускулест. Личеше си, макар че носеше яке — от онези, с много джобове, все едно че е тръгнал на лов...

— Сафари подказах аз.

— Да. Мускулестите мъже имат много характерна походка, крачат като моряци. Не беше много висок. Дори бих казала нисък.

— Можете ли да го разпознаете?

— Да, струва ми се. Мисля, че беше кубинец, нали знаете, доста мургав... но не съм сигурна. Може да е бил италианец или нещо такова.

Тя се изчерви.

Каква чудесна находка, каква великолепна свидетелка ми поднесе, драги Ейб Соколов. Залагам десет срещу едно, че ниският мускулест тип е бил Серхио Мачадо-Алварес — инструктор по карате, капитан на яхта и хормонално напомпан урод. Същият, който изигра епизодична роля в груповия видеозапис и съсипа стария ми олдсмобил с безпощадна жестокост. Мислено си отбелязах да заръчам на Синди да му прати призовка.

— Колко време останаха в стаята? — продължих аз.

— Не знам. Не ги видях да излизат. Сигурно са слезли по стълбището.

— Бяхте на петия етаж, нали така?

— Да.

— Често ли се случва посетителите да идват пеш от партера?

Ейб Соколов се завъртя тревожно на стола.

— Възраждам срещу последния въпрос. Той е подвеждащ и няма нищо общо със случая.

— Това си го запази за съда — срязах го аз. — Сега водим предварително дирене, аз имам думата и ако съжаляваш, че си приел за

свидетелка тази почтена дама, толкова по-зле.

Соколов стовари юмрук върху бюрото и една пластмасова чашка отхвъркна от металния плот.

— Дявол да те вземе, Джейк, познаваш ме! Никога нищо не крия. Издирвам фактите — и да става каквото ще. Интересува ме само истината. Пращай за зелен хайвер когото си искаш, но на мен не ми пука кой е влизал в онази стая. Интересува ме само кой е отровил Кориган.

Обърнах му гръб и отново погледнах сестра Инграм.

— Един последен въпрос.

— Това го каза преди петнайсет минути — изсъска Соколов.

Направих се, че не го чувам.

— Сестра Инграм, посетихте ли Филип Кориган между времето, когато видяхте мисис Кориган да влиза в стая петстотин и дванайсет заедно с господина, и момента, когато пациентът е получил аневризъм?

— Не, сър.

Ура! Още една приятна изненада. Бях очаквал да каже „да“.

— Съжалявам — добави тя, — но пропуснах да го проверя в единайсет. Попълвах документи. В единайсет и петнайсет сърдечният монитор изведнъж се раздрънча като луд. Мистър Кориган беше получил аневризъм. Свързах се със спешното отделение и го откараха в операционната. Но както знаете...

— И тъй — продължих аз въпреки обещанието си да приключа, — доколкото знаете, мисис Кориган и господинът може да са останали в стаята на мистър Кориган от десет и половина до единайсет часа или дори до единайсет и четиринайсет минути.

— Не знам. Възможно е. Но нямам представа защо биха останали. Мистър Кориган спа през цялата вечер. Още беше под упойка след операцията.

— Когато го видяхте за последен път в десет и половина, той спеше спокойно, така ли?

— Да.

— След като си тръгна доктор Солсбъри?

— Да.

— А след това видяхте мистър Кориган едва когато беше получил аневризъм?

— Да, казах вече.

— Нямам други въпроси — казах аз. Съжалявах само, че в момента не сме пред съдията и заседателите в пълна съдебна зала. — Свидетелката е на твое разположение, Ейб.

Ако Ейб Соколов прежълтееше още малко, щяха да го сложат под карантина за хепатит. Той започна разпита без любезности.

— Сестра Инграм, според вас възможно ли е мисис Кориган и нейният спътник да са напуснали стаята в десет часа и трийсет и една минута?

— Да, може би.

— А Роджър Солсбъри да се върне в десет и трийсет и две?

Избухнах в добре подготвен смях.

— Да бе, а в единайсет и десет през комина е слязъл Дядо Коледа.

Соколов не ми обърна внимание.

— Отговаряйте на въпроса — нареди той.

— Ами... ако доктор Солсбъри беше дошъл с асансьора, щях да го видя. Но би могъл да се изкачи по стълбището.

— Нямам повече въпроси — отсече Соколов.

Беше рискувал, залагайки всичко на карта. Искаше да докаже, че Солсбъри е влязъл при Филип Кориган с черното куфарче в ръка. Рискуваше да узная, че след това е дошла вдовицата с приятел. И загуби. Сега въпросът бе как да използвам откритието. Знаех докъде искам да стигна, но не и по кой път.

Когато прокуратурата иска да докаже убийство чрез косвени улики, трябва убедително да посочи, че обвиняемият е имал мотив, възможност и средство да извърши престъплението. При Роджър Солсбъри всичко това бе налице. Мотив — да отнеме парите и жената на Кориган; възможност — останал е насаме с Кориган в болничната му стая; средство — опасно лекарство и умението да го използва.

Ако защитаващ обвиняем, който е имал мотив, възможност и средство, остава ти само едно спасение — да подхвърлиш на заседателите друг заподозрян. И не може да си го измислиш. Призраците, неясните силуети, незнайните нападатели без мотив за убийство дават само един резултат. От двайсет и пет години до доживотна присъда. Или по-лошо. За да отхвърлиш обвинението, трябва ти заподозрян с име, лице и номер на социалната осигуровка.

Имах си заподозрян — Серхио Мачадо-Алварес. Сега ми трябваха доказателства.

[\[1\]](#) Ето фр. — Б.пр. [↑](#)

СПОРАЗУМЕНИЕТО

Обаждането дойде три дни след като подадохме в съда списък със свидетелите и веществените доказателства на защитата. Списъкът включваше между другото видеозапис от среща на прокурорската свидетелка, покойника, обвиняемия и странично лице. Искях да видя дали Соколов ще се стресне. Не знам как го прие той. Но вдовицата не пропусна да забележи.

— Мистър Ласитър — измърка тя по телефона.

— Мисис Кorigан — отвърнах аз.

— Имате нещо, което много бих искала да получа.

— Само да не е пощенската ми картичка от 1954 година с портрета на Уили Мейс.

— Не си играй с мен, Джейк — повиши глас тя.

— Извинявай, мислех, че точно това искаш.

— И не се надценявай.

— Добре, значи се обаждаш по служба. Да ти запиша ли час?

— Трябва да ти кажа нещо, което би искал да чуеш.

— Чакай да позная. Очите ми ти напомнят за Средиземно море по зalez-слънце.

С такова хилаво остроумие едва ли щяха да ме поканят в телевизионното шоу на Джони Карсън. Вдовицата помълча, сигурно се чудеше дали да не ме прати по дяволите. Но в момента й трябвах, затова продължи:

— Ако спреш да се правиш на умник и ме изслушаш, ще разбереш, че се опитвам да помогна на твоя клиент.

— Вече веднъж му помогна с куфарчето.

— Може да съм го върнала там, където си беше. Всичко ще ти разкажа. Само донеси касетата.

— Ами ако съм направил копие и догодина дойда да те изнудвам?

Тя се разсмя тихичко.

— Не е в твоя стил. Освен това ще подпишем споразумение. Ти гарантираш, че си предал единствения екземпляр. Ако лъжеш, могат да ти отнемат адвокатските права, нали?

Вярно. Тая жена не пропускаше нищо.

— Кажи ми — рекох аз, имитирайки гласа на Кари Грант, — как едно невинно момиче се превръща в жена като теб?

— С много труд — отвърна тя.

А пък аз си мислех, че така се стига до Карнеги Хол.

— Добре, ще донеса касетата. Няма копие. Ти ще направиш изявление, че Солсбъри е невинен. Ще се обадя на Соколов. Освен него трябва да присъства и съдебната секретарка.

— Не! Само ти. Ако искаш, донеси видеокамера.

Замислих се. Соколов можеше да обърка цялата работа, да я разубеди, да протака до утре. В момента тя ми предлагаше делото върху тепсия. Или искаше да ми види сметката.

— Добре, пристигам след двацет минути.

— Не тук. Не искам да припарваш до къщата. Може да се появи Серхио. По-добре другаде. Знаеш ли къде е Шарк Вели?

— Какво, в Евърглейдс ли? Мразя да ме хапят комари.

Освен това, докато дойда, ще почне да се стъмнява.

— Страх ли те е да останеш на тъмно с мен?

Не й вярвах нито на светло, нито на тъмно, нито по изгрев или залез-слънце. Освен това можеше да си доведе и приятели.

— Просто мястото ми се вижда странно за сключване на споразумение — казах аз.

— Наоколо ще има туристи, важното е да не ни разпознаят. Ела след два часа. Пригответи споразумението и тръгвай. Ще те чакам на наблюдателната кула.

Добре, казах аз, но не ми се вярваше да е добре. Струваше ми се пълна глупост да се срещаме в Шарк Вели. Пък и докато стигна дотам, вече всички туристи щяха да пият в хотелските барчета пиня колада по шест долара порцията. Но ако тя наистина признаеше, че е подхвърлила уликата, делото на Роджър приключваше.

Тъкмо бършех праха от куфарчето си, когато ми звънна Синди.

— Хей, началство, сега пък те търси другата Кориган.

— Моля?

— Мис Кориган — поясни Синди.

— На коя линия?

— Никаква линия. Тук е. В приемната. Току-що довтасала по анцуг и черни маратонки „Рийбок“, тъй казва наблюдателната колежка от приемната.

— Викни я — наредих аз.

— Черни маратонки — повтори Синди. — Бас държа, че са на висока платформа.

Когато дъбовата врата се затвори зад нея, Сюзън ме млясна по бузата. Сграбчих я за раменете и пристъпих по-близо. Целувката беше чудесна — бавна и нежна. Накрая Сюзън задавено си пое дъх и прошепна:

— На час ли взимаш хонорар за това?

— За теб ще е по твърда тарифа.

Тя се престори на ядосана.

— Значи искаш само една трета от целувките ми?

— Не, искам да се целуваме през една трета от денонощието.

— А през останалото време да си говорим?

— И, това между другото. Слушай, радвам се да те видя, но тъкмо излизах.

Разказах ѝ за обаждането на Мелани Кориган и тя навъсено се подпря до прозореца. После безшумно закрачи напред-назад по килима. Синди имаше право. Маратонките бяха на висока платформа.

Най-сетне Сюзън спря.

— Не отивай, Джейк. Това е капан.

— Може би. А може и да получа изявление, което ще отърве моя клиент. Просто нямам избор.

— Тогава поне се обади на полицията.

— Полицията работи за Соколов.

— Няма да ѝ дадеш касетата.

Това беше наполовина въпрос, наполовина молба.

— Разкажи ми повече за касетата.

— Нали я видя? — каза тя. — Какво повече да разправам?

— Кога е заснета?

— Не знам точно. Около две години преди да почине татко.

— Две години! Да не е било през медения месец?

— Всъщност, преди да се оженят. Мама току-що бе починала. Татко замина с „Кори“ за островите. Взе със себе си Серхио, Роджър и

Мелани.

— На това му се вика опечален съпруг.

Тя извърна глава. Още я болеше от старите спомени.

— Трудно ми е да бъда обективна за татко. Той винаги е изневерявал на мама. През онази последна година, когато тя се разболя, а той тръгна с Мелани, беше съвсем зле... Накрая той се държа просто жестоко. Никога няма да му го простя. Никога.

Не очаквах такъв тон, такова огорчение към баща ѝ. Но изведнъж усетих и още нещо, което не си беше на мястото.

— Роджър ми каза, че срещнал баща ти едва след като той се оженил за Мелани.

— Не. Солсбъри лекуваше и татко, и мама. Определено се познаваха преди татко да се ожени за онази мръсница.

— Странно... Защо ли му е трябвало да ме лъже?

Запомних си го за сведение. Умът ми е като склад с подобни информации, цели камари от листчета с кратки бележки.

Казах на Сюзън, че е време да грабвам мехлема против комари и да потегля към Евърглейдс. Тя отстъпи до вратата и ми прегради пътя като професионален защитник.

— Ами касетата?

Огледах лавиците и грабнах една кутия.

— Може би на Мелани ще ѝ хареса да изгледа как се разпитва нещо лице в дело за „некачествена продукция“.

— И мислиш, че като открие какво си ѝ дал, ще го сметне за голям майтап? Тя е опасна, абсолютно безсъвестна и способна на всичко. Може да те съблазни или да те убие. Без колебание.

— Мелани? Та тя и на нравката път прави.

— Може би, ако нравката си е сложила катинарче на панталона. Джейк, не ставай глупак. Може да си изпатиш много зле.

— И за мен ли ще подскача гробарският кон?

— Обещай да не ходиш — помоли тя.

Не исках да ходя. Но не можех да се откажа.

— Каквото трябва, трябва си — изрекох аз с глас на филмов каубой.

— Не се прави на идиот. И тая самоирония изобщо не ми минава. Ти наистина се смяташ за много печен.

— Само се перча. Всъщност треперя от страх.

— Пак почваш. Какво да ти кажа?

— Кажи колко ще ти липсвам, ако ме излапат алигаторите.

— Ще ми липсваш. Много... много държа на теб.

— Държиш, значи?

Продължавайки да ми прегражда пътя, тя пристъпи напред и тъжно ме изгледа отдолу нагоре. Едва се удържах да не я прегърна.

— Мисля, че те обичам — прошепна тя. — Доволен ли си сега?

— И още как.

Тя направи крачка назад.

— Надявах се на по-красноречив отговор.

— Мисля, че вече разговаряхме за това. Не ти ли казах вече, че... знаеш какво.

— Джейк Ласитър, как е възможно човек да бъде толкова изразителен в препълнена съдебна зала и тъй вързан в разговор насаме? Защо просто не кажеш, че ме обичаш?

— Ами да.

— Какво „да“?

— Това, дето го рече.

— Джейк!

Вдигнах ръце.

— Добре де, обичам те, доволна ли си?

— Не съм доволна. Каза го насила. Не умееш да изразяваш чувствата си и ме смяташ за някаква хлапачка, чието мнение можеш да не зачиташ.

Сега беше мой ред. Отстъпих метър назад.

— Сбърках ли нещо? Мислех, че си разменяме нежности, а изведнъж излиза, че не съм слушал внимателно. Какво искаш от мен?

— Въпросът е какво не искам. Не искам да се доказваш като герой. И не искам да влизаш в капан.

— Съжалявам. Имам дълг към Роджър.

— Защо не искаш да ме послушаш?

— Хей, Сюзън, високо ценя твоето мнение, но знам как да се грижа за себе си. Обикалял съм този град много преди да се срещнем и все още имам глава на раменете.

Мургавото ѝ лице леко се изчерви.

— Щом те бива толкова, сигурно трябва да продължиш сам. — Тя се извърна и хвърли поглед през прозореца Атлантика. Корабът

„Норвегия“ бавно излизаше от канала, понесъл хиляда туристи към Вирджинските острови. — Ти не ме приемаш сериозно, Джейк. Просто си грамаден и тъп мъжкар като всички останали. Чудя се какво толкова ти харесах.

С тия думи тя се въртна върху черните платформи и хукна навън, като повтори два-три пъти в движение „скапан мъжкар“. През отворената врата видях как вярната Синди сви рамене, сякаш искаше да каже: „Все същата история“

21

ШАРК ВЕЛИ

В Шарк Вели^[1] няма акули. И долина няма. Само безкрайни блатни треви и безброй животни в своята естествена природна среда. Но истинските царе на Евърглейдс са алигаторите. Хранят се с костенурки, елени или птици, дръзнали непредпазливо да се доближат до тинестите им свърталища. Из блатата живеят горски щъркели, жерави и големи бели чапли, които отдавна щяха да са изчезнали, ако жените още носеха шапки с пера.

Но няма нито долина, нито акули. И все пак, въпреки сбърканото си име, Шарк Вели е същински природен рай. Представлява необятно равно мочурище, бавнотечаща плитка река, чийто облик не се е променял от векове. Ако Филип Кориган бе зърнал това място, щеше да се оближе лакомо и да потъне в мечти за пресушаване, изравняване и строеж на комплекс от наколни жилища под името „Щъркелова река“. Естествено, нямаше да има нито щъркели, нито река.

Над Евърглейдс се сбираха черни буреносни облаци, черпещи влага от необятните речни разливи. Нощта приближаваше и светът бе станал сив. До наблюдателната кула имаше десет километра тесен асфалтов път. Забранен за автомобили. Наех велосипед от бараката на парковата управа, при което пазачът ме огледа внимателно и предупреди, че идва буря, а работното време е към края си. Вероятно рядко срещаше природолюбители с тъмносини костюми и винени вратовръзки. Оставих сакото в колата, смъкнах вратовръзката и се почувствах малко по-нормален. Отскочих до тоалетната, наплисках се със студена вода и надникнах в огледалото. Не се бях разхубавил. Направих тарикатска физиономия, ухилих се лукаво и казах на отражението:

— Да, нося касетата, но първо искам да запиша твоето изявление.

Зад мен избуча казанче, вратата на кабинката се отвори и отвътре излезе някакъв турист на средна възраст с Мики Маус върху тениската. Той ме огледа накриво, отстъпи към изхода и изчезна, без да си измие ръцете. Проверих багажа си — касета, договор и видеокамера в плоско кожено куфарче. После излязох на чист въздух и яхнах велосипеда, който бях наел срещу долари половина на час. Или, по-точно, прегърбих се над кормилото, защото изглеждаше проектиран за циркови джуджета.

Тъмните облаци наближаваха и западният вятър ме блъскаше здравата, докато въртях педали в южна посока и едва не се удрях с колене по брадата. Неколцина сериозни природолюбители бързаха насреща ми, натоварени с бинокли и фотоапарати върху триножници. Един побелял старец с костеливи колене под бежовите бермуди разправяше на висок глас, че видял „две качулати каракари, не една, а цели две...“ Черно-зеленикави алигатори се плъзгаха от брега във водата. Някои бяха още малки — половин метър дълги, като гумени играчки от магазинче за сувенири. Великаните достигаха три-четири метра и се хвърляха в блатото с мощни скокове. Някои задълбаваха надолу в тинята да търсят прохлада. Ако спреш да ги погледаш, съскат през ноздри насреща ти. Движиш ли се, следят те с очи докато изчезнеш.

Миналата година един от големите беше отмъкнал турист. Някакъв брокер от Кливланд нагазил в плитчините да заснеме с видеокамера как се храни синята чапла. Алигаторът го дръпнал в дълбокото, после му строшил гръдния кош с мощните си челюсти. Официална причина за смъртта — удавяне. Все едно да кажат, че хората в Хирошима са умрели от слънчев удар.

За двайсетина минути се добрах до наблюдателната кула — стройна бетонна структура с дълга наклонена рампа, водеща към кръгла площадка на двайсет метра над блатото. Наоколо нямаше жива душа, ако не се броят зверовете. Ято птици кълвяха по брега под мен и се оглеждаха боязливо към дремещите алигатори. Подпрях колелото на една дива смокиня, взех куфарчето и бавно тръгнах нагоре по рампата, като се ослушвах напрегнато.

Чувах само птичи крясъци и тихо плискане из мочурището. Нищо друго.

На върха ме посрещнаха сетните отблясъци на слънцето, което вече се гмуркаше от ниските облаци във водите на Мексиканския залив. Наблизо прелетя каня, стиснала в човката си едър охлюв. Невидимо животинче зашумоля из блатните треви. После над мен се раздаде стържещ звук. Десетина речни рибарки литнаха от един бор и се отдалечиха от кулата. Звукът се повтори.

Стоях върху кръгла бетонна плоча с диаметър около десет метра. Над мен беше покривът на кулата — плоча със същия размер. Погледнах нагоре. Плътен бетон. Някой прошепна нещо. Друг му отговори също тъй тихо.

Човекът скочи от горната плоча на два метра пред мен преграждайки пътя към рампата. На бетона отзад тупна друг. Противникът зад гърба ми беше нисък, широкоплещест, мустакат и зъл. Серхио Мачадо-Алварес. Онзи до рампата беше по-едър, без толкова релефи по тялото, но висок към метър и осемдесет и пет, тежък стотина кила и с перспективно шкембенце. Искаше да поиграем бейзбол. Или поне носеше бейзболна бухалка. Алуминиева. Много смешен звук издават, когато ударят топката. Не знам какъв е звукът, когато трошат череп.

Мамка му! Права беше, Сюзън. Не ми трябваше да се забърквам. Не ми трябваше да се доказвам като герой. Със самото си идване бях доказал колко съм умен.

— Hola^[2], тъпако — изсъска Серхио, разкривайки едри сиви зъби. Усмивка на психопат. — Имаш нещо за мен, *dame lo*, давай го.

— Кажи „моля“ — отвърнах аз. Много ми знае устата.

Серхио стисна устни.

— *Ni jo de puta*, здравата ще си изпатиш. Орландо...

Орландо изплющя с плоското на бухалката по дланта си. Ако искаха да ме сплашат, справяха се чудесно. Но това не ми попречи да разсъждавам. Орландо изглеждаше бавен. Това беше плюс. Но силен. Минус. Серхио нямаше оръжие. Още един плюс. Но знаех, че владее карате и то доста добре, както можеше да потвърди бедната ми стара кола. Дотук резултатът излизаше равен, само дето не виждах начин да се измъкна от кулата здрав и читав.

Под мустака на Серхио трепна мрачна усмивка. Наслаждаваше се на предстоящото забавление. Орландо потупваше бухалката с длан

колкото наковалня. Отстъпих две крачки и гърбът ми опря в парапета. В тинестата вода под мен плуваха портфейли с остри зъби.

Вдигнах куфарчето пред себе си.

— Къде е мисис Кориган? Това е за нея.

— У дома, бара си оная работа — ухили се Серхио и пристъпи към мен.

— Ей, по-кратко — предупредих го аз и протегнах куфарчето над парапета. — Още една крачка и оставаш с празни ръце.

Няма що, голяма заплаха. Нали искаха касетата само за да я унищожат. Серхио обаче не проумя това и продължи да пристъпва напред.

— Пуснеш ли го, отиваш при алигаторите, mamalon^[3].

Той сбръчка чело и зае бойна стойка — извит торс, разкрасени и леко прегънати крака, ръце на кръста. Готов за атака.

Аз бях на ход, но какво можех да сторя? Когато целият ти живот протича между четирите стени на съдебната зала, поведението ти се подчинява на безброй правила. С други думи, ставаш цивилизован. Нямах навика да общуваш с онези, които не признават други закони освен своите. А в блатата няма нито апелативен съд, нито молба за преразглеждане. Изцяло зависиш или от милостта на човека с тоягата, или от собствения си ум. Макар че ако имах капка ум, щях да нося в куфарчето револвер, вместо касета за вещите лица.

Куфарчето.

— Вземи — предложих аз и протегнах куфарчето напред.

Серхио се отпусна и посегна към дръжката. Завъртях ръка с всичка сила, добавяйки цялата си тежест към тласъка. Коженото изделие за триста долара го улучи право в носа. Той изпищя и червен гейзер оплиска и двама ни.

Серхио се катурна до парапета. С окървавения потник изглеждаше далеч по-зле, отколкото беше в действителност. Извъртях се към Орландо и зачаках какво ще направи. Той все още преграждаше пътя към рампата. В центъра на площадката имаше бетонна колона. Ако решеше да ме нападне, трябваше да избере едната страна. Аз щях да отскоча от другата и да избягам надолу. Но той просто си стоеше намясто като защитник, твърдо решил да не се поддава на финтове.

Серхио избърса кръвта от носа си. Очите му сълзяха, но си оставаха все тъй зловни.

— Орландо! Потроши му коленете!

Коленете ми и без това си бяха потрошени от футбола — две операции на менискус и едно скъсано сухожилие.

Опитвайки да спре кръвта, Серхио отметна глава назад. Гласът му стана дрезгав.

— Смачкай го на кайма, Орландо, после го метни на алигаторите.

Понякога е най-разумно да превърнеш привидната слабост в предимство. Също като в онази приказка, дето заекът моли вълка да не го хвърля в тръните. Протегнах се над парапета, изпънах ръка и метнах куфарчето върху горната плоча. После поех въздух, прескочих преградата и полетях към зловещото благо.

Не знам колко време се пада от двайсет метра. Питайте Нютон, Галилео или някой от тяхната компания. Но за това време можеш да премислиш доста неща. Ако някой алигатор те е харесал за вечеря, трябва ли да го удариш с юмрук по муцуната? Или това беше за акулите? Помислих си за Сюзън Кориган, прекрасната и свадлива Сюзън Кориган, която държеше на мен, тревожеше се за мен и сега щеше да ме загуби. После усетих пляска.

И потънах.

Дълбоко.

Така и не стигнах до дъното. После поех дългия път нагоре.

Водата беше топла и лепкава. Около краката ми се извиваха водорасли. В косата ми стърчаха листа.

Плувах, въртях глава и долавях хиляди звуци — шумолене на птици, шляпане по брега. Нещо блъсна крака ми и аз подскочих. Трудно е да подскочиш докато плуваш, но наистина изхвъркнах нагоре като дяволче от кутия, сетне паднах обратно до клона, който бях помислил за алигатор.

Чух нещо. Съскане като от автобусна спирачка. Само на два метра зад мен чифт ноздри избълваха облаче ситни пръски и две очи ме огледаха застрашително над дълга, плоска муцуна. Друго не се различаваше. Погледите ни се кръстосаха. Съскането стана по-силно. Този приятел явно искаше да се махна. От все сърце споделях желанието му.

Заплувах по гръб. Бавно, отмерено, с вдигната глава, за да го наблюдавам. Повече приличах на Естер Уйлямс, отколкото на Марк Шпиц. Когато увеличих дистанцията до двайсет метра, аз се

преобърнах и с отчаян кроул доплувах до брега. Дочух крясъци на испански и тропот по бетонната рампа.

Брегът беше кален. Подхлъзнах се и паднах обратно във водата, опитвайки да си поема дъх. Докато посягах към някаква провиснала папрат, една мощна ръка сграбчи моята и ме издърпа. Ами сега?

Подсмърчайки, аз погледнах нагоре и зърнах лицето на грамаден негър, който ме стискаше здраво.

— Ти ли си адвокатът? — попита той.

— Защо, адвокат ли ти трябва?

— Сигурно си ти. Тя рече, че си падаш по тъпите шегии.

Тя. Значи още един от главорезите на вдовицата.

После го познах. Сто и двайсет кила черна плът, натъпкани в сини джинси, тънка талия и рамене, колкото двоен гараж. Ако му застанеш откъм подветрената страна, няма да се намокриш и в ураган. За разлика от някой футболни нападатели, нямаше и грам тлъстина. Изгаряше по шест хиляди калории дневно на игрището и в гимнастическия салон. Въпреки грамадното си туловище, Тайрън Хамбоун Уошингтън стъпваше леко като танцьорка. Можеше с един замах да повали всеки защитник и да профучи покрай него. Сила и бързина.

Великанът избърса ръце в джинсите си.

— Оназ, малката журналистка рече, че може да си загазил. И ето ме тук. Голяма реклама ми направи, зарад нея ме взеха в Първа лига, та й дължа една услуга.

— Сюзън? Сюзън Кориган ли те праща?

— Рече, че имаш мач тука, ама не знаеш дали си в отбрана или в атака. Хамбоун ги знае тез работи. Ти само гледай.

Серхио дотърча пръв. Спря в подножието на рампата и подгъна единия крак, другия изпъна назад. Левият юмрук беше протегнат напред, дясната ръка свита до челюстта. Същинско каменно блокче, пропито със злоба. Носът му вече бе спрял да кърви, но по цялата предница на потника се тъмнееше червено петно.

Уошингтън го изгледа презрително.

— Ма-ама му стара, в тоя град всяко ситно копеле се мисли за скапания Чък Норис. За мен обаче си чиста отрепка и пикльо.

— Negro hijo de puta...^[4]

Челото на Уошингтън сякаш падна пред очите като забрало на шлем.

— Кво рече тоя ситен кубинец?

— Нещо лошо за майка ти — услужливо преведох аз. — И май каза, че не иска да се жени за сестра ти.

— Ма-амка му! А пък неговата сестра смъква гащите за всеки от нашите в Либърти Сити. Адски си пада по гарантирано първокласно африканско говеждо.

Серхио вече бе забравил и мен, и касетата. Въпросът минаваше на лична почва. Орландо гледаше от средата на рампата. Поне за това го биваше.

— Сега ще те убия с голи ръце — изсъска Серхио.

— Хайде де, ситен, напопан, стероиден кубински педал. И недей да си бършеш носа с лакът, не кърви чак толкоз.

— Мръсен Negro mamalon.

— Давам ти избор, Хосе. Или отивай на майната си, или ще ти ритам задника оттук чак до Хавана.

Исках да кажа на Серхио да не се засяга. Тайрън Хамбоун Уошингтън сигурно говореше много по-лоши приказки на противниковите защитници. При други обстоятелства изразите му можеха да минат за добродушна закачка. Но явно Серхио не си падаше по такъв хумор. Макар че устата му беше затворена, нейде отдолу долетя гърлен звук, какъвто издава боклукчийски камион, опитващ да смели парче от кресло.

Секундите отлитаха. Чух как зад нас някакъв алигатор скочи във водата. Слънцето бе потънало зад хоризонта и сега ни обгръщаше мътно оранжево зарево. След минути щяхме да потънем в мрака на праисторическите тресавища.

Серхио напрегна ръце и разкърши рамене. Хамбоун Уошингтън стоеше разкراчен, с отпуснати ръце. Сетне вулканът изригна. Със самурайска свирепост Серхио се хвърли във въздуха, замахна с крак и изрева:

— *Тоби йоко-гери!*

Десният му крак беше на метър и половина от земята, устремен право към адамовата ябълка на Уошингтън. Имах чувството, че виждам един уродлив Баришников Да се носи из въздуха.

Тайрън Хамбоун Уошингтън се подпираше на пети. В последния миг той пъргаво отстъпи една педя встрани и отметна главна съвсем като младия Мохамед Али.

— Шибай Йоко Оно — отвърна той.

Серхио изящно прелетя покрай него и се приземи в калните тръстики. Нямах време да гледам продължението. Докато Серхио измъкваше изпод колана си тънък двайсетсантиметров кинжал, Орландо се зададе насреща ми с бухалката. Стоях подгизнал и бос, гледах вражеското оръжие и не ми хрумваше нищо мъдро. Когато Орландо се приближи на десетина метра, аз отскочих до близката палма и грабнах един жълтеникав кокосов орех. Беше голям колкото волейболна топка и доста по-корав. Метнах ореха срещу Орландо. Той замахна и го отби настрани. Калпав удар. Точка за противника.

Той продължаваше да напредва. При всеки пробен замах мускулите по ръцете му се издуваха и шкембето му подскачаше. За разлика от Серхио беше напълно безстрастен. Студените черни очи гледаха деловито. На всяка крачка калта премляскваше под кожените му ботуши. Отстъпих бавно, като го оставих да намалява дистанцията. Когато беше на шест метра от мен, метнах с всичка сила нов кокосов орех. Той се приведе. Пропуснатата топка. Резултат — един на един.

Сега той приближаваше по-предпазливо и ми остави време да подбера гладък, заоблен орех, който лепваше идеално върху дланта. Престорих се, че замахвам, задържах, после метнах снаряда отдолу по възходяща траектория, водеща право към брадата му. Раздаде се удовлетворителен пукот, но той не изпусна бухалката. Подпря се на нея и в това време аз атакувах. Четири грамадни скока, после приклекнах светкавично и се отблъснах напред. Идеален захват — вдигната глава, ръце около кръста на противника. Блъснах го като таран и забих рамо в брадата му. Той отхвъркна на три метра.

Завъртях се тъкмо навреме, за да видя как Тайрън хвърля в блатото кинжала на Серхио. Нямах представа как точно го е разоръжил, но ръката на Серхио висеше под неестествен ъгъл. После Тайрън сграбчи дребния си противник за дъното на панталона и го помъкна към пътя.

Серхио стенеше, но Тайрън не прояви и капка съчувствие.

— Ма-ама му стара, нищо ти няма. Някакво си изкълчено рамо. На мен като ми се случи, наместват го, слагат пластир и пак влизам в

игра.

Очевидно Серхио не беше преминал суровата футболна школа. Докато куцукаше, той се извърна към мен и изрече с немощен глас:

— Тъпкано ще ти го върна, *hombre*.

— Добре де, знам, че си тъпкач — отвърнах аз и тръгнах нагоре да си прибера куфарчето.

— А сега марш оттук! — нареди Тайрън.

Накуцвайки, двамата се отдалечиха със свирепи закани и потънаха в мрака.

Чарли Ригс беше запалил огън и загреваше фъстъчено масло в желязна тенджерка, когато спрях до рибарската му колиба край Тамаями Трейл, на няколко километра от Шарк Вели. Вехтата тапицерия на олдсмобила беше омазана с кал, а самият аз издавах жвакащи звуци, докато се измъквах навън и крачех бос към огнището.

— Джейкъб, откъде идваш? — запита Чарли без особена тревога. — Или ми се привижда, или наистина имаш водна лилия зад ухото.

— Бях затънал до уши в алигатори, Чарли.

— Зад това май се крие интересна история. На верандата ще намериш кофа, кърпа и къси гащи. После ела да ми разкажеш.

Почистих се и му разказах. Докато говорех, Чарли приготвяше вечерята. Взе чамова дъска със стърчащ от ней пирон. Набучи през корема голяма блатна жаба, после бързо резна с ножа и смъкна с щипци кожата от краката.

— Обичаш ли жабешки бутчета?

— Стига да не гледам как ги приготвят.

Чарли сви рамене.

— След трийсет години в съдебната медицина нищо не може да ми развали апетита.

Той нарязва в тенджерката пресни домати, поля с мляко бутчетата, оваля ги в брашно и запържи всичко с масло и чесън.

— Обичам националната кухня — казах аз.

— Национална, ама друг път. Това е *cuisse de grenouille provencale*^[5]

Седнахме на вечеря. Аз говорех, Чарли слушаше мълчаливо. Накрая го попитах какво да правя.

— Предлагам незабавно да посетим Сюзън — каза той.

— Работата придобива съвсем нови измерения. Ония двама главорези можеха да те убият. Или поне щяха да те осакатят.

— Какво общо има това със Сюзън?

— Сигурно знаят, че тя ти е дала касетата. По някаква неизвестна причина много държат да я получат. Право да си кажа, нямам представа защо.

— Много просто, Чарли. Първо, за вдовицата не е твърде приятно хората да научат, че лудува с трима мъже наведнъж. Второ, касетата опровергава нейните клетвени показания. Тя отрече да е имала връзка с Роджър.

Чарли облиза чесновото масло от пръстите си.

— Може да си прав, но имам странното чувство, че касетата крие нещо повече. Както и да е, очевидно вдовицата би сторила всичко, за да си я върне. Може би дори иска да се отърве от хората, които са гледали записа. Е, да тръгваме ли?

Да тръгваме, казах аз. Всъщност не ми се вярваше Сюзън да е в опасност. Но мислено си отбелязах пак да изгледам касетата. Да потърся нещо, което Мелани Кориган не иска да видим. Нещо повече от прелестния ѝ задник.

[1] Долина на акулите англ. — Б.пр. ↑

[2] Здравсти исп. — Б.пр. ↑

[3] Педераст исп. — Б.пр. ↑

[4] Черен кучи син исп. — Б.пр. ↑

[5] Жабешко бутче по провансалски фр. Б.пр. ↑

ЗАРАДИ ЕДИН ПИРОН

Опитахме да се свържем със Сюзън Кориган от една бензиностанция на Тамаями Трейл. Бунгалото не отговаряше. Понесохме се към града под дъждовните струи, тласкани косо от бурния вятър над тесния път. Известно време слушахме бученето на двигателя и трополенето на дъжда по гюрука. Насреща прелитаха бетоновози и ни обливаха с фонтани мътна пяна. Чарли размишляваше, затова си мълчах. После подхванахме спор.

— Стратегията ти няма да мине — каза Чарли Ригс. — Искаш съдебните заседатели да повярват, че Мелани Кориган и онзи кубински самурай са убили Филип Кориган, а сега приписват всичко на Роджър, нали?

— Да, ако можеш да ми обясниш как са го направили, как убийството е заприличало на отравяне със сукцинилхолин.

Чарли Ригс поглади брадата си.

— Кой казва, че е заприличало?

— Според съдебния лекар в мозъка и черния дроб има следи от сукцинилова киселина и холин.

— Но няма следи около мястото на инжекцията, нали?

— Няма.

— Хмммм — промърмори Чарли Ригс и се зае да пълни лулата си.

— Е?

— Независимо дали сукцинилхолинът има нещо общо със смъртта на Филип Кориган или не, стратегията ти куца. Нещата не вървят по реда си. Какъв мотив имат да накуснат Солсбъри? Така само привличат вниманието към себе си.

— След като извадихме трупа на бял свят, мотиви колкото щеш. Знаеха, че ще се вдигне шум. Трябвало е да се отърват от лекарството и да обвинят Роджър.

Чарли съсредоточено запали лулата.

— Глупост. Ако си бяха траяли, всичко щеше да се размине.

Аз се разсмях.

— Разсъждаваш прекалено логично. Ти си по-умен от тях, Чарли, но забравяш едно. Първият процес трябваше да прехвърли вината върху Роджър или поне да насочи вниманието към аневризма. Както се изрази Сюън, заучено положение.

— Какво?

— Отклоняване на вниманието. Ако бяха осъдили Роджър, щяха да потвърдят, че смъртта е причинена от аневризъм и край. Дори оправдателната присъда не ги смущаваше, защото и ние доказвахме, че Кориган е умрял от аневризъм. Просто съдебните заседатели решиха, че Роджър Солсбъри не носи отговорност. Но после ние измъкнахме трупа и изведнъж им потрѣбва виновник за в случай, че лабораторията открие следи от отрова. Вмѣкват се в бунгалото, взимат куфарчето, подхвърлят го на Роджър и повдигат обвинение в убийство. Всичко е цветя и рози, докато не научават, че една медицинска сестра ги е видяла да влизат в болничната стая след Роджър. А освен това знаят, че касетата е у нас.

Лицето на Чарли тънеше в сянка, само от време на време го огряваха фаровете на насрещни коли.

— Не става. Касетата доказва мотива на Роджър, желанието му да притежава Мелани.

— Но освен това доказва, че Серхио е бил също тъй омаян и подлуден, значи има не по-малка причина да убие Кориган. Касетата хвърля сериозни съмнения по въпроса кой от обожателите на Мелани го е сторил. И, между другото, съсипва ролята ѝ на скърбяща вдовица.

Чарли ме погледна. Досега не бях виждал такова чувство в очите му — приличаше почти на уважение.

— Ако си прав, Джейк, значи те изпадат в паника. Знаят, че касетата все още е у теб. И че сигурно си я получил от Сюън. — Той се позамисли. — Я дай малко газ.

И без неговия съвет карах със сто и двацет, но до Сюън имаше още половин час път. Дъждът се лееше на мощни пориви откъм Евърглейдс. Из каналите покрай Тамаями Трейл се мяркаха вързани лодки на въздушна възглавница. Собствениците им седяха под навеси на брега и чакаха, дали времето ще се пооправи за нощния лов на жаби в блатата. Олдсмобилът летеше на изток и мокрият асфалт свистеше

под гумите. За момент откъснах очи от пътя и извърнах глава към Чарли.

— Какъв е следващият им ход? Какво ще опитат? Вкарай данните в тоя компютър върху раменете си и ми дай разпечатка.

Ригс сви рамене и засмука лулата.

— Нямам представа.

— Съвсем ли?

— Само най-общи догадки. Обикновено работата ми е да изяснявам минали събития: как, къде, кога и кой. До „защо“ изобщо не стигам. А ти изведнъж ми изтърсваш „И сега какво?“. Няма начин. Виж например тази внезапна буря. Науката не е в състояние да предскаже времето за повече от седемдесет и два часа. Как да предскажем тогава поведението на мъже и жени, при това може би ненормални, след като разполагаме с толкова малко данни в сравнение с целия информационен поток за атмосферно налягане, ветрове, влажност и температури?

Аз отново мълчах и Чарли ме облъхна с облаче тютюнев дим.

— Ако искаш предположения — каза той, — допускам, че те заплашва известна опасност. Захванал си се да разплиташ тяхната мрежа. Но пък ако загубиш в съда, ще им се размине. Защо да рискуват с нападение срещу теб?

— Но аз знам, че ще предприемат нещо. Мелани няма да стои със скръстени ръце. Предсказвам ти го с компютърна точност.

— Предсказва го твоята интуиция, но разполагаш с мизерно количество данни. Няма начин да знаеш хилядите събития от живота ѝ, които са я направили такава. Значи не можеш да предскажеш какво ще извърши.

— Каквито и да са били събитията, тя е станала истинско въплъщение на злото.

Ригс се усмихна.

— Правилно. *Nemo repente fuit turpissimus*. Никой не става зъл изведнъж. Но след като знаем, че жената е зла, донякъде опростяваме уравнението за предсказване на постъпките ѝ. Да вземем моята аналогия с времето. На пръв поглед изглежда, че с всичките ни спътници, компютри и сложни апаратури събираме достатъчно данни, за да го предскажем. Да, но не става, защото инструментите просто не събират толкова информация. Все пропускаме нещо, милиони неща, а

прогнозите ще бъдат катастрофално погрешни дори ако изтървем една-единствена дребна подробност. На научен език това се нарича съществена зависимост от първоначалните данни.

— Но, теоретично погледнато — промърморих аз, — ако имаш достатъчно датчици, спътникови снимки и електронни джунджурии, ще узнаеш всичко за времето. И ако събираш сведенията дълго време, ще знаеш какво е станало миналия път при подобни условия и ще можеш винаги да предсказваш. Същото е и с хората. Ако имаш достатъчно сведения за тяхното минало, можеш да предскажеш бъдещото им поведение.

Чарли Ригс помълча, докато запали отново лулата си — елегантен трик за печелене на време.

— Прекалено много събития влияят върху човешкото поведение и няма начин да ги отразим обективно. Дори и с времето, Джейк, би трябвало да знаеш всичко: размерите и положението на всеки облак, всеки птичи полет, всяко пърхане на пеперуда.

— Чак и до пеперудите ли опряхме?

— Пърхането на пеперуда в Бразилия може да предизвика торнадо в Тексас.

— Образно казано — възразих аз.

— Не. Съвсем буквално. Това е в основите на новата наука за хаоса.

— Пеперуди и хаос? — усъмних се аз. — Значи нищожно малко влияние може коренно да промени огромни събития.

Чарли Ригс се усмихна щастливо като учител със схватлив ученик.

— Точно така. Като в детското стихче:

*Падна цялата подкова заради един пирон;
заради една подкова окуця горкият кон;
заради крака на коня падна конникът убит;*

И тъй нататък.

— Помня — казах аз. — После загубили битката и цялото кралство. Заради един пирон.

— Точно така.

Загледах се към мокрото шосе.

— Значи трябва на всяка цена да намеря проклетия пирон.

Декоративните прожектори светеха и водопадът ромолеше глухо, но иначе къщата на Кorigан беше безмълвна и мрачна. Дъждът бе спрял малко преди да излезем на магистралата. Над Гейбълс Естейтс не бе паднала и капка. Изтичахме по осветената пътека към бунгалото. Вратата беше отключена, вътре светеше, но нямаше и следа от Сюзън. Влязох в малката спалня. На разхвърляното легло бяха метнати бледосини шорти и стара тениска, в ъгъла се търкаляха чорапи и маратонки. Печката в кухнята беше включена на двеста и петдесет градуса, до нея се размразяваше зеленчуков полуфабрикат. На масата имаше отворена кутия диетично пепси. Пълна до половината и все още хладна на допир.

Изхвъркнахме на дворчето. Край кея зърнах тъмните очертания на яхтата. Лампите в басейна бяха включени и синкавата вода потрепваше в нощния мрак.

Басейнът.

Не знам защо побягнах. Не знам какво усетих. Не знам как, но разбрах.

До отсрещния край плаваше по корем Сюзън Кorigан, облечена с черен състезателен бански. Изтичах покрай басейна и скочих. В устата ми нахлу солена вода. С три замаха се озовах до нея. Сграбчих я за рамото и я преобърнах. В причудливите отражения над водата лицето ѝ изглеждаше призрачно синьо, като изваяно от пластмаса. Очите ѝ бяха отворени, но безжизнени.

Изнесох я по стъпалата. Главата ѝ се люшкаташе върху рамото ми. По устните имаше тънък слой белезникава пяна. Чарли подпря Сюзън под гърба и заедно внимателно я отпуснахме на дървената скара. Свалих ѝ плувните очила, после повдигнах с лява ръка шията, за да освободя гърлото. С дясната стиснах ноздрите. След това дълбоко поех дъх и притиснах устни към нейните. Издишах с всичка сила и въздухът изду дробовете ѝ. Няколко бързи тласъка, после по едно вдишване на всеки пет секунди. Търсех признаци на живот, но не ги откривах. Можеше да е спряла да диша преди две минути или преди два часа. Нямаше как да разбере.

Чарли коленичи до мен. С мълчанието си подсказваше, че върша каквото трябва. Движенията ми бяха автоматични. Действах без да мисля, правех каквото можех. Тласкаше ме някаква вулканична смес от ярост и отчаяние.

— Не умирай! — изкрещях аз. — Не смей да умираш!

Отново покрих с уста студените ѝ устни. Вдъхвах ѝ въздух отново и отново, опитвах се да я изпълня с кислород, да ѝ дам част от живота си. Приведох ухо към устните ѝ.

Нищо.

Потърсих пулс.

Нищо.

Клекнах, положих длан върху гърдите ѝ точно над гръдната кост и жестоко натиснах отгоре с другата ръка, опитвайки да раздвижи сърцето. Продължих да тласкам — нагоре-надолу, нагоре-надолу.

Нищо.

Сърцето ми биеше бясно. Нейното не помръдваше. Спрях само за миг, колкото да преглътна горчилката на безсилието. Чарли бе изтичал в бунгалото да звъни по телефона. Отчаяно се молах да открия признаци на живот, поне искрица, която да раздухам. Пак опитах изкуствено дишане, но то не помогна, затова продължих със сърдечен масаж. Натиснах с всичка сила и две ребра изпращяха под дланта ми. Няма значение. Мъртвите жени не усещат болка.

Когато и за двама ни стана ясно, че всичко е свършено, Чарли Ригс ме прегърна и ме отведе до шезлонга. Донесе от бунгалото две одеяла и зави с едното Сюзън, с другото мен. Аз бях като вцепенен, просто не можех да се помръдна.

Умът ми изведнъж се разбесня в прикованото тяло. Из главата ми прелитаха хиляди образи, хиляди съжаления. Така и не бях успял да ѝ кажа какво означава за мен. Защо просто не казах, че никога не съм срещал жена като нея — умна, дръзка, силна и убедена, че ме обича. И умряла с мисълта, че съм самонадеян мъжкар. Правилна мисъл. Всъщност беше умряла заради мен.

Вцепенението се превърна в болка.

Тя беше права във всяко едно отношение, а умря без да го знае. Тревожеше се за мен, големия тъп късметлия, който отива в блатото и се измъква мокър, но здрав и читав. Можех да ѝ кажа колко държа на нея, можех да погледна в дълбоките тъмни очи и да кажа: „Сюзън

Кориган, обичам те от все сърце и желая да бъда с теб сега и завинаги“. Но не го казах. И сега тя нямаше да узнае. Закъсня, Джейк Ласитър. И сега, и тогава.

Чарли Ригс откри таблото и включи живачните лампи. Дворчето се обля в зловеща зеленикава светлина. После Чарли пак отиде на телефона да отмени идването на линейката и да повика полицията. Докато чакахме, той огледа наоколо. Намери очилата да чакат спокойно стопанката си върху една масичка. Тия смешни очила с дебели лещи. Взех ги нежно, почти гальовно. Чарли взе да разправя нещо за отпечатыци, но не довърши.

— Ще огледам за улики — каза той. — Ти чакай тук.

Чарли разгледа внимателно розовата хавлия, метната върху един стол. Надникна в храстите; обиколи цялото дворче на четири крака; бръкна в преливника и измъкна шепа листа; провери водата в басейна на мирис и вкус.

Гледах го и усещах как мъката ми продължава да се разраства. Когато пристигнаха двама униформени полицаи от Корал Гейбълс, Чарли Ригс им описа най-подробно в колко часа сме дошли, как сме се помъчили да я съживим и как е огледал около басейна. Аз седях мокър, с очилата в ръка. Започваше да ме втриса.

— Ще пратят ли някого от съдебната медицина? — попита Чарли.

Сержантът поклати глава.

— Няма признаци за насилие. Избягваме да ги викаме, ако не е явно убийство.

— Не се е удавила! — чух аз собствения си вик. — Тя можеше да преплува Ламанша. Искам да се направи аутопсия, но само от доктор Ригс.

Сержантът ме погледна и поръча на партньора си да провери къщата. По-младото ченге кимна и бавно тръгна към затъмнената крепост. Нямаше какъде да бърза. Банално произшествие — удавяне в плувен басейн.

Сержантът седна на ръба на моя шезлонг. Дървото изпука под тежестта му. Имаше хлътнали гърди, бирен корем и приближаваше пенсионна възраст. Полицаяте в Корал Гейбълс не са като онези свирепи ченгета от центъра. Няма как да се озверят, обикновено

работата им е да смъкват котенца от дървета. Скъпи котенца от скъпи дървета.

Сержантът ме потупа по крака през одеялото.

— Ще откараме тялото в моргата. Трябва да го направим според член 406, параграф 11.

Чарли Ригс кимна.

— Параграф 11. Значи съдебният лекар ще реши дали да се извърши аутопсия.

Сержантът пак се обърна към мен.

— С доктор Ригс се знаем от двайсет години. Нищо няма да пиша в протокола, но защо не го оставим да я прегледа още сега?

Погледнах умолително Чарли и той кимна. Сержантът застана отгоре с грамадния си ръчен прожектор. Чарли обхвана главата ѝ с шепи, опипа черепа и врата. Провери под ноктите. Огледа ръцете и краката.

По-младото ченге тръгна към патрулната кола да докладва в участъка. Сержантът запали цигара и отиде към кея да се любува на „Кори“. Кой знае, може и той да имаше някоя лодчица, купена в съдружие с още три-четири ченгета.

— Джейк, ще трябва да ѝ сваля банския — каза Чарли Ригс.

Кимнах и се отдалечих. След няколко минути го чух да казва:

— Няма рани от хладно или огнестрелно оръжие. Няма признаци за кръвоизлив. Няма белези и синини. Няма следи от инжекция. Няма дори признаци за борба.

Сержантът се върна от кея.

— Удавяне, док. Просто удавяне.

Завъртах се.

— Чарли, моля те, продължавай да търсиш.

Другото ченге се върна от колата и съобщи на сержанта, че трябвало да проверят включена аларма на Олд Кътлър Роуд.

— Ако е оная стара испанска къща на номер 7300, няма къде да бързае — каза сержантът. — Щом стане по-влажно, включва се поне веднъж седмично.

След няколко минути щяха да патрулират из предградията и да спират коли с неизправни фарове. А Съюзън Кориган щеше да влезе в статистиката. *Удавяне в басейн.* Банален нещастен случай.

Влачеха се минута подир минута. Гледах голямата къща и се мъчех да залъжа яростта си със зловни фантазии. Разбивам вратата. Намирам вдовицата и дребния изрод. Смазвам ги от бой, след това ги убивам. Бавно, с наслада.

Чарли размаха ръка.

— Джейк, ела за секунда. Старите ми очи недовиждат.

Фенерчето огряваше лявото рамо на Сюзън.

— Виждаш ли някакво петно? — попита Чарли.

Уморено поклатих глава.

— Като че е малко по-розово. Може би просто цветът на кожата прозира изпод загара. Не знам...

— Хмммм — промърмори Чарли Ригс.

Той влезе в бунгалото и се върна с найлоново пликче за сандвичи. После изрязва с джобното си ножче квадратче кожа от рамото и го прибра. Сърцето ми се свиваше при всяко мръдване на острието.

— Джейк, ами тук на крака?

Същата работа. Розово петънце, нищо повече. Безпомощно свих рамене и Чарли отрязва още едно късче кожа. По ръба на басейна играеха светли вълнички. Спомних си как вятърът откъм залива блъскаше листата на палмите в къщичката на баба. Спомних си нежното тяло на Сюзън под чергата. Мечтаех за втори шанс, за възможност да ѝ разкрия какво спотайвам в душата си. Стоях като вкаменен и се вирах в басейна.

Чарли Ригс дойде и ме прегърна бащински. После също се вгледа в басейна.

— Солена вода. Напоследък рядко се срещат басейни със солена вода.

ИЗБОР НА ЗАСЕДАТЕЛИ

— Мисис Голдфарб, вярвате ли в старата поговорка „Няма дим без огън“?

Реба Голдфарб ме изгледа подозрително от своето място на първия ред в заседателската ложа. Все още не бяхме приключили с нея. Тя нервно опипа синкавата си коса, вдигната нагоре в стил „помпадур“. Подири с поглед помощ от съдията, сви рамене и каза:

— Може да има огън, а може просто да е хвъркнал капакът на чайника.

— Точно така — кимнах аз. — Нещата невинаги са такива, каквито изглеждат. Доктор Роджър Солсбъри е обвинен в престъпление, но това не означава, че е невинен, нали?

— Боже мой, разбира се, че не — усмихна се тя. Почваше да навлиза в тон.

— И това обвинение — продължих аз, като протягах официалната бланка колкото може по-настрани, сякаш вонеше на развалени яйца, — тази хартийка, този боклук, също не е доказателство за вина и струва по-малко от дребна сметка в бакалницата...

Ейб Соколов скочи на крака.

— Възраждам!

— Приема се — заяви спокойно съдията Крейн. — Не се заяждайте, мистър Ласитър, още не сме на процеса.

Добре тогава, на процеса ще видите какво е заяждане.

— Ваша светлост, ще задам въпроса по друг начин. Мисис Голдфарб, съгласна ли сте, че седналият срещу вас в момента Роджър Солсбъри е невинен като новороден младенец?

Можеше да поспорим за първородния грях, но предпочетох да не задълбавам.

Тя кимна.

— Съгласна ли сте, че го закриля презумпцията за невиновност, че не е длъжен да доказва каквото и да било, а ако има вина, доказването ѝ е задължение на прокуратурата?

— Чувала съм го и друг път — кимна отново тя.

Нямаше как да не го е чувала по телевизията. Такива заседатели обичам — готови да повярват, че невинният често става жерава на интриги и некадърност.

Харесвах я. И Роджър Солсбъри я харесваше. Тя редовно посещаваше лекари — интернист, ревматолог, ортопед и зъболекар. Освен това беше еврейка, а адвокатите защитници от край време обичат евреите. Старо правило. Защитник ли си, подбирай съдебни заседатели от Средиземноморието. Евреите и италианците съчувстват на обвиняемия. Малцинствата също. Негрите не обичат полицията и при съмнение подлагат рамо на защитата. Някога и испаноезичните бяха в тази група, но по нашия край вече са мнозинство и престанаха да съчувстват на потиснатите. А от германци, поляци и шведи бягай като от огън. Всичките са праволинейни и строги.

Поне така пише в умните книги. Но почти на всеки защитник му се е случвало да клати глава с недоумение, когато види някоя черна учителка или социална работничка да защитава прокуратурата със зъби и нокти. И почти всеки прокурор помни някой рус тевтонец, който преди половин век сигурно е размахвал шмайзера, но днес изведнъж прави обвинението на пух и прах. Върви, че ги разбери.

Отчаяно се нуждаех от Реба Голдфарб. Вече бях загубил Дебора Гросман, Доминик Русо и Филип Фрайдин.

И тримата заявиха, че при никакви обстоятелства не биха гласували за смъртно наказание. Така Соколов ги елиминира служебно, без да изхаби нито една скъпоценна бройка от своята квота за отхвърляне. А аз трябваше да прахосам седем бройки заради разни кръвожадни типове. Не е честно да се говори за наказание още преди началото на процеса. Не е честно да се нарушава презумпцията за невиновност. Но законът не го забранява.

— Одобрявате ли смъртното наказание? — обърна се Ейб Соколов към следващия кандидат, авиомеханик на име Ърл Потинджър.

— Да, сър!

Браво бе! На тоя му дай да дръпне шалтера. Аятолах Потинджър. Соколов се усмихна и пристъпи към едрата негърка до механика.

— Мисис Диксън, ако сметнете обвиняемия за виновен в предумишлено убийство и прокуратурата ви убеди, че престъплението е извършено по особено жесток начин, бихте ли препоръчали на съдия Крейн да издаде смъртна присъда?

Клара Диксън присви очи срещу него.

— Ами... право да си кажа, не знам.

— Имате ли морални или религиозни възражения срещу смъртното наказание?

— Смятам, че то е противно на Светото писание.

— Предлагам служебно отхвърляне — каза Соколов.

— Приема се — обяви Крейн.

Аз станах.

— Възраждам, Ваша светлост. Лишавате доктор Солсбъри от справедлив съд. Съдебните заседатели няма да бъдат типични представители на щатското население, ако систематично ги отсейвате заради морални или религиозни възражения срещу смъртното наказание.

— Отхвърля се. Върховният съд го е решил в делото „Уит“. Прокуратурата има право на съдебни заседатели, признаващи смъртното наказание.

— А на какво има право Роджър Солсбъри? — креснах аз. — Само на смърт ли?

Голяма глупост изтърсих. Дългото, печално лице на съдията Крейн изведнъж се изостри още повече и той ми махна с чукчето да се приближа. Соколов безшумно пристъпи след мен и усетих как неговата усмивка ме прорязва в гърба като нож.

— Мистър Ласитър, аз не измислям законите — каза съдията. — Само ги изпълнявам. Още една подобна забележка пред заседателите и ще ви изгоня за обида на съда. Разбрано?

— Разбрано, Ваша светлост.

Значи щяхме да се изправим срещу дванайсет кръвожадни хиени само защото законът го разрешава. Но с хленчене нямаше да помогна на Роджър Солсбъри. Поне си струваше да подбера хора, които не членуват в Националната стрелкова асоциация и не настръхват, когато им задавам въпроси.

И ето ме сега — връзвах се на флъонга в безнадеждни усилия да подбера дванайсет почтени мъже и жени без секира и автомат в задния джоб. Не че много ми се искаше да го правя. Не исках нищо друго, освен да клекна в някое ъгълче и да се окайвам. Трите седмици след смъртта на Сюзън минаха като в мъгла. Готвех се за процеса, спорех със Соколов, чаках вести от Чарли Ригс. Нощем, когато успеях да се унеса, потъвах в ужасни сънища. Ослепително синя водна шир, изкусително тиха лагуна. Но когато се гмуркам, водата изведнъж се превръща в лепкава тиня и аз отивам задъхан към дъното. Нечии ръце ме спасяват и ме отмъкват към плажа, където Роджър Солсбъри се навежда ухилен над мен с огромна спринцовка в ръката.

На разсъмване се събуждам и бавно навлизам в реалността, усещайки само някаква неопределена болка. Постепенно очите ми привикват към светлината и болката придобива форма — формата на Сюзън Кориган. Красива, умна, храбра. И мъртва.

Чарли Ригс натисна тук-там и уреди аутопсия. Съдебните лекари откриха солена вода в дробовете. Розова пяна в трахеята. Според Чарли — абсолютно доказателство, че Сюзън е влязла жива в басейна. Ако я бяха убили другаде, в дробовете нямало да се образува пяна. Класическа смърт от удавяне. Без капка съмнение.

Било е убийство, казах аз на Ейб Соколов. Той изобщо не ми повярва. Искаше доказателства. Разказах му за взлома в бунгалото, за откраднатото лекарство и желанието на вдовицата да получи касетата. Доказателството, напомни ми той, е реален предмет или свидетелско показание. Тогава му разказах за срещата си със Серхио и неговия приятел с бухалката.

Той се разсмя.

— Засада в Шарк Вели. Това го продай на Холивуд.

— Твоята свидетелка ме накисна.

Соколов вдигна пръст насреща ми.

— Аз пък го чух другояче. Тя казва, че си искал да я изнудваш. Ако даде показания, пускаш записа. Ако се откаже, даваш ѝ касетата. Ако не внимаваш, Джейк, ще ти накълцам топките. Мога още сега да ти лепна възпрепятстване на следствието.

Но нямало да го направи. Защото съм бил негов приятел. Искал само копие от касетата. Добре бе, рекох аз, нямам нищо против. Тя и бездруго е вещественно доказателство номер едно на защитата.

Той пак се разсмя.

— И какво ще докажеш? Че Мелани Кориган има дълбоко гърло?

— Направо я отзовавам като свидетелка. Излъгала е под клетва.

В предварителните показания отрича да е имала връзка с Роджър.

Това не го стресна.

— Добър опит, само че няма да мине. Тя отрича да се е чукала с доктора *след* брака с Кориган. Записът е направен преди сватбата, тъй че няма лъжа, значи няма и как да я отстраниш. Подавам молба касетата да отпадне като доказателство.

Съдията Крейн прие молбата с особено мнение. Заяви, че трябвало да изгледа касетата. Поне два пъти. Същото искаха съдебните секретари, приставите, охраната и цялото мъжко население в радиус половин километър около съда.

Какво ми оставаше освен касетата? Приказките на Чарли Ригс, че Кориган е умрял от аневризъм, а не от сукцинилхолин. Но нямах кого да подхвърля на заседателите вместо Роджър Солсбъри. Цялата работа опираше до думи и клетви — хубавата вдовица срещу отблъснатия любовник. Кой на кого какво е казал? Откъде е дошла отровата? Кой какво е направил в болничната стая на Филип Кориган? Щяха ли заседателите изобщо да чуят сложните обяснения на Чарли Ригс за спуканата аорта? Едва ли. Не и след като им поднасят черно куфарче с две спринцовки и смъртоносна отрова.

Соколов слушаше с хищна усмивчица как съдията Крейн дава първи инструкции на новоизбраните заседатели. Не обсъждайте делото помежду си или с роднини и близки. Не разговаряйте със свидетелите и адвокатите. Не четете вестници и не гледайте по телевизията съобщенията за процеса.

Имат ли съдебните заседатели толкова воля, че да не прочетат какво пише във вестниците за *тяхното* дело? Преди няколко години по време на един процес за подкуп местният вестник писа, че заседателите дошли в съда, облечени като за футболен мач. На другия ден всички бяха с костюми и вратовръзки.

Докато съдията продължаваше да говори, аз оставих мислите си да се реят. Утре сутрин започвахме с встъпителни речи. Довечера имах среща с Чарли Ригс. До мен седеше Роджър Солсбъри. Разтревожен,

малко по-прошарен над слепоочията, отколкото на първото дело. Бъдещето му тънеше в непрогледен мрак.

Излязох от съда в жегата на тропическия следобед. Слънчевите лъчи се отразяваха ослепително по мраморните стъпала. Автобусите пускаха гъсти облаци пушек из влажния въздух.

В Маями няма индустриален смог. Няма стоманолеярни или петролни рафинерии. Най-тежката промишленост е преработката на кокаин; най-високата технология — прането на пари. Но милион коли под адския пек здравата замъгляват хоризонта. През повечето дни над магистралите се надига ефирна червена мараня, която увисва над града и обгръща шосе 1–95 на север от центъра чак до Форт Лодърдейл. Не е плътен смог, само рядка мъглица, колкото да облее небето с фалшив блясък и да обагри в червено перестите облаци над плажовете. Зададе ли се студен фронт от северозапад, всичкият боклук отива към морето.

Но със студените фронтове бе приключено за идните шест месеца. Междувременно дните се превръщаха в пещи, нощите — в сауна. Истински ад за хората, живеещи из блатата. Но това не ме стряскаше — адският огън беше в гърдите ми. Имах сметки за уреждане. Една жена бе умряла. Жена, която обичах. И аз дадох клетва. Когато узнаех със сигурност кой и как го е сторил, щеше да умре още някой.

24

ОТРОВА

Чарли Ригс трябваше да си блъска главата две седмици, но накрая разбра. Знаех си, че ще успее. Той мълча още една седмица — не искал да ме разсейва по време на подготовката за процеса. Но накрая го притиснах и той ми определи среща в моргата.

Докато приключа със записките за встъпителната реч, дойде полунощ. Чарли ме чакаше на паркинга пред новата сграда от стъкло и бетон, която не приличаше на морга, а на модерна компания за компютърни технологии.

Той пушеше и се чеше по брадата. Познавах тази физиономия. Остро притеснение. Чарли свали разнебитените си очила, избърса ги в ръкава на ризата и пак ги върна на място, където се килнаха като яхта под страничен вятър.

— Няма да ти е лесно.

— Тогава да свършваме по-бързо — отвърнах аз.

В моргата беше тихо. Двама помощник-шерифи пиеха кафе в чакалнята и попълваха формуляри. Бяха докарали семейна двойка на средна възраст. Мъжът намушкал жената с кухненски нож, после опрял под брадата си ловна пушка и дръпнал спусъка с палеца на крака.

— Е, поне едно свястно нещо е свършил — рече единият полицаи.

— Да — съгласи се другият, — хубаво, че се гръмна. Много трудни спести.

Зад бюрото в приемната седеше нощният дежурен — костелив хлапак с дълга мазна коса, стегната на опашка. Беше вдигнал крака върху модерното дъбово бюро, прелистваше порнографско списание и се кикотеше. Със свободната ръка бъркаше в грамадна торба с пържени картофи и лапаше по пет-шест наведнъж. Имаше ухилена физиономия на олигофрен и зелена болнична престилка, върху която висеше табелка с името Кърли.

Чарли Ригс се изкашля. Кърли изобщо не вдигна глава. Общинарите го лъжеха, че му плащат, той ги лъжеше, че работи.

Потропах с юмрук по бюрото.

— Да?

Лека досада в гласа, множество пъпки по физиономията.

Бих му рекъл, че културните хора казват: „С какво мога да ви услужа?“. Чарли бе по-тактичен.

— Идваме да видим образците, които е оставил доктор Калън.

Кърли се начумери.

— На чие име?

Според мен беше някъде на около дваайсет и една. Ако човек е нацупен лигльо след деветнайсетата си година, такъв остава за цял живот. Още половин век ще се жалва от шефовете, от мацките и от това, че все на другите им върви.

— Ригс. Чарли Ригс.

Кърли остави мъдрото четиво и надникна в някакъв списък.

— Няма Ригс. Да не е Роулингс?

Чарли се усмихна.

— Не, аз съм Ригс. Доктор Чарлс У. Ригс.

Хлапакът не реагира. Сигурно нямаше представа що е вестник и не знаеше, че отпред на фасадата има бронзова таблична в чест на неговия среднощен гост. Спадаше към онова удивително множество млади хора, които не могат да кажат през кой век е била Гражданската война, камо ли къде са били сраженията. На тестовите по география обявяват Монтана за остров в Тихия океан.

— Покойната е Сюзън Кориган — каза Чарли Ригс далеч поучливо, отколкото заслужаваше хлапакът. — Доктор Калън бе така любезен да изготви няколко микроскопски проби от кожна тъкан.

Кърли пак се вторачи в списъка.

— Кориган. Ами да, номер осемдесет и девет, чертичка, двеста и четиринайсет. Първа редица, трети шкаф. — Изведнъж мътните му очи светнаха. — Хей! Чернокоса мацка. Много си падам по черно руно. Най-симпатичната мърша през...

Старият Чарли все още имаше бързи реакции. Той безшумно пристъпи пред мен. Лекичко го избутах настрани. После лявата ми ръка се стрелна към гърлото на хлапака, стисна адамовата ябълка и го извлече от стола. Не и бях казал какво да прави. Просто самичка

стисна и дръпна. Същевременно дясната ръка се стегна в солиден юмрук и пое напред към острата му брадичка. Като от дълбините на мрачен тунел дочух далечния вик на Чарли Ригс:

— Недей, Джейк!

Десният юмрук спря, разтвори се и зашлеви хлапака. После още веднъж и още веднъж, оставяйки по лицето му червени петна. Сега той бе ококорен и пребледнял като уплашен заек. Когато лявата ръка го пусна, краката му висяха на петнайсет сантиметра от пода. Коленете му се подгънаха, той рухна върху бюрото и по пода изтракаха кламери. Мърморейки някакви извинения, Чарли му помогна да се изправи. Отдалечих се с наведена глава. Голям герой. Бияч и половина.

Браво, напердаши един пъпчив тъпак с пилешка шия и дрислива уста. Май вече не ти държат нервите, а?

Двете ченгета гледаха, без да помръднат. Там, откъдето идваха, побоят беше дребна работа, стига да няма автоматично оръжие. Закрачих из приемната, опитвайки да обузда адреналина в кръвта си. Единият полицаи ме изгледа и сви рамене. Дойде ли полунощ в Маями, смахнатите излизат навън. Пък и какво толкова можех да сторя в моргата? Да събудя мъртвите ли?

Ченгетата пак подхванаха разговор. Този път се тревожеха как ли ще арестуват проститутки със СПИН.

— Няма да слагам ръкавици — рече единият. — Каква полза, ако те ухапят по глезена?

— Чувал съм, че от духане не се прихваща.

Първият се разсмя.

— Кой духач ти го каза?

Хлапакът не мърдаше, само ме следеше с очи. Чарли приключи с извиненията и ме въведе в огромна, ярко осветена и хладна зала, из която се носеше лек мирис на дезинфекция. Стените бяха облицовани със сини плочки. Край мивките имаше няколко стоманени маси на колелца. Тук-там покрай стените лежаха навити маркучи, а по плочките на пода се тъмнееха отвори за оттичане на водата.

Чарли взе да тършува из един хладилник, пълен с човешки органи, образци от тъкани и разни течности. Край едната стена се издигаха пет грамадни хладилни шкафа за труповете.

— И сега какво? — попитах аз.

— Забелязах нещо в пробата, която бях взел. Но моят микроскоп е слаб, тъй че не можех да бъда сигурен. Доктор Калън ми беше асистент петнайсет години. Той взе още проби от рамото и... ето ги.

Чарли извади пет-шест предметни стъкла и ми обясни процедурата. Ако успееш да изясни всичко под микроскопа, можехме да не ходим до първа редица, трети шкаф. Ако ли не, трябваше да извадим трупа на Сюзън и да направим нова дисекция. Представих си тялото ѝ, вече жестоко накълцано при аутопсията и после същото набързо. Мислено си повтарях, че онова в хладилника не е Сюзън, а само празна обвивка, напусната от душата.

Чарли ме отведе в съседната лаборатория, където се настани върху висока табуретка, свали старите очила и надникна през окулярите на мощен микроскоп. След няколко секунди поклати глава. Опита следващото предметно стъкло. Пак нищо.

— Какво видя в предишните проби? — попитах аз.

— Не знам, Джейк. Нещо микроскопично, което се разпадна от топлината върху стъклото. Може да е сигурно доказателство за нещастен случай. Надявам се да не правя от нищо нещо — *ex nihilo nihil fit* — само за да докажа, че е било случайно удавяне и да те успокоя.

Той зареди ново стъкло, вгледа се, после дълбоко въздъхна.

— Така си и мислех. Погледни, Джейк.

Погледнах. Но не видях нищо особено — само някакво микроскопично косъмче или влакно, увеличено хиляди пъти.

— Е? — попитах аз.

— Това е убило Сюзън — тихо каза той.

Погледнах отново.

— Какво е, по дяволите?

— *Physalia physalis*, клас мешести, или поне каквото е останало от нея.

— Все още не те разбирам.

— Виждаш миниатюрна стреличка, наречена нематокист. Плюс остатъци от торбичка с токсин. Всяка стреличка е невидима с просто око. Вероятно Сюзън е била ужилена от хиляди, дори стотици хиляди. Токсинът напомня отровата на кобра. Има същата сила. При сериозно ужилване човек изпада в шок и потъва. Мнозина удавници по крайбрежието загиват точно така. Ако огледаш трупа, не забелязваш

нищо. Никакви белези. И минава за нещастен случай. Което си е самата истина. Но за всичко е виновна отровата на *Physalia physalis*.

Пак надникнах през микроскопа. Мъничко петънце, нищо повече. Но щом Чарли Ригс казваше, че е смъртоносно жилище, значи наистина беше така. Толкова години да се гмуркам и карам сърф из заливите на Флорида, без да чуя за някаква си физалия...

Чарли продължаваше лекцията.

— Не знам досега някой да е пострадал в басейн. Мога само да предположа, че са изтегляли с помпи вода от залива. Обзалагам се, че ако проверим, на тръбите няма да има решетка. Помпата е засмукала няколко от тия твари. Вечерта Съюзът отива да се изкъпе. Без очила нищо не вижда и връхлита право на пипалата. В океана често се случва. Защо не и в басейн със солена вода? Дъното е от сини плочки. На този фон синята торба на *Physalia* трудно се забелязва.

Нещо прещрака в мозъка ми.

— Каква синя торба?

— Тялото ѝ. То плава над водата. Пипалата се влачат отдолу. Микроскопичните стрелички са в тях и когато срещнат жертва, инжектират отровата в нея. Болката е ужасна. Парализираща. Може да блокира дихателната система и жертвата изпада в шок.

— Синя торба... Чарли, това ми прилича на медузата португалска галера.

— Точно така. Извинявай, ако не съм бил ясен, но латинският е толкова хубав език. За мен *Physalia physalis* звучи много по-приятно, отколкото португалска галера или синя бутилка, както я наричаме понякога. Близка сродница на медузите, коралите и актиниите.

— Португалска галера — повторих аз, напрягайки паметта си.

Чарли ме потупа по рамото.

— Дано да ти олекне като знаеш, че не е било убийство.

Както е писал Вергилий, *felix qui potuit rerum conuscere causas*. Щастлив е онзи, който узнае причините. Това няма да те направи щастлив, Джейк, но поне може да ти възвърне покоя.

Чарли Ригс бе прав. И в същото време грешеше.

Тя наистина бе умряла от ужилване на португалска галера. И все пак беше убита. Сега знаех отговора на въпросите „кой“ и „как“.

Чарли продължаваше да говори. Прекъснах го.

— Мелани и Серхио са убили Сюзън — изрекох аз спокойно и бавно, удържайки кипящата лава в гърдите си.

Чарли ме изглежда озадачено.

— Джейк, нали ти казах, че Physalia...

— Знам, знам. Слушай. След първото дело двамата излязоха с моторница в залива. Аз и Сюзън ги проследихме. Приблжих се до тях с уиндсърф. Изглеждаше, че са излезли на риболов. Поне носеха въдици и Серхио шареше с мрежичка из водата. Но помня добре: беше един от онези дни, когато целият залив гъмжи от португалски галери. Можем да проверим датата. Бас държа, че общината е затворила плажовете. Мелани и Серхио са хванали няколко медузи. Държали са ги в цистерна с морска вода, вероятно на яхтата. Когато Сюзън е влязла да се изкъпе, пуснали са две-три в басейна. Без очила тя изобщо не ги е забелязала в полумрака. А дори и да се е добрала до ръба, Серхио я е блъснал обратно. Докато пристигнем, те са измъкнали с мрежичка гадните твари и са ги метнали в залива.

Чарли дълго мълча върху високата табуретка. Обмисляше. Накрая каза:

— Възможно е. Не виждам никаква пречка. Но няма как да го докажеш. Винаги ще останат съмнения.

— Зарежи тия юридически глезотии.

Чарли застина. Очилата му все още лежаха на масата до микроскопа и той ме погледна с уморени очи.

— Не прави глупости, Джейк.

Защо не, помислих си аз. Много глупости съм извършвал в живота си. Просто досега нито една от тях не ме е изправяла пред съдебни заседатели, одобряващи смъртното наказание.

ПЪТНАТА КАРТА

В три след полунощ още бях буден. Главата ми бръмчеше като кошер, десетки кабели се преплитаха и навсякъде даваше заето. Отпред някакви мозъчни клетки се готвеха за процеса, репетираха какво да кажат. Отзад шепа неврони пресяваха целия жизнен опит, гледаха към неизвървяните пътища и безутешно оплакваха загубата на Съюзън. А над всичко това, саван от отровна сива мъгла ме задавяше с дива ярост. Ярост, нажежена до болка. Хилядократно умножената болка на хиляди морски твари.

В малката коралова къщичка беше задушно. Обливах се в пот въпреки включените вентилатори. Седях в хола на старото канапе с тапицерия от хаитянско платно — някога бледосивкаво, а сега по-скоро кафяво — и гледах как ручейчета от пот се стичат по тялото ми надолу към боксерките. Три бири не ми бяха помогнали да се разхладя.

Заредих касетата във видеото. Все същите вътрешни снимки в каютата на „Кори“. Същият стриптийз на Мелани Кориган, същият пъргав задник под носа на Роджър Солсбъри. Прекъсване, после Роджър си играе на чичо доктор, прослушва гърдите на Мелани. Когато тя се обръща, той я почуква с палец по задника. Всеобщ смях. После се включва Серхио и накрая идва триковият кадър заснет от Филип Кориган в огледалото на тавана.

Всичко това го бях виждал. Ако имаше нещо, което Мелани не желае да видя, можеше да е спокойна. Беше ми пред очите, а не го виждах. Пак пуснах записа. Никаква промяна. Вдигнах крака върху канапето и подремнах Около час. Или два. После се изкъпах и поех към съда. Отложих всичко останало и се съсредоточих върху главното — да спася един човек от електрическия стол.

— Онова, което говоря тази сутрин, не е доказателство — заяви Ейб Соколов с такъв глас, сякаш всъщност излагаше именно

решаващото доказателство. — То е пътна карта, пътеводител, за да знаете накъде водят доказателствата.

Беше облечен с черен костюм. Чисто черен. Без ситни шарки или райета. В днешно време рядко се срещат черни костюми. И чисто черни вратовръзки. Бяла риза. Лъскави черни обувки. С клюнестия си нос и хлътналите бузи Ейб Соколов приличаше на предприемач от малко градче. Или на екзекутор.

Аз бях в светлокафяво. Рядко го избирам, защото ме слива с пейзажа — светлокестенява коса и светлокафяв костюм на фона на дървената ламперия. Преди време адвокатите винаги предпочитаха респектиращи цветове — сиво или тъмносиньо. Бояха се, че в кафяво приличат на търговци. После психолозите рекоха, че всички сме търговци, а кафявото е дружелюбен цвят. Роналд Рейгън посрещаше чуждестранни държавни глави точно така — на сърдечни едри кафяви карета или райета. Затова и аз избрах за процеса да бъда в дружелюбно кафяво. Джейк Ласитър, приятелят на съдебните заседатели.

Кръволокът Ейб Соколов започна встъпителната си реч меко и сдържано, после бавно взе да набира скорост. Най-напред делово описа предстоящите свидетелски показания. Леко повиши глас, когато заговори за връзката между Мелани и Роджър. Мотивът беше решаващ за обвинението, затова съдебните заседатели трябваше да повярват, че Роджър е бил луд по Мелани, готов на всичко, за да я притежава.

— Ще чуете разказа на мисис Кориган за нейната отдавнашна връзка с обвиняемия — каза Ейб Соколов. — Да, те са имали интимна връзка, когато тя е била още невръстно девойче, а той — практикуващ лекар.

Соколов многозначително поклати глава. Ама че гнусна личност бил този обвиняем. Да посяга на дечица от люлката.

Неколцина заседатели се приведоха напред. Захапаха въдицата. Соколов продължи:

— Връзката свършила, но както често се случва, пътищата им отново се кръстосали. Обвиняемият уговарял мисис Кориган да напусне съпруга си, мъчел се да разпали у нея пламъка, който бушувал в собствените му гърди. Ала тя била непреклонна. Не искала и да чуе. Но неговата маниакална страст, неговата похотливост, неговата порочна натура надделели над разума...

Съдията Крейн ме гледаше въпросително. Можех да възразя, но си мълчах. Вместо да описва свидетелите и доказателствата, Соколов пледираше по самото дело. Съдията сви рамене. Щом бях решил да се правя на фикус в саксия, той нямаше нищо против. Само че аз имах защо да си трая. Ако съдията ми разреши да използвам касетата, Соколов току-що си бе изкопал яма.

Не искала и да чуе?

Порочна натура?

За тая работа трябва двама. Или, в случая — трима. В заключителната си реч щях да закопая Соколов със собствените му думи.

— Най-напред той се постарал да спечели доверието на мисис Кориган — продължаваше Соколов. — Както често става в брака, семейство Кориган имало проблеми. Всички ги имаме. Мистър Кориган често отсъствал по работа.

Съпругата му била самотна. Доверила се на обвиняемия, потърсила неговия съвет като професионалист и приятел, без да знае какво зло се таи в неговата душа.

Доста мелодраматично за моя вкус. Но в залата никой не дремеше. Чувах тихото бръмчене на телевизионната камера. Фотографът от вестника щракаше непрекъснато. Журналистите трескаво драскаха из бележниците си всяка пикантна подробност.

— И какво сторил обвиняемият? Посъветвал ли е Филип Кориган да посвети на жена си повече време? Не!

Препоръчал ли е да посетят брачна консултация? Не!

Този обвиняем, който претендирал да бъде семеен приятел, претендирал да лекува и помага, този Велик претендент, непрестанно нашепвал на Мелани Кориган, че трябва да убие съпруга си. *Да го убие!*

Той помълча, защото много добре знаеше, че мълчанието изписва последното му твърдение с огнени букви. Никой не смееше да се изкашля. Сякаш заседатели, публика и служители бяха затаили дъх едновременно.

— Да го убие — повтори Соколов малко по-тихо.

Заседателка номер три, секретарка на средна възраст, издаде задавен стон. Ако Соколов бе помълчал още малко, горката жена можеше да се задуши.

— Той ѝ показал как да го стори. С опасно лекарство. Упойка, която парализира мускулите и причинява ужасна, мъчителна смърт чрез спиране на дишането. Естествено, тя била потресена. Тъй потресена, че не го взела насериозно. Когато разговорът най-сетне приключил, тя сметнала всичко за грозна, нелепа шега. Ала скоро съпругът ѝ починал след обикновена операция на гръбнака, извършена от обвиняемия.

За пръв път Соколов показа, че забелязва присъствието на Роджър Солсбъри и насочи към него костелив показалец. Всички заседатели се завъртяха натам.

— Починал след обикновена операция на гръбнака — повтори пак Соколов, вълличайки заседателите в ритъма на внушението. — Мисис Кориган била смазана от скръб. И обзета от подозрения. Тя завела срещу обвиняемия дело за лекарска небрежност. Но тогава не били известни фактите, които ще чуете вие, и съдът го оправдал. Вдовицата обаче не се примирила. Обвиняемият започнал да ѝ прави недвусмислени предложения. Тя се престорила, че приема и посетила дома му, където открила лекарството и двете спринцовки, които ще видите по-късно. Ще чуете свидетелски показания, че следата от инжекция върху тялото на мистър Кориган напълно съвпада с иглите на тези спринцовки. Ще узнаете, че обвиняемият тайно се вмъкнал в стаята на Филип Кориган само час преди смъртта му. Ще чуете показанията на експерти, че в образци от мозъка и черния дроб на мистър Кориган са открити следи от лекарството...

Майсторско изпълнение. Ако не се брой прочитането на обвинителния акт, Ейб Соколов нито веднъж не спомена името на Роджър Солсбъри, нито веднъж не го нарече доктор. Прокурорски трик, целящ да лиши обвиняемия от всякакви човешки черти. Моята роля беше да вдъхна живот в човека, който седеше до мен — невинна жертва, заплетена в мрежа от измама и некадърност.

Когато Ейб седна, аз заставах на около два метра от ложата на заседателите. Усмихнах се дружелюбно и им разказах за главната задача на прокурора — задачата да докаже категорично и без съмнение, че Роджър Солсбъри предумишлено е убил Филип Кориган. Споменах за доктор Чарлс Ригс и двама от заседателите кимнаха. Обясних им как той ще докаже, че Филип Кориган е починал от естествена смърт. А когато казах, че цялото обвинение е изградено

върху косвени улики, изплюх тия две думи като название на някаква срамна болест.

Описах им човека и лекаря Роджър Солсбъри. Описах им дългите години учение, практика и вярна служба на обществото. Казах им, че ще чуят как други свидетели заявяват, че вярват на Роджър Солсбъри. Лекари, видни личности. Обещах им да чуят и самия доктор Солсбъри.

— Тогава ще се разкрие съвсем различна история от онази, която изложи мистър Соколов — продължих аз. — Тя не разказва за мъж, преследващ красива млада жена. Разказва за неудовлетворена, амбициозна жена, отегчена от своя съпруг и търсеща развлечение другаде. Жена, която би наследила цяло състояние след смъртта на съпруга си, но при развод би останала с празни ръце. Ще видите завещанието на мистър Кориган и брачния му договор с тази жена.

Репортерите продължаваха трескаво да записват; заседателите слушаха най-внимателно. Но нямаше как да прекрача по-нататък. Докато съдията не ми разреши да използвам касетата, оставах с вързани ръце. Е, поне можех да хвърля сянка върху Мелани Кориган.

— Чухте как мистър Соколов описа случая. През повечето време той говореше за показанията на Мелани Кориган. Защо? Защото *тя* е прокурорското обвинение. Вие сте длъжни да прецените, доколко достоверни са нейните показания. Не повярвате ли на Мелани Кориган, цялото обвинение рухва.

Соколов скочи и изпъна напред мършавото си тяло като забито в земята копие.

— Протестирам! Безпочвени твърдения.

Съдията Крейн помълча и се почука с молив по челото. При възражения по време на нашумели процеси той обикновено следеше как реагират журналистите. Сред тях несъмнен водач бе старата Хелън Бюкман от „Хералд“. Но този път лицето ѝ си остана непроницаемо и съдията трябваше да реши сам.

— Във встъпителната си реч говорихте доста свободно, мистър Соколов. Отхвърля се.

Соколов изръмжа и седна. Окуражен от съдийското решение, аз реших да завърша със замах.

— Да, мистър Соколов описа най-подробно коя е Мелани Кориган и какво ще *каже*. Но какви доказателства има? Свидетели на

предполагаемото престъпление? Няма. Отпечатъци? Няма. Самопризнание? Няма. Само думите на една жена и прокурорско обвинение, изградено върху предположения, догадки, фантазии и приумици...

— Ваша светлост! — изрева Соколов и се хвърли напред.

— Това възражение ли е? — попита Крейн.

— Да. Изявленията излизат от рамките на встъпителната реч.

— Приема се. Съдебните заседатели да не взимат под внимание последните думи на защитата. Мистър Ласитър, нали знаете докъде може да се простира встъпителната...

Прекъсна го крясък откъм залата. После затръшване на врата. И висок женски глас:

— Не ме пипай с кирливите си ръце! През никакъв детектор няма да минавам. А пък ако ще ме преварваш, смотаняк жалък, дай да видим дали ти стиска. Аз съм с Джейкъб Ласитър.

Съдията Крейн удари с чукчето.

— Мистър Ласитър, при вас ли работи тази дама?

Приставът я стискаше за ръката. Аз пристъпих към подиума и прошепнах на съдията:

— Не е дама. Това е баба ми.

Съдията я огледа скептично.

— Госпожо, имате ли роднински връзки с мистър Ласитър?

— А жабешки задник вода пропуска ли? — провикна се баба на всеослушание.

Съдията обяви пет минути почивка. Кажат ли пет, значи са поне двайсет. Баба Ласитър се изтръгна от лапите на пристава и почна да се привежда в приличен вид. Беше с жълта басмена рокля, обувки на платформа и дебело вълнено яке, дар от някакъв благодарен моряк, посетил преди много години Кий Уест.

— Донесох ти в термоса гореща мидена чорба — каза тя. — Знам как ги охлаждаат тия проклети държавни сгради и не искам да хванеш грип. Дано да не съм прекъснала нещо важно.

— Пристигна тъкмо навреме — отвърнах аз. — Съдията се беше заял с мен. Какво толкова стана навън?

Баба размаха юмрук към пристава.

— Искаха да мина през някаква гадна машина, та да видят дали не нося ръчни бомби. Рекох им да се цунат отзад. Тая гадост може да

засегне неродените ми деца, да съсипе озоновия слой и да ти вкисне мидената чорба. Още ли я обичаш с мъничко шери?

Потвърдих.

Тя извади манерка и ръсна в термоса няколко капки, колкото за комка. После вирна манерката, пресуши я до дъно, погледна с жив интерес Роджър Солсбъри и попита:

— Ти ли претрепа онуй богато копеле, дето строеше блокове по крайбрежието?

— Не, госпожо — каза Роджър Солсбъри.

— Защо? — заинтересува се тя. — Страх ли те беше?

26

ИЗСЛЕДВАНЕТО

Прокуратурата призова първия си свидетел, но Ейб Соколов остана на стола. Бледа и крехка, Дженифър Логан се изправи да разпита помощник-шерифа Джейк Раундтри какво е открил в дома на Роджър Солсбъри. Хитра стратегия. С по-незначителните свидетели щеше да се заеме младата асистентка. За да не стряскат излишно съдебните заседатели с гръмовержеца Соколов.

Залата беше претъпкана. Когато излязохме от кабинета на съдията, баба Ласитър седеше на първия ред и полагаше неимоверни усилия да не заплъе Соколов. В момента отчаяно се нуждаех от морална подкрепа. Крейн току-що бе подкрепил молбата на Соколов касетата да не се признава за доказателство. Заяви в обичайния си лаконичен стил:

— Не сме се събрали да съдим мисис Кориган. Нейните забегки нямат нищо общо с въпроса за вината на подсъдимия.

Напразно крачих напред-назад из тесния кабинет, вмирисан на прашни папки. Напразно размахвах ръце и настоявах протестите ми да се впишат в протокола. Съдията остана непоклатим. По лицето на Соколов играеше хищна усмивка.

Сега Дженифър Логан се взря иззад очилата в помощник-шериф Раундтри и попита за черното куфарче, двете спринцовки и шишенцето с прозрачна течност. Оказа се, че всичко това е било намерено в кабинета на Роджър Пол Ливайн Солсбъри. По-точно — в чекмеджето на бюрото, както сочели показанията на Мелани Кориган.

Когато дойде моят ред, постарях се да бъда кратък.

— Мистър Раундтри, оказа ли доктор Солсбъри някаква съпротива, когато представихте заповедта за обиск?

— Не.

— Любезно ли се държа?

— Да — Какво каза, когато извадихте куфарчето от чекмеджето?

— Мисля, че каза: „Какво е това, по дяволите?“

— Нещо друго?

— Доколкото помня, каза още: „Не мога да повярвам, че тя го е направила“. Нещо от този сорт.

— А каза ли коя е *тя*?

— Не помня такова нещо.

Дженифър Логан призова лаборанта, който беше изследвал течността в шишенцето. Попита го какво е открил.

— Сукцинилхолин. Използва се в хирургията за отпускане на мускулите. Натриевият пентотал приспива пациента, сукцинилхолинът отпуска мускулите и при интубация помага на анестезиолога да стигне до трахеята. Дробовете спират да работят и дишането на пациента се поддържа чрез респиратор.

— А ако няма респиратор?

— Пациентът умира.

— Силно ли е това лекарство?

— Много силно. Нещо като синтетично кураре. Нали знаете, кураре е растителната отрова, която правят южноамериканските индианци. Мажат стрелите си с нея. Ужасна смърт.

— Свидетелят е на ваше разположение — каза Дженифър Логан.

— Нямам въпроси — заявих аз.

Из въображението ми прелитаха облаци отровни стрели.

— Обвинението призовава доктор Хилтън Маккензи — обяви Ейб Соколов.

Заседателите наостриха уши. Появата на Ейб предвещаваше важен свидетел.

Доктор Маккензи беше висок и прав като върлина, с изящни черти и черен перчем, провиснал пред очите му. Още нямаше четиридесет години и личеше, че е израснал с всички предимства, които дават парите, добрият произход и елитното образование. Имаше навика да вири към небесата патрицианската си брадичка, да гледа отгоре надолу през очилата и да говори с тон, предназначен обикновено за невъзпитани домашни животни. Не му липсваше нищо, освен мъничко скромност.

Соколов се зае да обяснява колко е квалифициран. Завършил колеж в Пенсилвания, медицинско образование в Харвард, стаж в Ню Йорк, специализация по патология и тъй нататък. Постъпил на държавна служба като съдебен лекар в Маями, после станал главен съдебен лекар. Когато ми дойдеше редът, щях да го питам от кого се е учил. От Чарлс У. Ригс, разбира се. Да се знае кога техният свидетел е лъскал обувките на моя.

— Доктор Маккензи — изрече Соколов с натежал от почителност глас, — позволете да предявя вещественото доказателство номер три на обвинението и да ви помоля за разяснение.

Маккензи измъкна очилата от нагръдния джоб на самото си, тържествено ги надяна и огледа документа.

— Това е нашият токсикологичен доклад за изследването на мозъчна и чернодробна тъкан от трупа на Филип Кориган...

— Възраждам — подскочих аз, за да напомня на заседателите, че съществувам. — Неточно твърдение. Липсват доказателства за начина, по който са взети въпросните образци от тъкани.

Соколов се стъписа. После помоли съдията за уточнение. Крейн загърби заседателите, приведе се над масата и тримата заговорихме шепнешком.

— Ваша светлост — каза Соколов, — предположих, че Джейк няма да оспорва произхода на образците, за да спестим на свидетеля известно смущение. Образците са били притежание на доктор Чарлс Ригс и моето чувство за почтеност не ми позволява да заявя официално откъде ги е взел.

Съдията ме погледна. И аз го погледнах.

— Става дума за обвинение в предумишлено убийство, Ваша светлост. Единственото, което не бих оспорвал, е решението какви сандвичи да поднесете на заседателите. Доктор Ригс ще ме разбере. Съдията сви рамене.

— Ейб, трябва да призовеш Ригс. Засега те оставям да продължиш, но всичко това ще е обвързано с показанията на Ригс.

Нямах нищо против. Колкото повече разпитват Чарли, толкова по-добре. Нека го призоват за свидетел на обвинението. Тъкмо прокуратурата ще потвърди неговата благонадеждност, преди да го потърся и аз.

Соколов продължи с Маккензи по всички точки. Откриването на сукцинилова киселина и холин — двете съставки на сукцинилхолина — в мозъка и черния дроб на Филип Кorigан. Мускулният разрез със следи от инжекция. Експертното му мнение относно причината за смъртта — спиране на сърдечната дейност поради инжектиране на сукцинилхолин. Ами аневризмът? Нищо чудно предсмъртните гърчове да са предизвикали разкъсване на аортата. Но сукцинилхолинът несъмнено е главна причина за смъртта.

Цялата история продължи около десет минути. Соколов предложи токсикологичният доклад да бъде приет за доказателство и съдията прие при условие, че Чарли Ригс докаже произхода на образците. След това дойде моят ред.

Габнах доклада, сбръчках чело и се престорих, че чета.

— И тъй, доктор Блумбърг...

— Доктор Маккензи — поправи ме свидетелят.

— О — изненадах се аз. — Сигурно има някаква грешка.

Този доклад е подписан от доктор Блумбърг.

— Блумбърг работи под мой надзор и аз отговарям за дейността му — заяви Маккензи с изтънял глас. Усещаше, че работата става дебела.

Завъртях се към съдията.

— Ваша светлост, предлагам да се отхвърлят всички показания на доктор Маккензи като сведения от втора ръка. Освен това той не е способен да отговаря на въпросите ми по доклада, тъй че и самото доказателство трябва да отпадне.

Преди Соколов да ми предложи Блумбърг, когото изобщо не желяех да виждам, Маккензи побърза да се намеси.

— Ваша светлост, аз съм отлично запознат с токсикологичните методи, както и с изработването на този доклад въз основа на хроматографски изследвания.

Ах, суета човешка.

— Много добре — казах аз. — След като имаме работа с експерт, оттеглям възражението.

Маккензи отново седна. Но преди да се настани удобно, аз попитах:

— Колко сукцинилова киселина бе открита в мозъка?

— Колко? — повтори той.

— Да, според вашия доклад — или според доклада на Милтън Блумбърг — в мозъка е открита сукцинилова киселина. Колко?

Той се стресна.

— Не знам.

— А в черния дроб?

— Не знам. Това няма значение...

— Колко холин?

— Възражавам! — Соколов се втурна към подиума. — Ваша светлост, той не оставя свидетеля да довърши.

Съдията погледна към журналистите. Хелън Бюкман от „Хералд“ кимаше. Или просто дъвчеше дъвка. Все едно.

— Приема се. Продължавайте, докторе.

Маккензи мълчеше. Помъчи се да съобрази. После объркано тръсна глава.

— Не сме измервали количеството.

Аз бях потресен. Рязко се завъртях пред заседателската ложа и разтръсках доклада срещу свидетеля като тореадор.

— Значи може да са били и десет милиграма, и двайсет, и литър, и пет литра?

— Вие не разбирате — навъси се презрително Маккензи.

— Не разбирам, естествено. Затова питам. Е, колко холин бе открит в мозъчните тъкани?

— Не знам. Повтарям, не сме проверявали за количество, а за присъствие. Изследването е качествено, а не количествено.

Докторски измишльотини.

— Тогава как различихте веществата, които уж сте намерили, от нормално присъстващите в организма холин и сукцинилова киселина?

Докторът се изблеци насреща ми. Аз пристъпих към него.

— Тези две вещества присъстват в нормалния човешки организъм, прав ли съм?

— Да, така е.

— Значи вашето изследване може да е засякло сукциниловата киселина и холинът, които се срещат във всяко тяло?

Той помълча. Озърна се умолително към Соколов. Това не му помогна. Стрелна очи към заседателите, отметна перчема и упорито заяви:

— Холинът и сукциниловата киселина в нормалното тяло са толкова малко, че тестовете не ги засичат.

— А какво е нормалното количество?

— Само следи. Нищо повече.

— И тези следи не се засичат с вашите тестове?

— Да, сър.

— Тогава откъде знаете, че ги има?

— Знам и толкоз!

— Добре. По време на вашето обучение като химик...

— Не казвам, че съм химик — изхленчи той. Вече беше преминал изцяло в отбрана и се свиваше на стола.

— Но сигурно знаете как се правят тестове с газов хроматограф?

— Не — каза той и бързо добави: — Аз надзиравам.

— А — казах аз.

Това ми хареса. Заседателите много добре знаят как се надзирава — подпираш се на камиона и пиеш кафе, а баламите копаят канавки.

— Без съмнение, вие сте открили сукцинилова киселина и холин около мястото на инжекцията, нали?

— Не, не съм казал такова нещо. Знаете, че не открихме следи.

— Как си го обяснявате?

— Очаквах да ги открием, ако това питате.

Кимнах одобрително и помълчах, за да подсиля ефекта.

— Очаквали сте да откриете около убождането сукцинилова киселина и холин, защото концентрацията трябва да е най-голяма около мястото на инжекцията, прав ли съм?

Той пак се озърна към Соколов.

— Обикновено е така.

— Тогава как ще обясните липсата на тези две вещества около мястото, където уж била инжектирана отровата?

Той мълчеше. Секунда, две. После промърмори едва чуто:

— Понякога науката не може да обясни всичко.

— Съвършено вярно — казах аз и си седнах.

Ейб Соколов беше старо куче и знаеше как се съживява смачкан свидетел.

— Само няколко кратки въпроса — каза той съвършено спокойно. Никога не бива да показваш на заседателите, че те е страх.

— И тъй, доктор Маккензи, какво друго издирваха вашите тестове,

освен наличието на сукцини лова киселина и холин? Обърнете внимание на страница седем.

Маккензи се окопоти и изпълни съвета. Прелисти доклада на Блумбърг, откри страница седем и се усмихна.

— Проверихме за други токсини. Тези тестове се оказаха отрицателни. Положителни резултати имаше само за съставките на сукцинилхолина.

Соколов кимна.

— По какъв начин изключихте и най-малката възможност да бъдат отчетени следи от естествено присъстващи в тялото количества сукцинилова киселина и холин?

Доктор Маккензи пак наведе глава над протокола и очите му се проясниха.

— Изследвахме още три тела, наскоро пристигнали в моргата. Направихме хроматографски тестове на мозъчна и чернодробна тъкан. В нито един от случаите не открихме сукцинилова киселина и холин.

Ейб Соколов се усмихна. На заседателите. Ето, вижте, нищо лошо не правим, само изясняваме бъркотията, която предизвика онзи лош адвокат.

— Нямам повече въпроси — каза Соколов и се отправи към своя стол.

Съдията беше готов да удари с чукчето и да обяви деня за приключен. Но аз имах още един-два въпроса.

— Доктор Маккензи, интересуват ме другите три тела, които сте изследвали. Колко от тези хора са починали след операция.

Той не усещаше накъде бия. Но Ейб Соколов усети. Скочи на крака. Помъчи се да измисли възражение, но не успя. Въпросът беше съществен, а и самият той бе отклонил разпита в тази насока.

— Нито един — отговори докторът, след като се консултира с доклада. — Двама починали от огнестрелни рани, един от автомобилна злополука. И тримата са загинали на място.

— Значи на нито един от тях не е инжектиран сукцинилхолин през последните дванайсет часа преди смъртта?

От свидетелското място долетя нечленоразделно мънкане. Маккензи поклати глава. Сега вече разбираше.

— Отговорете високо, за да бъде записано в протокола — посъветвах го аз.

— Да, на нито един от тях не е инжектиран сукцинилхолин.

— Запознат ли сте с документите за гръбначната операция на Филип Кориган в деня преди смъртта му?

— Да — отговори той съвсем тихичко.

— Прилаган ли е сукцинилхолин при анестезията?

— Петдесет милиграма венозно — изрече Маккензи толкова тихо, че гласът му заглъхна в шума откъм залата.

ИКЕН ХИСАЦУ

Казах на Роджър, че още е рано да тържествува, но той продължи да ме тупа по рамото. Гениален, както винаги.

— Унищожихме Маккензи — възкликна възторжено той.

— Може би. Но все още имат време да направят тестове на някой пациент, починал след операция, а Чарли Ригс няма представа какво ще покажат тестовете. Изглежда, че никой не е наясно.

— И все пак днес спечелихме — настоя Роджър.

— Така е — съгласих се аз, — но утре идва ред на Мела ни Кориган. Ако ѝ повярват, заседателите ще те осъдят, ако не — ще те оправдаят. Експертите са само крем върху тортата.

За неговия научен ум бе трудно да възприеме това.

— Значи съдът е само театър — оплака се той, — щом печели онзи, който има по-красиви и по-симпатични свидетели.

— Понякога става точно така — кимнах аз. — Моята задача е да внуша на заседателите неприязън към нея и Серхио.

— Как ще го направиш?

Намигнах му многозначително. Все едно, че криех някаква тайна. И наистина беше тайна. Особено за мен.

Спах добре. Бях подготвен. Започвах да се отпускам. Мъчех се да забравя коя е тя и какво стори на Съюзън. Първото ми задължение беше към Роджър Солсбъри. По-късно щях да почивам.

И този път, когато тя влезе в залата, всички глави се обърнаха към нея. Но за разлика от миналия процес, не седна на масата на обвинението. Правилникът беше категоричен — свидетелите присъстват само когато дават показания. Заседателите виждаха Мелани Кориган за пръв път и това правеше появата ѝ още по-драматична. А тя не ги разочарова. Самоуверена и достойна, крачеше с кръшна походка към свидетелското място.

Пак облечен изцяло в черно, Великият инквизитор я попита кога за пръв път е срещнала Роджър Солсбъри.

Тя беше добре подготвена.

— Всъщност бях още хлапе. Захласнах се по него. Той беше лекар, а аз учех за професионална танцьорка. Сближихме се. Той започна да ме преследва. Беше луд по мен. Желаше ме и аз отстъпих.

И тя се изчерви. Наистина се изчерви. Много ѝ отиваше на елегантното тъмносиньо костюмче. Беше страхотна — бяла копринена блузка, къдрава панделка, косата стегната на опашка. Малката гимназистка. Къде беше изчезнала похотливата изкусителка от видеозаписа? Всъщност нямаше от какво да се изненадвам. Обикновено се преобличат виновните. Уличните биячи се къпят, обръсват брадите си и прикриват татуировките под евтини скромни костюми. Наркотърговците пристигат в съда, облечени като дребни банкери. И ето че Мелани Кориган, бивша стриптийзърка, бивша уличница и проститутка, идваше да се изчерви пред заседателите. Ейб Соколов започваше втория ден с победна атака.

Той я разпита за всичко, както бе обещал във встъпителната си реч. Роджър Солсбъри я преследвал дълго след края на връзката, показвал ѝ лекарството, искал да убие съпруга си. Тя помислила, че е луд, че се шегува и никога няма да го стори. После Филип умрял, скъпият Филип. Изящна сълза в ъгълчето на окото. Естествено, въпросите спират за момент. След първото дело Роджър я поканил на гости и тя открила черното куфарче в кабинета му.

Стана по-бързо, отколкото очаквах. Соколов я разпита, изпълни обещаното и си седна. Аз заех мястото му. И стана най-лошото, което може да се случи при разпит на свидетел.

Нищо.

Никакви произшествия.

Скука, пълна скръб.

Бях хвърлил толкова усилия да се овладее, да потисна яростната омраза, че покрай нея бях изгасил и всичко останало. Не ми оставаше нито искрица злоба и вдъхновение. Скучни въпроси, кратки отговори.

— Поддържахте ли след брака интимна връзка с Роджър Солсбъри?

— Не, разбира се.

Нямаше как да я опровергая. Записът беше направен преди брака, а и съдията Крейн не го приемаше за доказателство. Роджър

щеше да оспори нейните показания, но това нямаше да е кавалерска постъпка. Само щяхме да раздразним заседателите.

— Имаште ли интимна връзка със свой служител на име Серхио Мачадо-Алварес?

— Възраждам! — изрева Соколов. — Не е по същество.

Съдията стрелна очи към залата. Хелън Бкжман беше отишла до тоалетната. Той използва момента.

— Приема се. Мистър Ласитър, спомнете си какво говорихме относно молбата на мистър Соколов. В момента не съдим мисис Кориган.

— Благодаря, Ваша светлост — казах аз, за да объркам заседателите. — Мисис Кориган, било ли е някога у вас черното куфарче, за което говорихте?

— Не.

Пак нямаше как да я обора. Ако Сюзън бе жива, можеше да разкаже за черното куфарче в чекмеджето с бельо. Да провали показанията. Отчаяно се нуждаех от Сюзън — за това и за хиляди други неща. За миг затворих очи и я видях как ме прегръща в колата на път за бабината къща. Пак примигах и тя се озова по очи в басейна. Разсейвах се, губех контрол.

— Какво знаете за обира в бунгалото на Сюзън Кориган?

Безсмислен въпрос. С предварително ясен отговор. Затъвах все по-дълбоко.

— Нищо. Клетата, да умре толкова млада.

Задавах се от собствената си некадърност, а не можех да събера гняв и ярост. Зърнах Роджър зад масата на защитата. Седеше като вцепенен. Знаеше, че се провалям. Реших да импровизирам.

— Смятахте, че доктор Солсбъри е убил хладнокръвно съпруга ви, но все пак след първото дело отидохте в дома му?

— Да.

— Не се ли страхувахте?

— Не, но... сигурно би трябвало.

Не съм телепат. Често ми е трудно да разбера хората, дори когато *казват* каквото мислят. Ако знаех накъде бие, щях незабавно да млъкна. Вместо това налагах въдицата.

— И защо би трябвало?

Попитах ли вражеския свидетел защо, сам си дириш белята.

— Преди това той ме нападна в дома ми. Удари ме ето тук, защото... защото отказах да се любя с него.

Сочеше точно под лявото си око. Две от заседателките настръхнаха. Какъв мръсник! Добре де, убил човека, това ясно. Но как смее да удря жена?

Бях онемял и тя продължи:

— Сигурна съм, че и вие си спомняте, мистър Ласитър. Бяхте толкова любезен да дойдете, когато ви се обадох. След смъртта на Филип нямах към кого да се обърна. Тогава ви благодарих, благодаря и сега.

Ха така! Колко мило. Колко женствено. Соколов сияеше. Просто умираше от удоволствие. Роджър изстена. Всичко бе вярно. Както всяка голяма лъжа, и тази се състоеше от малки истини. Роджър *наистина* я удари. Аз *наистина* отидох, за да не стане скандал. Тя *наистина* ми благодари с горещия си език и обещание за нещо повече. А сега ме взимаше на подбив. Много обичаше да унижава мъжете. Реших да млъкна, преди да съм затънал до шия. Тя отплава от залата, елегантна в своята скръб.

Нямах време за прегрупиране на войските.

— Обвинението призовава доктор Чарлс У. Ригс — обяви Ейб Соколов.

Приставът отвори вратата към коридора и Чарли нахълта в залата с бързи, ситни крачки. Брадата му бе все тъй рошава и очилата висяха накриво върху дребничкия му нос. От джоба на старото сиво сако, което все още пазеше за посещения в съда, стърчеше лула. Нямахше нужда да го упътват към свидетелското място. Още преди секретарката да го попита, той вдигна дясната си ръка и обеща да говори истината. Усмихна се на съдебните заседатели и зачака.

Предполагах, че Чарли няма да създава проблеми на Соколов. Обвинението искаше само да се потвърди произходът на тъканите — чиста формалност, нямаща нищо общо с въпроса за вината или невинността на Роджър. Ейб Соколов предпазливо пристъпи напред. Любезно прескочи нощното приключение на гробището. Само попита Чарли, дали е извършил дисекция на Филип Кориган и дали е предал на съдебния лекар мозъчни, чернодробни и мускулни образци.

Чарли отговори, както се полага и беше готов да стане. В този момент нещо трепна зад черните очи на Соколов. Усетих как сянка

забули мислите му. Знаеше много добре — когато дойде ред на защитата, Чарли ще заяви, че Кориган е починал от естествена смърт. Соколов нямаше намерение да се предава.

— Доктор Ригс, не искам да изпреварвам събитията, но вие сте готов да подкрепите твърдението на защитата, че Филип Кориган е починал от спонтанен аневризъм на, аортата, нали?

— Правилно.

Соколов накара Ригс да обясни на заседателите какво означава това и Чарли повтори дума по дума показанията си от предишното дело. Страхотно. Не знаех накъде бие Соколов, но щом държеше да изслуша два пъти моя най-добър свидетел, няхах нищо против.

— Много неща могат да причинят аневризъм, нали?

— Разбира се. Високо кръвно налягане, атеросклероза, сифилис, травми.

— Травми. А какво ще речете за инжектиране на огромна доза сукцинилхолин вместо малките венозни дози при операция? Това не би ли довело до травма на сърцето, която може да предизвика аневризъм?

Значи това целеше. Плашеше се от моя разпит на Маккензи и искаше да свърже инжекцията с аневризма. Вкарваш на човека лекарството и артерията се пука. Пълна измислица.

— Би трябвало да попитате кардиолог — каза Ригс. — Но аз имах предвид съвсем друг вид травми.

Той се усмихна на Соколов уверено и спокойно. Беше давал показания пред съда стотици пъти. Щом Соколов искаше да си бърбят за медицина, Чарли Ригс с удоволствие се съгласяваше.

— Правилно. Неотдавна дадохте показания, че шофьор може да получи аневризъм, ако при катастрофа се блъсне във волана, така ли е? Ейб беше изчел за домашно протоколите от предишното дело.

— Да. Виждал съм няколко подобни случая.

— Такава катастрофа е жесток шок за организма, нали?

— Несъмнено — съгласи се Чарли Ригс.

— Можете ли категорично да заявите, че аневризмът е причинен от удара във волана, или причината може да се крие в шока на целия организъм и на сърцето?

Сега го усукваше, мъчеше се да направи сравнение между автомобилна катастрофа и инжекция със сукцинилхолин. Това нямаше да го доведе доникъде. Нито помагаше, нито вредеше на обвинението.

Просто един от заобиколните пътища, по които понякога тръгват юристите.

Чарли Ригс не се хвана на въдицата. Поклати глава и неколцина заседатели последваха примера му.

— По мое мнение, разкъсването на аортата е причинено от удара. За това трябва много силен тласък, но все пак се случва при катастрофа или дори при умело насочен юмручен удар на професионален боксьор.

— Дори при юмручен удар — повтори Соколов, очевидно щастлив, че толкова много неща могат да предизвикат аневризъм.

— Юмрук, ритник, дори удар от карате.

Соколов продължи да разпитва за всички известни причини на аневризъм при човека, маймуните и белите мишки. Но моят ум бе блокирал на място.

Юмрук, ритник, дори удар от карате.

Не бях мислил за това. Но сега мислех. Сестра Ребека Инграм каза, че Роджър напуснал стаята в десет вечерта. Някъде между десет и половина и единайсет довтасала Мелани Кориган заедно с онзи ситен маниак на бойните изкуства.

Удар от карате.

Не знаех дали да рискувам сега или да изчакам, докато призова Чарли за втори път.

— Свидетелят е на ваше разположение — каза Ейб Соколов.

Хвърлих се с главата надолу.

— Доктор Ригс, ще потвърдите ли пред съдебните заседатели, че един каратист може да разкъса аортата чрез удар в корема?

Чарли Ригс погледна към ложата и се почеса по брадата. *Кажи да, умолявах мислено аз. Кажи да, чорлав вълшебнико.*

— Да. Нарича се *икен хисацу*, смърт с един удар. Разкажете за този удар са преувеличени, едва ли не до нивото на мит, но той съществува. Убийците, обучени на бойни изкуства, могат да го нанасят. В основата на карате стои *киме*, експлозивна атака с максимална мощ от близко разстояние. Разбира се, би било трудно да се разкъса аортата на добре тренирай атлет със силни коремни мускули, особено ако очаква удара.

Въздъгнах със страхопочитание пред необятните познания на Чарли. Сега беше време да разиграя представлението.

— Как лежи пациентът след ламинектомия?

— След гръбначна операция слагат пациента по гръб. Натискът предотвратява кръвотечението.

— Значи лежи с открит корем?

— Да?

— И с отпуснати мускули?

— Напълно. Пациентът все още е под упойка.

— Ако предположим, че мъж на петдесет години, в не особено добро физическо състояние, лежи по гръб упоен, с отпуснати коремни мускули, може ли опитен каратист да разкъса аортата му с един удар?

Соколов скочи.

— Възраждам! Засягане на факти извън процеса, отклоняване от темата, подвеждане, въпрос извън компетентността на свидетеля.

— Още нещо да кажете? — попита съдията.

Соколов поклати глава. Беше прекалил с протестите.

— Отхвърля се — каза съдията.

— Да. При умело насочване ударът *шоуто учи*, наричан още саблен удар, може да разкъса аортата. Вероятно същия резултат би дал и низходящият лакътен удар *сто-ши хижи-ате*.

Чарли демонстрира двата удара, като се усмихваше свенливо към заседателите.

— Понаучих едно-друго в Окинава след войната — добави той.

О, благословен да си, Чарли Ригс, познавач на хиляди теми, енциклопедия на тайнственото, избавител на невинно осъдените.

— Нямам повече въпроси — казах аз и седнах на грубия дървен стол като на трон.

КРАЛЯТ НА КАРАТИСТИТЕ

Петимата седяхме на моята мъничка задна веранда, пъдехме комарите, пиехме от бабината домашна бира и обсъждахме как да използваме неочаквания подарък от Ейб Соколов.

— Покажи им как Серхио печели титлата „Крал на каратистите“ — предложи Синди. С присъщото си усърдие тя вече бе успяла да издири видеозапис на събитието.

— Дай му да ти цепне главата с някое учи-кучи — обади се баба. — Да го видят хората какъв е дивак.

— Откажи се сега, докато водим по точки — възрази Роджър Солсбъри. Лицето му беше изпито, явно не спеше добре напоследък. Така става, когато си обвиняем в процес за предумишлено убийство. — Соколов ще е готов да отбие всички атаки на тема карате.

Чарли Ригс отпи глътка тъмна бира от бурканчето, което държеше в ръка.

— Разумна идея. Днес всичко беше импровизирано. Колкото и да се мъчим, не можем да докажем, че Серхио е ударил покойника.

Поклатих глава едновременно на Чарли и на баба, която понечи да ми долее. Бирата беше твърде тежка, като английската.

— Забравяш нещо, Чарли. Не сме длъжни да доказваме каквото и да било. Трябва само да създадем основателно съмнение, че Роджър му е видял сметката.

Чарли кимна и помогна на баба да се настани в хамака, където бе решила да прекара нощта. Аз одобрявах идеята — там нямаше място за втори човек.

— Но съмнението трябва наистина да е основателно — заяви Чарли Ригс. — Не предполагаемо, възможно, допустимо или принудително.

Разсмях се.

— Хей, Чарли, откога взе да зубриш наръчника за заседатели?

— Когато аз обикалях съдилищата, ти си ходил прав под масата.

— Подмокряше се до четвъртата година — подметна баба откъм хамака.

Роджър Солсбъри скочи от вехтия градински стол.

— Не съм убил Филип Кориган!

Три глави мълчаливо се завъртяха към него. Спокойното му лице сега бе изкривено от болка.

— Когато говорите за стратегия, сякаш се мъчите да прикриете нещо, да отървете виновника. Всички забравяте, че не съм убил Филип! Той е единственият човек, когото не бих убил. Беше мой приятел.

Солсбъри пак се отпусна на стола и извърна глава към буйния хибискус, който застрашаваше да погълне цялата веранда. Всички се умълчахме. Аз си мислех за кратката реч на Роджър. Мъчеше ме някаква неяснота в думите му, но реших да не задълбавам. Тая вечер нямаше да постигнем нищо, освен да се напием и да ни изпохапят комарите.

Вече почти заспивах, когато задрънча телефонът. Всички, с които бих желал да говоря, бяха на една ръка разстояние. На шестия сигнал не издържах и се надигнах. По това време на денонощието обикновено е тъпотия — някой продава замразено говеждо от Колорадо или слънчеви батерии от Тайван. В никакъв случай не бих очаквал да чуя Ейб Соколов.

Да закусим заедно преди съда? Дадено. В „Бей Клъб“? Дадено.

— Какво искаше? — попита Роджър с треперещ глас.

— Не знам. Може би просто иска да седне на маса с умен човек.

Баба Ласитър изсумтя.

— Че тогава защо търси теб?

„Бей Клъб“ се намира на трийсет и четвъртия етаж в една нова сграда с изглед към Бискайския залив и Атлантика. Столовата е ослепителна, цялата в хром, стъкло и бели плочки. Има чар горе-долу колкото космическа капсула. Клубът е проектиран от един млад архитект с лошия навик да краде модернистични идеи и да ги прави още по-калпави.

Соколов закъсняваше. Огледах се. Дебелия Бени Ричардс лакомо дъвчеше препечени филийки в компанията на областния съветник Брадли Шрайвър. Беше с копrienен костюм за шестстотин долара, но пак си приличаше на лайно. Клиентите на Дебелия Бени го наричаха политик, което е синоним на мошеник. Истинските политици много го тачеха, защото по време на избори привличаше даренията, както кофата за боклук привлича мухи.

Дебелия Бени имаше ситни червени очички на затлъстят плъх и това му беше най-привлекателната черта. С дъха си можеше да убие пор, а перуката му вечно заплашваше да се изтърси в коктейла. Подочух откъслечни думи от разговора. Спореха на строителни теми. Бени искаше отмяна на изискването да има по едно място за паркиране на всеки трийсет и шест квадратни метра канцеларска площ. Строителните акули все за това плачат, защото паркингите струват скъпо, а нищо не носят в сравнение с канцелариите.

По-малко паркинги, по-малко зеленина, по-високи сгради, рекламни табла колкото презокеански лайнери — градското планиране беше скандално. И защо не? В един град, където някога Уилям Дженингс Брайън си подбирал терени направо от борда на кораба, мошеничествата и до днес бяха на мода.

Ейб Соколов пречупи тялото си като сгъваем метър и безшумно се настани на стола. Изглеждаше изтормозен. Тъмни кръгове под очите, хлътнали бузи, кожа с цвят на вестник, лежал твърде дълго на слънце. Сервитър, с бяло сако и ръкавици, дойде да вземе поръчката. Ръкавици в седем и половина сутринта.

— Само кафе — каза Соколов. — Черно.

Любимият му цвят.

Поръчах си голям портокалов сок, кифлички и пшеничена каша с плодове, стига да не са от консерва. Терзанията на Ейб изобщо не ми убиваха апетита.

— Големи глупости надрънка вчера за каратистите — започна сприхаво той.

— Радвам се, че ти е харесало.

— И другото ми хареса. Дето Маккензи не бил взел проби от покойници след операция.

— Значи ме каниш на закуска, за да хвалиш адвокатския ми талант. Много мило.

— Какви ги правиш, бе Джейк? Мяташ лайна наляво и надясно, та дано нещо се лепне.

— Хубав разговор на закуска.

Не разбирах накъде бие. Той изгълта кафето на един дъх и сервитьорът изникна безшумно със сребърен кафеник в ръка. На съседната маса Дебелия Вени навиваше съветника да купи акции от някаква фирма за кабелна телевизия.

— Просто смятах, че трябва да знаеш — продължи Соколов. — Цяла нощ бях в моргата с Маккензи...

— Като те гледам, голям късмет имаш, че са те пусна ли да излезеш.

Той не обърна внимание на заяждането.

— Вчера докараха двама покойници след операция. При анестезията е бил използван сукцинилхолин. И знаеш ли какво?

Досещах се. Никакви следи от сукцинилова киселина и холин. Бях очаквал Соколов да си скъса задника от усилия да замаже провала с Маккензи. Само не мислех, че ще го стори толкова бързо. Представих си го как търчи от болница на болница и проси починали пациенти.

— Като лична услуга — продължи той — ще споделя съвсем откровено, че и аз готвя свидетел. Файнголд, главен лекар в Джейксъновата болница. Той казва, че с удар от карате не може да се разкъса аортата. Няма начин. В коремната кухина има твърде много препятствия — мускули, подкожна тлъстина, вътрешни органи.

— Много мило, че ми разкриваш стратегията си, Ейб. Но и двамата знаем, че Ърв Файнголд ще свидетелства, както му кажеш. Срещал съм го на две дела за лекарска небрежност. Ти обаче не си ме довел да обясняваш колко добре върви обвинението. Какво има?

Той ме изглежда с присвити от умора очи. Аз намазах с масло една топла канелена кифличка. На съседната маса Дебелия Вени разправяше колко хубаво било да се построи фабрика за преработка на боклук във вододайната зона.

— Джейк, знаеш, че съм почтен. Понякога малко рязък, но почтен.

— Аха — промърморих аз.

Нямаше смисъл да го обиждам. Ако имаше предложение, щях да го изслушам. Обидите — след това.

— Може да сме попрекалили с обвиненията срещу Солсбъри — тихо каза той.

— Продължавай.

— Нали знаеш какви са заседателите. Всичко може да стане. Дявол да го вземе, могат да му лепнат предумишлено убийство и да препоръчат смърт. На съдията Крейн никак няма да му е приятно.

— На моя клиент още повече.

— Или пък да се ограничат с доживотна присъда.

— Да, или пък да го обявят за невинен.

Соколов поклати глава.

— Няма да споря с теб, Джейк. Слушай. Признае ли си непредумишлено убийство, споразумяваме се на десет години. След трийсет и девет месеца ще излезе на свобода.

Не размишлявах дълго.

— Не става. Осъдят ли го, губи си лекарските права. Освен това е невинен. Не го давам.

Соколов стисна зъби.

— Джейк, ти си между чука и наковалнята. Ако му лепнат предумишлено убийство, дори и да отърве кожата, ще лежи най-малко двайсет и пет години. Знаеш това.

Знаех. Знаех също така, че Ейб Соколов е прав за съдебните заседатели. Всичко може да им скимне. Щях да кажа на Роджър за предложението и да оставя избора на него. Но знаех какво ще отговори. Думите му още кънтяха в ушите ми. *Не съм убил Филип Кориган!*

— Съжалявам, Ейб. Оттегли обвинението и се прибирай. Ако не, ще чакаме присъда от заседателите.

— Ще се видим в съда — изсъска той.

— След около трийсет минути — уточних аз.

— Обвинението призовава мистър Серхио Мачадо-Алварес.

Гледай ти изненада! Соколов се мъчеше да ме хване в крачка. Водеше Краля на каратистите с надеждата, че не сме имали време да подготвим стратегия. И беше прав.

Соколов проведе разпита накратко. Първо, описа работата на Серхио като шофьор и капитан на яхта. Именно той откарал мисис

Кориган до болницата на 14 октомври, за да посети съпруга си. Умен ход. Сега съдебните заседатели нямаше да се изненадат от новината, че е влязъл в болничната стая броени минути преди фаталния аневризъм.

Серхио говореше точно и ясно. Когато влезли, мистър Кориган бил добре и спял спокойно. Не, не заварили доктора в стаята. Сигурно е дошъл по-късно. Колко жалко, *que lastima* — да умре шефът, толкова добър човек. После Серхио потвърди, че Роджър нападнал Мелани след първото дело. Когато спрял мотора си пред къщата, видял обвиняемия да потегля с бясна скорост. Сеньората му показала прясна синина под окото си. Плачела, че докторът я ударил.

— Възразявам — бодро подвикнах аз. — Сведения от втора ръка.

— Отхвърля се — заяви категорично съдията, доволен, че този път може да се справи и сам. — Изразяването на чувства чрез звуци не се смята за сведение от втора ръка.

Соколов продължи.

— Разговаряхте ли с обвиняемия за това нападение?

— Nupca^[1]. Нямам какво да му казвам. Рекох на сеньората, ако иска да го попилая. Тя рече не. Много е добра.

— Казвал ли ви е обвиняемият нещо за мистър Кориган, докато той беше жив?

— Si. Казвал мистър Кориган не обръща внимание на съпругата, рано или късно я губи.

— Свидетелят е на ваше разположение — каза Ейб Соколов.

Изправих се и тръгнах към свидетелското място. Застанах с гръб към заседателите и метнах на Серхио един поглед от категорията „зъл и гаден“. Той явно умееше да играе покер. Влезе в играта и вдигна на „жесток и кръвожаден“. Добре. Нека го видят що за стока е. Жалко, че беше с костюм, та не личаха добре купищата мускули. Стегнатата яка на ризата го караше непрекъснато да върти глава към тавана.

— Мистър Мачадо, съден ли сте някога за престъпление?

Той разтърси хипопотамското си туловище.

— Дреболия.

— Да приемем ли това за утвърдителен отговор?

— Si. Наречете го престъпление, щом ви се иска.

— А вие как наричате притежаването на забранени лекарствени средства?

Той изсумтя презрително.

— Стероиди, мой човек. Solamente^[2] стероиди. Притежаване без рецепта. Всичките ми познати ползват стероиди.

— Не се съмнявам. Но вие бяхте подведен под отговорност, нали?

— Да бе. Ама ме пуснаха.

— Как така?

— Чисто досие. Не ме съдиха.

— Съдът не се ли произнесе?

— Si, точно това разправам. Минах с обществено порицание. Нося си и удо... удостоверение.

Този път ми скри топката.

Серхио измъкна от задния си джоб някаква смачкана хартийка и тя наистина се оказа удостоверение от съдебното деловодство, че Серхио Мачадо-Алварес е бил подвеждан под отговорност, но само му е изказано обществено порицание.

Соколов четеше през рамото ми.

— Възраждам! Това не е достатъчно за отзоваване на свидетеля. Според раздел 90, член 610 порицанието не се смята за присъда. Предлагам темата да не се обсъжда повече.

Негодникът знаеше кодекса наизуст. И имаше право. Можеш да оспориш благонадеждността на свидетел, като докажеш, че е подвеждан под отговорност, но без присъда нищо не става.

Работите вървяха на зле.

— Ваша светлост, не оспорвам благонадеждността на свидетеля. Познанията на мистър Мачадо за стероидите и злоупотребата с тях имат пряка връзка с въпроса за вината или невинността на доктор Солсбъри.

— Приключвайте по-бързо, мистър Ласитър — нареди Крейн и извъртя профил към телевизионната камера.

Пристъпих още по-близо до свидетеля.

— Признавате ли доброволно, че използвате анаболни стероиди?

— Да, от тях ставам голям.

— И умен — ухилих се аз, за да го раздразня.

Ейб Соколов не пропусна случая.

— Ваша светлост, моля да прекратите волните словоизлияния на мистър Ласитър.

— Успокойте се и двамата. Дайте да свършваме.

Пристъпих настрани от заседателската ложа. Нека гледат Серхио и да забравят за мен.

— От колко време използвате стероиди?

— No se^[3]. Пет-шест години.

— Значи по времето, когато почина мистър Кориган, ги използвахте редовно.

— Ами да.

— Запознат ли сте с изследванията, според които злоупотребата със стероиди води до агресивно и необмислено поведение?

— Кой го рече?

— Наш експерт, но ще оставим това за друг път. Мистър Мачадо-Алварес, как приемате стероидите?

— Ъ?

Той не знаеше накъде го подвеждам. Ейб Соколов сигурно го беше подготвил за разпит на тема карате. И дотам щяхме да стигнем. Но най-напред...

— Как се приемат стероидите? Чрез хапчета, чрез течности? Или може би с кучешки бисквитки?

— Инжектират се, мой човек.

Той вдигна ръка и демонстративно размърда палец. На два пъти. Неjde в мозъка ми някой яростно блъскаше огромен гонг, караше преуморените нервни клетки да свържат някакви полузабравени мисли със сегашния миг. Но това трябваше да почака.

— Значи използвате спринцовка?

— Ясна работа.

Пристъпих към масата на съдебната секретарка и взех вещественно доказателство номер шест.

— Като тази ли? — попитах аз и повдигнах злокобния предмет само на метър от ложата на заседателите.

Той не отговори. Беше тъп, но не чак дотам.

— Като тази ли? — повторих аз.

— Не съм го убил стареца — каза той. — Онзи беше. Той е по инжекциите.

Сочеше към Роджър Солсбъри. Но съдебните заседатели гледаха Серхио Мачадо-Алварес.

Добре.

Много добре.

Толкова добре, че бях готов да прекъсна за малко. Съдията също. Знаеше, че материалите за вечерния вестник трябва да се предадат най-късно до единайсет и половина. *Господа, смятам, че моментът е подходящ да обявим обедна почивка.* Прието от моя страна. Нека заседателите предъкват Серхио Мачадо-Алварес заедно със сандвичите.

Завърнах се в съда малко по-рано. Мъкнех торба, пълна с керамични плочки. Един сътрудник от адвокатската кантора буташе количка, натоварена с бетонни блокчета. Изградих от блокчетата четири ниски колони. Върху ъглите им закрепих една плочка, а отгоре подредих още деветнайсет. Най-горната беше на височината на кръста ми.

Ейб Соколов влезе, хвърли едно око, разкрещя се и прати цяла армия от прокурорски сътрудници да ровят из библиотеката. После хукна към кабинета на съдията. Вените по врата му пулсираха. Аз подтичвах след него.

Не знам дали от лошо храносмилане или от появата ни, но съдията изглеждаше много измъчен. Край библиотеката в ъгъла Дженифър Логан прелистваше някакъв правилник за съдебните демонстрации. Междувременно съдията Крейн се оригваше и слушаше блеенето на Соколов.

— Цирк — възмущаваше се Соколов. — Театралничене за пред телевизията. Безсмислени фокуси, целящи да отклонят вниманието от вината на подсъдимия.

— Обосновахме твърдението си — възразих аз. — Доктор Ригс заяви пред съда, че удар от карате може да причини смърт. Свидетелят е опитен каратист. Бил е в болничната стая малко преди смъртта на жертвата. Нека видим колко силно може да удря Краля на каратистите.

— Ако свидетелят откаже да удря онези неща, не мога да го накарам — рече уморено съдията. — А дори и да иска, склонен съм да отменя демонстрацията. Засега отлагам решението. Нека видим какво ще излезе от показанията, но ви предупреждавам, мистър Ласитър, без циркови номера.

Ейб Соколов изтърча в коридора да си шушука със свидетеля. Сигурно го инструктиреше да не изтъква уменията си и на всяка цена

да стои по-надалече от плочките. Дженифър Логан преглеждаше няколко разноцветни папки с резултатите от библиотечното проучване. Приставът доведе съдебните заседатели и аз започнах да си печеля хляба с пот на чело.

Разпитах Серхио за обучението му, за наградите, за черния пояс и за любимото му доджо^[4].

— Златен медал от първенството на Флорида по спортно карате, никому нищо лошо не правим — каза той. Явно помнеше съветите на Соколов. — Сребърен медал от местното първенство в Атланта. Тренирам от петнайсет години.

Накарах го да разкаже на заседателите, че освен това се занимава с вдигане на тежести, китайски бокс, джудо и айкидо.

— Вие сте много силен, нали? — попитах аз.

— Горедолу.

Каква скромност.

— Смятате ли се за добър каратист?

— Щом казвате.

Мъчеше се да увърта.

— Погледнете тази купчина плочки. Мислите ли, че можете да ги счупите с един удар?

— Кой знае?

— На видеозаписа от първенството на Флорида чупите цяла купчина дъски като клечки за зъби. Да го изгледа ме ли?

Соколов скочи да възразява.

Съдията Крейн, по-измъчен от когато и да било, ни гледаше отвисоко и личеше колко е отчаян, че трябва да се намеси. Озърна се към журналистите, но никой не му подсказа как да отсъди.

— Мистър Соколов, водим дело за тежко престъпление и не желая да ограничавам защитата. А вие, мистър Ласитър, карайте по същество. Възражението се отхвърля.

Аз погледнах свидетеля и повиших глас.

— Истината е, че не ви бива чак толкова, та да строшите двайсет плочки с един удар, нали?

— Ъ? — озадачи се Серхио. Сигурно често му се случваше.

— Вероятно Шигеру Фунакоши може да го направи — подхвърлих аз. — Нали той ви би в Атланта?

— Местни интриги. Съдиите бяха двама корейци и един японец.

— Но така или иначе вие не можете да счупите тези двайсет плочки, нали?

— Ти майтапиш ли се? С ръка, с крак, с глава. Детска игра.

Сбогом, скромност. Соколов кривеше физиономия, въртеше се на стола и едва се удържаше да не скочи.

— Нека видим — казах аз. — Попилейте ги. Нали това казахте, че можете да сторите на доктор Солсбъри? Да го попилеете.

Соколов отново се озова на крака.

— Ваша светлост, той тормози свидетеля. Както сам казахте, свидетелят не може да бъде принуден да върши нещо против волята си. Мис Логан ми препоръча няколко прецедента във връзка със съдебните демонстрации и бих желал да ги представя. Ако ми отделите внимание, в делото „Милс срещу щата Флорида“...

Соколов пристъпи към подиума, но аз останах до свидетелското място. Съдията щеше да ме отреже. Трябваше да рискувам. Може би щеше да се наложи още веднъж да му сплескам носа. Можеше да пострада и моят. Можеше да си докарам най-суров упрек от съдията, но това не ми е за пръв път. А можеше и да спечеля процеса.

Приведох се и прошепнах на Серхио:

— Не бързай да си ходиш, дребосък. Ще покажа на запис как се забавляваш с приятели. Нищо чудно, че на оная кучка ѝ трябва трина. Не стига, че мозъкът ти е като на бръмбар, ами и *pinga* имаш колкото него.

Соколов продължаваше да цитира Върховния съд на Флорида. Нямах как да чуе глухото ръмжене, излетяло от гърлото на Серхио. Краля на каратистите се люлееше на стола, пръстите му стискаха парапета до побеляване. Но не ставаше. Приведох се още по-близо. Трябваше да импровизирам.

— Много си се напмпал — прошепнах аз, — *peru pinga chiquita, no pinga grande*^[5].

В Маями е много важно да владееш езици.

Жестоките очички на Серхио се разтвориха, доколкото позволяваше недоразвитият му мозък. Още не можеше да повярва, че му се подигравам. И беснееше, че го правя от височина, която самият той можеше да достигне само с асансьор. Но ми трябваше още нещо, за да удара в най-болезненото местенце на мъжката му гордост. Нещо,

което да вбеси човек, прекарващ часове наред с наперени мускули пред огледалото в гимнастическия салон.

— А пък най-много ме изненадва — прошушнах в ухото му аз, — че караш на два фронта. Сменяш резбата, както си щеш. Роджър казва, че не смеел да се наведе, когато стоиш до него.

Той избухна. Нададе първобитен рев. Соколов се завъртя и застина с широко разтворени очи. Серхио скочи, смъкна сакото и го захвърли на пода. Отдолу беше по риза с къси ръкави, издути до пръсване. Прескочи парапета и се хвърли към мен. Побягнах заднишком по тъч линията. Искях камарата плочки да остане между нас.

Серхио ме погледна. После погледна плочките. Сега щеше да ми покаже.

— *Шуто!*

Той стовари саблен удар по купчината. Гръм, хиляди натрошени парченца, облак прах над пода, тътнещо ехо между четирите стени. Шеста степен по скалата на Рихтер.

Серхио не спря дори за миг. Още две крачки и се озовахме лице срещу лице. От дясната му ръка стърчеше окървавено парченце керамика. Продължих да отстъпвам, докато опрях гръб в съдийската маса. Той напредваше. Прекалено бързо. Ако искаше да постигне успехи в ръкопашния бой, трябваше да се научи да овладява чувствата си.

За Роджър Солсбъри би било най-добре, ако оставех Серхио да ме удари. Както рече баба, да го видят хората какъв е дивак. А аз съм готов да сторя какво ли не за клиента. Бих стоял три нощи без сън, за да подготвя свидетелите или да напиша изложение до съда. Бих се подмазвал най-безсрамно на съдии с два пръста чело. Но не бих оставил някакъв напмпан със стероиди урод да ми цепне главата като зряла диня.

Той изстреля въртелив ритник и аз отскочих надясно. Кракът профуча край ухото ми като експрес. После насочи към гърдите серия бързи удари с ляв юмрук. По-късно Чарли щеше да обясни, че това се наричало *дан-дзуки*. Отбих повечето, но един ме халоса в ребрата. Щях да пъшкам от него цяла седмица. На Серхио му хареса и той замахна с все сила към корема ми. Усетих навреме и свалих гарда. Някой от публиката изпищя.

Той се опита да пробие отгоре с въртелив десен удар *маваши-дзуки* според всезнаещия Чарли. Влагаше в за — маха цялата си тежест, но аз вече бях разбрал, че се цели в главата и отскочих надясно. Юмрукът само се плъзна по ухото ми.

Тогава се гмурнах напред и забих лакът под брадата му. Същевременно се отблъснах с крака. Лакътят се вряза над гърлото и го вдигна във въздуха. За такова нещо на терена тутакси вадят червен картон. Серхио се огъна назад и зяпна като риба на сухо. Замахнах с ляво кроше към челюстта. Не бях във форма и малко се позабавих, но нямаше страшно. Серхио си стоеше намясто. Ударът го улучи точно където трябваше. Той отхвъркна назад, строши масата на секретарката и навсякъде се разлетяха веществени доказателства. Унищожаване на държавно имущество.

Съдията блъскаше с чукчето. Не го бях чул в суматохата. Но сега го видях. Пердашеше здравата, а в другата ръка стискаше магнума, измъкнат изпод масата. Изведнъж настана мъртва тишина. Съдията погледна първо чукчето, после револвера. Слиса се. Стрелна поглед към видеокамерата на канал 10, после към фотографа от „Хералд“, който щракаше като луд. Запечатваше сцената за вечни времена, или поне до следващите избори.

Полагайки усилия да запази достойнство, съдията се обърна към ложата на заседателите.

— Съдебните заседатели да не взимат предвид последния... ъ-ъ-ъ... разговор между свидетеля и адвоката на защитата.

Все едно съветваше жителите на Помпей да не обръщат внимание на вулкана.

После съдията Рандолф Крейн вторачи насреща ми яростен поглед и бавно изръмжа:

— Съдът *sue sponte*^[6] обявява процеса за опорочен. Съдебните заседатели са свободни. Мистър Соколов, предполагам, че прокуратурата желае отново да подведе обвиняемия под отговорност. Ако е така, новото дело ще бъде насрочено на предварително заседание след подаване на необходимите документи. Мистър Ласитър...

Той помълча. Размишляваше. Върху вечно унилата му физиономия този път се изписваше гняв. Истински гняв, а не само поза за пред фотографите.

— Мистър Ласитър, никога не съм виждал тъй недостойна проява в съдебната зала. Не знам какво сторихте, за да предизвикате свидетеля, но видях как упражнихте върху него телесно насилие.

Той пак млъкна. Цялата зала чакаше. Крейн губеше инерция. Стрелна въпросителен поглед към пресата. Никаква помощ. Той удари три пъти с чукчето. Тъй като никой не мърдаше, той удари още веднъж, после ме изгледа сурово и обяви с тежък глас:

— Вие разпалихте анархия в съдебната зала.

Цветист израз. Хелън Бюкман кимна одобрително от първия ред и проشارените й кичури се разлюляха. Окуражен, съдията продължи с праведен гняв:

— Да, мистър Ласитър, вие паркирахте... тоест рамкирахте... искам да кажа, провокирахте и оскърбихте авторитета на този съд. Обявявам ви за виновен в оскърбление към съда. Явете се за обявяване на присъдата утре в девет. Съветвам ви да дойдете с адвокат. И четка за зъби.

Съдията се втурна през задната врата да подири в кабинета си спасение от безумието. Един полицай помогна на Серхио да се изправи. Около мен гъмжеше от репортери. От коридора нахлуха оператори и разблъскаха публиката. Портативна камера снимаше лявото ми ухо. Някой завря микрофон в окото ми. Щях да бъда централна фигура във вечерните новини. Великолепна сензация. Обвиняемият излиза на свобода поне за малко; адвокатът му отива зад решетките.

Ребрата ме боляха и лявата ми ръка започваше да се подува. Роджър Солсбъри не бе помръднал. Седеше зад масата на защитата и навярно се мъчеше да съобрази дали съм велик адвокат или просто имам добро ляво кроше.

Ейб Соколов ме погледна и каза:

— Джейк, този път прекали, стари приятелю.

— Тия да ги разправяш на задника ми! — Баба Ласитър се метна през бариерата, дележаща лъвовете от християните, и под басмената ѝ рокля се мярнаха сиви вълнени чорапи. Прегърна ме и присви очи срещу Ейб Соколов. — Моят Джейкъб може да напердаши когото си иска, а една-две седмици на държавни разноски никому не са навредили.

- [1] Никога исп. — Б.пр. ↑
- [2] Само исп. — Б.пр. ↑
- [3] Не знам исп. — Б.пр. ↑
- [4] Доджо — тренировъчна зала за карате. — Б.пр. ↑
- [5] Но оная работа не ти е голяма, а малка исп. — Б.пр. ↑
- [6] По собствено решение лат. — Б.пр. ↑

ДВАМА ОТ ТРИМАТА

Седем дни в областния арест. Същинска ваканция. Никакви телефони, никакви заседания, никакви срещи с изкуфели съдии и неприятни клиенти. Почти като едноседмична екскурзия до Сейнт Томас, макар че на туристическите кораби рядко сервират сандвич с говежда кайма. Арестът не е като областния затвор — тази зловеща крепост, прилепена към съдебната сграда. Затворът е за престъпниците — крадци, убийци, изнасилвачи и едри наркотърговци. В ареста лежат шепа непослушни граждани, включително моя милост.

В момента не лежахме. Играехме бейзбол.

Тъкмо бях успял с виртуозен балетен скок да хвана топката, изстреляна от един грамаден месар, който излежаваше деветдесет дни, задето продавал на ортодоксалните евреи свински рибици вместо агнешки котлети. Съотборниците ми обаче не проявиха особен ентузиазъм. Само един се обади:

— Добро хващане, копеле.

Сетне зад мен прозвуча познат глас:

— Чух ли нещо да пука или беше само пръдня?

Завъртях се. Ново попълнение в затворническия тим — самият Ейбрахам Соколов.

— Ей, Ейб! За какво те окошариха? Да не си крал държавни кламери?

Той не се разсмя.

— Май си правил слънчеви бани.

— Да, и тежести вдигам — рекох аз. — Събирам сили. Може и с карате да се заема като твоя любим свидетел.

— Смешна работа — каза той, макар че не личеше да му е до смях. — Мачадо-Алварес е в болница. Хванал някаква странна болест.

— Ще му пратя цветя.

— Имам по-добра идея. Ела с мен да ни дадеш показания.

— Мобилизираш ли ме? — попитах аз, без да изпускам от око противниковия нападател, дребен джебчия, готов да открадне и чертите от игрището, ако му падне възможност.

— Трошил дъски на демонстрация в Конгресния център, после изведнъж вдигнал температура, напълнил гащите и се вдървил. Един от охраната е видял Солсбъри около сцената малко преди номера с дъските. Трябва да поговоря със Солсбъри. Реших, че и ти ще искаш да присъстваш. Такъв съм си, земята ще преобърна, за да ти направя услуга.

При следващата услуга сигурно щях да излежа трийсет дни строг тъмничен затвор.

— Не мога да дойда — казах аз. — Остават ми още три дни.

— Идвай. Уредих те.

— Уредил си ме, а? Гаден предател. Тая нощ щях да бягам през оградата заедно с момчетата. Какво ще си помислят сега?

Той не се усмихна. Не се и навъси, гледаше все тъй сериозно. Вече десет години не се е разсмял на нито една от шегите ми.

С активната помощна Соколов преодолях бюрократичните пречки по пътя си към свободата. Потеглихме към Маями Бийч с неговия държавен крайслер — черен, с четири врати. Ейб беше навлякъл черен костюм с жилетка. Аз бях по синя памучна риза със затворнически номер. В някой от клубовете из Коконът Гроув щяха да решат, че съм страшно модерен и да ме настанят близо до кухнята, между заможните пенсионери. Поехме по магистралата „Джулия Тътъл“, която свързва континента с шосето „Артур Годфри“ в Маями Бийч. Разкошна магистрала високо над Бискайския залив, между опорите сноват платноходки, а отпред се разкрива чудесен изглед към бяло-розовите сгради на Маями Бийч. От високото виждаш колко е крехка тази дълга и тясна ивица между залива и безкрайния океан.

По пътя Соколов ми каза, че помолил да дойде и Чарли Ригс. Позамислих се.

— Защо не повика съдебния лекар? Той е на твоя страна.

Соколов мълчеше. Като всеки добър войник той не обичаше да говори за вътрешните междуособици. После ме изненада.

— Може би прекалено на моя страна.

Не държах да зная подробности. Но той явно държеше и добави малко смутено:

— Маккензи е говно.

Напоследък забелязвах някои фройдистки отклонение в характера на Ейб, но сега едва ли беше моментът да го питам дали в детството си е имал проблеми с ходенето по нужда.

— Говно? — повторих деликатно аз.

— Не мога да го докажа, но мисля, че онази нощ в моргата той изфабрикува резултата от хроматографските тестове. Нали се сещаш, починалите след операция. Изобщо не ми позволи да припаря до Блумбърг.

Защо ми го казваше?

— Сигурно си изненадан, че ти го казвам — рече Соколов.

Телепат.

— Няма да има ново дело — продължи той. — Вдовицата отказва да се яви.

— Можеш да я притиснеш — посъветвах го аз с надеждата, че вече се е опитал, но без успех. — И преди си го правил с колебливи свидетели.

— Не и при обвинение в убийство — каза той. — Но се питам, Джейк, каква е тая жена, дето не иска да даде показания срещу човек, за когото се кълнеше, че е убил мъжа ѝ?

Замислих се.

— Има много възможности. Например да знае, че обвиняемият не е замесен. Или да го е сторил с нейна помощ. Или пък знае кой е истинският виновник и се бои, че на процеса може да го разкрият.

Ейб Соколов не казваше нито дума, само кимаше замислено, гледаше право напред и държеше волана с две ръце точно както рисуват по схемите — шейсет градуса вляво, шейсет градуса вдясно. Някои хора всичко вършат строго по правилата.

Чарли Ригс стоеше до входа на болничното фоайе и разговаряше с млад лекар в бяла престилка. Лекарят беше нисък и блед, с буйна рошава брада. Чарли гладеше своята, лекарят също. Чарли почти не ни обърна внимание.

Не ни представи, тъй че застанахме до тях и се заслушахме в разговора.

— Бързо издъхна — каза лекарят и сви рамене. — Линейката го докара с изхвъркнали очи, стомашни болки, повръщане, разстройство и вдървени стави, после парализа. Помъчихме се да го стабилизираме. Но едва го сложихме на системи. Бам! Черният дроб и бъбреците блокират, спиране на дихателната дейност.

— Класически признаци на хранително отравяне — изрече спокойно Чарли. — Всяка година имахме по два-три смъртни случая от зелен фасул на църковните пикници. Ботулизъм.

Двамата лекари продължаваха да разговарят, без да ни обръщат внимание. Пък и какво ли можехме да им кажем с юридическото си образование?

— И ние така си помислихме — каза лекарят. — Но проверихме. Последните два пъти се е хранил на банкети по случай конгреса на каратистите. От триста души нито един няма оплакване.

Чарли се почеса по брадата. Младият лекар също. По липса на брада аз зарових пръсти в косата си. Соколов и коса нямаше, затова запали цигара, но една сестра му размаха пръст и той бързо смачка фасата на плочките.

— Проверихте ли тялото за следи от инжекции? — попита Чарли.

— Естествено, след като мистър Соколов ни каза за подозренията си. Нищо.

Чарли Ригс се обърна към Ейб Соколов. Неведнъж бяха работили заедно и се уважаваха, макар Чарли да смяташе, че Ейб малко прекалява.

— Какво е правил преди да се гътне?

— Доколкото знам — каза Соколов, — натрошил с гола ръка цяла камара дъски. — Той ме погледна. — Само дете никой не го е пребил след това.

— Разбирам — каза Чарли. Ако наистина разбираше, значи беше единствен сред нас. — Мисля да отскоча до Конгресния център.

Спах си кротко в леглото съвсем сам, ако не се броят две възглавници, когато четири фара надникнаха злобно през прозореца и два клаксона нададоха вой. Извъртях се и погледнах часовника. Зеленикавите светещи цифри прескочиха от 2:57 на 2:58 тъкмо когато

отпусках крака на пода. Долу в тъмното заподскача лъч на фенерче. Може би ченгетата идваха да ме приберат. Дали пък наистина не бях прескочил стената?

Омотах някакъв пешкир около кръста си и отворих. Отвън стояха баба и Чарли Ригс.

— Съжалявам, че те безпокоим, Джейк — каза Чарли.

Не личеше много да съжалява.

— Чакай да позная — рекох замаяно аз. — Искаш от мен ръката на тази жена. Не давам. Ако иска, да ти пристане.

— Аз съм навита — рече баба. — Не бях срещала друг мъж на моя възраст, дете още да има графит в молива.

— Я стига, Джейк — каза строго Чарли. Лицето му беше съвсем сериозно. — Ела в колата, трябва да поговорим.

Щом Чарли иска да поговори, винаги съм готов да слушам. Навлякох чифт стари шорти, маратонки и сива тениска, излязох във влажната нощ и се настаних отпред в колосалния бабин кадилак модел 1969 година. Над залива припламваха мълнии и долиташе далечен тътен, от югоизток се задаваше буря. Баба бе оставила двигателя да работи, а Чарли вече седеше отзад.

Още преди да се наместя както трябва върху велурената тапицерия, усетих вонята.

— Бабо, да не си забравила някоя риба под седалката?

Тя изобщо не ме погледна, само посочи с палец назад и щракна лампичката. Завъртях глава и насреща ми се озъби полуразложеното лице на покойната Силвия Кориган.

— Какво е това, по дяволите!

— Спокойно, Джейк — каза Чарли. — Джейн ни направи голяма услуга, като докара трупа.

Днес всички се бяха наговорили да ми правят услуги. Колкото до „Джейн“, още не можех да свикна. Все едно да викаш на Карл Велики „Чарли“.

— Няма нищо — каза баба. — И бездруго ми заемаше много място в хладилника.

— Какво става? — попитах аз.

— Открих дъските, които е натрошил Серхио в Конгресния център — обясни Чарли. — Лесна работа. Демонстрацията е била малко след обяд. Чамовите дъски лежаха в боклука почти в същия ред,

както са били на сцената. Сметнах за логично да предположа, че най-горната е най-гладко строшена.

— Естествено — кимнах аз.

Баба отби по Дъглас Роуд, после зави надясно към центъра. По това време движението би трябвало да поотслабне, но нямаше такова нещо. Да се чудиш какво правят тия хора — компания ли си търсят или карат нощна смяна.

— При огледа установих, че горната дъска е намазана с нещо лепкаво. Отнесох я в лабораторията на доктор Калън и той потвърди подозренията ми. — *Clostridium botulinum*, и то твърде солидна доза.

— Онова, дето причинява хранителните отравяния — казах аз.

— Същото — потвърди Чарли.

— Серхио да не е ял дъски на закуска?

— Не, само ги е ударил с порязана ръка, нали помниш плочките в съда. И да не беше порязана, ожулването от дъските сигурно щеше да е достатъчно, за да проникне токсинът в кръвта. А с незаздравяла рана и без превръзка, защото Серхио не искал да проявява слабост — поразпитах няколко души — вратата направо си е била отворена за токсина.

— И мислиш, че Роджър Солсбъри е скроил цялата работа? — попитах аз.

— Химическите компании продават токсина на болници и лаборатории за изследователски цели. Един лекар лесно може да си поръча известно количество.

Поклатих глава.

— Не знам, Чарли. Някакво си петънце върху дъска да убие човек...

— Това е навярно най-отровното вещество, което познаваме. Хиляда молекули ботулинов токсин убиват бик. Знаеш ли колко малка е молекулата?

Горе-долу колкото сивото вещество в мозъка ми, помислих аз. Как можах да повярвам на Роджър Солсбъри! Но все още не бях готов да се откажа от него.

— Може би Роджър ще ни даде обяснение — подхвърлих аз, макар че сам не си вярвах.

— Скоро ще разберем — каза Чарли.

Стигнахме до кръстовището на Дикси и Маями Авеню. Баба извъртя своя самолетоносач през трите западни платна на Дикси и поехме на север под моста за Кий Бискейн. Къщата на Роджър беше отдясно, сред групичка достолепни стари дървета.

— Какво общо има онази приятелка отзад?

Чарли въздъхна.

— Ако ти покажа задника ѝ, ще разбереш.

— Инжекция?

— Да, според мен от стандартна спринцовка.

— Чакай малко, Чарли. Успокой топката. Тя е умряла в болница. Може да е било нещо успокояващо, упойка или кой знае още какво.

— Може. Не съм гледал в болничните архиви.

— И не си правил проби за сукцинилхолин или други лекарства?

— Вярно.

— Значи нямаш доказателства?

— Още веднъж вярно. Винаги те е бивало да разпитваш свидетели.

— Без доказателства как ще обвиниш Роджър в убийството на Силвия Кориган?

— Спокойно, Джейк. Не съм тръгнал да обвинявам. Но отдавна се занимавам с тази работа. Имам предчувствие, това е.

— Предчувствие! Чарли, ти си учен, аз съм адвокат. Ти работиш с медицински вероятности, а аз — с доказателства. И сега ни караш да размотаваме труп заради някакво си предчувствие. Просто не мога да повярвам.

Когато не си доспя, ставам груб дори към приятели.

— Онова, което вярваме — каза Чарли, — често няма нищо общо с истината. *Descriptio visus*^[1]. Вероятно донякъде доверието в клиента е здравословно. Но оттам нататък почва да те заслепява.

Завъртях се към него. Силвия Кориган клюмна напред и опря в рамото ми чело, омекнало като кифла под дъжда. Облъхна ме мирис на развалена риба.

— Дори и да си признае, не мога да ида при Соколов.

Адвокатската тайна го забранява.

— Да, забранява ти да разкажеш на властите за минали престъпления. Но ако имаш основания да предполагаеш, че пак ще убие, задълженията ти стават съвсем различни.

— Има ли още кого да убива?

— Разбира се. Онази, която го е направила убиец.

Мълния проряза небето и гръмотевицата последва почти веднага. Бурята наближаваше. Разсмях се мрачно.

— Мислиш, че Роджър ще убие Мелани Кориган. Ако си прав, защо да го спирам? Може дори да му помогна.

— Не, няма да го направиш. Познавам те, Джейк. Знам в какви закони вярваш. Те не са изписани никъде, освен върху лицето ти. Ти си един от последните порядъчни хора. Ти си момче, търсещо паднали пиленца под гнездата.

— Да бе. Един голям бойскаут.

— Никога няма да го признаеш. Надянал си маската на студен, безразличен самотник, но аз те познавам по-добре от самия теб.

Отново нададох същия безжизнен смях.

— Страхотен касапин си, Чарли, но от характери не разбираш и бъкел.

— Добре. Не сме дошли да спасяваме Мелани Кориган или когото и да било. Просто търсим истината. Ще помогнеш ли?

По стъклото се посипаха едри капки, предвестници на пороя. Баба намали скоростта, после рязко натисна спирачките и протритите гуми на кадилака изскърцаха пред дома на Роджър.

— Кажи ми какво да сторя — примирено попитах аз.

— Бъди груб — нареди Чарли. — Той се пропуква. Убийството на Серхио беше нелепа, налудничава постъпка. Той плаче тайно, може би от чувството за вина или от срам, кой знае? Иска да бъде заловен. Но най-напред ще отрича. Той ти вярва, уважава те. Само ти можеш да го направиш.

Къщата беше от онези модерни приумици — шест бетонни куба, съединени под странни ъгли, стена от стъклени тухли около вътрешното дворче и сума ти прожектори на покрива. Натиснах звънеца и зачаках. Три и половина след полунощ. По нечаканите нощни гости в Маями обикновено пускат кучетата или откриват огън с автоматично оръжие.

Мина доста време, докато от домофона изпращя сънлив глас:

— Да?

— Роджър, обажда се Джейк. Извинявай, че те събуждам. Имам страхотни новини. Соколов оттегля обвинението. Всичко свърши.

Тишина. После той каза:

— Чудесно. Обади ми се утре сутрин.

— Не мога. Това не е всичко. Трябва да поговорим.

— Минутка.

Всъщност минутките бяха около пет. Влажна, гореща нощ. Откъм двора леха пурпурен жасмин ни облъхваше с аромата си, а дъждът плющеше наоколо.

Най-сетне Роджър изцъкли око през шпионката. Бързо се отдръпнах настрани. Можех и да не бързам толкова. Цяла вечност мина, докато Роджър отключи всички ключалки, дръпна резетата, откачи веригите и набра номера на алармената система. Когато отвори тежката врата, върху плетения стол на площадката седеше гостенка с клюмнала настрани глава, отпредила насреща му мъртвешки поглед под зловещата жълтеникава светлина на външната лампа. Над нас изтрещя светкавица.

Роджър изхърка задавено. Видях го как се свлече върху мексиканските плочки в антрето. Стомахът ми се сви, когато той се хвана за гърлото, изхърка още веднъж и повърна. Остана да лежи, докато тримата влизахме покрай него. Силвия Кориган не пожела да ни придружи.

— Защо постъпваш така с мен, Джейк? — изхленчи Роджър, и се надигна.

Чарли го бутна към едно канапе с ръждивочервена кожена тапицерия. Баба намери кърпа и му помогна да се избърше. Той седеше по черен копринен халат, стъпил с боси нозе на пода, и ме гледаше безжизнено. Симпатичното му лице бе посивяло.

— Джейк, ти си ми адвокат и приятел. Защо?

— Вече не съм нито едното, нито другото.

— Джейк...

— Защо уби Силвия Кориган?

Главата му хлътна в раменете.

— Че защо да я убивам?

— Много просто. Защото Мелани те е помолила. Тя самата почти ми го каза. Когато я попитах защо някой би откраднал трупа на Силвия Кориган, рече да питам теб. Тогава не разбрах, но сега вече знам.

Той издаде някакъв животински звук — наполовина смях наполовина ридание.

— Не съм убиец. Ти сам го каза на първото дело. Божичко, беше страхотен. Аз съм лечител. Дал съм клетва. Да не давам смъртоносно лекарство, да не вредя...

— Ти наруши клетвата, Роджър. Изневери й. Заради жена. Ти уби Силвия, Филип и Серхио.

— Не съм убил Филип — тихо каза той.

Там, откъдето идвам, това се нарича самопризнание. Двама от тримата. Спомних си какво бе казал онази вечер на верандата. *Не съм убил Филип! Той е единственият човек, когото не бих убил.*

Роджър подпря лакти на коленете си, отпусна глава между тях и започна да се люлее напред-назад. Когато я надигна отново, беше зяпнал и очите му трескаво шареха наоколо. Той изви глава настрани и погледна към мен, или по-скоро през мен, а умът му се рееше нейде отвъд Андромеда. От този поглед в стаята лъхна студ. Дори Силвия Кориган би се изплашила, ако го видеше.

После очите му се избистриха. Гласът на предишния Роджър Солсбъри изрече спокойно:

— Джейк, помниш ли какво ми каза, когато се срещнахме за пръв път в кабинета ти?

Имам добра памет, но не желаех да си припомням.

— Сигурно, че не ме биваше за нападател.

— Не, че вечно търсиш добрите момчета и не можеш да ги намериш. Аз ти се възхищавах, исках да ме харесваш, да ми станеш приятел. Исках да съм от добрите момчета.

Каза го печално и примирено. Знаеше, че всичко е свършило.

— Не съм убил Филип — повтори Роджър. — Не бива да вярваш на онази свиня Серхио. — Той се озъби и изрече с глас на кубински разбойник: — Онзи беше. Той е по инжекциите.

Размърда палец над въображаемото бутало на въображаема спринцовка точно като Серхио в съда и изведнъж аз открих липсващото парче от мозайката. Там, където си беше през цялото време — във видеозаписа. Онази следа върху тялото на Силвия Кориган можеше да е от най-обикновена инжекция в болницата преди смъртта й. Но не беше.

О, Сюън Кориган, била си толкова права. Аз съм по-тъп, отколкото изглеждам.

Подпрях длани на коленете си и приведох лице към Роджър. Разговор насаме. Исах да го погледна в очите. Около него се носеше кисел мирис на пот и повръщано.

— Роджър, вече знам всичко. Ти ме излъга за запознанството с Филип Кориган. Каза, че било след смъртта на жена му. Не искаше да говориш на тази тема, дърпаше се като от огън. Но ми каза истината за сукцинилхолина. Имал си го две години преди да умре Филип. Наистина си съкратил с него мъките на старото си куче. И на една стара жена, за която забрави да споменеш. Ти си убил Силвия Кориган и още преди да увехнат цветята върху гроба, четиримата вече се забавляват на „Кори“.

Ти, Филип, Мелани и онзи урод. Празнично пътешествие. Филип си играе на режисьор. Ти си играеш с Мелани на чичо доктор. След прегледа я потупваш по задника. Поне така изглежда на записа, защото не държиш нищо. Мелани смята, че си изпаднал в истерия. Филип Кориган едва не изпуска камерата от смях. А всъщност се перчиш, показваш им как си убил Силвия.

Той се взираше в пустотата и лицето му не изразяваше нищо — нито радост, нито болка. Чарли ми кимна, значи добре разигравах картите. Баба бе открила кристална гарафа с портвайн и грамаден бокал. Най-приятното средство да прогони печал и скръб.

— Само едно не ми е ясно — продължих аз, — дали сте го планирали от самото начало. Убивате Силвия, Мелани се омъжва за Филип. Изчаквате, колкото се полага, после пращаш и него на оня свят.

— Никога не бих убил Филип — прошепна той. — Филип ми беше приятел. Никога не съм имал приятели. Филип ме научи да споделям Мелани. Не съм и сънувал, че бих могъл да го сторя. Но Мелани искаше той...

— Да умре — довърших аз. — Тя иска Филип да умре. Ти се разкъсваш. Между жената, на която никога не си отказвал, и приятеля, за когото копнееш. Тя ти казва да го убиеш. Ти обещаващ. Както предния път. Но не искаш.

— Не можех — глухо избъбри той, сякаш езикът му беше подпухнал от жажда. — Филип споделяше с мен най-скъпото си. Гледах го как лежи в болницата, знаех какво иска онази жена, но не можех...

Той млъкна и пак се унесе в незначайни мисли. Аз продължих разказа.

— Изскачаш с куфарчето от болничната стая. Сестра Инграм те забелязва. Слизаш по стълбището до фойето. Твоите приятели Серхио и Мелани чакат добрата вест. Но няма никаква вест. Мелани е бясна. Серхио сигурно те нарича *sobarde*, страхливец. Много е доволен — ти страдаш, а той може да стане герой. Даваш му куфарчето и той го пхва под якето. Мелани тръгва с него, за да замаже нещата, ако го забележат. Но той е нервен. Тая работа не е като да си инжектира стероиди. Трябва да извърши убийство, а отвън седи медицинска сестра. Прибързва и забравя да напълни спринцовката. Или я напълва, но разплисква лекарството навсякъде, само не и във Филип Кориган. Забива иглата на сухо. За негов късмет и за беда на Филип Кориган има и друг начин да убиеш легнал човек. *Икен хисацу*. Убива го, вероятно със саблен удар. Мелани запазва куфарчето с шишенцето и спринцовките. Ти не желаш повече да го виждаш. И не го виждаш, докато не се появява тук.

Той млъкеше. Какво ли би казал Чарли? *Cum tacent clamant*^[2]. Мълчанието е признание за вина. Не в съда, разбира се, само в човешките отношения. Роджър се разтреесе, обгърна с ръце раменете си и стисна, сякаш бе готов да се разцепи на две. Очите му ту се замъгляваха, ту се избистряха, играеха като из мътна мараня над брега, гледан откъм морето.

— Знаел си, че е Серхио — казах аз. — Защо не ми каза?

Той размърда беззвучно устни. Опита отново.

— Защото заплашвах да разкажат на Соколов за Силвия. След скандала в съда решиха, че съм ти казал за удара. Иначе как си се сетил?

Чарли се усмихна едва забележимо.

— Защо уби Серхио? — попитах аз.

— Той не спираше да ме заплашва. Ще кажа на ченгетата това, ще им кажа онова, ще ти сплескам главата.

Говореше напевно, като малко дете. Сменяше ролите една след друга.

Сграбчих го за раменете.

— Кой уби Сюзън?

— Серхио. С отровна риба или нещо подобно. Мелани го накара. Сама ми разказа, смееше се.

Говореше тъй спокойно. Една жена мъртва, друга се смее. Гледах как Роджър се разпада и яростта ми бавно изгасваше. Вече знаех кой и как. Удържах думата си пред Сюзън. Серхио беше мъртъв. Оставаше само да заглуша смеха на Мелани. Мелани Кориган, изворът на злото. Три убийства, две извършени от Серхио по заръка на Мелани. Едно от Роджър, пак по нейно нареждане.

Оставих Роджър и поговорих с Чарли. Той щеше да откара баба до моята къща. Аз оставах да спя при Роджър на канапето.

Роджър извърна към мен очи като бездънни ями.

— Ще ми помогнеш ли пак, Джейк? Както миналия път. Нали знаеш, все ме обвиняват несправедливо.

Не знаех какво да кажа. Но Чарли знаеше.

— Ще ти помогнем — каза той. — Познавам един много добър лекар. Утре сутрин ще му се обадя.

Чарли и баба излязоха, натовариха Силвия Кориган в багажника на кадилака и потеглиха.

Роджър ме гледаше. Едва осъзнаваше какво става. Казах му, че ще го сложа да си легне. Той не се съгласи, но и не възрази, просто стана, когато го дръпнах и тръгна накъдето го поведох. Изглеждаше някак смален. Слаб и изчерпан. Босите му нозе се тътреха по плочките. Седнах на стол до леглото и го гледах, докато заспа. Помислих си, че отровата вече е изцедена от него. Оставаше само празна човешка обвивка, без воля и без оръжие. Неспособна да стори зло.

[1] Зрителна измама лат. — Б.пр. ↑

[2] С мълчанието си викат лат. — Б.пр. ↑

СТРАХОТНИ РЪЦЕ

Събудих се както винаги в шест без петнайсет. Уморен, но с ясен ум. Усещах в стаята нещо странно. Има някакво шесто чувство, което ни подсказва промените. Някой е минал през пространството около нас. Нашите сензори — чувствителни като наблюдателни спътници — засичат невидимото движение.

Разгънах се, станах от канапето и проверих в спалнята.

От Роджър нямаше и следа.

Чаршафите още бяха топли. Къщата — празна. Надникнах в гаража. Поршето го нямаше.

Обадих се у дома и събудих Чарли, който сигурно делеше леглото с баба. Той каза спокойно:

— Отивам в дома на Кориган. Ти стой там, за в случай, че се върне.

Не вярвах да се върне. Едва ли беше отишъл до денонощния магазин за плодов сок и яйца. След двацет минути Чарли ми се обади от уличен телефон. В къщата на Кориган нямало никого.

Поръчах такси. В Маями това е като лотария. Шофьорите идват от разни карибски островчета с по едно крайбрежно шосе и една планинска пътека. Просто не могат да се оправят с адресите. Позвъних в кабинета на Роджър и оставих съобщение на телефонния секретар. Не се надявах на отговор и бях прав. Нито обаждане, нито такси. След двацет и пет минути излязох.

Побягнах по Маями Авеню надолу към магистралата за Кий Бискейн, после завих надясно по Корал Уей. Асфалтът още бе хлъзгав от снощния дъжд. Кабинетът на Роджър се намираше на улица Хиралда в Корал Гейбълс. Някъде около осем километра. Нямам нищо против атлетиката, но в момента не разполагах с време.

Озъртах се към минаващите коли. Повечето ме заобикаляха отдалече, две-три се опитаха да ме блъснат. Нямаше кандидати за компанията на здравеняк с мрачна физиономия и потна сива тениска.

На последните двеста метра би трябвало да намаля темпото, но аз се опитах да наваксам. Със спринт. Краката едва ме държаха, сърцето ми блъскаше лудо. Стар бях вече за маратонски изпълнения.

Черното порше турбо на Роджър блестеше отзад на паркинга. До него беше зеленият ягуар на Мелани. Добре. Значи Мелани бе дошла доброволно, сигурно след обаждане на Роджър. Докато тичах насам, през цялото време си я представях в багажника. Но може би Чарли Ригс грешеше. Може би Роджър нямаше намерение да убива Мелани, а само искаше пак да си поиграят на чичо доктор. Само че Чарли никога не грешеше.

Прегънах се с ръце на кръста и жадно поех глътка кислород. Все едно дишах през мокра хавлия. Беше една от онези влажни утрини без въздух и без полъх откъм океана, докато слънцето не нагрее земята.

Кабинетът представляваше белосана едноетажна къщичка с оранжев керемиден покрив. От трийсетте години. Мнозина доктори и адвокати са минали по този път. Напускат небостъргачите в центъра, борят се за успех и независимост. На паркинга нямаше други коли. Нямаше и да има, събота е почивен ден.

Задната врата беше заключена. Предната също. От един затъмнен страничен прозорец стърчеше климатик. Къщата беше прекалено стара за централно охлаждане. Опитах да отворя прозореца. Никакъв шанс. Отблъснах се с омекнали колене, ударих едно рамо на климатика и той падна вътре върху някаква маса. Изчаках малко. Никакви звуци. Пролазих през отвора. Рентгенов кабинет. Тъмен.

Отворих вътрешната врата и се озовах в коридор, водещ към стаята за прегледи. Повлякох се към другата страна на къщата покрай личния кабинет на Роджър, архивата, стаичката на счетоводителя и накрая стигнах до манипулационната. Изпод вратата се процеждаше светлина. Пристъпих напред, слушайки собственото си тежко дишане. Вътре бръмчеше климатик, чуваха се приглушени гласове. Мъжки и женски. Нормални, без закани и писъци.

Открехнах вратата и тихо се вмъкнах. Роджър беше по зелена престилка, опръскана с бяло. По голите му ръце лепнеше гипс. Топеше руло марля в легенче с вода. Марлята незабавно ставаше лепкава, водата се смесваше с гипса по нея. Роджър внимателно омота подгизналата превръзка около лявата ръка на Мелани Кориган.

Приглади марлята със здравите си, спокойни ръце, намести я, за да не остане нито гънка. После натопи още една превръзка и продължи.

Тя лежеше на масата за прегледи с разперени ръце и крака. Двата крака вече бяха гипсирани от глезена до бедрото, върху дясната ръка тежеше гипс от китката до рамото. Беше само по миниатюрно бяло долнище от бикини. Гърдите ѝ се повдигаха и отпускаха при всяко вдишване.

— Здравсти, Джейк — каза Роджър почти без да ме поглежда. — Не исках да те будя. Мелани е чудесна в бяло, не мислиш ли?

Тя се усмихна порочно. Червеникавокестенявата коса падаше по раменете ѝ. Не беше сресана. Роджър сигурно я бе вдигнал от леглото за сутрешна визитация. По гърдите ѝ имаше малки лунички. Не беше гримирана и навярно изглеждаше както преди десет години, когато Роджър я срещнал в онази мизерна дупка.

— Искаш ли да се позабавляваме? — Мелани плъзна език по долната си устна. — Харесвам потните мъже.

— Хубавка е, нали? — гордо попита Роджър. — Знаеш ли, някога бях ревнив. Но Филип ме промени. Научи ме. Каквото тя дава на някого, не е взето от мен. Така казваше. Беше велик човек.

Мелани Кориган се разсмя и гърдите ѝ заподскачаха, но ръцете и краката останаха приковани към масата под тежестта на гипса.

— Родж е сантиментален — каза презрително тя.

Роджър продължаваше да топи превръзката. После я изстиска.

— Виж тия гипсове — подкани ме той. — Гладки са, а?

— Добра работа.

— Страхотни ръце — обади се Мелани. — Това иска да му кажеш. Страхотни ръце.

— Имаш страхотни ръце, Роджър — казах аз.

— Благодаря, Джейк. Винаги си ми имал доверие. Знаеше, че не съм сбъркал с форцепса. В никакъв случай.

Той се приведе над съседната маса и взе малък инструмент от блестяща стомана. Форцепсът. Повъртя го в едната ръка, прехвърли го в другата и продължи така — напред-назад, без да поглежда. Страхотни ръце.

Роджър остави инструмента до пет — шест други с най-различни размери — от съвсем миниатюрен до костния форцепс, който

приличаше на железарски клещи. Приглади последната превръзка и започна да си бърше ръцете.

— Побързай — нареди Мелани. — Студено е като в задника на вещица. Хей, Ласитър, искаш ли да си пръв?

Роджър остави кърпата и каза:

— Ако искаш, направи го, Джейк.

Очите му се рееха нейде отвъд Марс.

— Родж, кълна се, че ако не побързаш, ще ти опикая масата — каза Мелани. — Готов ли си, или да ти приказвам мръсотии. Давай червейчето насам.

Роджър развърза бикините и ги остави на стола.

— Така е по-добре — разсмя се тя. — Давай по-бързо, че ми замръзнаха циците.

Роджър ме погледна.

— Джейк, ти си ми приятел, като Филип. Ако желаш, твоя е.

— Друг път, Роджър.

— Няма да има друг път — глухо изрече той.

Побиха ме тръпки. Може би просто от студения полъх на климатика по разгорещеното ми тяло. Или защото знаех. Сигурно беше изписано по лицето ми. Мелани се усмихна съблазнително.

— Не бой се, Ласитър. Само си приказва. От две години не сме се чукали нито веднъж, без да заплаши, че ще ме очисти.

— Само че този път е вярно — каза Роджър.

Тя се разсмя. Аз не.

Мелани се ухили насреща ми.

— Какво ти става, Ласитър? Страхуваш се, че ще ме убие? Той убива само бабички.

— А ти кого убиваш? — попитах аз.

— Никого, умнико. Имам си приятели, дето само дебнат да ми направят услуга.

— Греша за Роджър — казах аз. Тя ме погледна озадачено. Не й беше разказал. Нищо чудно, че се чувстваше тъй спокойна. Мислеше си, че има работа с предишния Роджър, послушното домашно кученце. — Роджър убива не само бабички. И много го бива да измисля оригинални начини. Болезнени.

Тя все още не схващаше.

— Къде е приятелчето ти Серхио? — попитах аз.

Исках да разбере, да усети вкуса на страха.

— Троши дъски в Маями Бийч — каза тя, но в гласа ѝ звучеше съмнение.

— Грешка. Жестока грешка. Моргата е отсам залива.

Тя стрелна очи към Роджър, който мълчаливо опипваше гипсовите превръзки. После погледна мен, търсейки помощ. Не помръднах. Можех да го спра всеки момент. Бях по-едър и по-силен от Роджър, пък и умът му се рееше някъде из скалите на астероидния пояс. Той стоеше с гръб към мен, без да ме забелязва. Един удар в бъбреците и готово.

Можех, но защо? Грешно ме преценяваш, скъпи Чарли Ригс. Искам я мъртва. Да спра ли Роджър?

Защо да го спрам?

Без да ми обръща внимание, Роджър стоеше и я гледаше. Очите му ту се изцъкляха, ту пак се избистряха. Разви ново руло марля, натопи го в легена и го шляпна върху слабините на Мелани Кориган.

— Хей, не ми трябва девствен пояс — каза тя с леко изтънял глас.

Той бавно размота още марля, намокри я, вдигна я леко, после я омота около горния край на бедрото и през слабините. Приглади гипса.

— Прилича на кукличка, нали, Джейк?

Нова превръзка, после още една и двата гипса около краката се съединиха. Мелани опита да се размърда, но тежестта не ѝ позволяваше.

После Роджър извади от чекмеджето бял найлонов чорап, пристъпи до края на масата, приглади косата на Мелани и надяна чорапа върху главата ѝ.

— Така гипсът ляга по-гладко — обясни той.

— Стига си се будалкал, Родж — извика тя, засмуквайки чорапа при всяко вдишване. — Не е смешно.

Гласът ѝ бе изтънял още повече, започваше да се страхува.

Роджър сложи памучен тампон върху устата ѝ, но тя тръсна глава и памукът падна на пода. Той сякаш не забеляза. Натопи още едно руло, изчака малко, после започна да го омотава около устата. Дори през чорапа видях какво има в очите ѝ.

Осъзнаване. Ужас.

Взирах се в този поглед, поглъщах го. Исках да го запомня. Сюзън бе мъртва заради нея, а сега и тя знаеше какво я чака. Ужасът на разбирането навярно бе по-страшен от самата болка.

Тя започна да плюе и се разкашля. Лепкавата каша не мръдваше, покриваше половината ѝ уста. Мелани жадно вдъхна през носа и извика нещо неясно.

— Лашта, хомош.

Ласитър, помощ.

Този път Роджър приготви по-дълго парче и го праметна два пъти около главата, закривайки носа и устата. Тя заподскача нагоре-надолу, непроизволните тласъци на диафрагмата я повдигаха, дробовете се бореха за въздух. След минута щеше да загуби съзнание. Три минути по-късно — необратими мозъчни изменения. След това...

Тя ме гледаше умолително, устата ѝ мърдаше, издаваше неразбираеми звуци. Страхът изпълваше стаята.

Защо да го спирам?

Не знаех. Просто реагирах, както правя обикновено. Без да обмислям. Извърших, каквото ми се струваше правилно, каквото говореше вътрешният глас на някой по-умен от мен, който не желаше сутрин да се събуддам с писъци, след като съм сънувал как Мелани Кориган посинява под белия гипс.

Пристъпих зад Роджър, сграбчих лявата му ръка и го завъртях. Дясното рамо подскочи и аз разбрах, че замахва, но не очаквах да видя в ръката му големия форцепс. Ръката летеше бързо и мощно. Бях се приготвил да изтърпя един юмрук и да отвърна с такъв удар, че да го просна. Но вместо това трябваше да изтърпя цяла шепа стомана. Форцепсът ме улучи в лявото слепоочие. Безпогрешно.

Във филмите непрекъснато удрят кого ли не по главата. Обикновено — с дръжката на пистолет. Човекът подгъва колене, казва „ох“ и кротко заспива. Нищо подобно. Чуваш гръмотевица, нейде зад очите ти пламват звезди, прорязва те ужасна болка и губиш равновесие. После всичко потъва в сива мъгла.

Не паднах. Залитнах назад из стаята с треперещи крака и почнах да се блъскам в шкафовете като ранен бивол. Роджър беше едновременно отляво, отпред и отдясно. Замахнах като пиан към онзи отпред, но го нямаше там. Той ме блъсна на пода. Закачих ръка зад коляното му и го повалих върху себе си. Ако бях във форма, щях да го

смачкам като нищо. Само че не бях във форма. Той отново скочи, а аз се надигнах на коляно като боксьор на цифрата осем.

После усетих лека болка над лакътя. Стори ми се, че вече съм виждал как палецът му натиска буталото на спринцовката. Замахнах натам, но не улучих. Той изпразни цялото съдържание, а аз отскочих, мъкнейки спринцовката подир себе си.

Пак се опитах да атакувам, но ръцете ми висяха надолу и видях как юмрукът му идва като в забавен кадър. Аз не го ударих и той не ме удари. Просто седнах, още преди да ме улучи, после се завъртях на една страна и отпуснах лице върху чистите прохладни плочки. После казах „ох“ и заспах кротко като на кино.

Устата ми беше суха, а в главата ми лаеха кучета. Бях изтръпнал от студ. Лицето ми още лежеше на плочките. Не знаех колко време е минало — часове или дни. Сигурно часове. Роджър седеше в креслото до мен, целият опръскан с гипс. От пода виждах само босите ходила на Мелани Кориган, стърчащи от гипса. Красиви ходила с изящна извивка, чисти дамски ходила.

Ходилата не помръдваха. Не желяех да видя останалото.

— Ще ти помогна да станеш — каза дрезгаво Роджър. — Не се тревожи за пентотала. Само малко ще си замаян.

Опитах се да стана, но не успях без негова помощ. Ако искаше, можеше да ме убие намясто. Най-сетне погледнах към масата. Лицето беше изчезнало, омотано от брадичката до челото като глава на мумия. Изпод гипса стърчеше само косата.

Подпрях се безсилно на металния шкаф.

— Нали снощи не го каза сериозно, Джейк? — попита Роджър.

— Кое?

Едва говорех; главата ми тежеше цял тон.

— Че вече не си ми приятел и адвокат.

— Какво значение има?

Той завъртя креслото към мен, в очите му трептяха безмълвни пламъчета.

— Нуждая се от теб, Джейк.

— Сега? Значи сега се нуждаеш от мен. И за какво?

— За да докажа, Джейк. Да докажа, че съм от добрите момчета.

Издание:

Пол Ливайн. Дълга целувка за сбогом

ИК „Бард“, 2000

Редактор: Виктория Каралийчева

Художествено оформление на корица: „Megachrom“, Петър Христов

ISBN 954–585–081–7

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.